Vlaams Parlement

1478 (2017-2018) – Nr. 1
ingediend op 9 februari 2018 (2017-2018)

Ontwerp van decreet

betreffende duaal leren en de aanloopfase

verzendcode: WON
ECO

INHOUD

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet van 15 september 2017..... 43

Advies van de Vlaamse Onderwijsraad..... 73

Advies van de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen 89

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 97

Protocol nr. 69 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X – onderwijs (Vlaamse Gemeenschap); het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten – afdeling 2 – onderafdeling Vlaamse Gemeenschap; en het overkoepelend onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs op 26 oktober en 16 en 23 november 2017 117

Voorontwerp van decreet van 1 december 2017..... 139

Advies van de Raad van State 173

Ontwerp van decreet..... 191

Bijlage bij de memorie van toelichting: JoKER (jongeren- en kindeffectrapport) 225

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Situering

Werkplekleren is een ruim concept van opleidingsvormen waarin onderwijs en werk elkaar ontmoeten. Via werkplekleren biedt men een krachtige leeromgeving die erop gericht is algemene en beroepscompetenties in een arbeidssituatie aan te leren. De laatste jaren is er meer en meer aandacht gekomen voor werkplekleren als een middel in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en het terugdringen van de jeugdwerkloosheid. Werkplekleren bevordert bovendien een goede aansluiting met de arbeidsmarkt. Deze tendens zien we zowel op Europees niveau, als in de concrete lidstaten.

Hoe scholen werkplekleren concreet organiseren varieert. Binnen het voltijds secundair onderwijs zijn de activiteiten veelal te categoriseren als 'stage', 'praktijkles op verplaatsing', 'observatieactiviteiten' of een combinatie van deze activiteiten. De tijdsduur en intensiteit verschilt naargelang het structuuronderdeel en/of de school. Binnen het huidige stelsel voor leren en werken kent dit verwerven van competenties op een werkplek een sterkere invulling door het principe van alternerend leren waarbij een leercomponent wordt afgewisseld met een werkplekcomponent. Afhankelijk van de inrichter van de opleiding binnen het stelsel voor leren en werken kan deze werkplekcomponent worden vormgegeven door concrete arbeidsdeelname (leertijd en deeltijds beroepssecundair onderwijs – dbso), het volgen van een brugproject (enkel dbso), het volgen van een voortraject (dbso en leertijd) of het volgen van een persoonlijk ontwikkelingstraject (enkel dbso).

Om te komen tot een versterking van het stelsel voor leren en werken, stelt het regeerakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Regering het creëren van een geïntegreerd 'duaal stelsel van leren en werken' voor, in zowel het deel van onderwijs als het deel van werk. Concreet lezen we hier:

"Samen met het beleidsdomein onderwijs/werk creëren we een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers. De nieuwe Vlaamse bevoegdheid – het industriële leerlingwezen – is hiervoor een hefboom. Duale opleidingsvormen zijn een volwaardige kwalificerende opleiding en een nuttig instrument in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en jeugdwerkloosheid. Ook voor jongeren zonder diploma die ouder zijn dan 18 jaar, kan een duaal leer- werktraject een passende oplossing zijn om een kwalificatie te halen. In het stelsel van leren en werken bieden we leerlingen maatwerk aan op basis van een grondige en neutrale screening en toeleiding. We garanderen elke leerling die instapt in een duaal traject voor leren en werken een concrete werkervaring in een (private) onderneming. Een resultaatsgerichte financiering dient bij te dragen aan de realisatie van de werkcomponent. Verschillen in statuut en verloning nemen we weg. Syntra Vlaanderen krijgt een duidelijke regierol in de realisatie van de werkcomponent van arbeidsmarktrijpe jongeren. We werken aan het ombuigen van de neerwaartse trend in deelname van de Leertijd.".

Met duaal leren wil men verschillende doelstellingen bereiken:
1° komen tot een betere link tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
2° tegengaan van de ongekwalificeerde uitstroom;
3° verlagen van de jeugdwerkloosheid.

Er wordt hierbij voor duaal leren gekozen omdat dit voor alle betrokken partijen meerwaarde oplevert:
- voor de leerling biedt duaal leren kansen tot competentieontwikkeling, vorming tot een sterke persoonlijkheid en een concrete werkervaring. Dit biedt meer kansen op de arbeidsmarkt;
- voor de ondernemingen is het een manier om competenties en talenten van (potentiële) medewerkers te ontdekken, te ontwikkelen en te versterken;
- voor het onderwijs is het een manier om werkplekleren sterk te integreren in de arbeidsmarktgerichte studierichtingen en de studierichtingen met een dubbele finaliteit om zo op termijn te streven naar een opwaardering van het huidige stelsel leren en werken en andere vormen van beroepsgericht onderwijs;
- voor de samenleving in z'n geheel resulteert het in een betere afstemming van de competenties tussen onderwijs en arbeidsmarkt, meer gekwalificeerde jongeren, minder (jeugd)werkloosheid, meer werkgelegenheid, instroom van gegeerde competenties (cfr. knelpuntberoepen) die het economische leven bevorderen, een sterk functionerende arbeidsmarkt enzovoort.

Sinds januari 2015 werd duaal leren verder vormgegeven in twee conceptnota's en werden er heel wat proefprojecten opgestart om het concept duaal leren te verfijnen. Zo startte vanuit het beleidsdomein Onderwijs, in samenwerking met het beleidsdomein Werk, het proefproject Schoolbank op de werkplek, waarin het nieuwe concept duaal leren werd geïmplementeerd in een selectie van scholen. Door gebruik te maken van het decreet op de Tijdelijke Projecten kon hierbij afgeweken worden van de bestaande onderwijsregelgeving om het nieuwe concept zo waarheidsgetrouw uit te testen. In dit kader werd ook een besluit van de Vlaamse Regering uitgewerkt met het inhoudelijk kader van het proefproject.

De ambitie is een aantrekkelijk, geïntegreerd stelsel van duaal leren, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers. Duaal leren is een volwaardige leerweg, gelijkwaardig aan het niet-duale voltijds onderwijs, met bijhorende studiebekrachtiging. Een duaal traject streeft dus het behalen van een onderwijskwalificatie na. Als de jongere zijn onderwijskwalifciatie niet kan behalen, kan er een beroepskwalificatie uitgereikt worden als de leerling voldoet aan het beroepsgerichte deel van de opleiding. De jongere die zijn kwalificatie behaalt moet in staat zijn vlot door te stromen naar de arbeidsmarkt en/of het hoger onderwijs net zoals andere jongeren secundair onderwijs. In eerste instantie focust de hervorming op een implementatie in het secundair onderwijs. Daarnaast is het ook expliciet de ambitie om duaal leren mogelijk te maken in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs.

Een eerste realisatie met betrekking tot duaal leren is het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (verder decreet OAO) dat op 10 juni 2016 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dit decreet voorziet een eengemaakt statuut voor alle leerlingen binnen het huidige stelsel voor leren en werken en het toekomstig duaal leren. Het schooljaar 2016-2017 is het eerste schooljaar van de implementatie van dit decreet, waarbij er vanaf de invoering sterk werd ingezet op een monitoring van deze implementatie. Het decreet OAO zal ook bijgestuurd worden daar waar nodig.

2. Decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase

Duaal leren is een leerweg waarbij leerlingen zowel competenties verwerven op de schoolbank als op een werkplek. Deze competentieverwerving op de werkplek is de essentie van een duaal traject en maakt zo het onderscheid met een stage waar leerlingen voor een beperktere tijd worden ingeschakeld in een werkproces met het oog op het toepassen van competenties die ze op school hebben geleerd. Het decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase maakt duaal leren mogelijk in

scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen (Syntra vzw). Aangezien de tijd die een jongere doorbrengt op een werkplek geheel in functie staat van het verwerven van competenties en nodig is voor de uitvoering van het opleidingsplan, is duaal leren te beschouwen als voltijds onderwijs.

Binnen duaal leren gaat een leerling voor het verwerven van een deel van de competenties naar een werkplek. Daarbij wordt gestreefd naar 60% van de tijd op de werkplek. Gezien de tijd die een jongere doorbrengt op een werkplek, is het van belang deze werkplek volwaardig op te nemen in het opleidingstraject. Een trajectbegeleider vanuit de aanbieder duaal leren zal de competenties op de werkplek van nabij moeten opvolgen en zal deze werkplek en jongere dan ook regelmatig moeten bezoeken. De mentor van de werkplek zal deel uitmaken van het opvolgings- en evaluatieproces van de jongere en vanuit deze hoedanigheid deel kunnen nemen aan de klassenraad. De werkplekken zelf kunnen maar handelen als duale leerwerkplek wanneer ze voldoen aan erkenningscriteria, zoals bepaald in het decreet OAO.

Duaal leren mikt op leerlingen die gemotiveerd zijn om te leren en te participeren op de werkplek – arbeidsbereid – en competent zijn om te leren en participeren op de werkplek – arbeidsrijp. Een eerste inschatting van deze arbeidsrijpheid en arbeidsbereidheid zal worden gemaakt door de klassenraad van het leerjaar voorafgaand aan het duale traject. Dit advies wordt standaard gegeven aan alle jongeren in een arbeidsmarktgericht structuuronderdeel of een structuuronderdeel met dubbele finaliteit, terwijl dit voor andere jongeren op vraag is. Het advies is niet-bindend en kadert bijgevolg binnen het brede kader van studie- en loopbaanbegeleiding door de leerling attent te maken op de mogelijkheden van een duaal traject. Het blijft echter de individuele keuze van een leerling om al dan niet in te stappen in een duaal traject. Dit advies kan eveneens een startpunt zijn voor het opstellen van een verder opleidingsplan.

Een leerling kan instappen in een duaal traject wanneer hij/zij beschikt over een overeenkomst met een werkgever die bereid is de leerling op te leiden in het kader van het opleidingsplan gekoppeld aan een structuuronderdeel. Leerlingen die niet meteen beschikken over een overeenkomst hebben per schooljaar een bepaalde tijd om een werkplek te zoeken. Wanneer ze na deze periode geen werkplek hebben gevonden, dienen ze zich uit te schrijven uit duaal leren en kunnen ze zich eventueel inschrijven in een structuuronderdeel dat niet als duaal wordt omschreven of de aanloopfase.

De aanloopfase dient te worden onderscheiden van het duale traject. De aanloopfase focust op arbeidsbereide jongeren die niet beschikken over voldoende competenties om in te stappen in een duaal structuuronderdeel en niet beschikken over een werkplek. Deze jongeren willen dus competenties verwerven op een werkplek maar missen nog enkele competenties om deze start mogelijk en/of succesvol te maken. Zulke arbeidsbereide jongeren kunnen zich inschrijven in de aanloopfase. Hierbij schrijven ze zich in in een aanloopstructuuronderdeel dat is gebaseerd op het standaardtraject van een duale opleiding; ook combineren ze een schoolcomponent en een aanloopcomponent. In deze aanloopcomponent krijgt de jongere extra ondersteuning die verschillende vormen kan aannemen:

1° het verbeteren van de arbeidsgerichte competenties van de leerling; of
2° het verbeteren van loopbaangerichte competenties, het zoeken naar een tewerkstelling en verbetering van sollicitatievaardigheden; of
3° het versterken van vaktechnische competenties.

De aanloopfase is een traject dat op maat van elke individuele jongere wordt uitgewerkt en duurt zo kort als mogelijk, maar zo lang als nodig. De bedoeling is om

zoveel mogelijk geïntegreerd te werken, bijvoorbeeld door alternerend te werken aan de arbeidsgerichte competenties zodat terzelfdertijd de vaktechnische competenties versterkt worden. Het uiteindelijke doel van de aanloopfase is steeds een instap in duaal leren. Gedurende deze aanloopfase kunnen leerlingen ook kwalificatiebewijzen behalen die ze kunnen meenemen in een verder traject.

Het voorliggende ontwerp van decreet zal in werking treden op 1 september 2019 waardoor aanbieders duaal leren van start kunnen gaan met de duale opleidingen. In het schooljaar 2018-2019 wordt er binnen het huidige regelgevend kader nog verder geëxperimenteerd rond de invulling van de aanloopcomponent (door een uitbreiding van de fase 'brugproject') in de CDO (centrum voor deeltijds onderwijs) en Syntra vzw en wordt het proefproject 'Schoolbank op de werkplek' gecontinueerd. Verder wordt in schooljaar 2018-2019 de implementatie van duaal leren en de aanloopfase verder voorbereid door de ontwikkeling van onder andere aanloopstructuuronderdelen.

3. Gefaseerde uitrol

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft betrekking op duaal leren in het gewoon secundair onderwijs en treedt deels in werking op 1 september 2019. Momenteel worden er al 50 opleidingen duaal uitgebouwd; dit aantal zal de komende schooljaren nog verder opgetrokken worden. Vanaf 1 september 2019 zullen er dus heel wat opleidingen duaal aangeboden worden. Duaal leren zal stapsgewijs verder uitgerold worden in de derde graad, waarbij een implementatie in de tweede graad niet wordt uitgesloten.

Het is verder de bedoeling om duaal leren ook mogelijk te maken binnen het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO). Het decreet betreffende duaal leren in BuSO wordt echter geregeld via een volgend regelgevend proces.

Zoals in de conceptnota bis werd aangegeven, is het de ambitie om het concept duaal leren in een volgende fase te implementeren in andere vormen van onderwijs zoals hoger onderwijs, volwassenenonderwijs enzovoort.

4. Modernisering secundair onderwijs

Parallel aan het verloop van het dossier duaal leren, kende ook de modernisering van het secundair onderwijs een verdere uitwerking, waarbij er eveneens uitspraken werden gedaan over de uitwerking van duaal leren. Gezien duaal leren zich in deze fase van uitwerking situeert binnen het niveau van het secundair onderwijs, is het sterk aangewezen dit in nauwe afstemming te laten verlopen met de modernisering van het secundair onderwijs. De conceptnota 'Addendum bij conceptnota's eerste, tweede en derde graad SO' biedt hierin duidelijkheid door het volgende te stellen: "Duaal leren en werken heeft geen nood aan een aparte plaats op de matrix. Het is een specifieke maar evenwaardige leerweg die in meerdere studierichtingen en graden gebruikt kan worden. Het duaal leren zit momenteel in een proeffase, maar wordt vanaf 1 september 2018 uitgerold als een geïntegreerde kwalificerende leerweg, gelijkwaardig aan alle andere vormen van secundair onderwijs met dezelfde finaliteit. Bij die uitrol zal moeten nagegaan worden welke studierichtingen (met inbegrip van huidig aanbod in dbso) duaal aangeboden kunnen worden.". Dit biedt een kader van situering voor duaal leren binnen deze modernisering van het secundair onderwijs. De timing werd ondertussen bijgesteld naar 1 september 2019.

Adviezen en onderhandelingen

Na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering op vrijdag 15 september 2017, werd aan de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), de Sociaal-Economische

Raad van Vlaanderen (SERV) en de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen een advies gevraagd. Het advies van de Vlor werd uitgebracht op 12 oktober 2017, dat van de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen op 16 oktober 2017 en de SERV maakte zijn advies over op 18 oktober 2017. Verder vonden er ook onderhandelingen plaats met de sociale partners op 26 oktober, 16 november en 23 november 2017 en bekrachtigd in het protocol nr. 69 van 1 december 2017. Naar aanleiding van de adviezen en onderhandelingen werden wijzigingen doorgevoerd aan het ontwerp van decreet. Enkele elementen die gewijzigd werden zijn de volgende:

- verduidelijking van de uitbreiding van de periode van 20 opleidingsdagen waarbinnen de leerling een werkplek moet vinden;
- een nieuwe regeling voor de vakken levensbeschouwing en lichamelijke opvoeding in de CDO's en Syntra vzw;
- het vastleggen van de datum waarop een programmatieaanvraag beantwoord moet worden;
- toevoegen van de mogelijkheid om verkennende stages te doen in het schooljaar voorafgaand aan duaal leren;
- verduidelijking van de begeleiding door de trajectbegeleider bij het intakegesprek.

Naast de adviesverstrekking werd het traject van armoedetoets verdergezet. In functie van deze armoedetoets vonden er gesprekken plaats met ervaringsdeskundigen en wetenschappelijke experten. Op basis van deze gesprekken werd er over gewaakt dat in de verdere uitwerking van het decreet aandacht is voor de sociale en welzijnsproblematiek van de huidige doelgroep binnen het stelsel van leren en werken.

Advies Raad van State

De Raad van State bracht advies uit op 30 januari 2018. Naast de artikelsgewijze bespreking, formuleerde de Raad van State drie algemene opmerkingen.

Een eerste algemene opmerking heeft betrekking op de bevoegdheid van Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en de samenwerkingsovereenkomst. Op basis van deze bemerkingen werd een aanpassing doorgevoerd waarbij de samenwerkingsovereenkomst wordt vervangen door de vermelding van een afgevaardigde van Actiris binnen het overlegplatform, zoals bepaald in artikel 357/32.

Een tweede algemene opmerking heeft betrekking op het gelijkheidsbeginsel bij de inrichting van aanloopstructuuronderdelen. Op basis van dit advies en de voorgaande adviezen van verschillende adviesverstrekkers, wordt ervoor geopteerd de aanbieders van de aanloopfase gelijk te stellen met de aanbieders van duale structuuronderdelen.

Een derde algemene opmerking betreft de toepassing van artikel 24, §1 en §3, van de Grondwet met betrekking tot de levensbeschouwelijke vakken. Deze levensbeschouwelijke vakken worden niet aangeboden in duale structuuronderdelen wanneer deze worden aangeboden door centra voor deeltijds onderwijs en centra voor vorming van zelfstandigen en kmo. Dit vloeit voort uit de huidige werking binnen het stelsel voor leren en werken, wat op zijn beurt een oorsprong vindt in de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving (de zogenaamde Schoolpactwet). Artikel 8 van deze oorspronkelijke wet stelt dat er dient te worden voorzien in levensbeschouwelijk onderricht in het officieel onderwijs voor het 'lager en secundair onderwijs met volledig leerplan'. Deze verwijzing naar het volledig leerplan zorgde voor een uitzondering in deeltijdse onderwijssystemen en werd overgenomen (via het decreet van 14 februari 2003 betreffende het onderwijs XIV) in artikel 97 van de Codex Secundair Onderwijs. Dit vormde op zijn beurt de basis voor de bestendiging van werking binnen het

decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap. De grondwettigheid van deze toestand is nooit in vraag gesteld, ook niet bij de grondwetsherziening van 1988. Gezien deze toestand reeds geruime tijd binnen de organisatie van deze inrichters van deeltijds onderwijs is ingeburgerd, is het wenselijk ook binnen duaal leren deze centra voor deeltijds onderwijs en centra voor vorming van zelfstandigen en kmo deze werkwijze van levensbeschouwelijke vakken aan te houden.

– Artikelsgewijs

Artikel 11

Er wordt opgemerkt dat de vermelding van 'aanbieder duaal leren' volstaat, gezien de definiëring van deze in de definitiesectie. Deze opmerking wordt gevolgd en aangepast in het decreet.

Artikel 12

In artikel 12 wordt gewezen op het feit dat hier reeds sprake is van een modulaire opbouw van een aanloopstructuuronderdeel, daar waar 'modulair' niet wordt gedefinieerd in het deel over de aanloopstructuuronderdelen. Er wordt voor gekozen om in deel V/2 betreffende aanloopfase een definitie van 'modulair' toe te voegen.

Artikel 17

Het voorontwerp van decreet Duaal Leren en de Aanloopfase verwijst naar een indeling van structuuronderdelen in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede en derde graad. De Raad van State verwijst naar de evolutie met betrekking tot de modernisering van het secundair onderwijs en het ontbreken van een verwijzing naar deze modernisering in het voorontwerp van decreet. Het betreffende artikel wordt aangepast met expliciete verwijzing naar de modernisering.

Artikel 19

Er wordt gewezen op een discrepantie tussen de tekst opgenomen in het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting. De memorie van toelichting wordt in lijn gebracht met de tekst uit het voorontwerp van decreet. Daarnaast wordt er gewezen op een onduidelijkheid met betrekking tot de rol van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk inzake de standaardtrajecten. Een aanpassing wordt gemaakt door expliciet te stellen dat deze beide ministers de standaardtrajecten aan de Vlaamse Regering voorleggen.

Artikel 23

De opmerking van de Raad van State beperkt zich tot een tekstuele suggestie. Deze wordt gevolgd en aangepast.

Artikel 24

De Raad van State merkt op dat in het voorontwerp van decreet een verwijzing staat opgenomen naar de modernisering van het secundair onderwijs, met bemerking dat deze nauwkeuriger dient te worden geformuleerd. Het artikel wordt verder aangevuld met tijdsvermelding.

Artikel 25, 41 en 52

De opmerkingen van de Raad van State beperken zich tot tekstuele suggesties. Deze worden gevolgd en aangepast.

Artikel 53

Dit artikel blijft behouden in de huidige vorm.

Artikel 60

Er wordt opgemerkt dat de toevoeging van de definitie van 'aanloopcomponent' niets toevoegt aan hetgeen volgt uit ontworpen artikel 357/39. Er wordt voor gekozen de definitie van aanloopcomponent te schrappen in ontworpen artikel 357/38.

Artikel 67

Er wordt gewezen op een foutieve verwijzing. De verwijzing wordt aangepast.

Artikel 72

Er wordt gewezen op het feit dat een aanloopcomponent ook kan plaatsvinden bij een organisator, maar dat de vraag tot redelijke aanpassingen beperkt is tot een werkgever. Volgend op de suggestie van de Raad van State wordt ook de organisator gevraagd redelijke aanpassingen te voorzien voor jongeren.

Artikel 73

Er wordt opgemerkt dat er onduidelijkheid is in het voorontwerp van decreet wie de middelen of methodieken tot screening vaststelt en of elke individuele aanbieder die middelen en methodieken moet laten valideren. De memorie wordt uitgebreid met een rolverduidelijking.

Artikel 79

De opmerking van de Raad van State beperkt zich tot een tekstuele suggestie. Deze wordt gevolgd en aangepast.

Artikel 80

De opmerking van de Raad van State heeft betrekking op de lanceringsdatum van oproep tot project voor de aanloopfase. Op basis van deze bemerkingen wordt het artikel herschreven, waarbij uitdrukkelijk wordt gesteld dat de oproepen pas in werking treden vanaf 1 september 2019, maar reeds voordien worden gelanceerd (om een inwerkingtreding mogelijk te maken).

Artikel 83 en 84

De opmerking van de Raad van State beperkt zich tot een tekstuele suggestie. Deze wordt gevolgd en aangepast.

Artikel 86

Er wordt gewezen op een foutieve verwijzing. De verwijzing wordt aangepast.

Daarnaast wordt er ook gewezen op een onduidelijkheid met betrekking tot definities. De nodige aanpassingen zijn doorgevoerd, maar met de bemerking dat de aanloopcomponent binnen het huidige stelsel leren en werken nog niet geheel te vergelijken is met de aanloopcomponent zoals gedefinieerd in deel V/2.

Artikel 89

Er wordt gewezen op een foutieve verwijzing. De verwijzing wordt aangepast.

Artikel 90

De Raad van State merkt op dat een gehele opheffing van artikel 17 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel voor leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap meer aangewezen is.

Artikel 96 (nieuw artikel 95)

De Raad van State merkt op dat er bij de machtiging van de Vlaamse Regering tot het vastleggen van bijkomende bepalingen met betrekking tot de organisatie van een NAFT (naadloos flexibel traject) rekening dient te worden gehouden met artikel 24, §5, van de Grondwet. Op basis van deze bemerking wordt een zin toegevoegd aan het artikel die stelt dat "[NAFT] binnen onderwijs, met inachtname van de bepaling dat de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs bij decreet wordt geregeld.".

Artikel 105 (nieuw artikel 103)

De opmerking van de Raad van State beperkt zich tot een tekstuele suggestie. Deze wordt gevolgd en aangepast.

Artikel 106 (nieuw artikel 104)

Er wordt opgemerkt dat de memorie bij het artikel 86 momenteel niet geheel de wijziging toelicht. De memorie wordt uitgebreid.

Artikel 107 (nieuw artikel 105)

De opmerking van de Raad van State beperkt zich tot een tekstuele suggestie. Deze wordt gevolgd en aangepast.

Artikel 108 (nieuw artikel 106)

Met de aanpassing aan artikel 108 wordt het mogelijk gemaakt dat centra volgend jaar ook een aanloopfase kunnen inrichten vanuit de uren-leraar. De tekstuele suggestie van Raad van State wordt dus niet gevolgd.

Artikel 115 (nieuw artikel 108)

De opmerkingen van de Raad van State beperken zich tot een tekstuele suggestie en een foutieve verwijzing. Deze worden gevolgd en aangepast.

Artikel 125 (nieuw artikel 123)

De Raad van State beveelt aan de nieuwe toevoeging niet te integreren in het bestaande artikel gezien deze toevoeging strikt genomen geen betrekking heeft op de overeenkomst tussen leerlingen. Op basis van deze aanbeveling wordt een nieuw artikel 6bis ingevoegd.

Artikelgewijze toelichting

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs

Artikel 2

In artikel 2 wordt het toepassingsgebied van de nieuw in te voegen delen in deze codex bepaald. Dit is noodzakelijk om de noodzakelijke onderwijsstructuren van de beide delen vast te leggen.

Daarnaast wordt in artikel 2 ook aangegeven welke artikels uit de Codex Secundair Onderwijs van toepassing worden op de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, wanneer duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen worden benoemd als voltijds secundair onderwijs.

Artikel 3

In artikel 3 wordt het artikel in de Codex Secundair Onderwijs gewijzigd dat momenteel het onderwijsaanbod van de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs bepaalt. Dit aanbod wordt uitgebreid met duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen.

Artikel 4

Artikel 4 heft één financieringsvoorwaarde van de huidige centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs op, namelijk de samenwerking met een centrum voor deeltijdse vorming. Deze opheffing is mogelijk gezien de verdere opheffing van de centra voor deeltijdse vorming in het kader van het decreet Leren en Werken en de invoering van 'naadloos flexibele trajecten'. Verder worden de regionale overlegplatforms vervangen door de overlegfora zoals uitgewerkt in de hiernavolgende artikelen.

Artikel 5 tot en met artikel 8

In artikels 5 tot en met 8 worden een aantal wijzigingen doorgevoerd in de Codex Secundair Onderwijs voor de Syntra vzw. Zij zullen naast de leertijd ook duaal leren kunnen aanbieden; daarom worden de verwijzingen naar de leertijd vervangen door een verwijzing naar de Syntra vzw. Door de nieuwe bevoegdheid van het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen als regisseur van de werkplekcomponent binnen duaal leren worden verschillende andere bevoegdheden van het agentschap die niet meer als een overheidsopdracht worden beschouwd, overgeheveld naar de Syntra vzw. Het gaat daarbij om taken die binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs worden opgenomen door de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs. Tot slot worden bepaalde termen ook meer in overeenstemming gebracht met de terminologie binnen onderwijs, zoals de vervanging van begeleidingsteam door klassenraad.

Artikel 9

Dit artikel voegt een nieuw deel V/1 in in de Codex Secundair Onderwijs, waaronder de bepalingen betreffende de duale structuuronderdelen zullen worden besproken. De nummering van de artikelen binnen dit nieuwe deel volgt de nummering van de Codex Secundair Onderwijs en zal steeds opgebouwd zijn als: 357/xx.

Artikel 10

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een eerste inhoudelijke onderverdeling zijn de inleidende bepalingen.

Artikel 11

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/1 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Het voorliggende ontwerp van decreet wordt ingeschreven in de Codex Secundair Onderwijs, waardoor alle bepalingen uit deze codex van toepassing zijn. Echter, voor sommige zaken wijken we af van voorgaande bepalingen in deze codex. Met dit artikel geven we aan dat in dergelijke gevallen voorrang gegeven moet worden aan de bepalingen uit het voorliggende ontwerp van decreet.

Artikel 12

Artikel 12 voegt een nieuw artikel 357/2 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De begrippen opgenomen in dit ontwerp van decreet zijn afgestemd op het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het tijdelijke project 'Schoolbank op de werkplek' rond duaal leren in het secundair onderwijs en het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (verder: decreet OAO).

Artikel 13

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een tweede inhoudelijke onderverdeling is de opzet van duaal leren.

Artikel 14

Artikel 14 voegt een nieuw artikel 357/3 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Duaal leren is een leerweg waarbij leerlingen zowel competenties verwerven op de schoolbank als op de werkplek. In het artikel wordt de minimale duurtijd van een geheel leertraject vastgelegd, namelijk 28 opleidingsuren. Dit is naar analogie met het huidige voltijds secundair onderwijs en het stelsel voor leren en werken, waarbij een jongere een bepaalde tijd op de school doorbrengt en de rest van de week invulling geeft aan het voltijds engagement afhankelijk van de fase waarin deze zich bevindt.

In dit artikel leggen we verder de omvang van de werkplekcomponent op schooljaarbasis vast. Voor elk structuuronderdeel wordt een standaardtraject uitgewerkt door de betrokken sector(en), de onderwijsverstrekkers, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen – en VDAB, onder procesbegeleiding van Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). In de opmaak van het standaardtraject wordt er telkens uitspraak gedaan over het aantal uren op de werkplek dat realistisch is voor die opleiding. Concreet leggen we in het decreet vast dat het minimumaantal uren op de werkplek gemiddeld 14 uur per week moet bedragen om te kunnen spreken van een duale opleiding (zonder rekening te houden met wettelijke feestdagen en vakantiedagen). Er wordt hierbij gestreefd naar minimum 60% op de werkplek. Dit minimum laat toe om af te kunnen bakenen waaraan een duaal structuuronderdeel minimaal moet voldoen om als duaal beschouwd te kunnen worden. De Vlaamse Regering kan wel uitzonderingen toelaten voor structuuronderdelen die vanuit de principes van duaal leren vertrekken, maar niet op het minimale wekelijkse uren op de werkplek landen.

Bij het opmaken van een standaardtraject wordt in consensus tussen de verschillende betrokkenen bepaald uit hoeveel uur de werkplekcomponent dient te bestaan.

Deze consensus garandeert een evenwichtige verhouding tussen de werkplekcomponent en schoolcomponent.

Artikel 15

Artikel 15 voegt een nieuw artikel 357/4 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Aangezien er in artikel 357/3 wordt aangegeven dat structuuronderdelen minstens 28 uren omvatten en de uren op de werkplek dienen te worden beschouwd als opleidingsuren in uitvoering van een opleidingsplan, worden duale structuuronderdelen als voltijds secundair onderwijs beschouwd.

Artikel 16

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een derde inhoudelijke onderverdeling handelt over de structuur en organisatie van duaal leren.

Artikel 17

Artikel 17 voegt een nieuw artikel 357/5 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Duale structuuronderdelen zullen uitgewerkt worden in het verlengde van de matrix secundair onderwijs. Aangezien de modernisering secundair onderwijs op 1 september 2019 in de eerste graad van start gaat, zou het nog enkele jaren kunnen duren voordat deze toegepast wordt in de tweede en derde graad, waar duale opleidingen aangeboden kunnen worden. Daarom worden duale structuuronderdelen nu ingeschaald in inhoudelijk verwante studiegebieden, analoog aan de structuuronderdelen in het voltijds secundair onderwijs. Deze groepering maakt het onder andere mogelijk om programmatieregels op niveau van het studiegebied vast te leggen. Zulke groepering geeft eveneens meer aansluiting op een inhoudelijk verwant niet-duaal structuuronderdeel wanneer een leerling het duale structuuronderdeel verlaat voorafgaand aan de gehele uitrol van de matrix secundair onderwijs. Duale structuuronderdelen worden gezien als afzonderlijke structuuronderdelen binnen het aanbod van het secundair onderwijs. Er zal eveneens een omzettingskalender worden opgemaakt voor wat betreft de opleidingen die zijn vastgelegd ter uitvoering van artikel 22 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

Een school die een duaal structuuronderdeel inricht, heeft de mogelijkheid om de niet-duale variant van dat structuuronderdeel in te richten maar is hier niet toe verplicht. Het behoort immers tot de autonomie van de school om deze al dan niet in te richten; een duaal structuuronderdeel kan dus zonder enig probleem worden ingericht zonder een niet-duale variant binnen de school, of vice versa. Het is bovendien goed mogelijk dat een niet-duale variant in geen enkele school in Vlaanderen wordt ingericht, maar de mogelijkheid daartoe blijft behouden.

De Vlaamse Regering kan bijkomende voorwaarden opleggen aan de organisatie van duale structuuronderdelen, waarbij er kan gedacht worden aan de lokale arbeidscontext, het aantal oprichtingen, het profiel van de school en dergelijke.

Een duaal structuuronderdeel kan telkens worden ingericht door een school voor voltijds secundair onderwijs, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

Artikel 18

Artikel 18 voegt een nieuw artikel 357/6 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Net zoals in het voltijds onderwijs kunnen aanbieders duaal leren een duaal structuuronderdeel inrichten tot en met de eerste lesdag van oktober. Als ze op dat moment geen leerling ingeschreven hebben in dat structuuronderdeel, kan het structuuronderdeel gedurende dat schooljaar niet aangeboden worden. Voor een Se-n-Se opleiding (in zijn huidige vorm) wordt er een grotere mate van flexibiliteit voorzien gezien de duur van zulke opleidingen kan variëren (1, 2 of 3 semesters). Deze opleidingen kunnen nog een opstart hebben op 1 februari van een schooljaar (Se-n-Se: secundair-na-secundair).

Als een jongere echter overkomt uit een aanloopstructuuronderdeel behorende tot eenzelfde standaardtraject binnen eenzelfde aanbieder duaal leren, kan het duale structuuronderdeel gedurende het schooljaar alsnog worden opgestart wanneer er op 1 oktober geen leerling in zat (en dus normaliter niet werd ingericht). Deze afwijking is noodzakelijk om de studiecontinuïteit van leerlingen te waarborgen.

Artikel 19

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/7 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Voor elk duaal structuuronderdeel wordt een standaardtraject uitgetekend, gebaseerd op één of meerdere beroepskwalificaties of één of meerdere deelkwalificaties[1], waarin onder andere de reguliere opleidingsduur vermeld wordt uitgedrukt in jaren of semesters. Voor een goed begrip van deze deelkwalificaties, dient men terug te gaan naar de opmaak van een beroepskwalificaite. Bij de opmaak van de beroepskwalificaties schatten de sectoren in welke competenties samen uitstroomkansen op de arbeidsmarkt bieden.

Om die uitstroomkansen voor lerenden zo ruim mogelijk te houden, worden deze deelkwalificaties gebruikt binnen onderwijs. De hoofddoelstelling voor onderwijs blijft dat lerenden gekwalificeerd uitstromen en een onderwijskwalificatie behalen. Hiertoe is het behalen van de volledige beroepskwalificatie een belangrijk onderdeel. Voor bepaalde jongeren is het echter niet haalbaar om alle competenties uit (vooral heel brede) beroepskwalificaties te behalen en jongeren die vroegtijdig uitstromen, verlaten het leerplichtonderwijs zonder een erkenning van de competenties die ze wel al behaalden. Voor deze jongeren kan het beschikken van een deelkwalificatie een stap vooruit zijn op de arbeidsmarkt.

Bovendien maakten besprekingen in het kader van de hervorming secundair onderwijs duidelijk dat het wenselijk is dat alle arbeidsmarktgerichte opleidingen na de tweede graad leiden tot een OK2 en dat ook de kwalificatiefase en integratiefase in BuSO OV3 kan leiden tot een OK2 met inbegrip van een beroepskwalificatie of een deelkwalificatie (OK: onderwijskwalificatie; OV: opleidingsvorm).

Het finale doel van een duale opleiding is steeds een onderwijskwalificatie, maar als dit niet haalbaar is, kan een beroepskwalificatie uitgereikt worden indien de leerling voldoet aan het beroepsgerichte luik van de opleiding. In lijn met het

[1] Vermits duale structuuronderdelen ook op deelkwalificaties kunnen zijn gebaseerd, is het noodzakelijk dat de overheid afbakent wat een deelkwalificatie is. Hoewel in Onderwijsdecreet XXVIII een definitie van deelkwalificatie zal zijn opgenomen, moet nog procedureel bepaald worden hoe deelkwalificaties worden afgebakend, en moet die procedure ook in de praktijk worden toegepast op de intussen erkende beroepskwalificaties. In afwachting dat hiervoor de nodige regelgevende stappen worden gezet, wordt de bevoegdheid om deelkwalificaties aan te duiden gevat binnen de goedkeuring die de Vlaamse Regering zal verlenen aan de ontwikkelde standaardtrajecten. Het volstaat deze uitzonderingssituatie te beperken tot 31 augustus 2019.

decreet op de Vlaamse Kwalificatiestructuur kunnen de onderwijskwalificatie en de beroepskwalificatie één niveau van de Vlaamse kwalificatiestructuur verschillen van elkaar.

In het standaardtraject wordt een clustering van competenties gemaakt. Aanbieders duaal leren zijn vrij om te kiezen of ze een modulaire of lineaire organisatie van het structuuronderdeel hanteren. Het zal op aanbiedersniveau gemonitord worden in welke mate beide organisatievormen in de praktijk gehanteerd worden.

Met betrekking tot de algemene vorming zijn de eindtermen van toepassing zoals die in het niet-duale overeenstemmend onderwijs van toepassing zijn; momenteel zijn dit de eindtermen die gekoppeld zijn aan de onderwijsvorm, terwijl deze in de toekomst gekoppeld aan de finaliteit zijn. Indien de aanbieder een centrum voor deeltijds onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is, wordt deze vrijgesteld van het aanbieden van lichamelijke opvoeding, analoog aan de huidige situatie in het stelsel voor leren en werken. Ook voor de levensbeschouwelijke vakken wordt de huidige situatie van het stelsel leren en werken doorgetrokken. Bijgevolg moeten enkel scholen voor voltijds onderwijs levensbeschouwelijke vakken en lichamelijke opvoeding aanbieden. Op het moment dat de curriculumdossiers uitgewerkt worden, vertaalt men de standaardtrajecten hierin zodat gegarandeerd blijft dat de duale opleidingen onverminderd gebaseerd blijven op beroepskwalificaties en dat deze in samenwerking tussen onderwijs en sociale partners ontwikkeld worden.

De Vlaamse Regering keurt de standaardtrajecten goed.

Artikel 20

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een vierde inhoudelijke onderverdeling handelt over de programmatie van duale structuuronderdelen.

Artikel 21

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/8 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Met betrekking tot de programmatie wordt aangegeven dat voor een voltijdse school met een daaraan verbonden CDO, één programmatieaanvraag gedaan kan worden voor een duale opleiding inclusief de daaraan verbonden aanloopstructuuronderdelen. Dit zorgt ervoor dat het CDO en de voltijdse school niet elk afzonderlijk een aanvraag moeten doen, wat de planlast vermindert. Er kunnen dan tussen het CDO en de school afspraken gemaakt worden over wie dan wat in praktijk aanbiedt. Naar analogie met de huidige regeling in het voltijds onderwijs, kunnen de duale opleiding en de daaronder liggende aanloopstructuuronderdelen niet meer aangeboden worden in het CDO en de voltijdse school als er op de eerste lesdag van oktober (of de eerste lesdag van maart voor een Se-n-Se) gedurende twee opeenvolgende schooljaren geen leerlingen waren ingeschreven. Als er wel leerlingen waren ingeschreven in de duale opleiding of het aanloopstructuuronderdeel, mogen deze wel aangeboden blijven.

Een aanbieder duaal leren die een duaal structuuronderdeel wil programmeren, moet hiervoor een aanvraag doen bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Deze programmatieaanvraag moet ten laatste op 30 november van het voorgaande schooljaar gebeuren. Een uitzondering hierop zijn Se-n-Se-opleidingen waarvoor scholen zoals momenteel gangbaar is, ten laatste op 30 september van het lopende schooljaar een aanvraag dienen te doen indien het een Se-n-Se betreft die van start gaat op 1 februari daaropvolgend. De termijnen

dienen te worden geïnterpreteerd als vervaltermijnen. Dit impliceert dat dossiers ingediend na deze data als onontvankelijk worden beschouwd.

Over elke aanvraag wordt een beslissing genomen door de Vlaamse Regering waarbij rekening gehouden wordt met het advies van de onderwijsinspectie, het Agentschap voor Onderwijsdiensten, de Vlaamse Onderwijsraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Elk vanuit hun expertise geven zij een advies over de wenselijkheid van de programmatie die wordt aangevraagd.

In die gevallen waar de Vlaamse Regering over een programmatie moet beslissen, met uitzondering van de overgangssituatie 'studiecontinuïteit' zoals hieronder beschreven, is die beslissing afhankelijk van een reeks strikte criteria: vraag en aanbod, waarborgen van vrije keuze en studiecontinuïteit voor leerlingen en, afhankelijk van het geval, samenwerking met de bedrijfswereld en infrastructuurvoorzieningen. Ook de afspraken met andere lokale onderwijs- en opleidingsinrichters zoals VDAB, Syntra, secundair volwassenenonderwijs enzovooort, zijn van belang. Die gemeenschappelijke criteria moeten stroomlijning in de besluitvorming verzekeren.

Om aan scholen rechtszekerheid te geven wat de programmatie betreft, wordt er een termijn in het decreet ingeschreven waarbinnen de scholen op de hoogte gesteld worden van de uitkomst van de programmatie.

In afwijking van de programmatieprocedure die hier beschreven werd, moeten de aanbieders duaal leren die meededen aan het tijdelijke project Schoolbank op de werkplek, geen programmatieprocedure doorlopen als ze de duale opleiding continueren vlak na afloop van het proefproject. Deze afwijking is noodzakelijk in het kader van de studiecontinuïteit van de leerlingen uit het project. Belangrijk om te benadrukken is dat deze opschorting van programmatie voor hen enkel geldt in het eerste jaar na afloop van het proefproject.

Artikel 22

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een vijfde inhoudelijke onderverdeling handelt over leerlingen binnen duaal leren.

Artikel 23

Artikel 23 voegt een nieuw artikel 357/9 in in de Codex Secundair Onderwijs.

In het schooljaar dat voorafgaat aan een mogelijke instap in duaal leren moet de leerling in een arbeidsmarktgericht structuuronderdeel of een opleiding met dubbele finaliteit een advies krijgen. Dit advies wordt gegeven ongeacht of de school zelf duaal leren aanbiedt of niet. Het advies is een onderdeel van het studiekeuzeproces van leerlingen (en kan gelden als startpunt voor het opstellen van een opleidingsplan) en maakt duaal leren bovendien beter bekend bij leerlingen voor wie dit misschien geen voor de hand liggende keuze is. Het advies wordt bij voorkeur zo vroeg mogelijk gegeven opdat een leerling na het krijgen van dit advies desgevallend tijd heeft om een werkplek te zoeken. Het advies is niet-bindend en kan bijgevolg niet gelden als instapvoorwaarde. Indien een leerling een negatief advies heeft gekregen (of geen advies), kan deze nog steeds instappen in duaal leren.

Het advies geeft voor elke leerling een inschatting van de arbeidsbereidheid en arbeidsrijpheid en, daaruit volgend, de wenselijkheid voor een instap in duaal leren. Het advies kan ook remediërende aspecten aan de leerling meegeven om de instap in duaal leren mogelijk te maken en/of te versterken. Voor de operationalisering van arbeidsbereidheid en arbeidsrijpheid wordt er gebruikgemaakt van het

onderzoek van Van den Bossche, Gijbels, Kyndt, Wille en De Groof (2017) over het inschatten van arbeidsrijpheid en arbeidsbereidheid in duaal leren.

Om leerlingen kennis te laten maken met een opleiding of een werkplek, kunnen ze een verkennende stage (snuffelweek) doen. Leerlingen die voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht, kunnen gedurende een week een verkennende leerlingenstage doen, op voorwaarde dat de klassenraad en betrokken personen hun akkoord geven en er geen afbreuk gedaan wordt aan de studievoortgang van de leerling. Leerlingen die nog niet voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht, kunnen geen arbeid verrichten op een werkplek. Daarom wordt de snuffelweek bij hen ingevuld door middel van observatieactiviteiten. Dat de leerling tijdens de verkennende snuffelweek niet aanwezig is op de school, dient geregistreerd te worden in het bestaande afwezigheidsregistratiesysteem. Daarnaast kan de leerling de snuffelweek ook in schoolvakanties doen.

Verkennende leerlingstages vallen onder de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de aanbieder duaal leren waarbij de leerling is ingeschreven. Deze aanbieder dient onder andere in te staan voor de leerlingstageovereenkomst en arbeidsongevallenverzekering. De leerling valt onder het toepassingsgebied van de Codex over het welzijn op het werk, boek X – Werkorganisatie en bijzondere werknemerscategorieën, titel 4 – Stagiairs.

Tijdens de verkennende leerlingstage dient steeds een personeelslid van de school bereikbaar te zijn.

Artikel 24

Artikel 24 voegt een nieuw artikel 357/10 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Elke leerling in een niet-duaal arbeidsmarktgericht structuuronderdeel of een niet-duaal structuuronderdeel met een dubbele finaliteit krijgt een advies van de klassenraad. Tot de invoering van de modernisering secundair onderwijs, zijn structuuronderdelen echter nog niet onderverdeeld in finaliteiten. Totdat de modernisering is uitgerold, zal het advies gegeven moeten worden aan leerlingen in structuuronderdelen die in de matrix secundair onderwijs geconcordeerd worden aan een structuuronderdeel met een arbeidsmarktgerichte of dubbele finaliteit. Jongeren die het secundair onderwijs (al dan niet ongekwalificeerd) hebben verlaten (de zogenaamde zijinstromers), ontvangen een advies van VDAB of het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). In alle andere situaties (zoals een jongere uit een doorstroomgericht structuuronderdeel) wordt het advies door de klassenraad van het niet-duale structuuronderdeel of de trajectbegeleider van het duale structuuronderdeel gegeven op vraag van de leerling. In doorstroomgerichte structuuronderdelen zal het advies dus niet standaard aan elke leerling worden gegeven wegens de beperkte koppeling met een duaal structuuronderdeel.

Voor de afbakening van de groep zijinstromers en het advies van VDAB/OCMW wordt onderstaand schema gehanteerd:

<table>
<tr><th>Inschrijving vóór onderbreking schoolloopbaan</th><th>Onderbreking schoolloopbaan</th><th>Intentie tot inschrijving in duaal na onderbreking schoolloopbaan</th><th>Advies VDAB/OCMW</th></tr>
<tr><td>1 september 20xx in secundair</td><td rowspan="3">In de loop van schooljaar 20xx-20xx+1</td><td>Voor eind oktober 20xx+1</td><td rowspan="3">Niet verplicht, maar het Departement Onderwijs en Vorming en VDAB sensibiliseren onderwijsinstellingen wel om de jongere naar VDAB/OCMW door te verwijzen voor advies waar relevant (bijvoorbeeld indien jongere intussen niet meer bij zijn ouders woont)</td></tr>
<tr><td>1 september 20xx in hoger onderwijs</td><td>In de loop van schooljaar 20xx-20xx+1
Voor eind oktober 20xx+1</td></tr>
<tr><td>In de loop van schooljaar 20xx-20xx+1 in volwassenen-onderwijs</td><td>In de loop van schooljaar 20xx-20xx+1
Voor eind oktober 20xx+1</td></tr>
<tr><td>1 september 20xx in secundair</td><td rowspan="3">In de loop van schooljaar 20xx-20xx+1</td><td rowspan="3">Na eind oktober 20xx+1</td><td rowspan="3">Verplicht + toelatings-klassenraad</td></tr>
<tr><td>1 september 20xx in hoger onderwijs</td></tr>
<tr><td>In de loop van schooljaar 20xx-20xx+1 in volwassenen-onderwijs</td></tr>
</table>

Bij het verstrekken van het niet-bindend advies gaat VDAB na wat de meest passende opleiding is in het traject naar werk van de jongere. Bij een negatief advies voor duaal leren stelt de VDAB een meer passend opleidings- of begeleidingstraject aan de zijinstromer voor.

OCMW's hebben in het kader van hun wettelijke taken de opdracht om hun cliënten de meest passende dienstverlening aan te bieden. Dit kan gaan om een tewerkstelling op basis van artikel 60 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn of om een traject als voorbereiding of een latere tewerkstelling (opleiding, stage enzovoort). Voor leefloongerechtigden onder het toepassingsgebied van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie kan/moet een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie worden opgesteld. Het project gaat uit van de verwachtingen, de vaardigheden, de bekwaamheden en de behoeften van de betrokken persoon en van de mogelijkheden van het OCMW. Naargelang van de behoeften van de persoon zal het geïndividualiseerd project bij voorkeur betrekking hebben op de inschakeling in het beroepsleven, of, bij gebrek daaraan, op de inschakeling in de maatschappij.

Zowel voor leefloongerechtigden als voor equivalent leefloongerechtigden kan de meest passende dienstverlening erin bestaan de cliënt een opleiding te laten volgen. Dit kan ook gaan om een opleiding in het systeem duaal leren. Voor elke cliënt wordt dit afzonderlijk beoordeeld.

Artikel 25

Artikel 25 voegt een nieuw artikel 357/11 in in de Codex Secundair Onderwijs.

In duaal ingerichte structuuronderdelen moeten regelmatige leerlingen simultaan aan een aantal voorwaarden voldoen:

1° de leerling moet hebben voldaan aan de voltijdse leerplicht; dit impliceert dat de leerling 15 jaar is en de eerste twee jaren van het secundair onderwijs heeft gevolgd of 16 jaar is. In afwijking hiervan kan een leerling die nog niet aan de voorwaarden van de deeltijdse leerplicht voldoet, een toelating krijgen in het laatste jaar waarin hij/zij voltijds leerplichtig is. Deze toelating wordt gegeven door het bestuur van de aanbieder duaal leren op advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding;

2° de leerling moet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden die gelden voor de duale structuuronderdelen. Voor leerlingen die niet beschikken over een studiebewijs uitgereikt door een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde school, of voor leerlingen die overstappen uit het buitengewoon secundair onderwijs (OV1-3), beslist de klassenraad over de mogelijkheid tot instap op basis van het behaalde studiebewijs. Dit doet geen afbreuk aan de specifieke toelatingsvoorwaarden;

3° zijinstromers moeten een gunstige beslissing hebben van de klassenraad over de instroom in duaal leren. Bij deze beslissing dient de klassenraad rekening te houden met het advies dat de zijinstromer kreeg van VDAB of OCMW. Een beslissing die voor deze zijinstromers afwijkt van het advies, wordt gemotiveerd.

Artikel 26

Artikel 26 voegt een nieuw artikel 357/12 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Als een leerling overkomt van een duaal structuuronderdeel naar een niet-duaal structuuronderdeel en geen onderwijskwalificatie heeft, beslist de toelatingsklassenraad van het niet-duaal structuuronderdeel over de instap van de leerling.

Artikel 27

Artikel 27 voegt een nieuw artikel 357/13 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Tot en met de eerste lesdag van november kan een leerling van rechtswege instappen in een duaal structuuronderdeel indien hij/zij voldoet aan de toelatingsvoorwaarden. Na afloop van deze inschrijvingsperiode moet een leerling die zich aanbiedt bij een aanbieder duaal leren eerst toelating verkrijgen van een toelatingsklassenraad. Deze procedure via een toelatingsklassenraad heeft vooral een begeleidingsfunctie om (1) te bepalen of een duale leerweg op het moment van inschrijving de meest aangewezen leerweg is en (2) om een individueel traject vorm te geven.

Artikel 28

Artikel 28 voegt een nieuw artikel 357/14 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Leerlingen in duaal leren besteden een aanzienlijk deel van hun tijd op de werkplek. De evaluatie van competenties op de werkplek is dan ook inherent aan duaal leren. Daarom krijgt de mentor een plaats in de klassenraad, net zoals de traject-

begeleider. Een uitzondering hierop is de toelatingsklassenraad: op het moment dat er beslist moet worden over de toelating van de leerling, kent de mentor de leerling nog niet en is het bijgevolg niet nuttig om de mentor in deze klassenraad te betrekken.

De Vlaamse Regering bepaalt de praktische afspraken over het functioneren van de mentor in de klassenraad.

Artikel 29

Artikel 29 voegt een nieuw artikel 357/15 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Het is van belang om flexibiliteit in de leertrajecten toe te laten. Zo kan de klassenraad beslissen om leerlingen vrij te stellen van bepaalde programmaonderdelen. In dat geval moet de vrijgekomen tijd op een alternatieve manier ingevuld worden. Dit is reeds mogelijk vanuit de huidige onderwijsregelgeving. In het voorliggend artikel kan de klassenraad vrijstelling verlenen van het geheel of delen van algemene vorming vanaf het schooljaar waarin de leerling 18 wordt. De vrijgekomen uren dienen dan ingevuld te worden via bijkomende beroepsgerichte vorming of via de werkplekcomponent. Deze laatste optie biedt voor bepaalde leerlingen de mogelijkheid om het traject toe te spitsen op het behalen van de beroepskwalificatie als een onderwijskwalificatie niet haalbaar lijkt of als de leerling deze niet wenst te behalen. Een vrijstelling van algemene vorming (of delen van algemene vorming) heeft tot gevolg dat een onderwijskwalificatie niet kan uitgereikt worden.

Artikel 30

Artikel 30 voegt een nieuw artikel 357/16 in in de Codex Secundair Onderwijs.

In het standaardtraject wordt er geen uitspraak gedaan of een structuuronderdeel modulair of lineair georganiseerd moet worden; de aanbieder duaal leren kan zelf bepalen hoe hij het wil aanbieden. Indien er gekozen wordt voor een modulaire organisatie is het mogelijk dat een leerling enkel op basis van het behalen van een beroepskwalificatie van rechtswege naar een volgende graad doorstroomt. Hierdoor bouwen we een zekere flexibiliteit in voor leerlingen in duaal leren. Dergelijke flexibiliteit wordt momenteel als een zeer groot pluspunt ervaren in het stelsel van leren en werken. Het zorgt er immers voor dat jongeren toch een kwalificerend traject kunnen verderzetten.

Artikel 31

Artikel 31 voegt een nieuw artikel 357/17 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 32

Artikel 32 voegt een nieuw artikel 357/18 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De klassenraad kan op basis van evaluatie van de leerling beslissen om hem/haar een studiebekrachtiging toe te kennen. Omdat leerlingen vrijstellingen kunnen verkrijgen en ook een modulaire organisatie mogelijk is, moet het uitreiken van de studiebekrachtiging hierop afgestemd worden. Bijgevolg stellen we in dit artikel dat de studiebekrachtiging uitgereikt kan worden tijdens of op het einde van het schooljaar. Deze mogelijkheid om studiebekrachtiging doorheen het schooljaar uit te reiken, impliceert meteen de flexibiliteit in duurtijd: zowel een verlenging als inkorting van traject is mogelijk.

Er kunnen verschillende studiebewijzen uitgereikt worden in het kader van duaal leren. Deze studiebewijzen worden vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Artikel 33

Artikel 33 voegt een nieuw artikel 357/19 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Vanaf 1 september 2015 trad het M-decreet in voege waardoor jongeren met specifieke onderwijsbehoeften, geïntegreerd moeten worden in het gewoon secundair onderwijs, mits gepaste en redelijke aanpassingen. Voor duaal leren is dit eveneens zo en dit geldt zowel voor de school- als de werkplekcomponent. De klassenraad dient in dergelijke situaties samen te werken met het centrum voor leerlingenbegeleiding, de ouders/voogd van de leerling en de onderneming, als er aanpassingen op de werkplek noodzakelijk zijn.

Momenteel kunnen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en werkgevers die dergelijke leerlingen tewerkstellen, beroep doen op de Bijzondere TewerkstellingsOndersteunende Maatregelen (BTOM's); dit zal ook voor duaal leren mogelijk zijn. Daarnaast kan ook de Vlaamse Regering beslissen om tegemoetkomingen te voorzien voor werkgevers die leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften tewerkstellen.

Artikel 34

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een zesde inhoudelijke onderverdeling handelt over de arbeidsdeelname binnen duaal leren.

Artikel 35

Artikel 35 voegt een nieuw artikel 357/20 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 36

Artikel 36 voegt een nieuw artikel 357/21 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De ondersteuning van de leerling door de trajectbegeleider kan uiteenlopende vormen aannemen. Het kan gaan om de voorbereiding van het intakegesprek, hulp tijdens het intakegesprek of net de nazorg en opvolging ervan. Voor de leerling is het ook nuttig om feedback te krijgen van de onderneming over zijn intakegesprek; ondernemingen moeten gestimuleerd worden om feedback hierover over te maken aan de leerling of trajectbegeleider.

Het is aangewezen dat leerlingen duaal leren die in het laatste schooljaar zitten voordat ze de arbeidsmarkt betreden, zich in januari-juni van dat schooljaar inschrijven als schoolverlater bij VDAB. Ook voor leerlingen aanloopfase die er niet in slagen de overstap te maken naar duaal leren, niet meer leerplichtig zijn en hun schoolloopbaan plannen te beëindigen, is dit aangewezen. Op die manier worden al deze leerlingen na het beëindigen van hun schoolloopbaan automatisch opgenomen in de dienstverlening van VDAB.

Wanneer het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) en/of de onderwijsinstelling verwachten dat de overstap naar de arbeidsloopbaan moeilijk zal verlopen, is het aangewezen – mits de jongere hiermee akkoord gaat – hierover een overleg te

organiseren met de jongere, de onderwijsinstelling en het CLB in functie van een warme overdracht.

Artikel 37

Artikel 37 voegt een nieuw artikel 357/22 in in de Codex Secundair Onderwijs.

In het voorgaand artikel wordt gesteld dat een leerling op zoek moet gaan naar een goede match met een werkgever. Aangezien men niet kan verwachten dat deze match er bij de start van een duaal traject steeds zal zijn, voorzien we de mogelijkheid om leerlingen binnen duaal leren in te schrijven zonder werkplek. Deze periode zonder werkplek wordt beperkt tot twintig opleidingsdagen over een geheel schooljaar. De jongere kan deze opleidingsdagen gebruiken voor het zoeken naar een eerste werkplek en/of om te zoeken naar een nieuwe werkplek bij onderbreking van overeenkomst. De Vlaamse Regering kan voorzien in een aantal situaties die een afwijking/verlenging van deze periode van twintig opleidingsdagen rechtvaardigt. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een opschorting van de termijn als de leerling gewettigd afwezig is of in de periode die in beslag genomen wordt door de erkenningsprocedure van de onderneming, of een verlenging van de periode indien de trajectbegeleider dit opportuun acht.

De periode dat de werkplek niet wordt ingevuld met concrete arbeidsdeelname moet voltijds ingevuld worden door de aanbieder duaal leren. De afwezigheid van de leerling is evenwel van rechtswege gewettigd tijdens de opleidingsuren waarop intakegesprekken zijn gepland, met inbegrip van de verplaatsingen die daarbij horen; dit kan in het kader van het bestaande afwezigheidsregistratiesysteem.

Artikel 38

Artikel 38 voegt een nieuw artikel 357/23 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Naar analogie met de werkwijze die in het deeltijds beroepssecundair onderwijs wordt gehanteerd, moet een vertegenwoordiger van de school voor de leerling steeds bereikbaar blijven tijdens het werkplekleren. Hierdoor kan de leerling steeds contact opnemen met de aanbieder duaal leren als daar omwille van een incident of andere reden nood aan is.

Artikel 39

Artikel 39 voegt een nieuw artikel 357/24 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Jongeren kunnen van zodra ze voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht instappen in duaal leren. Echter, niet voor elke jongere op die leeftijd is het evident om een aanzienlijk deel van de tijd op een werkplek te leren. Daarom kan het in bepaalde situaties nuttig zijn om extra ondersteuning en begeleiding te voorzien voor jongeren in voorbereiding op en tijdens de uitvoering van hun arbeidsdeelname. Analoog hieraan bestaat momenteel in het stelsel van Leren en Werken het project Intensieve Begeleiding Alternerend Leren (IBAL). Dit is een heel nuttig instrument om jongeren een duwtje in de rug te geven ter voorbereiding op een traject, maar eveneens wanneer het tijdens hun traject moeilijker gaat.

De ondersteuning wordt aangeboden door derdenorganisaties die hier de afgelopen jaren al heel wat expertise in hebben opgebouwd. De Vlaamse Regering bepaalt onder welke modaliteiten en voorwaarden de ondersteuning moet gebeuren.

Deze extra ondersteuning kan nooit ter vervanging van de voorziene trajectbegeleiding worden ingericht.

Artikel 40

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een zevende inhoudelijke onderverdeling handelt over de financiering of subsidiering van de aanbieders duaal leren.

Artikel 41-42

Artikels 41 en 42 voegen nieuwe artikels 357/25 en 357/26 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De financiering van duale structuuronderdelen zal afhangen van de aanbieder die deze structuuronderdelen inricht en zal afgestemd worden op de huidige financiering van het studieaanbod van deze aanbieder (met uitzondering van de Syntra vzw).

Voor de berekening van het aantal wekelijkse uren-leraar waarop een aanbieder duaal leren beroep zal kunnen doen, worden de leerlingen geteld op de eerste lesdag van februari van het voorafgaande schooljaar. Hierdoor worden middelen gegenereerd die in het schooljaar volgende op de teldag ingezet kunnen worden. Voor de Syntra vzw zullen de leerlingen in duale opleidingen geteld worden op de eerste lesdag van oktober van het lopende schooljaar voor de vaststelling van de subsidiëring, en dit zolang dat er nog opleidingen in de leertijd worden aangeboden. Van zodra er geen opleidingen meer worden aangeboden onder de vorm van leertijd, zal de telling ook voor Syntra vzw op de eerste lesdag van februari gebeuren.

Voor de berekening van het pakket uren-leraar voor een duaal structuuronderdeel aangeboden binnen een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, wordt identiek dezelfde werkwijze toegepast als voor het huidige niet-duale studieaanbod binnen het voltijds onderwijs, met inbegrip van minimumpakketten, uren levensbeschouwelijke vakken, aanwendingspercentages enzovoort.

Voor de berekening van het pakket uren-leraar voor een duaal structuuronderdeel aangeboden binnen een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs, wordt identiek dezelfde werkwijze toegepast als vandaag voorzien binnen het decreet leren en werken voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Voor wat betreft de berekening van de globale puntenenveloppe, zullen duale studierichtingen aangeboden binnen een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en binnen een centrum voor vorming van zelfstandigen en kmo worden beschouwd als deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Voor wat betreft de berekening van het werkingsbudget, zullen duale studierichtingen aangeboden binnen een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en binnen een centrum voor vorming van zelfstandigen en kmo worden beschouwd als deeltijds beroepssecundair onderwijs. Centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs kunnen naast dit werkingsbudget nog aanvullende werkingsmiddelen ontvangen. Afhankelijk van de beschikbare kredieten komt het de Vlaamse Regering toe om de bedragen van deze aanvullende werkingsmiddelen te bepalen. Deze bijkomende middelen kunnen ingezet worden als resultaatsgerichte financiering en centra extra stimuleren om jongeren toe te leiden naar een arbeidsdeelname.

De conceptnota's duaal leren stelden dat er gestreefd wordt naar een gelijkwaardige financiering van elke aanbieder duaal leren. In een eerste stap zal de financiering van de Syntra vzw, voor de duale structuuronderdelen die ze inrichten,

gelijk getrokken worden met de financiering van de CDO's. Zulke financiering moet dezelfde garanties bieden op het gelijkwaardig kunnen aanbieden van het duaal structuuronderdeel.

Het lijkt dan ook wenselijk om de Syntra vzw geheel te integreren in de financiering van het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Dit biedt echter een grote uitdaging aan de organisatie van deze Syntra vzw gezien er dan dient te worden voldaan aan de verschillende bepalingen voor onderwijspersoneel met betrekking tot ambtenregeling, aanwendingsregeling en dergelijke. De Syntra vzw werken vandaag echter met lesgevers voor de beroepsgerichte vorming die naast hun (korte) opdracht binnen de Syntra vzw meestal ook in een onderneming werkzaam zijn. Het is deze aanpak die de identiteit bepaalt van de Syntra vzw en die men graag gewaarborgd ziet. De Syntra vzw geheel integreren binnen Onderwijs zou deze flexibiliteit drastisch beperken en mogelijks zelfs teniet doen.

Om de Syntra vzw eenzelfde hoogte van financiering toe te kennen, maar eveneens garanties te bieden in functie van de aanwending van deze middelen, is het aangewezen deze middelen toe te kennen via een apart krediet. Dit krediet wordt berekend op geheel dezelfde wijze als voor de CDO's, waarbij de gegenereerde punten en uren-leraar worden omgezet in een totaalkrediet, vertrekkende van de gemiddelde brutoloonkost op jaarbasis van een uur-leraar en de gemiddelde bruto loonkost op jaarbasis van een punt in het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Voor de toekenning van het krediet wordt dezelfde voorschot- en saldoregeling gehanteerd als voor de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs. Het dient ook duidelijk te zijn dat dit toegekende krediet enkel kan aangewend worden in functie van duale structuuronderdelen, wat door de Syntra vzw ook als dusdanig aangetoond moet kunnen worden.

In de berekening van de middelen voor de Syntra vzw worden leerlingen van niet-duale structuuronderdelen niet in aanmerking genomen. De huidige leertijd blijft dus onder de huidige financiering verder werken.

We gaan uit van een eengemaakte financiering voor aanbieders van duaal leren maar we voeren dit gefaseerd in. We werken op termijn de ongelijkheid met betrekking tot de werkingsmiddelen tussen de verschillende aanbieders weg en trekken de financiering maximaal gelijk.

Artikel 43

Artikel 43 voegt een nieuw artikel 357/27 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Belangrijk is dat de aanbieder duaal leren middelen inzet om aan trajectbegeleiding te doen; dit is immers een wezenlijk onderdeel van duaal leren omdat het noodzakelijk is om de leerlingen op de werkplek op te volgen. Aangezien de leerkracht tijdens deze uren niet voor de klas staat, worden deze uren beschouwd als uren die geen lesuren zijn. Door de bepaling in het decreet wordt er een nieuwe categorie gecreëerd van uren die geen lesuren zijn, zoals vermeld in de tweede paragraaf van artikel 211 uit de Codex Secundair Onderwijs. Het zijn dus geen uren voor bijzondere pedagogische taken (BPT), maar behelst een afzonderlijke categorie 'uren trajectbegeleiding' die het aan aanbieders duaal leren toelaat om uren voor trajectbegeleiding in te zetten alsook toelaat aan de overheid om te monitoren hoeveel uren trajectbegeleiding er worden gebruikt. Met betrekking tot trajectbegeleiding kan het aangewezen zijn om op termijn een minimumgrens vast te leggen die moet besteed worden aan trajectbegeleiding. Deze mogelijkheid wordt geboden aan de Vlaamse Regering.

Verder kunnen de uren ook aangewend worden om voordrachtgevers aan te stellen; de Vlaamse Regering kan een maximum aantal uren vaststellen hiervoor.

In het kader van dit ontwerp van decreet willen we samenwerking tussen verschillende aanbieders duaal leren stimuleren; dit gebeurt altijd op vrijwillige basis, op basis van parameters die op voorhand vastgelegd worden. In dit verband kunnen aanbieders duaal leren middelen overdragen naar andere onderwijsverstrekkers en/of aanbieders duaal leren voor het aanbieden van onderdelen van een duaal structuuronderdeel. Zo kan de algemene vorming of net het beroepsgerichte deel door een andere aanbieder met expertise ter zake worden aangeboden. Afhankelijk van de oorsprong en/of bestemming van deze middelen, zal de overdracht gebaseerd zijn op een overdracht van uren-leraar of zal er een herberekening zijn naar een krediet.

Tot slot kunnen aanbieders duaal leren ook uren-leraar overdragen naar centra voor volwassenenonderwijs voor het aanbieden van bepaalde onderdelen van een duaal structuuronderdeel.

Voor de overdrachtsmogelijkheden zijn de bepalingen van artikel 19 van de Codex Secundair Onderwijs van toepassing. Deze bieden voldoende garantie aan de huidige personeelsleden.

Artikel 44

Artikel 44 voegt een nieuw artikel 357/28 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Op het personeel van de centra voor vorming van zelfstandigen en kmo die tewerkgesteld zijn in duale structuuronderdelen, zijn de overeenkomstige reglementaire salarisschalen van toepassing, vanuit het principe gelijk loon voor gelijke kwalificaties. Dit garandeert dat de aanwending van het toegekende krediet volgens dezelfde basisprincipes verloopt als de aanwending binnen onderwijs, en garandeert zo dat elk personeelslid aanspraak maakt op het salaris dat voortvloeit uit de opdracht die deze vervult, de bekwaamheidsbewijzen die deze bezit en de anciënniteit die werd opgebouwd.

Artikel 45

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een achtste inhoudelijke onderverdeling handelt over de subsidiering van de organisatoren.

Artikel 46

Artikel 46 voegt een nieuw artikel 357/29 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Leerlingen kunnen tijdens de invulling van hun werkplekcomponent extra ondersteuning krijgen van een externe organisator. De Vlaamse Regering legt vast welk budget hiervoor ingezet kan worden, hoe de selectieprocedure verloopt en de modaliteiten waaronder dit gebeurt. We wijzen er wel op dat ondersteuning in het zoeken naar een tewerkstelling of tijdens een tewerkstelling in de eerste plaats een opdracht is van de aanbieder duaal leren. De extra ondersteuning die wordt voorzien binnen dit artikel is altijd aanvullend op de ondersteuning van de trajectbegeleider.

Artikel 47

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een negende inhoudelijke onderverdeling handelt over het kwaliteitstoezicht binnen duaal leren.

Artikel 48

Artikel 48 voegt een nieuw artikel 357/30 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Voortbouwend op de principes van de conceptnota bis duaal leren; een volwaardige kwalificerende leerweg, worden volgende principes bepaald en opgenomen in het decreet duaal leren omtrent het vormgeven van het kwaliteitstoezicht op duaal leren.

Onderwijsinspectie neemt de coördinerende rol en de eindverantwoordelijkheid op voor het geheel van het kwaliteitstoezicht op het globale leertraject. Voor de schoolcomponent neemt de onderwijsinspectie de major op. De onderwijsinspectie nodigt het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen – als externe deskundige steeds uit om deel te nemen aan de doorlichting die betrekking heeft op de schoolcomponent en het globale traject van duaal leren.

Het toezicht op de werkplekcomponent betreft enkel een toezicht op het leertraject van de leerling op de werkplek. De organisatie van dit toezicht wordt in gezamenlijk overleg tussen de onderwijsinspectie en het Vlaams Agentschap voor ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen – bepaald. Het is het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen – dat als major van de werkplek, de Onderwijsinspectie steeds mee uitnodigt bij een toezicht ter plaatse. Naast bezoeken ter plaatse, zijn er mogelijks andere bronnen die gebruikt kunnen worden om zicht te krijgen op het leertraject op de werkplek. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen – en de onderwijsinspectie zullen samen objectieve criteria uitwerken over welke bronnen wanneer gebruikt worden.

Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen – levert vanuit het kwaliteitstoezicht op de werkplek een insteek voor het inspectieverslag. Deze insteek weegt als dusdanig mee in de eindbeoordeling van het onderzochte duale traject.

Er wordt tussen onderwijsinspectie en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen – een samenwerkingsakkoord afgesloten dat de (verdere) uitvoering van het kwaliteitstoezicht voor duaal leren, gebaseerd op bovenvermelde principes, regelt. Hierin wordt ook de periode vastgelegd waarvoor de samenwerkingsafspraken gelden.

Artikel 49

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een tiende inhoudelijke onderverdeling handelt over de monitoring van duaal leren.

Artikel 50

Artikel 50 voegt een nieuw artikel 357/31 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 51

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een elfde inhoudelijke onderverdeling handelt over de overlegfora die worden opgericht in het kader van duaal leren.

Artikel 52

Artikel 52 voegt een nieuw artikel 357/32 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Ter vervanging van de regionale overlegplatforms die met het decreet Leren en Werken van 2008 opgericht werden, zullen we voor duaal leren overlegfora oprichten. In deze fora overleggen onderwijs- en werkactoren over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in de regio. Qua afbakening vertrekken we van de provincies als regio's en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Als de actoren in een regio echter verkiezen om verschillende regionale fora op te richten, kan dit nog steeds. Op deze manier kan er omgegaan worden met verschillende tewerkstellingsregio's of economische realiteiten binnen een provincie of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 53

Artikel 53 voegt een nieuw artikel 357/33 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 54

Artikel 54 voegt een nieuw artikel 357/34 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 55

Artikel 55 voegt een nieuw artikel 357/35 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 56

Artikel 56 voegt een nieuw artikel 357/36 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Voor de uitvoering van de gewestaangelegenheden van het overlegplatform, wordt het overlegplatform in tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad uitgebreid met een vertegenwoordiger van Actiris.

Artikel 57

Artikel 57 voegt een nieuw deel V/2 in in de Codex Secundair Onderwijs, waaronder de bepalingen betreffende de aanloopstructuuronderdelen zullen worden besproken. De nummering van de artikelen binnen dit nieuwe deel volgt de nummering van de Codex Secundair Onderwijs en zal steeds opgebouwd zijn als: 357/xx.

Artikel 58

Binnen het nieuwe deel V/2 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een eerste inhoudelijke onderverdeling zijn de inleidende bepalingen.

Artikel 59

Artikel 59 voegt een nieuw artikel 357/37 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Het voorliggende ontwerp van decreet wordt ingeschreven in de Codex Secundair Onderwijs, waardoor alle bepalingen uit deze codex ook van toepassing zijn. Echter, voor sommige zaken wijken we af van voorgaande bepalingen in deze codex. Met artikel 357/36 geven we aan dat in dergelijke gevallen voorrang gegeven moet worden aan de bepalingen uit het voorliggende ontwerp.

Artikel 60

Artikel 60 voegt een nieuw artikel 357/38 in in de Codex Secundair Onderwijs.

In dit artikel worden de begrippen gedefinieerd die relevant zijn voor de aanloopfase.

Artikel 61

Binnen het nieuwe deel V/2 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een tweede inhoudelijke onderverdeling is de opzet van de aanloopfase.

Artikel 62

Artikel 62 voegt een nieuw artikel 357/39 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Niet elke jongere die wil instappen in duaal leren zal meteen beschikken over een werkplek of voldoende arbeidsrijp zijn om deze tewerkstelling in te vullen. Voor deze groep jongeren voorzien we de zogenaamde aanloopfase. In een aanloopstructuuronderdeel wordt een schoolcomponent met een aanloopcomponent gecombineerd, waarbij er wordt gemikt op een traject van minimaal 28 wekelijkse opleidingsuren om zo te komen tot een voltijds engagement. Tijdens de schoolcomponent wordt aan de jongere nog steeds algemene vorming gegeven, met het oog op zijn eventuele studiebekrachtiging.

Een aanloopstructuuronderdeel is maatgericht, waarbij de noden van de leerling centraal staan in het uittekenen van het verdere traject, zowel voor wat betreft de inhoud als voor wat betreft de looptijd van een aanloopstructuuronderdeel.

Artikel 63

Artikel 63 voegt een nieuw artikel 357/40 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Aangezien er wordt voorzien in een voltijds engagement van minstens 28 wekelijkse opleidingsuren is deze onderwijsvorm te categoriseren als voltijds onderwijs. De invulling van de aanloopcomponent zal niet steeds bestaan uit het verwerven van competenties die gekoppeld zijn aan een beroepskwalificatie, hoewel dit sterk na te streven is. De aanloopcomponent kan ook bestaan uit het werken aan arbeidsgerichte competenties die de jongere in staat stellen sneller door te stromen naar een duaal traject.

De centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs, de scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs en de centra voor vorming van zelfstandigen en kmo zijn de aanbieders van aanloopstructuuronderdelen.

Artikel 64

Binnen het nieuwe deel V/2 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een derde inhoudelijke onderverdeling is de structuur en organisatie van de aanloopfase.

Artikel 65

Artikel 65 voegt een nieuw artikel 357/41 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De Vlaamse Regering legt vast welke structuuronderdelen kunnen aangeboden worden in de vorm van een aanloopstructuuronderdeel.

De aanloopcomponent wordt ook gebruikt voor structuuronderdelen die momenteel nog in het deeltijds beroepssecundair onderwijs in de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs georganiseerd worden. Voor deze structuuronderdelen blijft het decreet Leren en Werken van 2008 nog van toepassing, maar komt deze aanloopcomponent in de plaats van de brugprojecten en komt deze ook in aanmerking voor een deel van de jongeren die vandaag nog binnen een voortraject zitten. De invoering van deze aanloopcomponent gebeurt echter nog steeds binnen de bestaande opleidingsstructuur van het stelsel voor leren en werken. Deze opleidingsstructuur zal geleidelijk worden omgezet naar de aanloopstructuuronderdelen. De Vlaamse Regering bepaalt de omzettingskalender van het huidige opleidingsaanbod binnen leren en werken naar de aanloopstructuuronderdelen.

Artikel 66

Artikel 66 voegt een nieuw artikel 357/42 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Gezien de omvang van de aanloopstructuuronderdelen en gezien het feit dat deze structuuronderdelen flexibel moeten inspelen op de instroom van leerlingen, is het noodzakelijk om deze structuuronderdelen doorheen het jaar programmeerbaar te maken.

Artikel 67

Artikel 67 voegt een nieuw artikel 357/43 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Voor de aanloopfase zijn er afzonderlijke aanloopstructuuronderdelen. Als er een aanloopstructuuronderdeel is, is dit telkens gebaseerd op het hieraan verwante standaardtraject. Het is de doelstelling van een aanloopstructuuronderdeel om jongeren in voorbereiding op duaal leren de competenties aan te bieden die ze in een verder traject dienen te verwerven in een duaal structuuronderdeel. Zo wordt de kans op schoolse vertraging door het volgen van een aanloopstructuuronderdeel aanzienlijk verkleind en kan een vlottere overgang naar duaal leren worden gerealiseerd. Tegelijkertijd moet het aanloopstructuuronderdeel ook relevant zijn voor de arbeidsmarkt. We moeten er immers rekening mee houden dat niet elke jongere doorstroomt naar een duaal traject, waardoor de trajecten binnen de aanloopfase voldoende garantie moeten bieden op een succesvolle intrede op de arbeidsmarkt.

Afhankelijk van de uitwerking van de standaardtrajecten binnen bepaalde sectoren, kan de Vlaamse Regering afwijkingen voorzien op bovenstaand principe. Dit kan noodzakelijk zijn wanneer blijkt dat een aanloopstructuuronderdeel niet rechtstreeks van één standaardtraject af te leiden is.

Artikel 68

Binnen het nieuwe deel V/2 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een vierde inhoudelijke onderverdeling is de programmatie van aanloopstructuuronderdelen.

Artikel 69

Artikel 69 voegt een nieuw artikel 357/44 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De programmatie van een aanloopstructuuronderdeel dient steeds gekoppeld te zijn aan de programmatie van een duaal structuuronderdeel. Wanneer een aanbieder van de aanloopfase een duaal structuuronderdeel mag aanbieden, krijgt deze automatisch ook de toelating de onderliggende aanloopstructuuronderdelen aan te bieden. Deze koppeling met de duale structuuronderdelen garandeert een studiecontinuïteit en afstemming van het opleidingsaanbod op de lokale context.

Artikel 70

Binnen het nieuwe deel V/2 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een vijfde inhoudelijke onderverdeling handelt over de leerlingen binnen de aanloopfase.

Artikel 71

Artikel 71 voegt een nieuw artikel 357/45 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Om als regelmatige leerling tot een aanloopstructuuronderdeel te worden toegelaten, dient er aan verschillende voorwaarden voldaan te worden:
- een leerling kan pas inschrijven in een aanloopstructuuronderdeel wanneer hij heeft voldaan aan de voltijdse leerplicht. Het is immers vanaf die leeftijd dat een jongere tewerkgesteld mag worden. Bij wijze van uitzondering kan een leerling vroeger inschrijven wanneer hij binnen dat lopende schooljaar deeltijds leerplichtig wordt;
- de leerling moet beantwoorden aan specifieke toelatingsvoorwaarden die gesteld worden in het standaardtraject;
- de leerling mag nog geen overeenkomst hebben afgesloten in het kader van duaal leren; immers, als een leerling al beschikt over een arbeidsdeelname, is hij klaar voor duaal leren.

Artikel 72

Artikel 72 voegt een nieuw artikel 357/46 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Er kunnen algemeen genomen drie invullingen van een aanloopcomponent onderscheiden worden.

Een eerste invulling van een aanloopcomponent is voornamelijk gericht op arbeidsmarktgerichte competenties. Deze arbeidsmarktgerichte competenties kunnen zeer breed zijn en zijn vaak gekoppeld aan bepaalde attitudes (op tijd komen, werken onder gezag, omgaan met collega's enzovoort). Niet elke jongere zal steeds beschikken over voldoende arbeidsgerichte competenties om succesvol in te stappen in een duaal traject en is dan ook gebaat bij een aanleren van zulke competenties in een meer beschermde setting.

Een tweede focus is het verbeteren van de loopbaangerichte competenties, het zoeken naar een tewerkstelling en verbetering van sollicitatievaardigheden. Jongeren die binnen de voorziene periode in duaal leren geen werkplek vinden, kunnen met extra ondersteuning werken aan hun sollicitatievaardigheden en verder op zoek gaan naar een werkplek.

Tot slot kan een aanloopcomponent ook gericht zijn op het aanbieden van vaktechnische competenties. Naast het verwerven van goede arbeidsattitudes en loopbaancompetenties is het van belang dat de leerling de basiscompetenties van een bepaald beroep verwerft om een vlotte overstap naar een duaal traject te kunnen maken.

Een zo goed mogelijk geïntegreerde aanpak van de bovenstaande invullingen is belangrijk. Hierbij moet natuurlijk steeds rekening gehouden worden met de noden van de individuele leerling.

De aanloopcomponent van een aanloopstructuuronderdeel wordt in eerste instantie ingericht door de aanbieder van de aanloopfase, waarbij samenwerking tussen deze aanbieders wordt gestimuleerd. Het is echter wenselijk om de mogelijkheid te voorzien om bepaalde vormen van aanloopcomponent ook te laten aanbieden door een externe aanbieder die in deze mogelijks een bredere expertise en/of ervaring heeft. Zulke externe aanbieders, benoemd als 'organisator', zijn veelal organisaties die werken op het snijvlak onderwijs-arbeidsmarkt met de transitie tussen deze beiden als doelstelling, waarbij er een zeer specifieke focus kan zijn op bepaalde doelgroepen van leerlingen. Een traject binnen de aanloopfase wordt op maat van elke jongere aangeboden en afgestemd op zijn behoeften.

Daarnaast kan de aanloopcomponent ook ingevuld worden met een leerervaring op een werkplek onder begeleiding, waarbij de jongere voorbereid wordt om effectief te kunnen starten in een duaal traject. Hierbij kan het zijn dat de leerling een beperkte onkostenvergoeding krijgt van de onderneming.

Artikel 73

Artikel 73 voegt een nieuw artikel 357/47 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Het is noodzakelijk de jongere na inschrijving in een aanloopstructuuronderdeel te screenen om via een individueel traject de instap in duaal leren mogelijk te maken. Deze screening vormt de voornaamste input voor de beslissing van een klassenraad.

De screening gebeurt door de aanbieder van de aanloopfase, uiterlijk binnen de tien opleidingsdagen na de start van de lesbijwoning. Door middel van gevalideerde methodieken kan de aanbieder nagaan of de leerling een aanloopstructuuronderdeel mag aanvatten. De validering van deze methodieken gebeurt door de Vlaamse Regering. De verschillende gevalideerde methodieken worden samengebracht in een toolbox, waaruit elke aanbieder een keuze voor gevalideerde methodiek kan maken. Het aanvatten van een aanloopstructuuronderdeel wordt voornamelijk bepaald door de arbeidsbereidheid, i.e. of de leerling gemotiveerd is om te leren op een werkplek. De beslissing hierover is bindend voor de leerling.

De screening dient beschouwd te worden als een aspect van trajectbegeleiding en moet dus een zicht bieden op de mogelijke invulling van het verdere aanloopstructuuronderdeel en de aanloopcomponent.

Hoewel een advies van VDAB/OCMW niet opgenomen is in de decretale bepalingen, kan het in bepaalde gevallen wel aangewezen zijn om jongeren die voldoen aan de

definitie van zijinstromers voor een advies langs VDAB (of OCMW afhankelijk van de jongere) te sturen.

Artikel 74

Artikel 74 voegt een nieuw artikel 357/48 in in de Codex Secundair Onderwijs.

We vertrekken vanuit het principe dat een invulling van de aanloopfase via een leerervaring op een werkplek kan, en dat een inhoudelijke afstemming met het aanloopstructuuronderdeel wenselijk maar niet strikt noodzakelijk is. Van zodra een jongere toch een (stage)overeenkomst alternerende opleiding heeft afgesloten, dient de jongere zich in te schrijven in een duaal structuuronderdeel.

Artikel 75

Artikel 75 voegt een nieuw artikel 357/49 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Om de flexibiliteit van de aanloopstructuuronderdelen te waarborgen, is het nodig om niet enkel de programmatiemomenten van structuuronderdelen doorheen het jaar mogelijk te houden, maar eveneens de inschrijvingsmomenten voor leerlingen. Een aanloopstructuuronderdeel zal immers ook een verdere schoolloopbaan moeten bieden aan jongeren waarvan een overeenkomst vroegtijdig wordt beëindigd omwille van bijvoorbeeld een ontoereikende arbeidsattitude. Een leerling moet dan zonder onderbreking naar een aanloopstructuuronderdeel over kunnen gaan, om daar na de screening verder te werken aan de ontbrekende competenties.

Artikel 76

Artikel 76 voegt een nieuw artikel 357/50 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Het is van belang om bij de aanloopfase het doel van een doorstroom naar duaal leren voor ogen te houden. Daarom moet de klassenraad bij de evaluatie van leerlingen in een aanloopstructuuronderdeel ook nagaan of het nog wenselijk is dat de jongere de aanloopfase verder doorloopt. Indien hier blijkt dat een doorstroom naar duaal leren moeilijk is, wordt de jongere best doorverwezen naar een ander traject.

Een aanloopstructuuronderdeel biedt ook de mogelijkheid om voortgang in het traject te maken op basis van de beroepsgerichte competenties, ongeacht de voortgang die wordt gemaakt binnen de algemene vorming van de leerling.

De studiebewijzen die kunnen worden uitgereikt binnen de aanloopfase worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Artikel 77

Artikel 77 voegt een nieuw artikel 357/51 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Ook binnen een aanloopstructuuronderdeel kunnen jongeren worden vrijgesteld van bepaalde onderdelen van dit structuuronderdeel, afhankelijk van onder andere de vooropleiding van deze leerlingen. De mogelijkheden tot vrijstelling verlopen volgens hetzelfde principe als binnen duaal leren: de vrijgekomen tijd dient steeds te worden ingevuld in het kader van het leertraject en voor niet-leerplichtige leerlingen is er een mogelijkheid om ook binnen een aanloopstructuuronderdeel exclusief te focussen op de beroepsgerichte vorming. Een vrijstelling van algemene vorming (of delen hiervan) heeft tot gevolg dat een onderwijskwalificatie niet kan uitgereikt worden.

Artikel 78

Binnen het nieuwe deel V/2 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een zesde inhoudelijke onderverdeling handelt over de financiering of subsidiering van de aanbieders en organisatoren van de aanloopfase.

Artikel 79

Artikel 79 voegt een nieuw artikel 357/52 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De aanbieder van de aanloopfase zal voor een aanloopstructuuronderdeel op eenzelfde wijze worden gesubsidieerd of gefinancierd als voor een duaal structuuronderdeel. Deze gelijkwaardigheid in middelen zorgt ervoor dat leerlingen binnen deze aanloopfase een gelijkwaardige kwaliteitsvolle opleiding krijgen om zo de kansen tot doorstroom naar duaal leren voldoende hoog te houden.

De centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en Syntra vzw zullen, in uitvoering van de omzettingskalender voor leren en werken zoals opgesteld door de Vlaamse Regering, tijdelijk nog opleidingen uit het decreet Leren en Werken inrichten. Deze blijven gesubsidieerd of gefinancierd volgens de huidige bepalingen die van toepassing zijn binnen het stelsel voor leren en werken.

Artikel 80

Artikel 80 voegt een nieuw artikel 357/53 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De uitvoering van de aanloopcomponent kan ten dele worden overgelaten aan externe organisatoren, vertrekkende vanuit de expertise bij deze organisatoren. Dit kan ertoe leiden dat organisatoren specialiseren op een bepaalde invulling van de aanloopcomponent. Het is daarbij aangewezen om de selectie van deze organisatoren te laten verlopen via een oproep naar het werkveld, om zo steeds de organisatoren te kunnen selecteren die de hoogste mate van kwaliteit aanbieden. Het komt de Vlaamse Regering toe om in deze oproep verder uitwerking te geven aan:
- de wijze van selectie van deze organisatoren;
- de aard van organisaties die in aanmerking komen voor de invulling van deze aanloopcomponent en bijkomende voorwaarden/focus hierin;
- de hoogte van de toegekende subsidie. De financiering zal resultaatsgericht worden uitgewerkt, eventueel met een degressief karakter, opdat een degelijke doorstroom naar duaal leren, rekening houdend met de noden van de jongere, maximaal wordt gestimuleerd. Er wordt echter over gewaakt dat een resultaatsgerichtheid geen negatief effect heeft op de kwaliteit van begeleiding;
- het maximale subsidiebedrag dat kan worden besteed aan de totale aanloopcomponent;
- bepalingen met betrekking tot de evaluatie van de trajecten.

Artikel 81

Binnen het nieuwe deel V/2 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een zevende inhoudelijke onderverdeling handelt over het kwaliteitstoezicht op de aanloopfase.

Artikel 82

Artikel 82 voegt een nieuw artikel 357/54 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 83

Binnen het nieuwe deel V/2 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs. Een achtste inhoudelijke onderverdeling handelt over de monitoring van de aanloopfase.

Artikel 84

Artikel 84 voegt een nieuw artikel 357/55 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen aan het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Artikel 85

In het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap worden de definities in lijn gebracht met deze van het voorliggende ontwerp van decreet, daar waar van toepassing. In essentie is deze harmonisering van definities vooral van toepassing voor bepalingen omtrent de brugprojecten en persoonlijke ontwikkelingstrajecten. Voor wat betreft de voortrajecten voorzien we eveneens een opheffing van definitie, maar wordt er in een verdere aanpassing bepaald dat de huidige jongeren binnen een voortraject een herscreening dienen te ondergaan met het oog op een inschaling in een nieuwe fase. De persoonlijke ontwikkelingstrajecten zullen uitgevoerd worden binnen het kader van de 'naadloos flexibele trajecten'; de brugprojecten binnen de kaders van de 'aanloopcomponent'. Daartoe zijn volgende wijzigingen noodzakelijk:
- opheffing van de definitie van persoonlijk ontwikkelingstraject en voortraject; de definitie van brugproject wordt eveneens opgeheven in functie van de aanloopfase;
- bij de definiëring van 'uur' kan er niet worden gesproken over 'brugproject en voortraject' maar dient er te worden verwezen naar een aanloopcomponent;
- een nieuw toe te voegen definitie definieert de aanloopcomponent, gelijklopend aan het voorliggende ontwerp van decreet;
- een nieuw toe te voegen definitie definieert de 'NAFT'.

Artikel 86

Artikel 6 van het decreet Leren en Werken wordt in lijn gebracht met de wijziging naar aanloopcomponent, als vervanging van de huidige brugprojecten. Daartoe dient ook het voortraject te worden opgeheven binnen de leertijd en eveneens te worden vervangen door aanloopcomponent.

Artikel 87

Leerlingen in het stelsel leren en werken sluiten met een onderneming die in de Vlaamse Gemeenschap is gevestigd voor de invulling van de werkplekcomponent van hun alternerende opleiding een overeenkomst van alternerende opleiding, een stageovereenkomst alternerende opleiding of een deeltijdse arbeidsovereenkomst. Leerlingen moeten echter de kans krijgen om de werkplekcomponent van hun alternerende opleiding buiten de Vlaamse Gemeenschap in te vullen. Dat kan zowel zijn in een ander landsgedeelte als in het buitenland. Hiervoor sluiten zij een type overeenkomst dat daar wordt gebruikt voor een systeem van leren en werken. Ook deze overeenkomsten moeten voldoen voor de invulling van de werkplekcomponent.

Artikel 88

In artikel 7 van het decreet Leren en Werken worden de persoonlijke ontwikkelingstrajecten vervangen door de naadloos flexibele trajecten (NAFT). De bepalingen omtrent centra voor deeltijdse vorming worden in dit artikel opgeheven gezien het merendeel van de organisatorische bepalingen omtrent NAFT niet binnen de regelgeving van leren en werken zullen worden opgenomen.

Artikel 89

Artikel 11 van het decreet Leren en Werken wordt aangepast. De verwijzing naar deelname en samenwerking met een regionaal overlegplatform wordt aangepast naar de overlegfora.

Artikel 90

In de toekomst zullen de centra voor deeltijdse vorming (en hun erkenning) worden geregeld bij het regelgevend kader dat wordt ontwikkeld rond 'naadloos flexibele trajecten'. Daarom worden deze hier geschrapt uit het decreet Leren en Werken.

Artikel 91

Het aanbod van de centra voor deeltijdse vorming, geregeld bij artikel 26 van het decreet Leren en Werken, wordt opgeheven binnen het decreet Leren en Werken.

Artikel 92

De wijziging zorgt voor meer flexibiliteit in de organisatie van de lessenrooster van een centrum voor deeltijds onderwijs en biedt centra die een extra inzet op beroepsgerichte vorming of algemene vorming willen, de mogelijkheid dit te voorzien. In een klassieke werking van een centrum kan men op deze wijze twee lesdagen van telkens acht uur voorzien.

Artikel 93

Leerlingen in het stelsel leren en werken sluiten met een onderneming die in de Vlaamse Gemeenschap is gevestigd voor de invulling van de werkplekcomponent van hun alternerende opleiding een overeenkomst van alternerende opleiding, een stageovereenkomst alternerende opleiding of een deeltijdse arbeidsovereenkomst. Leerlingen moeten echter de kans krijgen om de werkplekcomponent van hun alternerende opleiding buiten de Vlaamse Gemeenschap in te vullen. Dat kan zowel zijn in een ander landsgedeelte als in het buitenland. Hiervoor sluiten zij een type overeenkomst dat daar wordt gebruikt voor een systeem van leren en werken. Ook deze overeenkomsten moeten voldoen voor de invulling van de werkplekcomponent.

Artikel 94

De bepalingen rond de organisatie van de deeltijdse vorming worden opgeheven.

Artikel 95

In het nieuwe artikel 35 van het decreet Leren en Werken wordt verwezen naar de organisatie van de NAFT-trajecten. Zeker voor wat betreft de huidige opleidingen leren en werken lijkt het aangewezen om de NAFT-trajecten volgens eenzelfde kader te laten verlopen als de persoonlijke ontwikkelingstrajecten. De nieuwe duale structuuronderdelen zullen gebruik kunnen maken van het NAFT-kader dat eveneens decretaal wordt voorzien voor scholen voor voltijds secundair onderwijs.

Artikel 96

De bepalingen rond de organisatie van de deeltijdse vorming en de organisatie van het persoonlijk ontwikkelingstraject worden opgeheven.

Artikel 97

In artikel 39 van het decreet Leren en Werken wordt paragraaf 2 opgeheven gezien deze handelt over het verloop en de organisatie van een persoonlijk ontwikkelingstraject.

Artikel 98

In artikel 44 van het decreet Leren en Werken wordt het tweede lid opgeheven gezien dit handelt over de rechtstreekse inschrijving van een jongere in de deeltijdse vorming.

Artikel 99

Artikel 60 van het decreet Leren en Werken handelt over de problematische afwezigheid van een leerling binnen de huidige fasen van leren werken. De benaming van deze fasen wordt in lijn gebracht met de wijzigingen die worden doorgevoerd in functie van de aanloopcomponent: 'voortraject' en 'brugproject' worden vervangen door aanloopcomponent voor wat betreft de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs; 'voortraject' wordt vervangen door aanloopcomponent voor wat betreft de organisator van de leertijd.

Artikel 100

Artikel 62 van het decreet Leren en Werken handelt over de screening van jongeren bij inschrijving binnen het stelsel voor leren en werken. In dit artikel wordt het derde lid, dat handelt over de rechtstreekse inschrijving van een jongere in de deeltijdse vorming, opgeheven. Het zevende lid wordt aangepast naar de terminologie van de aanloopcomponent en NAFT. Daarbij wordt gesteld dat een jongere na screening enkel kan worden toegeleid naar aanloopcomponent of NAFT, maar dat voor dit laatste een advies van CLB nodig is. Voor jongeren die op een nog nader te bepalen datum nog zijn ingeschreven in een voortraject, dient een herscreening uit te maken binnen welke van de nieuwe fasen deze dienen te worden ingeschaald. Jongeren in een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT) gaan automatisch naar een NAFT; jongeren in een brugproject gaan automatisch naar de aanloopcomponent.

Artikel 101

Gezien de vele wijzigingen in het artikel 63 van het decreet Leren en Werken, is het opportuun dit gehele artikel te vervangen. De focus van dit artikel ligt op de trajectbegeleiding van een jongere doorheen het traject binnen leren en werken, waarbij er een continue en doorlopende begeleiding dient te zijn op basis van een trajectbegeleidingsplan voor het traject van de aanloopcomponent en de arbeidsdeelname. Trajectbegeleiding omvat echter ook afstemming tussen verschillende actoren die betrokken zijn bij het traject van de leerling en een duidelijke registratie van leerlingen in een opvolgsysteem.

Artikel 102

Artikel 64 handelt over de verschillende uitkomsten van de screening en wordt in lijn gebracht met de bepalingen van de aanloopfase binnen dit decreet.

Artikel 103

De bepalingen rond de organisatie van de deeltijdse vorming worden opgeheven.

Artikel 104

De wijziging in artikel 86 biedt de mogelijkheid om via aanvullende werkingsmiddelen eventuele extra financiering toe te kennen gekoppeld aan deelname aan een bepaald project, maar eveneens aan een bepaalde fase. Zo kan de mogelijkheid gecreëerd worden om een resultaatsgerichte financiering toe te kennen aan het eventueel succesvol doorlopen van een bepaalde fase.

In het desbetreffende artikel van het decreet Leren en Werken, wordt de verwijziging naar de brugprojecten en voortrajecten nog behouden. Aangezien de aanvullende werkingsmiddelen worden berekend op basis van prestaties in het voorgaande jaar, worden bij de start van het decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase, de prestaties in brugprojecten en voortrajecten nog meegenomen. Dit is echter uitdovend.

Artikel 105

In artikel 90 wordt de overdracht van uren naar centra voor deeltijdse vorming deels behouden, maar wordt verwezen naar de centra voor deeltijdse vorming die reeds actief waren binnen de persoonlijke ontwikkelingstrajecten in het schooljaar 2018-2019. Er wordt verwezen naar les- of lesvervangende activiteiten, deels analoog als de voordrachtsregeling die vandaag is voorzien binnen het decreet Leren en Werken, maar eveneens de mogelijkheid biedend om een bijkomende ondersteuningsactiviteit in te richten. Het komt de Vlaamse Regering toe een bedrag te koppelen aan de omzetting van uren-leraar naar krediet, de wijze van toekenning en de invulling van deze overdracht.

Artikel 106

Dit artikel wordt in lijn gebracht met de nieuwe terminologie; persoonlijk ontwikkelingstraject, voortraject en brugproject wordt vervangen door NAFT en aanloopcomponent.

Artikel 107

De artikelen met betrekking tot de deeltijdse vorming worden opgeheven.

Artikel 108

Gezien de evolutie naar aanloopcomponent en NAFT, kunnen de beperkingen die vandaag worden opgelegd aan de organisatie van de voortrajecten en brugprojecten worden opgeheven.

Artikel 109

Gezien de evolutie naar aanloopcomponent, worden ook de bepalingen omtrent de studiebewijzen binnen de huidige brugprojecten en voortrajecten opgeheven.

Artikel 110

De opgeheven artikelen zijn specifiek voor het huidige stelsel voor leren en werken. De artikelen omtrent de voortrajecten en brugprojecten worden opgeheven omwille van de evolutie naar aanloopcomponent.

Artikel 111

De artikelen omtrent de regionale overlegplatformen worden opgenomen gezien het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in een nieuwe overlegstructuur onder de vorm van een provinciaal overlegforum.

Artikel 112

Beide artikelen worden opgeheven. Artikel 140 handelt over de evaluatie die reeds plaatsvond. Artikel 141 zal worden verlengd in het voorliggende ontwerp van decreet.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen"

Artikel 113

Dit artikel wijzigt het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen". Aangezien de centra voor vorming van zelfstandigen en kmo aanbieders van duaal leren worden, worden de duale opleidingen en de aanloopstructuuronderdelen aan het opleidingsaanbod van de centra toegevoegd en worden de erkenningsvoorwaarden voor de centra ook van toepassing op deze duale opleidingen en aanloopstructuuronderdelen.

Artikel 114 en 115

Deze artikelen worden aangepast om een meer flexibele invulling van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de sectorale partnerschappen toe te laten.

In het Vlaams Partnerschap zitten alle partijen die betrokken zijn bij duaal leren samen. Dit betekent dat er een evenwichtige verdeling van knowhow met betrekking tot duaal leren aanwezig is, zowel voor de lescomponent als de werkplekcomponent. Vandaar de uitbreiding naar alle materies die het duaal leren aanbelangen.

De standaardtrajecten worden de basis van de duale opleidingen. Deze worden ontwikkeld binnen AHOVOKS. Als belangrijke partner in het duaal leren wordt dan ook een vertegenwoordiger van AHOVOKS opgenomen in het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

Het niet kunnen aanduiden van plaatsvervangende leden in het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de sectorale partnerschappen alsook het strikt vastleggen van het aantal leden in de sectorale partnerschappen bleek tijdens het eerste werkjaar de werking van deze partnerschappen te bemoeilijken. Om continuïteit van de werking te garanderen zullen de organisaties vertegenwoordigd in de partnerschappen een vaste plaatsvervanger moeten aanduiden. De plaatsvervangende vertegenwoordigers van de werknemers- en werkgeversorganisaties binnen het Vlaams Partnerschap Duaal Leren worden door de Vlaamse Regering benoemd.

Artikel 116

Dit artikel wijzigt het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen". Aangezien de centra voor vorming van zelfstandigen en kmo aanbieders van duaal leren worden, worden de duale opleidingen aan het opleidingsaanbod van de centra toegevoegd en worden de

erkenningsvoorwaarden voor de centra ook van toepassing op deze duale opleidingen.

Artikel 117

Leerlingen in de leertijd sluiten met een onderneming die in de Vlaamse Gemeenschap is gevestigd voor de invulling van de werkplekcomponent van hun alternerende opleiding een overeenkomst van alternerende opleiding, een stageovereenkomst alternerende opleiding of een deeltijdse arbeidsovereenkomst. Leerlingen moeten echter de kans krijgen om de werkplekcomponent van hun alternerende opleiding buiten de Vlaamse Gemeenschap in te vullen. Dat kan zowel zijn in een ander landsgedeelte als in het buitenland. Hiervoor sluiten zij een type overeenkomst dat aldaar wordt gebruikt in een systeem van leren en werken.

Artikel 118

Dit artikel wijzigt het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen". Aangezien de centra voor vorming van zelfstandigen en kmo aanbieders van duaal leren worden, worden de duale opleidingen aan het opleidingsaanbod van de centra toegevoegd en worden de erkenningsvoorwaarden voor de centra ook van toepassing op deze duale opleidingen.

Artikel 119

Artikel 38 van het decreet Leren en Werken wordt aangepast. De verwijzing naar deelname en samenwerking met een regionaal overlegplatform wordt aangepast naar de overlegfora.

Hoofdstuk 5. Wijzigingsbepalingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Artikel 120

De definities van mentor en trajectbegeleider worden in het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen in overeenstemming gebracht met de definities van het voorliggende ontwerp van decreet.

Artikel 121 en 122

Er worden twee bijkomende afwijkingen voorzien op de overeenkomsten die kunnen worden gesloten voor de invulling van de alternerende opleiding.

Een eerste afwijking betreft de zeevisserijsector. Deze sector kenmerkt zich door een flexibele arbeidstijdregeling (dit wordt geregeld door afwijkingen in de arbeidswet van 16 maart 1971). De werkgever is vaak pas daags voor de afvaart gekend. Er geldt geen vast uurrooster, de werkuren zijn afhankelijk van de vangst. Daarnaast is er ook een bijzonder verloningssysteem waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen effectieve en extra bemanningsleden.

De specifieke kenmerken van deze sector maken dat de overeenkomst van alternerende opleiding niet kan toegepast worden in de sector. Daarom wordt een bijkomende afwijking voorzien waardoor in deze sector met een deeltijdse arbeidsovereenkomst kan worden gewerkt.

Een tweede afwijking betreft de mogelijkheid van interregionale/internationale mobiliteit.

Leerlingen die een alternerende opleiding willen volgen, sluiten hiervoor met een onderneming die in de Vlaamse Gemeenschap is gevestigd voor de invulling van de werkplekcomponent van hun alternerende opleiding een overeenkomst van alternerende opleiding, een stageovereenkomst alternerende opleiding of een deeltijdse arbeidsovereenkomst. Leerlingen moeten echter de kans krijgen om het werplekgedeelte van hun alternerende opleiding buiten de Vlaamse Gemeenschap in te vullen. Dat kan zowel zijn in een andere gemeenschap als in het buitenland. Hiervoor zal met een onderneming die is erkend door de aldaar bevoegde instantie een type overeenkomst worden gesloten dat daar wordt gebruikt voor een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen – zal oordelen over de gelijkwaardigheid van een opleidingssysteem leren en werken buiten de Vlaamse Gemeenschap en kan een samenwerkingsovereenkomst sluiten met de aldaar bevoegde instantie.

Artikel 123 en 124

In bepaalde opleidingen kan een bepaald segment van de opleiding vaak enkel in een gespecialiseerde onderneming worden aangeleerd. Dit maakt dat in de onderneming niet het volledig opleidingstraject kan worden aangeleerd. Om te garanderen dat de leerling alle competenties van het opleidingsplan aangeleerd krijgt, wordt de mogelijkheid voorzien dat de onderneming de leerling gedurende een korte periode in een andere erkende onderneming de ontbrekende competentie(s) laat aanleren. Het gaat hier om competenties die op korte termijn kunnen worden aangeleerd. Om misbruiken te voorkomen zal het sectoraal partnerschap of Vlaams Partnerschap Duaal Leren, vastleggen voor welke onderdelen van een opleiding de leerling binnen zijn overeenkomst in een andere onderneming kan worden opgeleid.

De onderneming die een deel van de opleiding overlaat aan een andere onderneming betaalt de leervergoeding van de leerling door voor de dagen dat de leerling in de andere onderneming wordt opgeleid.

Een samenwerkingsovereenkomst kan enkel worden afgesloten wanneer alle betrokken partijen hiermee akkoord gaan. Het afsluiten van deze overeenkomst dient steeds te worden meegedeeld aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren of het sectorale partnerschap.

Artikel 125

Scholen en centra van gewoon secundair onderwijs (met inbegrip van de centra voor vorming van zelfstandigen en kmo) kunnen leerlingen met een verslag van toegang tot buitengewoon onderwijs onder ontbindende voorwaarde inschrijven. In dat geval moeten zij binnen de zestig dagen nagaan of zij redelijke aanpassingen kunnen doen om een leerling het gemeenschappelijk curriculum of een individueel aangepast curriculum te laten volgen. Als de school/het centrum tot de conclusie komt dat er geen redelijke aanpassingen mogelijk zijn kan zij de inschrijving van de leerling ontbinden. In dat geval wordt ook de overeenkomst die zij met een leerling en onderneming heeft gesloten in het kader van een alternerende opleiding beëindigd.

Hoofdstuk 6. Slotbepaling

Artikel 126

Dit decreet treedt in werking vanaf 1 september 2019, met uitzondering van een aantal artikels die vanaf 1 september 2018 in werking treden en noodzakelijk zijn om de opstart van duaal leren te kunnen maken en het functioneren van het stelsel voor leren en werken en het proefproject 'Schoolbank op de werkplek' te waarborgen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

VOORONTWERP VAN DECREET
van 15 september 2017

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010.

Art. 2. In artikel 2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij decreet van 17 juni 2016, wordt een paragraaf 3/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§3/1 De bepalingen van deel V/1 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.
De bepalingen van deel V/2 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.".

Art. 3. In artikel 3, 10° van dezelfde codex, worden de woorden "die deeltijds beroepssecundair onderwijs organiseert" telkens vervangen door de woorden "die deeltijds beroepssecundair onderwijs, duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen organiseert".

Art. 4. In artikel 15, §1, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012, 12 juli 2013 en 21 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° punt 17° wordt opgeheven

2° in punt 18° wordt de zinsnede "regionale overlegplatformen als vermeld in artikel 103 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap" vervangen door "overlegfora als vermeld in artikel 357/32 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Art. 5. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een deel V/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/1 Specifieke bepalingen over duale structuuronderdelen in het secundair onderwijs.".

Art. 6. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. inleidende bepalingen".

Art. 7. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 6, een artikel 357/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/1. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op het duaal leren dat de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen , conform de bepalingen van dit deel, organiseren."

Art. 8. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 1 een artikel 357/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/2. In dit deel wordt verstaan onder:

1° aanbieder duaal leren: een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
2° arbeidsdeelname: een invulling van de werkplekcomponent in het structuuronderdeel duaal leren waarbij een jongere opleiding krijgt op een werkplek, gebaseerd op een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding, als vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
3° intakegesprek: het gesprek dat plaatsvindt tussen de leerling en de onderneming of een vertegenwoordiger van de onderneming, met het oog op het sluiten van een overeenkomst;
4° klassenraad: de klassenraad in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de delibererende klassenraad in het voltijds gewoon secundair onderwijs, de klassenraad in het buitengewoon secundair onderwijs, en het begeleidingsteam in de leertijd;
5° mentor: de persoon die binnen de onderneming wordt aangeduid om de opleiding van de leerling op de werkplek te begeleiden en op te volgen;
6° modulair: een organisatievorm waarbij een duaal structuuronderdeel of aanloopstructuuronderdeel, als vermeld in deel V/2, opgebouwd is uit één of meer clusters, samenhangende en afgeronde gehelen van competenties,

die een lerende de mogelijkheid biedt via een individuele leerweg toe te werken naar een studiebekrachtiging met waarborg voor aansluiting op vervolgopleidingen of tewerkstellingsmogelijkheden ;

7° onderneming: elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een leerling opleidt met een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding;

8° opleidingsplan: een plan dat het individuele leertraject van de leerling bevat;

9° opleidingsuur: een opleidingsuur is zowel de tijdspanne van vijftig minuten waarin een les of een met een les gelijkgestelde activiteit wordt georganiseerd, als de tijdspanne van zestig minuten waarin de opleiding op de werkplek wordt georganiseerd;

10° organisatoren: organisaties met publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, of natuurlijke personen, die leerlingen ondersteunen tijdens de invulling van de werkplekcomponent;

11° schoolcomponent: het deel van de opleiding dat lessen bij de aanbieder duaal leren of met lessen gelijkgestelde activiteiten, buiten de werkplekcomponent, omvat;

12° sector: een groep professionele activiteiten ingedeeld naar belangrijkste dienst, product, technologie, naar belangrijkste economische functie of naar bedrijfstak;

13° standaardtraject: een eenvormig traject per duaal structuuronderdeel dat de minimale inhoudelijke en organisatorische modaliteiten van het traject bevat;

14° trajectbegeleider: de persoon die de aanbieder duaal leren gemandateerde heeft of het aangewezen personeelslid dat belast is met de opvolging en begeleiding van de leerling met het oog op de volledige realisatie van het opleidingsplan;

15° trajectbegeleiding: een continu proces van begeleiding en opvolging van de persoonlijke ontwikkeling en de vorming van de leerling zowel tijdens de schoolcomponent als tijdens de werkplekcomponent;

16° werkplekcomponent: het deel van de opleiding dat wordt ingevuld via arbeidsdeelname;

17° zijinstromers: jongeren die het onderwijs al hebben verlaten, al dan niet gekwalificeerd, en die zich, na een onderbreking, opnieuw willen inschrijven voor een duaal structuuronderdeel.”

Art. 9. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016 wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 2. Opzet”.

Art. 10. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 9, een artikel 357/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/3. Een duaal structuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een werkplekcomponent. De combinatie van schoolcomponent met werkplekcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week. De werkplekcomponent omvat gemiddeld op schooljaarbasis minstens 14 opleidingsuren per week. De Vlaamse Regering kan beslissen om voor bepaalde structuuronderdelen af te wijken van het minimale aantal wekelijkse uren op de werkplek.”

Art. 11. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/4. Duale structuuronderdelen worden ongeacht de aanbieder duaal leren als voltijds gewoon secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 12. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 13. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 12, een artikel 357/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/5. De Vlaamse Regering legt de lijst van duale structuuronderdelen vast en deelt die in in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede en de derde graad. De Vlaamse Regering kan voorwaarden of beperkingen verbinden aan de organisatie van deze structuuronderdelen.

Elk structuuronderdeel kan aangeboden worden door elke aanbieder duaal leren.".

Art. 14. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/6. Een aanbieder duaal leren kan een duaal structuuronderdeel opstarten tot en met de eerste lesdag van oktober. Wanneer dit een structuuronderdeel Se-n-Se betreft, kan dit eveneens opgestart worden op de eerste lesdag van februari van het lopende schooljaar.

In afwijking van het eerste lid kan een duaal structuuronderdeel ook opstarten na de eerste lesdag van oktober als de instroom in het voormelde structuuronderdeel voorbehouden wordt voor leerlingen die bij dezelfde aanbieder duaal leren overstappen van een aanloopstructuuronderdeel, als vermeld in deel V/2, naar een duaal structuuronderdeel die allebei op hetzelfde standaardtraject zijn gebaseerd. In voorkomend geval wordt de eerste lesdag van juni als referentiedatum beschouwd voor de vaststelling of het duale structuuronderdeel in het schooljaar in kwestie al dan niet in het studieaanbod van de aanbieder duaal leren in kwestie voorkomt."

Art. 15. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/7 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/7. Een opleiding die experimenteel modulair wordt georganiseerd op basis van het experiment, vermeld in deel IV, titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 5 wordt van rechtswege opgeheven zodra er een inhoudelijk verwant duaal structuuronderdeel bestaat. De Vlaamse Regering bepaalt welke opleidingen experimenteel modulair onderwijs omgezet zullen worden naar duaal leren."

Art. 16. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/8 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/8. Voor elk duaal structuuronderdeel wordt één standaardtraject ontwikkeld, gebaseerd op een of meerdere beroepskwalificaties, onder coördinatie van de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap in overleg met de betrokken sector, het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerde onderwijs, een afvaardiging van de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen,

het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Standaardtrajecten worden op voordracht van de Vlaams Minister van Onderwijs en de Vlaams Minister van Werk ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Een standaardtraject bevat in elk geval:
1° de opleidingsduur uitgedrukt in jaren of semesters;
2° de specifieke toelatingsvoorwaarden;
3° de graad en het studiegebied waartoe het structuuronderdeel behoort;
4° een clustering van beroepsgerichte competenties gebaseerd op een of meer beroepskwalificaties, en in voorkomend geval algemeenvormende competenties, gebaseerd op de toepasbare eindtermen;
5° de omvang van de werkplekcomponent;
6° welke cluster van competenties of welke combinatie van clusters van competenties die een leerling met vrucht beëindigt, recht geeft op een studiebekrachtiging;
7° de aanloopstructuuronderdelen die, afgeleid van dit standaardtraject, georganiseerd kunnen worden conform deel V/2.

Een duaal structuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd.”.

Art. 17. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 4. Programmatie”.

Art. 18. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 17, een artikel 357/9 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/9.
De programmatie van een duaal structuuronderdeel wordt door het bestuur van de aanbieder duaal leren bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap schriftelijk en gemotiveerd aangevraagd uiterlijk op 30 november van het voorafgaand schooljaar en uiterlijk op 30 september van het lopende schooljaar als het een Se-n-Se betreft die van start gaat op de eerste lesdag van februari van het daaropvolgende jaar. De motivering van de aanvraag houdt in elk geval rekening met de criteria, vermeld in het derde lid, 1° tot en met 8°. Bij de aanvraag zitten, in voorkomend geval, het protocol van de onderhandeling ter zake in het bevoegde lokaal comité en, als de school tot een scholengemeenschap behoort, een uittreksel van het proces-verbaal waaruit blijkt dat de programmatie in overeenstemming is met de afspraken die binnen de scholengemeenschap zijn gemaakt.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over de programmatie na advies van:
1° de onderwijsinspectie en de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap;
2° de Vlaamse Onderwijsraad;
3° de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

De Vlaamse Regering houdt bij haar beslissing rekening met al de volgende criteria:
1° de eventuele beperkingen of voorwaarden die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;
2° de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;
3° het principe van de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;

4° de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de aanbieder duaal leren, of als de school tot een scholengemeenschap behoort, de studiecontinuïteit binnen deze scholengemeenschap;
5° de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;
6° de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;
7° als een school tot een scholengemeenschap behoort, de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters, binnen en buiten de scholengemeenschap in kwestie, zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod;
8° de afstemming binnen het overlegforum vermeld in artikel 357/32.".

In afwijking van de programmatieprocedure beschreven in lid 1 tot en met 3 van dit artikel, moeten de aanbieders duaal leren die betrokken waren in het tijdelijke onderwijsproject schoolbank op de werkplek zoals beschreven in het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren in het secundair onderwijs van 22 april 2016, zoals bekrachtigd bij decreet op 10 juni 2016, geen programmatieaanvraag doen voor de opleiding die ze aanboden in het kader van het tijdelijke project, voor zover ze deze inrichten vanaf het eerste schooljaar van de organieke implementatie.

Art. 19. In dezelfde codex wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 5. Leerlingen".

Art. 20. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 19, een artikel 357/10 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/10. In elk schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart, wordt aan de leerling een niet-bindend advies gegeven. Het advies wordt tijdig verstrekt met het oog op een vlotte studiekeuze en -voortgang van de leerling.

Het niet-bindende advies heeft betrekking op de instap in een duaal structuuronderdeel en geeft inzicht in de arbeidsbereidheid en arbeidsrijpheid van de leerling.

Het niet-bindend karakter van het advies waarborgt de keuzevrijheid van de leerling en is geen toelatingsvoorwaarde voor een duaal structuuronderdeel."

In het tweede lid wordt verstaan onder:
1° arbeidsbereidheid: de motivatie om bepaalde competenties te verwerven op de werkplek;
2° arbeidsrijpheid: de capaciteit om bepaalde competenties te verwerven op de werkplek.".

Art. 21. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/11 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/11. In dit artikel wordt verstaan onder:
1° equivalent leefloongerechtigde: de persoon die recht heeft op bijstand van het Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, waarvoor de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de federale overheid zijn op basis van

artikel 5 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn;

2° leefloongerechtigde: leefloongerechtigde: de persoon, vermeld in artikel 2 en 3 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, of de behoeftige, vermeld in artikel 5 van de voormelde wet van 2 april 1965.

Het niet-bindend advies, vermeld in artikel 357/10 wordt gegeven op de volgende wijze:
1° voor een leerling uit een niet-duaal ingericht arbeidsmarktgericht structuuronderdeel en voor een leerling uit een niet duaal ingericht structuuronderdeel met dubbele finaliteit wordt het advies verplicht gegeven door de klassenraad van dat structuuronderdeel;

2° voor een zijinstromer, die geen leefloongerechtigde of equivalent leefloongerechtigde is, wordt het advies gegeven door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding gaat daarbij na wat de meest passende opleiding in zijn traject naar werk is. Bij een negatief advies voor duaal leren stelt de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding een meer passend opleidings- of begeleidingstraject aan de zijinstromer voor;

3° voor een zijinstromer, die een leefloongerechtigde of equivalent leefloongerechtigde is, wordt het advies gegeven door het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn;

4° in alle andere situaties wordt het advies verstrekt op vraag van de leerling en de betrokken personen, door de klassenraad van het voorafgaande structuuronderdeel of door de trajectbegeleider van de aanbieder duaal leren waar de leerling duaal leren wensen te volgen.

In afwachting van de geleidelijke invoering van de modernisering van het secundair onderwijs, bepaalt de Vlaamse Regering welke van die structuuronderdelen als arbeidsmarktgericht en dubbele finaliteit worden beschouwd.”.

Art. 22. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/12 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/12.
Om als regelmatige leerling tot een duaal structuuronderdeel te kunnen worden toegelaten, moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:
1° voldaan aan de voltijdse leerplicht;

2° beantwoorden aan de specifieke toelatingsvoorwaarden tot het duale structuuronderdeel in kwestie zoals bepaald in het standaardtraject;

3° voor zijinstromers een gunstige beslissing van de klassenraad gekregen hebben.

In afwijking van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1°, kan een leerling bijzondere toelating krijgen om vanaf het begin van het schooljaar waarin hij deeltijds leerplichtig wordt, een duaal structuuronderdeel te volgen. Die toelating wordt gegeven door het bestuur van de aanbieder duaal leren, op advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee de instelling voor voltijds onderwijs waar de jongere de lessen volgt, samenwerkt.

De klassenraad van een niet-duaal structuuronderdeel beslist over de instap van een leerling die overkomt uit een duaal structuuronderdeel en alleen in het bezit is

van een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties.".

Art. 23. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/13 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/13. Tot en met de laatste lesdag van oktober kan een leerling van rechtswege instappen in een duaal structuuronderdeel als die leerling voldoet aan de toelatingsvoorwaarden. Leerlingen die na de laatste lesdag van oktober willen instappen, worden toegelaten via een klassenraad.".

Art. 24. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/14 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/14. De trajectbegeleider en de mentor zijn ambtshalve stemgerechtigde leden van de klassenraad.

In afwijking van het eerste lid is de mentor geen lid van de klassenraad als die klassenraad zou beslissen over de toelating van leerlingen in het kader van de toelatingsvoorwaarden.

De Vlaamse Regering bepaalt de praktische afspraken over het functioneren van de mentor in de klassenraad.".

Art. 25. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/15 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/15. Met behoud van de toepassing van de bestaande vrijstellingsmogelijkheden voor bepaalde onderdelen van een structuuronderdeel, kan de klassenraad beslissen om vrijstelling te verlenen voor delen van of voor het geheel van de algemene vorming vanaf het schooljaar dat begint in het kalenderjaar waarin de jongere de leeftijd van achttien jaar bereikt.

Bij een vrijstelling als vermeld in het eerste lid, voorziet de klassenraad in een alternatieve invulling van de vrijgekomen opleidingsuren.".

Art. 26. In dezelfde codex wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 19, een artikel 357/16 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/16. Als een duaal structuuronderdeel modulair wordt georganiseerd, is studievoortgang van rechtswege toegelaten als een onderliggende beroepskwalificatie behaald wordt, ongeacht of een onderwijskwalificatie behaald wordt.

In het standaardtraject wordt opgenomen wat beschouwd kan worden als een onderliggende beroepskwalificatie voor een duaal structuuronderdeel als vermeld in het eerste lid.".

Art. 27. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/17 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/17. Het school- of centrumreglement bevat, naast de bepalingen die ook gelden voor niet-duale structuuronderdelen, de volgende specifieke bepalingen voor duale structuuronderdelen:
1° de leerling schikt zich naar alle mogelijke maatregelen die de aanbieder duaal leren neemt om de component werkplekleren ononderbroken invulling te geven met inbegrip van het intakegesprek en de trajectbegeleiding;

2° de verduidelijking van het orgaan "klassenraad", met de expliciete vermelding dat de trajectbegeleider en mentor er stemgerechtigd deel van uitmaken;
3° de omstandigheden waaronder de aanbieder duaal leren, met toepassing van de vigerende decreetgeving, tot de uitschrijving van een leerling kan of moet overgaan.".

Art. 28. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/18 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/18. Voor een regelmatige leerling die zijn opleiding in de loop van of op het einde van het schooljaar beëindigt, beslist de klassenraad, na evaluatie, over de studiebekrachtiging. De studiebekrachtiging in duale structuuronderdelen is gebaseerd op onderwijs- en beroepskwalificaties of op onderdelen ervan.

De Vlaamse regering legt de lijst van studiebewijzen vast die uitgereikt kunnen worden in duale structuuronderdelen.".

Art. 29. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016,wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/19 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/19. In een duaal structuuronderdeel hebben gepaste en redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften als vermeld in artikel 136/2, zowel betrekking op de schoolcomponent als op de werkplekcomponent. De klassenraad werkt daarvoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding, de betrokken personen en, voor de aanpassingen op de werkplek, met de onderneming. De Vlaamse Regering kan voorzien in een ondersteuning van de werkgever om eventuele gepaste en redelijke aanpassingen door te voeren.".

Art. 30. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Arbeidsdeelname".

Art. 31. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 30, een artikel 357/20 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/20. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen staat als regisseur van de werkplekcomponent in voor de uitbouw en het beheer van een duurzaam netwerk van erkende leerondernemingen.".

Art. 32. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/21 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/21. De aanbieder duaal leren en de leerling kiezen samen een geschikte werkplek. Ze kunnen daarbij een beroep doen op de sector of het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen.

Tussen de onderneming of de vertegenwoordiger van de onderneming en de leerling vindt een intakegesprek plaats, met het oog op het sluiten van een overeenkomst in het kader van een duaal structuuronderdeel. De leerling kan daarbij ondersteund worden door de trajectbegeleider.

Na de instap bij de aanbieder duaal leren wordt de jongere met het oog op de latere warme overdracht ingeschreven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.".

Art. 33. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/22 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/22. De leerling heeft twintig opleidingsdagen per schooljaar waarop hij geen overeenkomst hoeft te hebben. Die dagen beginnen te tellen vanaf de eerste lesbijwoning of na de beëindiging van een eerdere overeenkomst, tot het moment dat er een overeenkomst wordt afgesloten. Als die periode van twintig opleidingsdagen opgebruikt is, wordt de leerling uitgeschreven. De Vlaamse Regering kan voorzien in uitzonderingen waarbij die twintig opleidingsdagen kunnen worden verlengd.

In het eerste lid wordt verstaan onder opleidingsdag: een dag waarop opleiding in de vorm van lessen of met lessen gelijkgestelde activiteiten of opleiding op de werkplek wordt georganiseerd.

Zolang er geen overeenkomst loopt, wordt de opleiding altijd volledig georganiseerd via onderwijs bij de aanbieder duaal leren van minstens 28 opleidingsuren.".

Art. 34. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 6 een artikel 357/23 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/23. Tijdens de periodes dat de leerling de werkplekcomponent effectief invult, is een vertegenwoordiger van de aanbieder duaal leren waar de leerling is ingeschreven, bereikbaar. Die verplichting kan echter geen afbreuk doen aan de eventuele statutaire rechten van de individuele personeelsleden.

Als de uitvoering van de verplichting, vermeld in het eerste lid, voor personeelsleden verplichtingen met zich meebrengt die er anders niet geweest zouden zijn, voorziet het bestuur van de aanbieder duaal leren in een passende compensatieregeling. In voorkomend geval wordt erover onderhandeld in het bevoegde lokaal comité of in de ondernemingsraad. Die regeling vergt het uitdrukkelijke, schriftelijke en voorafgaande akkoord van het betrokken personeelslid.".

Art. 35. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/24 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/24. Tijdens de arbeidsdeelname kan er worden voorzien in een extra begeleiding voor de leerling op de werkplek. Die extra begeleiding is mogelijk na overleg met de onderneming, de aanbieder duaal leren en de leerling. De noodzaak ervan wordt opgenomen in het opleidingsplan van de leerling. De extra begeleiding wordt in de eerste plaats geboden door de aanbieder duaal leren. Die aanbieder kan daarvoor ondersteuning vragen van een organisator. Deze extra ondersteuning kan nooit ter vervanging van de voorziene trajectbegeleiding worden ingericht. De Vlaamse Regering kan het verdere kader uitwerken waarbinnen zulke ondersteuning vorm dient te krijgen.".

Art. 36. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 7. Financiering of subsidiëring van de aanbieders.".

Art. 37. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 36, een artikel 357/25 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/25.
§1. De duale structuuronderdelen worden, voor de berekening van de financiering of subsidiëring in de vorm van:
1° het kader onderwijzend personeel op basis van een pakket uren-leraar;
2° het kader bestuurspersoneel, met uitzondering van het ambt van directeur, en het kader ondersteunend personeel op basis van een globale puntenenveloppe;
3° het werkingsbudget
zoals bepaald respectievelijk in deze codex en in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, beschouwd als:
1° voltijds gewoon secundair onderwijs: als de aanbieder een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs is
2° deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is
3° deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is.

§2. Als de aanbieder van een duaal structuuronderdeel een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is, worden aanvullende werkingsmiddelen toegekend op basis van het aantal dagen dat de jongeren effectief gepresteerd hebben binnen de fase arbeidsdeelname of de aanloopfase tijdens het voorafgaande schooljaar. De Vlaamse Regering legt de overeenkomstige financierings- of subsidiebedragen vast en kan bijkomende voorwaarden bepalen.".

Art. 38. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/26 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/26. Het resultaat van de berekening, uitgedrukt in een pakket uren-leraar, wordt voor elk centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen omgezet in een krediet op basis van de gemiddelde bruto loonkosten op jaarbasis van een uur-leraar in het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar van toekenning, wordt als jaarbasis genomen.

Het resultaat van de berekening, uitgedrukt in een globale puntenenveloppe, wordt voor elk centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen omgezet in een krediet op basis van de gemiddelde bruto loonkosten op jaarbasis van een punt in het secundair onderwijs. Het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar van toekenning, wordt als jaarbasis genomen.

Het aldus toegekende totale krediet kan door een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uitsluitend voor de personeelsomkadering van duale structuuronderdelen worden aangewend. Het toegekende werkingsbudget kan door een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uitsluitend voor de werking van duale structuuronderdelen worden aangewend.

Het krediet voor de personeelsomkadering en het werkingsbudget worden aan een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen gelijktijdig toegekend volgens de voorschot- en saldoregeling die van toepassing is voor de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs.".

Art. 39. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/27 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/27. Met behoud van de aanwendingsmogelijkheden van het pakket uren-leraar, zoals respectievelijk bepaald in of krachtens deze codex en het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, gelden de volgende specifieke en deels afwijkende bepalingen voor duale structuuronderdelen:

1° een aantal uren-leraar wordt aangewend als uren die geen lesuren zijn in de vorm van trajectbegeleiding en aangeduid als "trajectbegeleiding duaal". De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een minimum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

2° uren-leraar kunnen in alle duale structuuronderdelen worden aangewend voor voordrachtgevers. De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een maximum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen.

3° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen uren-leraar door een aanbieder aan een andere aanbieder, ook van een ander net, worden overgedragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen.

Bij de overdracht van een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs aan een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de desbetreffende uren-leraar omgezet in een krediet dat de Vlaamse Regering vastlegt;

4° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen uren-leraar door een aanbieder aan een centrum voor volwassenenonderwijs, ook van een ander net, worden overdragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen.".

Art. 40. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/28 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/28. Op de personeelsleden van een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen die voldoen aan de reglementaire voorwaarden inzake bekwaamheidsbewijzen in het gewoon secundair onderwijs, zijn de overeenkomstige reglementaire salarisschalen van toepassing.

Op de personeelsleden van een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding niet van toepassing.".

Art. 41. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Subsidiëring van de organisatoren".

Art. 42. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 41, een artikel 357/29 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/29. De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare kredieten subsidies verlenen aan de organisatoren. De organisatoren worden gesubsidieerd op basis van effectieve prestaties per leerling in de ondersteuning op de werkplek.

De Vlaamse Regering bepaalt :
1° de selectieprocedure die gebruikt wordt om de organisatoren aan te wijzen;
2° de organisatoren die in aanmerking komen voor ondersteuning op de werkplek;
3° de hoogte van de subsidie;
4° de voorwaarden waaronder deze subsidies kunnen worden toegekend en eventueel ingetrokken;
5° de maximale subsidieerbare ondersteuning;
6° de evaluatie en duur van de trajecten.".

Art. 43. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 9 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 9. Kwaliteitstoezicht".

Art. 44. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 9, ingevoegd bij artikel 43, een artikel 357/30 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/30. Het kwaliteitstoezicht op duale structuuronderdelen verloopt conform de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.

Onverminderd het eerste lid, wordt voor duale structuuronderdelen het kwaliteitstoezicht gezamenlijk uitgevoerd door de onderwijsinspectie en het Vlaams agentschap voor Ondernemersvorming - SYNTRA Vlaanderen. De onderwijsinspectie neemt de coördinerende rol op voor het geheel van het kwaliteitstoezicht op het leertraject en de schoolcomponent daarbinnen. Het Vlaams agentschap voor Ondernemersvorming - SYNTRA Vlaanderen wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de doorlichting als extern deskundige, vermeld in artikel 37 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - SYNTRA Vlaanderen coördineert het kwaliteitstoezicht van de werkplekcomponent binnen het leertraject. De onderwijsinspectie wordt uitgenodigd voor dat toezicht.

De Vlaamse Regering kan de verdere modaliteiten van het toezicht bepalen.

Tussen de onderwijsinspectie en SYNTRA Vlaanderen wordt een samenwerkingsovereenkomst over de operationalisering van het toezicht gesloten.

In het tweede lid wordt verstaan onder leertraject: het geheel van de schoolcomponent en de werkplekcomponent.".

Art. 45. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 10 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 10. Monitoring".

Art. 46. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 10, ingevoegd bij artikel 45, een artikel 357/31 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/31. De Vlaamse Regering bepaalt de manier van monitoren van leerlingen in duale structuuronderdelen, waarbij minstens de start- en einddatum van elke individuele leerling in de arbeidsdeelname worden gemonitord.

De Vlaamse Regering bepaalt eveneens de te koppelen gegevens tussen het beleidsdomein Onderwijs en het beleidsdomein Werk die nodig zijn om de monitoring uit te voeren.".

Art. 47. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 5, een titel 11 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 11. Overlegforum".

Art. 48. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 11, ingevoegd bij artikel 47, een artikel 357/32 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/32.
Binnen elke provincie wordt er minstens één overlegforum opgericht. Als de leden van het provinciale overlegforum opteren voor een regionale onderverdeling in plaats van een provinciale, garandeert die onderverdeling dat elke partner, vermeld in 357/33,binnen de provincie kan worden ondergebracht in een regionale onderverdeling.

Een wijziging in de regionale indeling binnen een provincie wordt altijd doorgegeven aan de bevoegde diensten voor 30 juni van het voorafgaande schooljaar.".

Art. 49. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/33 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/33. Een overlegforum is minstens samengesteld uit:
1. de vertegenwoordigers van de aanbieders duaal leren, waarvan een of meer vestigingsplaatsen binnen het werkingsgebied van het overlegforum liggen;
2 een afvaardiging van de centra voor leerlingenbegeleiding, waarvan het werkingsgebied geheel of gedeeltelijk samenvalt met het werkingsgebied van het overlegforum in kwestie;
3. een afvaardiging van de organisatoren van de aanloopfase binnen het werkingsgebied;
4. een afvaardiging van sociale partners uit de provinciale werkgroepen sociale partners en de werkgroep sociale partners Brussel, zoals bepaald in art 2, lid 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding;
5. een afgevaardigde van het Regionaal Technologisch Centrum, waarvan het werkingsgebied geheel of gedeeltelijk samenvalt met het werkingsgebied van het overlegforum in kwestie;
6. een afgevaardigde van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding met kennis van het werkingsgebied van het overlegforum;
7. een afgevaardigde van Syntra Vlaanderen;
8. een afgevaardigde namens het Departement Onderwijs en Vorming.".

Art. 50. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/34 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/34. Elk overlegforum wijst een voorzitter aan. Die voorzitter is geheel onafhankelijk van de betrokken aanbieders duaal leren of van de organisatoren van de aanloopfase binnen het werkingsgebied.".

Art. 51. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/35 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/35. De opdracht van een overlegforum heeft betrekking op een brede context van onderwerpen over de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, maar met een expliciete focus op duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen. Het overlegforum heeft een ondersteunende opdracht op het vlak van:
1. de afstemming van het opleidingsaanbod op de mogelijkheden binnen de lokale arbeidsmarkt en tussen de verschillende aanbieders duaal leren;
2. het opzetten van al dan niet tijdelijke samenwerkingsverbanden tussen de verschillende betrokken partijen binnen duaal leren, met het oog op een versterking van de link tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt voor de leerling;
3. sensibilisering en mobilisering van de lokale arbeidsmarkt;
4. de bevordering van de vlotte overgang van leerlingen van onderwijs naar de arbeidsmarkt;
5. de analyse van de lokale arbeidsmarkt in functie van het huidige en toekomstige opleidingsaanbod, gebruik makende van de beschikbare gegevens.".

Art. 52. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/36 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/36. Opdat dezelfde opdrachten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zouden worden uitgevoerd als de opdrachten die zijn toegewezen aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, met uitzondering van de standaardtrajecten, sluit de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding een samenwerkingsprotocol met Actiris.".

Art. 53. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een deel V/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/2. Specifieke bepalingen over de aanloopstructuuronderdelen naar duale structuuronderdelen in het secundair onderwijs.".

Art. 54. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 53, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. Inleidende bepaling".

Art. 55. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 54, een artikel 357/37 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/37. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op het door de Vlaamse Gemeenschap erkend, gefinancierd of gesubsidieerd voltijds gewoon secundair onderwijs, deeltijds beroepssecundair onderwijs en de leertijd die conform de bepalingen van deze titel als aanloopstructuuronderdelen worden georganiseerd.".

Art. 56. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 54, een artikel 357/38 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/38.In dit deel wordt verstaan onder:
1° aanbieder van de aanloopfase: een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
2° aanloopcomponent: de component die samen met de schoolcomponent het aanloopstructuuronderdeel vormt;
3° arbeidsdeelname: een invulling van de werkplekcomponent in het structuuronderdeel duaal leren waarbij een jongere opleiding krijgt op een werkplek, gebaseerd op een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding, als vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
4° arbeidsrijpheid: de capaciteit om bepaalde competenties te verwerven op de werkplek;
5° klassenraad: de klassenraad in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de deliberende klassenraad in het voltijds gewoon secundair onderwijs, de klassenraad in het buitengewoon secundair onderwijs, en het begeleidingsteam in de leertijd;
6° opleidingsplan: een plan dat het individuele leertraject van de leerling bevat;
7° organisatoren: de organisaties met publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid of natuurlijke personen die leerlingen ondersteunen bij de invulling van de aanloopfase;
8° schoolcomponent: het deel van de opleiding dat lessen bij de aanbieder van de aanloopfase of met lessen gelijkgestelde activiteiten omvat, buiten de aanloopcomponent.".

Art. 57. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 53, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 2. Opzet".

Art. 58. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 57, een artikel 357/39 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/39. Een aanloopstructuuronderdeel combineert steeds een schoolcomponent en een aanloopcomponent. De combinatie van schoolcomponent met aanloopcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week.

Het aanloopstructuuronderdeel wordt concreet ingevuld op maat van de individuele leerling. De doelstelling van een aanloopstructuuronderdeel is een doorstroom naar duaal leren.".

Art. 59. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/40 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/40. Een aanloopstructuuronderdeel kan worden ingericht door een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen . Structuuronderdelen die in het kader van de aanloopfase aangeboden worden, worden als voltijds secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 60. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 53, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 61. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 60, een artikel 357/41 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/41. De Vlaamse Regering:
1° legt de lijst van de aanloopstructuuronderdelen, vermeld in artikel 357/39 vast en deelt die structuuronderdelen in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede graad respectievelijk de derde graad in;
2° bepaalt de omzetting in aanloopstructuuronderdelen van opleidingen die zijn vastgelegd ter uitvoering van artikel 22 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;
3° bepaalt de kalender van de omzetting, vermeld in punt 2°.".

Art. 62. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/42 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/42. De aanbieder van de aanloopfase kan op elk moment van het schooljaar een aanloopstructuuronderdeel starten.".

Art. 63. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/43 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/43. Een aanloopstructuuronderdeel maakt deel uit van een standaardtraject als vermeld in artikel 357/8.

De Vlaamse Regering kan afwijkingen van die koppeling met een standaardtraject bepalen.

Een aanloopstructuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd".

Art. 64. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 53, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 4. Programmatie".

Art. 65. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 64, een artikel 357/44 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/44. De programmatie van een aanloopstructuuronderdeel in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, volgt uit de programmatie van een duaal structuuronderdeel. Bij de programmatie van het duale structuuronderdeel, vermeld in artikel 357/9, kan een aanbieder van de aanloopfase ook de bijbehorende aanloopstructuuronderdelen programmeren.".

Art. 66. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 53, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 5. Leerlingen".

Art. 67. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 66, een artikel 357/45 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/45. Om als regelmatig leerling tot een aanloopstructuuronderdeel te kunnen worden toegelaten, moet aan al de volgende voorwaarden worden voldaan:
1° voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht;
2° beantwoorden aan de specifieke toelatingsvoorwaarden voor het aanloopstructuuronderdeel in kwestie zoals door de Vlaamse Regering bepaald in het standaardtraject;
3° nog niet beschikken over een arbeidsdeelname.

In afwijking van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1°, kan een leerling bijzondere toelating krijgen om vanaf het begin van het schooljaar waarin hij deeltijds leerplichtig wordt, het aanloopstructuuronderdeel te volgen. Het bestuur van de aanbieder van de aanloopfase geeft die toelating op advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee de instelling voor voltijds onderwijs waar de jongere de lessen volgt, samenwerkt.".

Art. 68. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/46 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/46.
§1. De aanbieder van de aanloopfase staat in voor de invulling van de aanloopcomponent en kan daarbij beroep doen op een organisator.

§2. De aanloopcomponent is een individueel traject op maat van de leerling. De inhoud en de duur van het individuele traject worden bepaald door het resultaat van de screening, vermeld in artikel 357/47, en worden verankerd in een individueel opleidingsplan, gebaseerd op het standaardtraject.

§3. De aanloopcomponent focust op het stimuleren van de arbeidsrijpheid van de leerling en is gericht op:
1° het verbeteren van de arbeidsgerichte competenties van de leerling of
2° het verbeteren van loopbaangerichte competenties, het zoeken naar een tewerkstelling en verbetering van sollicitatievaardigheden, of;
3° de versterking van vaktechnische competenties.
De verschillende onderdelen kunnen geïntegreerd worden aangeboden.

De Vlaamse Regering kan aanvullend op de doelstellingen, vermeld in het eerste lid, een verdere focus van de aanloopcomponent bepalen.

§4. De aanloopcomponent kan ook ingevuld worden met een onbezoldigde werkervaring. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere organisatie van deze werkervaring, met inbegrip van mogelijke trajecten, het statuut van de leerling en de te hanteren overeenkomst.

§5. In een aanloopstructuuronderdeel hebben gepaste en redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften als vermeld in artikel 136/2, zowel betrekking op de schoolcomponent als op de aanloopcomponent. De klassenraad werkt hiervoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding, de betrokken personen en, voor wat de aanpassingen betreft op een reële werkplek waar werkervaring opgedaan wordt, de onderneming. De Vlaamse Regering kan voorzien in een

ondersteuning van de werkgever voor het doorvoeren van eventuele gepaste en redelijke aanpassingen.".

Art. 69. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/47 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/47. Na de inschrijving volgt een screening die de klassenraad moet toelaten om te beslissen of de leerling het aanloopstructuuronderdeel al dan niet kan volgen. De screening verloopt op de volgende wijze;
1° de screening wordt uitgevoerd door de aanbieder van de aanloopfase en heeft betrekking op arbeidsrijpheid, arbeidsbereidheid, studieoriëntatie, interesses, motivatie en eerder verworven competenties;
2° de screening vindt zo spoedig mogelijk en uiterlijk tien opleidingsdagen na de start van de effectieve lesbijwoning plaats;
3° de middelen of methodieken voor de screening worden door de Vlaamse Regering gevalideerd met het oog op kwaliteitsborging;
4° als uit het resultaat van de screening blijkt dat de jongere kan starten in het aanloopstructuuronderdeel, geeft die screening de invulling van de aanloopcomponent aan als vermeld in artikel 357/46;
5° als de klassenraad op basis van de screening beslist dat de jongere het aanloopstructuuronderdeel niet kan aanvatten, is die beslissing bindend voor de jongere en wordt hij uit het aanloopstructuuronderdeel uitgeschreven.".

In het eerste lid, 1°, wordt verstaan onder:
1° arbeidsbereidheid: de motivatie om bepaalde competenties te verwerven op de werkplek;
2° opleidingsdag: een dag waarop opleiding in de vorm van lessen of met lessen gelijkgestelde activiteiten of opleiding op de werkplek wordt georganiseerd.".

Art. 70. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/48 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/48. Vanaf het moment dat een jongere een tewerkstelling heeft met een overeenkomst, als vermeld in artikel 357/21, wordt de inschrijving in het aanloopstructuuronderdeel stopgezet en kan de jongere inschrijven in een duaal structuuronderdeel indien voldaan aan de toelatingsvoorwaarden zoals vermeld in artikel 357/12.".

Art. 71. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/49 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/49. Een inschrijving in een aanloopstructuuronderdeel kan gedurende het hele schooljaar.".

Art. 72. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/50 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/50. Bij de leerlingenevaluatie doet de klassenraad, naast de studievoortgang, eveneens uitspraak over de wenselijkheid tot verderzetting en invulling van de aanloopfase;

Studievoortgang binnen een aanloopstructuuronderdeel of tussen aanloopstructuuronderdelen van hetzelfde standaardtraject is van rechtswege mogelijk op basis van het behalen van een afgewerkte set van beroepsgerichte competenties, ongeacht de voortgang in de algemeenvormende competenties;

Voor een regelmatige leerling die zijn opleiding in de loop van of op het einde van het schooljaar beëindigt, beslist de klassenraad, na evaluatie, over de studiebekrachtiging. De studiebekrachtiging in aanloopstructuuronderdelen is gebaseerd op onderwijs- en beroepskwalificaties of op onderdelen ervan.

De Vlaamse regering legt de lijst van studiebewijzen vast die uitgereikt kunnen worden in aanloopstructuuronderdelen.".

Art. 73. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/51 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/51. Met behoud van de toepassing van de bestaande vrijstellingsmogelijkheden voor bepaalde onderdelen van een structuuronderdeel, kan de klassenraad beslissen om vrijstelling te verlenen voor een deel of het geheel van de algemene vorming vanaf het schooljaar dat begint in het kalenderjaar waarin de jongere de leeftijd van achttien jaar bereikt.

Bij een vrijstelling voorziet de klassenraad in een alternatieve invulling van de vrijgekomen opleidingsuren.".

Art. 74. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 53, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Financiering of subsidiëring van de aanbieders en organisatoren".

Art. 75. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 74, een artikel 357/52 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/52. §1. Voor de berekening van de financiering of subsidiëring in de vorm van:
1° het kader onderwijzend personeel op basis van een pakket uren-leraar
2° het kader bestuurspersoneel, met uitzondering van het ambt van directeur, en het kader ondersteunend personeel op basis van een globale puntenenveloppe
3° het werkingsbudget,
zoals bepaald in respectievelijk deze codex en in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, worden de aanloopstructuuronderdelen beschouwd als:
1° deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is
2° deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is.

Artikel 357/26 tot en met 357/28 over de financiering of subsidiëring van duale structuuronderdelen, zijn ook van toepassing op aanloopstructuuronderdelen.

§2. Als de aanbieder van een aanloopstructuuronderdeel een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is, worden aanvullende werkingsmiddelen toegekend op basis van het aantal dagen dat jongeren binnen de fase arbeidsdeelname of de aanloopfase tijdens het voorafgaande schooljaar effectief gepresteerd hebben. De Vlaamse Regering legt de overeenkomstige financierings- of subsidiebedragen vast en kan bijkomende voorwaarden bepalen.".

Art. 76. In dezelfde codex , het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/53 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/53. Vanaf de ingang van dit decreet lanceert de Vlaamse Regering minstens eenmaal om de zes jaar een oproep voor organisatoren om de aanloopcomponent in te vullen.

De oproep, vermeld in het eerste lid, omvat minstens de volgende bepalingen:
1° de selectieprocedure die gebruikt wordt om de organisatoren aan te wijzen;
2° de organisatoren die in aanmerking komen om de aanloopcomponent in te vullen;
3° de hoogte van de subsidie en het degressieve karakter in de tijd;
4° de voorwaarden waaronder de subsidies kunnen worden toegekend en eventueel kunnen worden ingetrokken;
5° de maximale subsidieerbare ondersteuning;
6° de evaluatie van de trajecten.".

Art. 77. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 53, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 7. Monitoring".

Art. 78. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 77, een artikel 357/54 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/54. De Vlaamse Regering bepaalt de manier van monitoren van leerlingen in aanloopstructuuronderdelen, waarbij minstens de start- en einddatum van elke individuele leerling worden gemonitord. De Vlaamse Regering bepaalt ook de te koppelen gegevens tussen het beleidsdomein Onderwijs en het beleidsdomein Werk, die nodig zijn om de monitoring uit te voeren.".

Art. 79. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 53, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Kwaliteitstoezicht".

Art. 80. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 79, een artikel 357/55 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/55. Het kwaliteitstoezicht op aanloopstructuuronderdelen verloopt conform de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs."

Hoofdstuk 3: Wijzigingen van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Art. 81. In artikel 3 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° voor punt 1°, dat punt 1°bis wordt, wordt een nieuw punt 1° ingevoegd dat luidt als volgt:
"1° aanloopcomponent: de invulling van de component werken die samen met de component leren zorgt voor het voltijds engagement voor arbeidsbereide leerlingen waarvan de arbeidsgerichte, loopbaangerichte of vaktechnische competenties verder dienen te worden versterkt;
2° punt 4° wordt opgeheven;

3° punt 12° wordt opgeheven;
4° voor punt 10°bis, dat punt 10°ter wordt, wordt een nieuw punt 10°bis ingevoegd dat luidt als volgt:
"10°bis NAFT: een naadloos flexibel traject onderwijs-welzijn als vermeld in artikel 44 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010
5° in punt 19° wordt de zinsnede "voortraject, brugproject" vervangen door het woord "aanloopcomponent";
6° punt 21° wordt opgeheven.

Art. 82. In artikel 6, § 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in het tweede lid, 2°, worden de woorden "via een brugproject" vervangen door de zinsnede "via een aanloopcomponent, als vermeld in artikel 357/46 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010";
2° in het tweede lid wordt punt 3° opgeheven;
3° in het derde lid wordt punt 2° opgeheven.

Art. 83. In art. 6, §2 van hetzelfde decreet, wordt punt 1°, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, vervangen door wat volgt:

"1° de reguliere tewerkstelling op basis van een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;".

Art. 84. In artikel 7 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "persoonlijk ontwikkelingstraject" vervangen door het woord "NAFT";

2° het tweede en derde lid worden opgeheven.

Art. 85. In artikel 11, §1, van hetzelfde decreet, wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° deelnemen aan en samenwerken binnen een of meer overlegfora als vermeld in artikel 357/32 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Art. 86. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 30 juni 2017, wordt een artikel 17/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

"Art. 17/1. De erkenning en subsidiëring van de centra voor deeltijdse vorming eindigt met ingang van een door de Vlaamse Regering nader te bepalen datum".

Art. 87. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 18;
2° artikel 19, gewijzigd bij de decreten van 8 mei 2009, 9 juli 2010, 21 december 2012 en 19 juni 2015.

Art. 88. In hoofdstuk III, afdeling II, van hetzelfde decreet, wordt onderafdeling II, die bestaat uit artikel 26, opgeheven.

Art. 89. Artikel 31, tweede lid van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"Voor de praktijkopleiding in de leertijd wordt een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen gesloten.".

Art. 90. Artikel 34 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 91. Artikel 35 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 17 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 35. Een NAFT wordt georganiseerd naar rata van 28 uur op weekbasis als de NAFT voor de jongere de component leren en de component werkplekleren vervangt. Het centrum bepaalt of het voor een individuele leerling opportuun is om alleen de component leren of alleen de component werkplekleren door een NAFT te vervangen.

Een NAFT kan gespreid worden over een aantal weken, eventueel schooljaaroverschrijdend, zonder afbreuk te doen aan de bedoeling dat een jongere overgaat naar een effectieve invulling van de component leren en de component werkplekleren. Een NAFT kan starten op elk moment van het schooljaar.

De Vlaamse Regering kan bijkomende bepalingen vastleggen voor de organisatie van een NAFT."

Art. 92. Artikel 36 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 93. In artikel 39 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Een jongere die in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is ingeschreven, maar een NAFT volgt, kan dat traject uiterlijk tot het einde van het schooljaar waarin hij zijn leerplicht beëindigt volgen".

Art. 94. In artikel 44 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 95. Artikel 46 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 46. Na de inschrijving in het deeltijds beroepssecundair onderwijs of in de leertijd wordt de jongere met het oog op de latere warme overdracht ingeschreven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

Art. 96. In artikel 60 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "voortraject, brugproject" vervangen door het woord "aanloopcomponent";

2° in het derde lid wordt het woord "voortraject" vervangen door het woord "aanloopcomponent".

Art. 97. In artikel 62 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt opgeheven;

2° in het zevende lid wordt de zinsnede "hetzij het brugproject, hetzij het voortraject, hetzij persoonlijke ontwikkelingstraject" vervangen door de woorden "hetzij de aanloopcomponent hetzij een NAFT" en wordt de zin "Voor inschaling in

het persoonlijk ontwikkelingstraject is een gemotiveerd verslag van het centrum voor leerlingenbegeleiding vereist" vervangen door de zinnen "Voor NAFT is een advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding vereist. Als een jongere op een door de Vlaamse Regering nader te bepalen datum in een voortraject is ingeschreven, doorloopt die jongere opnieuw een screening met het oog op een inschaling in een NAFT, aanloopcomponent of arbeidsdeelname.".

Art. 98. Artikel 63 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 63. Trajectbegeleiding heeft als ultiem doel de jongere in een aangepast tempo naar de arbeidsdeelname te loodsen.

Bij inschaling in hetzij de arbeidsdeelname, hetzij de aanloopcomponent, wordt een trajectbegeleidingsplan opgesteld door de trajectbegeleider van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of de leertrajectbegeleider, in overleg met de actoren die betrokken zijn bij de invulling van de component leren en de component werkplekleren.

Om de twee maanden is er een overleg tussen de trajectbegeleider van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of de leertrajectbegeleider, het centrum voor leerlingenbegeleiding, en zonodig de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, ter eventuele bijsturing van het trajectbegeleidingsplan.

De opeenvolgende fasen die de jongere in zijn traject doorloopt, worden geregistreerd in het trajectvolgsysteem van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

In het vierde lid wordt verstaan onder fasen: de aanloopcomponent en de arbeidsdeelname.

Bij trajectbegeleiding kan er een beroep worden gedaan op tweedelijnsondersteuning door een bemiddelaar van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.".

Art. 99. In artikel 64, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede ",het brugproject, het voortraject of het persoonlijk ontwikkelingstraject" vervangen door de woorden "NAFT of de aanloopcomponent".

Art. 100. Artikel 85 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 101. In artikel 86, §1, 3°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de woorden "een door de Vlaamse Regering bepaald project dat voorbereidt op arbeidsdeelname" vervangen door de woorden "een door de Vlaamse Regering bepaald project dat of een bepaalde fase die voorbereidt op arbeidsdeelname".

Art. 102. In artikel 90, §1, worden volgende wijzigingen aangebracht:
1° het vierde lid wordt vervangen door wat volgt: "4° overdracht van uren-leraar naar een organisatie die in het schooljaar 2017-2018 erkend was als centrum voor deeltijdse vorming, voor de realisatie van een les- of lesvervangend aanbod ter ondersteuning van de leerling. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van melding van die overdracht aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten, de grootte van dat krediet per uur-leraar dat wordt omgezet, de wijze van toekenning ervan en de activiteiten die kunnen worden overgedragen."
2° het vijfde lid wordt opgegeven.

Art. 103. In artikel 91 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "organisatie van een persoonlijk ontwikkelingstraject, een voortraject of een brugproject" vervangen door de woorden "organisatie van een NAFT of aanloopcomponent".

Art. 104. In hoofdstuk III, afdeling V, van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt onderafdeling III, die bestaat uit artikel 94 tot en met artikel 96, opgeheven.

Art. 105. Artikel 98 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt opgeheven.

Art. 106. Artikel 99 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 99. De Vlaamse Regering bepaalt welke studiebewijzen er kunnen worden uitgereikt gedurende en na afloop van de aanloopcomponent.".

Art. 107. In hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden onderafdeling I, die bestaat uit artikel 100, en onderafdeling II, die bestaat uit artikel 101, opgeheven.

Art. 108. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 103 tot en met artikel 108, opgeheven.

Art. 109. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 140, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014;

2° artikel 141.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemingsvorming - Syntra Vlaanderen"

Art. 110. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemingsvorming - Syntra Vlaanderen", vervangen bij het decreet van 20 april 2012, worden een punt 9° en 10°, toegevoegd die luiden als volgt:
"9° aanloopstructuuronderdelen: de structuuronderdelen die zijn opgenomen in de lijst van aanloopstructuuronderdelen vastgelegd door de Vlaamse Regering conform artikel 357/41, 1° van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, waarop de bepalingen van deel V/2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 van toepassing zijn;
10° duale structuuronderdelen: de structuuronderdelen die zijn opgenomen in de lijst van duale structuuronderdelen vastgelegd door de Vlaamse Regering conform artikel 357/5 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, waarop de bepalingen van deel V/1 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 van toepassing zijn;".

Art. 111. In artikel 13 van hetzelfde decreet , vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, punt 7° worden de woorden "de werkplekcomponent van" geschrapt;

2° in paragraaf 3, eerste lid, worden volgende wijzigingen aangebracht:

b) wordt het punt 12°, waarvan de bestaande tekst een punt 13° zal vormen, vervangen door wat volgt:
"12° een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs,
Kwalificaties & Studietoelagen;";

3° in paragraaf 3 wordt tussen het eerste en het tweede lid, een nieuw lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"Elke geleding, vermeld in het eerste lid, 4° tot en met 12°, duidt een effectieve en een plaatsvervangende vertegenwoordiger aan.".

Art. 112. In artikel 17 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, 1° en 2° wordt de zinsnede "vier leden, voorgedragen door " telkens vervangen door de woorden "minstens drie vertegenwoordigers van";

2° tussen het eerste en tweede lid wordt een nieuw lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid, 1° en 2° wordt het sectoraal partnerschap in sectoren zonder representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, samengesteld uit minstens 3 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en minstens 3 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de raad van bestuur van het sectorfonds van de betrokken sector.";

3° in het derde lid wordt tussen de woorden "haar" en "vertegenwoordiger(s)" de woorden "effectieve en plaatsvervangende" ingevoegd.

Art. 113. In artikel 26 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 april 2012, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 worden een punt 4° en 5° toegevoegd die luiden als volgt:
"4° aanloopstructuuronderdelen;
5° duale opleidingen.".

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:
"§2. De leertijd, vermeld in paragraaf 1, 1°, de aanloopstructuuronderdelen vermeld in paragraaf 1, 4° en de duale structuuronderdelen, vermeld in paragraaf 1, 5° zijn een niet-economische dienst van algemeen belang.".

Art. 114. Artikel 28 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"De praktijkopleiding in de leertijd omvat het sluiten van een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.".

Art. 115. In artikel 37 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 juli 2008, 8 mei 2009 en 20 april 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "leertijd en ondernemerschapstrajecten" vervangen door de zinsnede "leertijd, aanloopstructuuronderdelen, duale structuuronderdelen en ondernemerschapstrajecten";

2° in paragraaf 4 worden in punt 1° de woorden "leertijd en ondernemerschapstrajecten" vervangen door de zinsnede "leertijd, aanloopstructuuronderdelen, duale structuuronderdelen en ondernemerschapstrajecten";
3° aan paragraaf 5 wordt aan de inleidende zin de woorden "en de duale opleidingen" toegevoegd.

Art. 116. In artikel 38, paragraaf 3 van hetzelfde decreet wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° deelnemen aan en samenwerken binnen een of meer overlegfora als vermeld in artikel 357/32 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Hoofdstuk 5. wijzigingsbepalingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.

Art. 117. In artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan een leerling voor de uitvoering van zijn alternerende opleiding in de volgende gevallen een deeltijdse arbeidsovereenkomst sluiten:

1° als de onderneming valt onder het toepassingsgebied van artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector; voor deze overeenkomsten gelden de bepalingen van dit hoofdstuk en de bepalingen van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;
2° als de onderneming ressorteert onder het paritair comité 143 voor de zeevisserij; voor deze overeenkomsten gelden de bepalingen van dit hoofdstuk en de bepalingen van de wet van 3 mei 2003 tot regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst voor de zeevisserij en tot verbetering van het sociaal statuut van de zeevisser.".

2° er wordt een vierde lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan een leerling voor de uitvoering van zijn alternerende opleiding, met een onderneming die is gevestigd buiten de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst sluiten die volgens de aldaar toepasselijke regelgeving in aanmerking komt voor een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken. Voor deze overeenkomst gelden de bepalingen van de aldaar toepasselijke regelgeving.".

Art. 118. Aan artikel 4 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid, 2° kan een overeenkomst worden gesloten met een onderneming die is gevestigd buiten de Vlaamse Gemeenschap en die aldaar door de betrokken bevoegde instantie is erkend als werkplek in het kader van een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken.".

Art. 119. Aan artikel 6 wordt een vierde lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"De onderneming kan een onderdeel van de opleiding overlaten aan een andere erkende onderneming waarmee zij een samenwerkingsovereenkomst sluit. Dit is enkel mogelijk gedurende de termijn en voor de onderdelen die door het sectoraal partnerschap, of bij afwezigheid van een sectoraal partnerschap in de betrokken sector het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, zijn vastgelegd.".

Art. 120. Aan artikel 17, paragraaf 2 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"Als de onderneming met toepassing van artikel 6, vierde lid een onderdeel van de opleiding overlaat aan een andere erkende onderneming, blijft zij de leervergoeding verschuldigd voor de dagen dat de leerling in die andere onderneming wordt opgeleid.".

Art. 121. Aan artikel 23 wordt een punt 10° toegevoegd dat luidt als volgt:

"10° als de opleidingsverstrekker conform artikel 110/11, paragraaf 2 van de codex secundair onderwijs van 17 december 2010 de leerling heeft ingeschreven onder ontbindende voorwaarde en de inschrijving ontbindt.".

Hoofdstuk 6. Slotbepaling.

Art. 122. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2018.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

vlaamse onderwijsraad

Raad Secundair Onderwijs

12 oktober 2017

RSO-RSO-ADV-1718-002

Advies over het voorontwerp van decreet duaal leren

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs en Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport op 18 september 2017

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 12 oktober 2017 met eenparigheid van stemmen

Voorbereiding: commissie Onderwijs, Vorming en Arbeidsmarkt op 20 september en 3 oktober 2017 onder voorzitterschap van Mil Kooyman

Dossierbeheerder: Koen Stassen

Vlaamse Onderwijsraad – Koning Albert II-laan 37 – BE-1030 Brussel – info@vlor.be – www.vlor.be

1 Situering

De Vlor ontving een adviesvraag over het voorontwerp van decreet over duaal leren dat principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 september 2017. Tijdens de adviesvoorbereiding keurde de Vlaamse Regering op 6 oktober 2017 ook een voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen onderwijs goed, waarvoor de Vlor een spoedadvies moet afleveren. In afdeling 3 van dat laatste voorontwerp worden er bepalingen opgenomen om de organieke opstart van duaal leren vanaf 1 september 2018 te regelen. Omdat beide voorontwerpen van decreet samen moeten gelezen worden voor duaal leren, worden ze in dit advies ook samen behandeld.

2 Uitbreiding van het tijdelijk project 'schoolbank op de werkplek'

Na twee conceptnota's, de opstart en uitbreiding van de proeftuinen 'Schoolbank op de werkplek' en een eengemaakt statuut voor duaal leren, wordt er in het voorontwerp van decreet over duaal leren uitgewerkt hoe duaal leren organiek verankerd kan worden in het secundair onderwijs. In het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen onderwijs worden er verdere voorbereidingen getroffen om effectief van start te kunnen gaan op 1 september 2018.

De Vlor heeft zich vanaf de eerste conceptnota voorstander getoond van duaal leren in het secundair onderwijs. Om te komen tot de uitbouw van een kwalitatief systeem, stelde de raad daar een aantal voorwaarden tegenover, waaronder het werken met pilootprojecten.[1] Hij was dan ook tevreden met de opstart van het tijdelijk project 'Schoolbank op de werkplek', maar drong meteen aan op een degelijke evaluatie voor de organieke implementatie van duaal leren:

> *''De Vlor kant zich resoluut tegen een timing waarin er tegelijkertijd geëxperimenteerd wordt én een decreet wordt geschreven en ingevoerd. Hij vindt daarvoor steun in het decreet proeftuinen waarin er minstens een volgorde wordt gezien tussen de evaluatie van een tijdelijk project en een organieke implementatie ervan.''*[2]

De raad houdt vast aan dit standpunt en is ervan overtuigd dat een kwaliteitsvolle implementatie van duaal leren nog niet mogelijk is op 1 september 2018. Niet alleen is een definitieve evaluatie van het tijdelijk project niet mogelijk omdat het nog loopt tot en met het schooljaar 2018-2019, zelfs een tussentijdse evaluatie is nog niet afgerond op het moment dat dit voorontwerp van decreet werd geschreven en geadviseerd. De raad gelooft wel in een verdere uitbreiding van het tijdelijk project 'Schoolbank op de werkplek' om verder te onderzoeken hoe duaal leren vorm kan krijgen. Voor een aantal elementen die worden voorgesteld in het voorontwerp van decreet is er nog geen ervaring beschikbaar en vindt de raad het noodzakelijk om ze eerst te exploreren via het tijdelijk project, voordat ze verankerd worden in de regelgeving. Het gaat dan om:

- duaal leren in het buso;

[1] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over de conceptnota duaal leren*, 12 maart 2015.
[2] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over de tijdelijke projecten duaal leren: 'Schoolbank op de werkplek'*, 18 februari 2016.

- het werken met modulaire standaardtrajecten;
- het werken met een aanloopfase;
- intake en screening met gevalideerde instrumenten;
- duaal leren in de tweede graad.

De raad vraagt dan ook om de lijst van 50 duale opleidingen waarover de Vlaamse Regering op 6 oktober 2017 principieel besliste om ze vanaf 1 september 2018 organiek te verankeren, niet organiek te verankeren maar ze als een uitbreiding van het project 'Schoolbank op de werkplek' te zien.[3] Dat laat toe dat duaal leren verder op de rails wordt gezet in scholen en bedrijven, maar dat er ook lessen kunnen getrokken worden voor een organieke verankering. De Vlor laat de mogelijkheid open om de lijst met opleidingen van het tijdelijk project na het schooljaar 2018-2019 te herzien of uit te breiden, rekening houdend met een aantal factoren zoals de haalbaarheid van het ontwikkelwerk door de overheid, onderwijs en werkpartners, de ondersteuning van de scholen, de beschikbaarheid van leerwerkplekken en de evalueerbaarheid van het tijdelijk project.

Bijkomend voordeel is dat een verlenging en uitbreiding van het tijdelijk project het mogelijk maakt om een organieke uitrol van duaal leren af te stemmen op die van een gemoderniseerd secundair onderwijs. (zie ook punt 7)

Bij een uitstel van de inwerkingtreding van duaal leren moet er wel voor gezorgd worden dat de naadloos flexibele trajecten (NAFT) van start kunnen gaan vanaf 1/9/2018. Er moet dan een oplossing gezocht worden voor de overheveling van de financiering die ingeschreven is in het decreet leren en werken naar de NAFT.

Voor het duaal leren in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs vraagt de Vlor om verder te onderzoeken hoe dit concreet vorm kan krijgen, rekening houdend met de specificiteit van de doelgroep en de eigenheid van het onderwijsniveau. De Vlor wil dit mee verkennen.

3 Duaal leren als volwaardige onderwijsleerweg

De Vlor deelt de drieledige doelstelling van het decreet: een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de preventie van ongekwalificeerde uitstroom en het verlagen van jeugdwerkloosheid. De raad is tevreden dat, onder meer op zijn aandringen, de preventie van ongekwalificeerde uitstroom is toegevoegd als doelstelling.[4]

De Vlor herhaalt dan ook dat hij voorstander is van duaal leren als een volwaardige onderwijsleerweg in het voltijds secundair onderwijs, die leidt tot gelijkwaardige kwalificaties als de niet-duale leerweg. Duaal leren onderscheidt zich doordat het aanleren van de competenties voor een groot deel op de werkplek gebeurt. De klemtoon ligt dus nog steeds op het leren op de werkplek, niet op het werken zelf. Als dit uitgangspunt wordt doorgetrokken, heeft dit gevolgen voor een aantal aspecten van duaal leren:

- de gemiddelde wekelijkse urentabel van de duale en niet-duale variant wordt gelijkgesteld;

[3] Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 betreffende de studiegebieden en structuuronderdelen in het voltijds secundair onderwijs, wat duale structuuronderdelen betreft van 6 oktober 2017.
[4] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over de conceptnota duaal leren*, 12 maart 2015 (p. 4).

- de Vlor begrijpt dat de overheid een ondergrens wil aangeven om te garanderen dat de duale opleiding voldoende doorgaat op de werkplek, maar gaat niet akkoord met het voorstel in artikel 10 om een ondergrens te hanteren van gemiddeld 14 uur per week op schooljaarbasis. Zeker voor opleidingen met een dubbele finaliteit (doorstroming naar de arbeidsmarkt en het hoger onderwijs) is deze ondergrens onhaalbaar door het grotere aandeel theoretische onderbouw;
- het sokkelstatuut, waarbij 20u de grens is om een overeenkomst alternerende opleiding (OAO) te kunnen afsluiten, wordt verlaten. De leervergoeding wordt bepaald in functie van het aantal uren op de werkplek;
- de vakantieregeling van het voltijds secundair onderwijs is van toepassing.

4 Grote onduidelijkheid over aanloopfase

De aanloopfase wordt voorzien voor jongeren die willen instappen in duaal leren maar nog niet arbeidsrijp zijn. De Vlor vindt het goed dat de aanloopfase deel uitmaakt van en gericht is op de opstap naar duaal leren.

De Vlor pleit in de eerste plaats voor een verdere concretisering en definiëring van arbeidsrijpheid, waardoor de klassenraad de instrumenten en het kader krijgt om de leerling goed te oriënteren. Hiervoor kan het model van Van den Bossche e.a. als vertrekpunt dienen.[5] Naast dimensies die te maken hebben met motivatie en participatie op de werkvloer wordt er in het onderzoek ook nagegaan wat er noodzakelijk is om te leren op de werkvloer.

Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over het organisatiemodel van duaal leren. Hoe zullen de verschillende aanbieders van duaal leren hun opdracht opnemen? Om maximaal te kunnen inspelen op de noden van de leerlingen vraagt de Vlor om de organisatie van de aanloopfase niet te beperken tot de CDO's en Syntra lesplaatsen, maar het ook mogelijk te maken in secundaire scholen. Leerlingen moeten in de onderwijsinstelling waar ze duaal leren willen volgen ook terecht kunnen in de aanloopfase.

De Vlor vindt het onverstandig om de aanloopfase meteen van start te laten gaan als er nog geen duidelijkheid is over hoe die precies zal ingevuld worden. Omdat de aanloopfase kwalitatief sterk uitgewerkt moet zijn om de leerlingen toe te leiden naar een duaal traject, is de raad voorstander van een uitbreiding van het tijdelijk project 'Schoolbank op de werkplek'. Daarbij moet optimaal gebruik gemaakt worden van de aanwezige expertise bij de voortraject-, brugproject-, IBAL-aanbieders en CDO.

De Vlor betreurt het dat er, naast een onkostenvergoeding, geen financiële incentive meer voorzien is voor de leerlingen van de aanloopfase. Een beperkte groep leerlingen van het dbso is afhankelijk van de vergoeding die ze ontvangen. Als deze incentive ontbreekt, is de kans groot dat ze het onderwijs ongekwalificeerd verlaten.

[5] Van den Bossche, P., Gijbels, D., Kyndt, E., Wille, B. & De Groof, J. (2017). *Inschatten van arbeidsrijpheid en arbeidsbereidheid in duaal leren*.

5 Valoriseer de sterktes van het systeem van leren en werken

In zijn advies over de eerste conceptnota stelde de Vlor de valorisatie van de sterktes van het systeem van leren en werken als een van de voorwaarden voor een kwaliteitsvolle invulling van duaal leren. Die sterktes zitten zowel in de structuren, in de aanwezige expertise maar ook in de bereikte doelgroep.

5.1 Flexibiliteit borgen

De Vlor gaf eerder al aan dat duaal leren weinig meerwaarde biedt voor het dbso. Meer nog, er wordt een stap teruggezet op het vlak van flexibiliteit.[6] Die flexibiliteit, zowel op het niveau van de trajecten van leerlingen als op de organisatie van de onderwijsinstellingen, zorgt ervoor dat een groep leerlingen de kans krijgt om te werken aan het behalen van (onderwijs)kwalificaties. De raad vraagt dan ook om in het tijdelijk project na te gaan of en hoe duaal leren in de tweede graad voor die specifieke doelgroep kan bijdragen aan het behalen van (onderwijs)kwalificaties.

Een leerling heeft slechts 20 opleidingsdagen per schooljaar de tijd om een overeenkomst af te sluiten. Uit de praktijk blijkt dat deze periode absoluut te kort is om én een werkgever te vinden én de overeenkomst te laten ingaan. Stel dat een jongere zich inschrijft in een duaal structuuronderdeel en in de loop van september een akkoord heeft met een werkgever over een overeenkomst die ingaat vanaf 1 oktober, is deze termijn al overschreden. Daarom vraagt de Vlor dat het aantal opleidingsdagen zonder overeenkomst wordt verhoogd.

De standaardtrajecten zijn minder flexibel dan de **modulaire opleidingenstructuren** van het dbso. De Vlor vraagt om de duur van de modules ook te kunnen bepalen in functie van de studievoortgang van de leerling. Het feit dat de studiebekrachtiging mogelijk is op elk moment van het schooljaar, is een stap in de goede richting. Een tweede aspect van het modulair werken is dat de keuze om een traject modulair of lineair aangeboden worden, afhangt van de onderwijsinstelling. De keuze voor een lineair traject is nadelig voor leerlingen die baat hebben bij meer flexibiliteit. Vanuit het perspectief van de leerling is een modulair georganiseerd aanbod dan ook het meest aangewezen. De Vlor vraagt hier garanties voor.

De Vlor steunt het principe van de **deelkwalificaties** om de verworven competenties van jongeren die het onderwijs zonder onderwijskwalificatie verlaten, te valoriseren. De raad is er wel van overtuigd dat het bereiken van een onderwijskwalificatie het uitgangspunt moet zijn. Los van de intrinsieke meerwaarde van algemene vorming blijkt uit onderzoek immers dat algemene vorming een belangrijke meerwaarde is voor een vlotte overgang naar en duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.[7] Naast een deelkwalificatie kan er in het dbso ook een attest van verworven competenties uitgereikt worden. De raad vindt dit attest een meerwaarde voor die jongeren die geen deelkwalificatie kunnen bereiken en vraagt dan ook om dit voor het duaal

---

[6] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over de tijdelijke projecten duaal leren: 'Schoolbank op de werkplek'*, 18 februari 2016.

[7] Lavrijsen, J. & Nicaise, I. (2014). *Life cycle patterns in the labour market returns to vocational education. Evidence from the LFS and PIAAC*. Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen: Leuven; Ilse Laurijssen & Ignace Glorieux (2017). *De arbeidsmarktperspectieven van een beroepsgerichte opleiding. Een analyse van de eerste jaren van Vlaamse schoolverlaters op de arbeidsmarkt.* Gent: Steunpunt Onderwijsonderzoek; van der Velden, R., Buisman, M. & Levels, M. (2017). *Should we teach general skills in vocational education? Evidence from 19 developed countries.* Paper for the Transition in Youth Conference, Brussels, 14-16 september.

leren mogelijk te maken. Of en hoe gedifferentieerde studiebekrachtiging vorm moet krijgen voor een niet-duaal traject, moet nog verder onderzocht worden.

De CDO hebben momenteel een grote flexibiliteit op vlak van de programmaties. Daardoor kunnen ze vlot inspelen op vragen vanuit de leerlingen. Die flexibiliteit wordt nu opgeheven. Dat betekent concreet dat er voor de programmatie van een opleiding lange tijd op voorhand moet ingeschat worden of er al dan niet leerlingen zullen instappen. Dat is niet altijd mogelijk, zeker niet voor de aanloopfase. De Vlor vraagt dan ook om de flexibiliteit voor de programmaties te verhogen. Dat kan op twee manieren: ofwel door de regelgeving toe te passen zoals die voor de CDO gold (vrije programmatie binnen een studiegebied waarvoor het CDO de onderwijsbevoegdheid heeft), ofwel door een langere termijn te voorzien voordat een onderwijsinstelling zijn onderwijsbevoegdheid verliest als een opleiding niet wordt aangeboden bij gebrek aan leerlingen. Dat zou de administratieve planlast sterk verminderen en de flexibiliteit verhogen.

5.2 Expertise borgen

In het leren en werken werd er doorheen de jaren expertise opgebouwd die goed van pas komt in duaal leren, inclusief de aanloopfase. De Vlor pleit ervoor om de expertise maximaal in te zetten en te verspreiden. Concreet gaat het dan onder meer om expertise op het vlak van trajectbegeleiding, de intensieve begeleiding alternerend leren (IBAL), brugprojecten en voortrajecten.

5.3 Bedienen van huidige doelgroep dbso

In het advies over de eerste conceptnota duaal leren uitte de Vlor een grote bezorgdheid over de toekomst van de leerlingen in het huidige dbso. De raad vreest dat ze verdrongen worden uit een systeem van duaal leren dat in hoofdzaak gericht is op sterke leerlingen.

In de twee vorige paragrafen werd al aangegeven dat in duaal leren de flexibiliteit die ervoor zorgt dat kwetsbare leerlingen aan boord blijven, deels overboord wordt gegooid. In combinatie met het feit dat heel wat leerlingen die wel actief zijn in een duaal traject maar toch geen vergoeding ontvangen omdat de werkplekcomponent minder dan 20 uur per week bedraagt, kan ervoor zorgen dat ze afhaken bij duaal leren of zelfs bij uitbreiding afhaken uit het onderwijs. Voor een aantal leerlingen in het huidige systeem van leren en werken is de mogelijkheid om een inkomen te verwerven een voorwaarde om school te blijven lopen.

Er werd ook aangedrongen op duidelijke perspectieven voor de leerlingen in de voortrajecten, brugprojecten en persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT). Die zijn er tot op vandaag niet, want de NAFT (onderwijs-welzijnstraject) zijn geen volwaardig onderwijstraject zoals deeltijds onderwijs er wel een is. Ze hebben als doelstelling de jongeren terug naar een kwalificatie te leiden. Niet alle jongeren zijn toe aan een NAFT. Waar er in het stelsel van leren en werken voor deze jongeren nog een oplossing geboden wordt, is dat nu niet meer het geval. Een ruwe schatting vanuit het onderwijsveld geeft aan dat het om ongeveer de helft van de jongeren van huidige dbso-publiek zou gaan (+/- 4.000 leerlingen). De Vlor dringt er nogmaals op aan om voor deze groep jongeren een reëel onderwijstraject te voorzien omdat hij vreest dat ze anders het onderwijs voortijdig verlaten.

De Vlor waarschuwde in zijn advies over de conceptnota 'Samen tegen schooluitval' al voor de mogelijke gevolgen van de uitbreiding van het toepassingsgebied van de NAFT en wil dit herhalen:

> *"De Vlor vindt het belangrijk dat de flexibele trajecten breed opengesteld worden voor het secundair onderwijs en niet beperkt blijven tot jongeren die instappen in een bepaalde leerweg, zoals dat nu het geval is voor systemen van leren en werken. Een uitbreiding van de doelgroep mag echter niet ten koste gaan van de huidige doelgroep. […] Bij een hervorming van de flexibele trajecten moet er in de eerste jaren extra aandacht zijn voor de huidige doelgroep van leren en werken. Het is belangrijk dat deze doelgroep niet tussen de mazen van het net glipt en vroegtijdig onder de radar verdwijnt."*[8]

6 De werkplek als leeromgeving

Het engagement van het bedrijfsleven is cruciaal voor het welslagen van duaal leren. Daarbij spelen er twee elementen: een voldoende groot aanbod aan leerwerkplekken en een kwalitatief goede begeleiding van het leerproces.

6.1 Aantal werkplekken

Wat het aantal werkplekken betreft, is de erkenning van meer dan 11.000 leerwerkplekken een goede zaak. In totaal gaat om 4.491 unieke ondernemingen, waarvan bijna de helft zelfstandigen en kleine ondernemingen.[9] De Vlor rekent er op dat de inspanningen verdergezet worden om dit aantal nog te doen stijgen en zo te zorgen voor een fijnmazig aanbod van leerwerkplekken.

6.2 Kwaliteitsvolle begeleiding

De Vlor stelde zich eerder al vragen bij de minimale kwaliteitseisen voor de erkenning van een bedrijf en de beperkte vereisten ten aanzien van een mentor.[10]

De erkenningsprocedure van de werkplekken verschilt sterk tussen de sectoren, gaande van een louter administratieve controle tot een combinatie van een administratieve controle, een contact met het bedrijf en een plaatsbezoek. De Vlor verwacht dat er voor de erkenning ook meteen rekening wordt gehouden met de competenties van de mentoren.

Aangezien in duaal leren het onderwijs voor een fundamenteel deel wordt uitbesteed aan bedrijven, moeten daar ook kwaliteitsvereisten voor de begeleiding tegenover staan. De raad vindt die in het voorontwerp van decreet te weinig terug.

Een eerste probleem stelt zich in de te brede definitie van de mentor (art.8, 5°). De Vlor vraagt dat die scherper wordt gedefinieerd en dat er opleidingsvereisten aan gekoppeld worden. De ervaringen in het veld leren dat de kwaliteitsverschillen tussen de mentoren te groot zijn. Uit een onderzoek van Syntra Vlaanderen blijkt dat 40 % van de mentoren een mentorenopleiding heeft gevolgd.[11] De raad vraagt dat een mentorenopleiding op termijn een voorwaarde is voor alle

---

[8] Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. *Advies over de conceptnota 'Samen tegen Schooluitval'*, 8 oktober 2015.
[9] Syntra Vlaanderen (2017). *Jaarrapport werking Vlaams partnerschap duaal leren schooljaar 2016-2017*.
[10] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over het statuut duaal leren*, 17 maart 2016.
[11] Syntra Vlaanderen (2017). *Jaarrapport werking Vlaams partnerschap duaal leren schooljaar 2016-2017*.

mentoren en dat er een minimumniveau voor die opleiding wordt vastgelegd over de sectoren heen. Pedagogisch-didactische competenties moeten daarin centraal staan. Daarbij is het uiteraard belangrijk om de competenties die mentoren al hebben verworven maximaal te erkennen. Ze moeten bovendien een voorwaarde zijn om volwaardig deel uit te maken (met stemrecht) van de klassenraad. De Vlor vindt het belangrijk dat de mentoren onderworpen zijn aan dezelfde deontologische code als de andere leden van de klassenraad.

Ook de trajectbegeleider speelt een belangrijke rol in een kwaliteitsvol duaal leren. Een goede samenwerking tussen de trajectbegeleider en de mentor moet het leerproces van de leerling op de werkvloer op een correcte manier laten waarderen door de klassenraad. Gezien het belang van de trajectbegeleider om duaal leren kwaliteitsvol uit te bouwen, vindt de Vlor het belangrijk dat hier ook de juiste omkadering tegenover staat. Dat is nu niet het geval.

Tot slot is het ook belangrijk om een maximum aantal leerlingen te bepalen per mentor. Nu gebeurt dat in elk sectoraal partnerschap afzonderlijk.

6.3 Extern kwaliteitstoezicht

Aangezien duaal leren een onderwijstraject is, vindt de Vlor het belangrijk dat de onderwijsinspectie eindverantwoordelijke is voor het extern toezicht voor het leertraject. Dit is ook zo ingeschreven in artikel 44. De raad vindt het belangrijk dat de onderwijsinspectie niet enkel de coördinerende rol voor de schoolcomponent, maar ook voor de werkplekcomponent opneemt. Syntra Vlaanderen kan telkens uitgenodigd worden voor dat toezicht, maar kan geen coördinerende rol opnemen. Dat wijkt af van het voorstel in artikel 44. De Vlor vindt dat ook de leerlingen, passend bij de principes van onderwijsinspectie 2.0, een sterke rol krijgen in dat toezicht. Tot slot benadrukt de raad het belang van het toezicht op welzijn en veiligheid op de leerwerkplekken.

6.4 Inclusieve arbeidsmarkt

De Vlor is erg tevreden dat in de artikels 29 en 68 van het voorontwerp van decreet is opgenomen dat redelijke aanpassingen gelden voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften voor de school- én werkplekcomponent. Dat is een belangrijk principe waarop de raad al aandrong in zijn advies over de eerste conceptnota. Om dit principe te vertalen naar de praktijk, is echter het engagement van bedrijven nodig. Redelijke aanpassingen voor leerlingen vragen immers een groter engagement van een onderneming dan voor werknemers. Dat komt omdat de redelijkheid van een aanpassing niet alleen wordt beoordeeld op criteria zoals de financiële en organisatorische last. Een van die criteria is ook de afschrijvingsperiode van de aanpassing en de duur van de arbeidsovereenkomst.[12] De Vlor is bezorgd dat er weinig bedrijven in de praktijk redelijke aanpassingen zullen doorvoeren voor de één à twee jaar van de overeenkomst met de leerling.

[12] Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg (2005). *Wegwijs in de redelijke aanpassingen ten behoeve van personen met een handicap op het werk*. Brussel: FOD WASO.

De Vlor maakt zich niet alleen zorgen over de inclusie van personen met een functiebeperking in duaal leren. Volgens professor Stijn Baert belemmert arbeidsmarktdiscriminatie anno 2017 nog altijd de toegang van minderheidsgroepen tot de arbeidsmarkt.[13] Duaal leren vereist volgens de Vlor een arbeidsmarkt die gelijke kansen biedt aan alle leerlingen. Als dat niet het geval is, sluipt discriminatie omwille van een functiebeperking of afkomst via het duaal leren in het onderwijsproces binnen. Dat kan in geen geval getolereerd worden. Er worden dan ook inspanningen gevraagd van de bedrijven om alle jongeren een kans te geven in duaal leren.

7 Afstemming tussen duaal leren en de modernisering secundair onderwijs

De discussie over het voorontwerp van decreet over duaal leren wordt op hetzelfde tijdstip als die over de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs gevoerd. De Vlor vraagt dat er een goede afstemming gebeurt tussen beide dossiers.

Een belangrijke link tussen de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs en duaal leren ligt in de relatie tussen de inhouden van de duale en niet-duale opleidingen. In de veronderstelling dat beide hervormingen op hetzelfde moment in werking treden, zullen de opleidingen van duaal leren die starten in de derde graad, vier jaar vroeger starten dan hun niet-duale tegenhanger omwille van de graduele uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs. Dat betekent concreet dat er al heel wat inhoudelijke keuzes zullen gemaakt zijn voor de opleidingen met arbeidsmarktgerichte of dubbele finaliteit vanuit het perspectief duaal leren.

Een belangrijk uitgangspunt voor duaal leren is dat leerlingen de overstap kunnen maken van een duale naar een niet-duale leerweg en omgekeerd. Als het aanbod van duaal leren al ingevuld wordt, maar voor niet-duaal leren nog niet, is het niet altijd duidelijk tussen welke opleidingen jongeren kunnen overstappen. De benaming en inhouden van de opleidingen in het duaal en niet-duaal leren zijn immers verschillend. In die zin verwijst de Vlor naar zijn vraag uit het advies over de modernisering van het secundair onderwijs:

> *''De Vlor wenst dringend zicht te krijgen op een concordantietabel die duidelijk maakt hoe het huidige en het nieuwe aanbod zich inhoudelijk tot elkaar verhouden.''*[14]

Een andere belangrijke vraag is die naar de inhoudelijke invulling van de opleidingen. In het voorontwerp van decreet wordt het werken met standaardtrajecten voor duale opleidingen verankerd (artikel 16). Aangezien de Vlor vertrekt van het principe dat de duale en niet-duale opleidingen gelijkwaardig zijn en leiden tot dezelfde kwalificaties, heeft de ontwikkeling van de standaardtrajecten een belangrijke impact op de curriculumdossiers van niet-duale opleidingen. In de memorie van toelichting wordt er bij artikel 16 een sterke link gelegd tussen de standaardtrajecten en curriculumdossiers:

> *“Op het moment dat de curriculumdossiers uitgewerkt worden, vertaalt men de standaardtrajecten hierin zodat gegarandeerd blijft dat de duale opleidingen onverminderd*

---

[13] Baert, S. (2017). *Discriminatie op de Vlaamse arbeidsmarkt: reflecties na vijf jaar veldonderzoek*. Hoorzitting in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid van Vlaams Parlement op 22 juni 2017.

[14] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *De modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs*, 3 oktober 2017.

gebaseerd blijven op beroepskwalificaties en dat deze in samenwerking tussen onderwijs en sociale partners ontwikkeld worden."

Nochtans liet de minister het volgende weten in haar antwoord op het advies over de uitbreiding van 'Schoolbank op de werkplek':

"Het is evident dat het 'standaardtraject' dat als instrument voor duale opleidingen bij de projectlancering werd ingevoerd, gehandhaafd blijft bij de projectuitbreiding. Met deze keuze wordt geen enkele voorafname gedaan op het concept van 'curriculumdossier."[15]

De Vlor dringt er op aan dat de standaardtrajecten geen voorafname zijn op de curriculumdossiers van de niet-duale structuuronderdelen. Hoe de raad de relatie tussen beroepskwalificaties en onderwijscurricula ziet, formuleerde hij recent in een advies op eigen initiatief.[16]

8 Omkadering voor levensbeschouwelijke vakken en lichamelijke opvoeding

De eindtermen die van toepassing zijn in scholen voltijds onderwijs, zullen ook op duale structuuronderdelen van toepassing zijn (artikel 16). Voor CDO's en Syntra lesplaatsen betekent dit dat zij ook de eindtermen rond lichamelijke opvoeding en de leerplannen van de levensbeschouwelijke vakken moeten realiseren. De Vlor vraagt dat er extra omkadering wordt voorzien om deze opdracht te realiseren. In het voorontwerp van decreet is dat niet voorzien.

9 Verminderde transparantie van het aanbod

Door de keuze om duaal leren aan te bieden in zowel secundaire scholen, centra voor deeltijds onderwijs en de Syntra lesplaatsen, is de onduidelijkheid voor de leerlingen en ouders alleen maar toegenomen. Daarnaast is er de aanloopfase en zijn er de naadloos flexibele trajecten (NAFT) waarin uiteenlopende spelers een rol kunnen opnemen. In plaats van een vereenvoudiging ten opzichte van het stelsel van leren en werken, wordt het systeem nog complexer en minder transparant. Wat is de specificiteit van elke aanbieder? Welk leerlingenprofiel past best bij welke verstrekkers? Is er voor alle leerlingen een terugvalpositie voorzien? Wat zijn de gevolgen van de keuze voor een bepaald traject voor de leerlingen? Het is belangrijk dat de overheid bij de uitrol van duaal leren een communicatiestrategie uittekent voor de verschillende doelgroepen om duaal leren bekend te maken als een volwaardig onderwijstraject.

De Vlor stelt vast dat de Syntra lesplaatsen bijkomende bevoegdheden krijgen en daardoor rechtstreeks in concurrentie kunnen treden met bestaande aanbieders. De raad dringt aan dat de aanbieders streven naar complementariteit en samenwerking in plaats van concurrentie.

---

[15] Antwoord van minister Crevits op het advies over de uitbreiding van het tijdelijk project duaal leren en diverse maatregelen voor het secundair onderwijs van 2 augustus 2017.
[16] Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. *De relatie tussen onderwijscurricula en beroepskwalificaties*. 28 september 2017.

10 Aansturing

10.1 Provinciale overlegfora

De Vlor gaat akkoord met de oprichting van de overlegfora maar uit toch een aantal bezorgdheden:

- In de eerste plaats moet de plaats van de overlegfora duidelijk zijn ten opzichte van andere (regionale) overlegfora die de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt bespreken. Denk maar aan het Vlaams partnerschap en de sectorale partnerschappen, de RTC's, het flankerend onderwijsbeleid van steden/provincies, het streekbeleid, …
- Daarnaast moet er geleerd worden uit eerdere ervaringen met regionale overlegfora:
  - Welke lessen kunnen er getrokken worden uit de werking van de consortia van het volwassenenonderwijs op het vlak van afstemming van het onderwijsaanbod?
  - De overlegfora moeten zich beperken tot hun opdracht en niet in de beleidsvoorbereiding willen stappen;
  - Hoe kan de vertegenwoordiging van de verschillende vertegenwoordigers zo goed mogelijk gebeuren? De taakbelasting van de verschillende organisaties is daarin zeer bepalend en moet in rekening genomen worden.

10.2 Op Vlaams niveau

Hoewel het Vlaams partnerschap en de sectorale partnerschappen niet in dit decreet worden geregeld, vindt de Vlor het belangrijk om een aantal bezorgdheden mee te geven. De werking van de partnerschappen is immers cruciaal voor de uitrol van duaal leren. De opdracht van de partnerschappen moet liggen op overleg, niet op beleidsbeslissingen. Daarbij moet er voldoende aandacht besteed worden aan:

- meer gelijkgerichtheid over de sectoren heen. Er is te weinig informatiedoorstroming tussen de sectorale partnerschappen en het Vlaams partnerschap;
- gelijkwaardigheid van de duale en niet-duale opleidingen;
- een evenwaardige vertegenwoordiging van de onderwijspartners in het Vlaams partnerschap en de sectorale partnerschappen. Daarbij moet er niet alleen naar de onderwijsverstrekkers gekeken worden, maar ook naar de andere partners, inclusief de leerlingen.

11 Advisering van het aanbod

Net zoals voor het secundair onderwijs vindt de Vlor het belangrijk adviesbevoegdheid te behouden over de erkenning van de opleidingen in duaal leren. Die adviesbevoegdheid is nu niet ingeschreven.

Aangezien duaal leren ook in de Syntra lesplaatsen zal aan aangeboden worden, is het belangrijk dat de adviesbevoegdheid van de Vlor over de programmatie wordt uitgebreid naar de aanvragen van de Syntra lesplaatsen. De raad moet immers de globaliteit van het aanbod kunnen beoordelen in zijn advies, niet enkel het aanbod van CDO's en secundaire scholen.
De raad gaat niet akkoord met de adviesbevoegdheid van de SERV over de programmatie van duale structuuronderdelen (art. 18). Er is in de totstandkoming van de duale structuuronderdelen al voldoende inspraak van de sociale partners bij:

- de opmaak van de beroepskwalificatiedossiers;
- de opmaak van de standaardtrajecten (art. 16);
- de afstemming van het opleidingsaanbod op de mogelijkheden van de lokale arbeidsmarkt in het overlegforum (art. 51).

Bovendien kan de SERV als lid van de Vlor ook wegen op de advisering.

Tot slot vraagt de Vlor naar een termijn waarbinnen de Vlaamse Regering een beslissing moet nemen over de aanvraag tot programmatie. Dat maakt het mogelijk dat de onderwijsinstelling zich kan voorbereiden op de nieuwe opleidingen en er tijdig over kan communiceren.

ADVIES VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN SYNTRA VLAANDEREN

AGENTSCHAP VOOR ONDERNEMERSVORMING
SYNTRA VLAANDEREN

Vlaamse overheid
Kanselarijstraat 19
1000 BRUSSEL
T 02 227 63 93
www.syntravlaanderen.be

Mevrouw Hilde Crevits
Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Onderwijs
Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
18/09/2017		BT/MAM 000313	1
vragen naar/e-mail		**telefoonnummer**	**datum**
Marie-Anne Michielsens marie-anne.michielsens@syntravlaanderen.be		0474 24 29 54	16/10/2017

Betreft: Adviesaanvraag voorontwerp van decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase

Mevrouw de minister

In antwoord op uw schrijven van 18 september 2017 bezorg ik u als bijlage het advies van de raad van bestuur Syntra Vlaanderen over het voorontwerp van decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase.

Hoogachtend

Bruno Tindemans
Gedelegeerd bestuurder

Vlaanderen
is werk

AGENTSCHAP VOOR
ONDERNEMERSVORMING
SYNTRA VLAANDEREN

ADVIES VAN DE RAAD VAN BESTUUR, DD 22/09/2017

Adviesaanvraag over het voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase

De raad van bestuur ziet dit voorontwerp van decreet als een mooie eerste stap op weg naar een nieuw en volwaardig stelsel van duaal leren.

De raad van bestuur plaatst nog volgende opmerkingen bij het ontwerpdecreet:

1. De raad van bestuur wijst op het belang van een positieve communicatie over duaal leren zodat jongeren bewust en gemotiveerd hiervoor kiezen om op een alternatieve, nl. al doende, maar gelijkwaardige manier te leren. Het stelsel van duaal leren moet zorgen voor een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en voor doorstroom naar hoger onderwijs. De raad van bestuur wil dit benadrukt zien en vraagt uitdrukkelijk om duaal leren niet enkel voor te stellen als een oplossing om jongerenwerkloosheid en ongekwalificeerde uitstroom tegen te gaan.

2. Duaal leren moet op termijn ook mogelijk kunnen zijn in het hoger onderwijs, het volwassenonderwijs en in de doorstroomfinaliteit van het secundair onderwijs. Het is belangrijk om op voorhand niets uit te sluiten.

3. De raad van bestuur beklemtoont het belang van een aanbod duale opleidingen in het tweede jaar van de tweede graad. In het project Schoolbank op de werkplek zijn geen proeftuinen tweede graad voorzien en ook bij de uitrol van nieuwe duale trajecten voor schooljaar 2018-2019 zijn geen trajecten in de tweede graad opgenomen. Ook op de leeftijd van 15-16 jaar kan duaal leren een echte positieve keuze zijn: het is belangrijk om jongeren die op een andere manier willen leren, die kans te geven. Bovendien biedt dit een uitweg voor jongeren die gemotiveerd in duaal leren willen instappen maar door schoolse vertraging nog niet in de derde graad kunnen starten.

4. De raad van bestuur is bezorgd over het beperkte aantal duale trajecten met dubbele finaliteit, in de proeftuinen en in de lijst van nieuwe trajecten voor volgend schooljaar. Er moet voldoende ingezet worden op technische opleidingen.

5. De raad van bestuur vraagt om bij de uitrol van de nieuwe duale trajecten leerlingenaantallen niet als belangrijkste parameter te gebruiken om de volgorde van de uitwerking van de trajecten te bepalen. STEM-richtingen of innovatieve opleidingen met minder leerlingen zijn minstens even belangrijk.

6. De raad van bestuur merkt op dat de term ‘curriculumdossier’ gebruikt wordt in de memorie van toelichting bij artikel 16 van het decreet. Deze term wordt nergens gedefinieerd, zoals de raad van bestuur ook al opmerkte in zijn advies bij het ontwerpdecreet betreffende de modernisering van het secundair onderwijs. De raad van bestuur benadrukt dat als zulke curriculumdossiers ontwikkeld zouden worden, alle partijen die nu betrokken zijn bij de opmaak van standaardtrajecten hierbij ook betrokken moeten worden. Op die manier is er een garantie dat:

a) de (duale) opleidingen op beroepskwalificaties gebaseerd blijven en
b) dat het belang van de beroepskwalificaties voor de specifieke leerdoelen niet afgezwakt wordt.

7. De raad van bestuur betreurt de verplichting om in een duale opleiding levensbeschouwing en LO aan te bieden. Deze verplichting is inherent aan het feit dat een duale opleiding als voltijds onderwijs wordt beschouwd. De raad van bestuur vreest dat dit zijn weerslag zal hebben op het aantal uren werkplekleren. Bovendien stelt deze verplichting de SYNTRA voor extra organisatorische moeilijkheden. De raad van bestuur vraagt dat er voor duale trajecten een uitzondering voorzien wordt zoals nu het geval is in het stelsel leren en werken.

8. De raad van bestuur betreurt dat flexibiliteit binnen duaal leren enkel mogelijk is als de trajecten modulair ingericht worden. Ook binnen een lineaire opbouw van het traject moet flexibiliteit mogelijk zijn: de leerling moet dus de mogelijkheid hebben om ook in een lineair traject te versnellen of te vertragen. Dit is vandaag de dag mogelijk in de leertijd en wordt als een van de grootste voordelen van dit systeem beschouwd. Een lineaire leerweg hoeft flexibiliteit dus niet uit te sluiten. Bovendien werkt een werkplek niet modulair. De raad van bestuur vraagt daarom om deze koppeling tussen flexibiliteit en modularisering los te laten. Het is immers voor elke leerling duaal leren belangrijk om een kwalificerend traject te kunnen verder zetten, ongeacht de organisatievorm van het traject.

9. De raad van bestuur stelt dat ondernemingen voldoende financieel moeten ondersteund worden als voorwaarde om gepaste en redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften te voorzien, gezien de beperkte periode die de leerling op de werkvloer doorbrengt. Elke leerling moet in het kader van inclusief onderwijs de kans krijgen op een inclusieve werkplek.

10. De raad van bestuur vindt het positief dat de mentor een belangrijke rol krijgt in de beoordeling van de duale leerling. Hij stelt zich wel vragen bij de praktische haalbaarheid van de aanwezigheid van de mentor op de klassenraden.

11. De raad van bestuur wijst erop dat de SYNTRA vzw niet vertegenwoordigd zijn in de raden die advies kunnen uitbrengen over de programmatie van duale structuuronderdelen. De andere aanbieders van duaal leren zijn wel vertegenwoordigd in de VLOR en dus in het advies over de programmatie. De raad van bestuur vraagt dat deze ongelijkheid spoedig wordt weggewerkt.

12. Ondanks het feit dat in de conceptnota bis – Duaal leren. Een volwaardige leerweg (3 juli 2015) staat dat er gestreefd wordt naar een gelijkwaardige financiële omkadering van de verschillende aanbieders binnen het systeem van het duaal leren, stelt de raad van bestuur vast dat de financiering van duaal leren en van de aanloopfase zoals beschreven in het ontwerpdecreet niet gelijkwaardig is. De raad van bestuur is van oordeel dat een leerling in Vlaanderen, ongeacht bij welke aanbieder hij zijn duale opleiding wenst te volgen, recht heeft op eenzelfde omkadering en ondersteuning. Elke aanbieder moet hiervoor dus dezelfde middelen ontvangen. De raad van bestuur vraagt dat deze ongelijkheid in financiering weggewerkt wordt.

13. De raad van bestuur stelt zich de vraag naar de meerwaarde van de overlegfora, die volgens het ontwerpdecreet opgericht zullen worden. Het grote aantal leden zal een efficiënte werking niet

bevorderen. De raad van bestuur vraagt dat deze overlegfora afgestemd worden op de bestaande structuren zodat er geen extra structuur gecreëerd wordt.

14. Het is de raad van bestuur niet duidelijk hoe de aanloopstructuuronderdelen en de naadloos flexibele trajecten onderwijs-welzijn (NAFT) zich tot elkaar verhouden.

15. De raad van bestuur is bezorgd dat leerlingen te lang in de aanloopfase zullen blijven, omdat er geen maximale looptijd op het aanlooptraject geplakt wordt. De raad van bestuur beklemtoont dat de aanloopfase daadwerkelijk dat moet zijn: een aanloop naar duaal leren, waarin een leerling die competenties leert die nodig zijn om duaal te leren. Van zodra de leerling over deze competenties beschikt, moet hij de overstap naar duaal leren maken. Dit vergt een zeer nauwgezette opvolging van de competentieverwerving van de leerling in de aanloopfase.

16. De raad van bestuur vindt het verplichte niet-bindend advies van de klassenraad voor leerlingen in een arbeidsmarktgerichte opleiding een mooie stap om leerlingen te sensibiliseren voor duaal leren. Het is echter belangrijk om alle leerlingen (en hun ouders), uit de verschillende finaliteiten, voldoende te informeren over duale en niet-duale opleidingen in hun regio en die info zeker niet te beperken tot de eigen scholengroep of scholengemeenschap. Een goede schoolloopbaanbegeleiding houdt immers rekening met de talenten en competenties van elke individuele leerling, waardoor studieadviezen ruimer kunnen zijn dan het aanbod in de eigen opleidingsinstelling.

17. De raad van bestuur vraagt om ook advies te kunnen uitbrengen over de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet.

Tot slot vraagt de raad van bestuur nog volgende technische aanpassingen in het ontwerpdecreet:

- In de memorie van toelichting, in punt 2 van de algemene toelichting staat nog verkeerdelijk dat er standaard een niet-bindend advies gegeven moet worden door de klassenraad aan alle leerlingen in een arbeidsmarktgericht structuuronderdeel. Volgens artikel 21 moet dit standaard “voor alle jongeren in een structuuronderdeel in arbeidsmarktfinaliteit en dubbele finaliteit” gegeven worden.
- In artikel 8, 4° en artikel 56, 5°: ‘begeleidingsteam in de leertijd’ vervangen door ‘de klassenraad van een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen’.
- In artikel 63 tweede en derde lid: ‘de trajectbegeleider van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of de leertrajectbegeleider’ telkens vervangen door ‘de trajectbegeleider’.
- In artikel 83: art. vervangen door artikel
- artikel 111, 2° als volgt vervangen:
  2° in paragraaf 3, eerste lid, wordt het punt 12°, waarvan de bestaande tekst een punt 13° zal vormen, vervangen door wat volgt:
  “12° een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties & Studietoelagen;”;
- in artikel 113: 5° duale opleidingen vervangen door 5° duale structuuronderdelen
- artikel 115, 3° als volgt vervangen:
  aan paragraaf 5 wordt aan de inleidende zin de zinsnede “, aanloopstructuuronderdelen en duale structuuronderdelen” toegevoegd.

Dit advies werd eenparig gegeven.

Brussel, 22 september 2017

Voor eensluidend verklaard,

Bruno TINDEMANS
Gedelegeerd bestuurder

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

Advies

Duaal Leren en de aanloopfase

Brussel, 18 oktober 2017

SERV_20171018_DuaallerenenaanloopfaseADV.docx
Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

Duaal Leren en de aanloopfase

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase
Adviesvrager: Hilde Crevits - Vlaams minister van Onderwijs
Ontvangst adviesvraag: 18 september 2017
Adviestermijn: 30 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)
Goedkeuring raad: 18 oktober 2017
Contactpersoon: Mieke Valcke - mvalcke@serv.be

SERV
sterk door overleg

Mevrouw Hilde CREVITS
Vlaams minister van Onderwijs
Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

contactpersoon	**ons kenmerk**	**Brussel**
Mieke Valcke mvalcke@serv.be	SERV_BR_20171018_Duaallerenendeaanloopfase	18 oktober 2017

Duaal Leren en de Aanloopfase

Mevrouw de minister,

De raad gelooft sterk in het potentieel van de duale leerweg en is voorstander van een brede uitrol binnen het Vlaamse onderwijs.

De raad dringt aan op een toekomstvisie voor Duaal Leren en een duidelijke ambitie. De focus van deze leerweg dient te liggen bij de goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Duaal Leren staat in voor jongeren die opgeleid zijn voor een duurzame instap op de arbeidsmarkt of voor doorstroom naar het hoger onderwijs. Er dient te worden uitgegaan van de kracht van deze leerweg en van een positief imago.

Het een nieuw gegeven dat Duaal Leren wordt ingeschreven in de codex secundair onderwijs. Dat is voor de raad verre van vanzelfsprekend. De raad gaat er in geen geval mee akkoord dat er zaken aan gekoppeld worden zoals het in vraag stellen van het Decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (decreet OAO) van 10 juni 2016. De werkplekcomponent omvat de tijd die nodig is om alle competenties die in de onderneming verworven kunnen worden in de onderneming te laten verwerven, de raad wenst geen vermelding van het aantal uren in het decreet.

De aanloopfase is niet grondig uitgewerkt. Dat is niet verwonderlijk aangezien de aanloopfase niet was opgenomen in de proeftuinen. Het is wenselijk dat dit alsnog gebeurt. De aanloopfase mag geen nieuwe wachtkamer worden voor arbeidsrijpe en arbeidsbereide jongen. De doelgroep voor de aanloopfase moet duidelijk gedefinieerd worden. Een goede screening is cruciaal. Er moet ook een aanvullend beroeps-kwalificerend aanbod met positief imago zijn voor de leerlingen die niet zullen instappen in Duaal Leren.

SERV_20171018_Duaallerenenaanloopfase_ADV.docx
Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

De initiële timing voor de organieke invoering van Duaal Leren was voorzien op 1 september 2017. De vraag van de stakeholders en strategische adviesraden om dit (met een jaar) uit te stellen, werd gehonoreerd met een uitstel tot 1 september 2018. De raad kan zich vinden in deze datum en heeft appreciatie voor het beleid dat stappen heeft gezet zodat het Duaal Leren dan van start kan gaan.

Hoogachtend

Pieter Kerremans	Ann Vermorgen
administrateur-generaal	voorzitter

Inhoud

Inhoud **103**
Krachtlijnen **104**
Advies **105**
1 Situering **105**
2 Algemene bedenkingen **105**
2.1 Visie op Duaal Leren 105
2.2 Duaal Leren in de codex secundair onderwijs 105
2.3 Arbeidsdeelname 106
2.4 Aanloopfase 107
2.5 Inclusief Duaal Leren 107
3 Artikelsgewijze bespreking **108**
3.1 Duaal Leren 108
3.1.1 Inleidende bepalingen 108
3.1.2 Opzet 108
3.1.3 Structuur en organisatie 108
3.1.4 Programmatie 109
3.1.5 Leerlingen 109
3.1.6 Arbeidsdeelname 110
3.1.7 Financiering of subsidiëring van de aanbieders 111
3.1.8 Subsidiëring van de organisatoren 112
3.1.9 Kwaliteitstoezicht 112
3.1.10 Monitoring 112
3.1.11 Overlegforum 112
3.2 Aanloopfase 113
3.2.1 Opzet 113
3.2.2 Structuur en organisatie 113
3.2.3 Programmatie 113
3.2.4 Leerlingen 114
3.2.5 Financiering of subsidiëring van de aanbieders en organisatoren 114
3.2.6 Kwaliteitstoezicht en monitoring 114
3.3 Wijzigingen decreten 115
3.3.1 Decreet Syntra 115
3.3.2 Decreet OAO 115

Krachtlijnen

- De raad gelooft sterk in het potentieel van de duale leerweg en is voorstander van een brede uitrol binnen het Vlaamse onderwijs.
- Er is een toekomstvisie op Duaal Leren met een duidelijke ambitie nodig. De focus dient te liggen op de goede aansluiting met de arbeidsmarkt: Duaal Leren staat voor jongeren die opgeleid zijn voor een duurzame instap op de arbeidsmarkt of voor doorstroom naar het hoger onderwijs. Er dient te worden uitgegaan van de kracht van deze leerweg. Dit is belangrijk voor het imago en dus voor de aantrekkingskracht van het Duaal Leren bij leerlingen, ouders, scholen, ondernemingen, … .
- Het een nieuw gegeven dat Duaal Leren wordt ingeschreven in de Codex Secundair Onderwijs. Dit is voor de raad verre van vanzelfsprekend. De betrachting van de hervorming was en is om van Duaal Leren een volwaardige leerweg te maken, gekenmerkt door een voltijds engagement. Het evenwicht tussen onderwijs en werk dreigt zoek te geraken wanneer Duaal Leren wordt ingeschreven in het secundair onderwijs. De raad gaat er in geen geval mee akkoord dat er zaken aan gekoppeld worden zoals het in vraag stellen van het Decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (decreet OAO) van 10 juni 2016.
- Wat betreft de arbeidsdeelname wordt gesproken van een werkplekcomponent van minstens 14 opleidingsuren per week. Deze bepaling moet geschrapt worden en vervangen door de passage dat de werkplekcomponent de tijd omvat die nodig is om alle competenties die in de onderneming verworven kunnen worden in de onderneming te laten verwerven.
- De aanloopfase is helemaal niet zo grondig uitgewerkt als het duaal leren zelf. Dat hoeft geen verwondering te wekken: de aanloopfase was niet opgenomen in de proeftuinen. Voor een goede gang van zaken is het wenselijk dat ook voor de aanloopfase gestart wordt met proeftuinen waar uit geleerd kan worden. De aanloopfase mag geen nieuwe wachtkamer worden voor arbeidsrijpe en arbeidsbereide jongen. De doelgroep voor de aanloopfase moet duidelijk gedefinieerd worden. Een goede screening is cruciaal. Er moet ook een aanvullend beroeps-kwalificerend aanbod met positief imago uitgewerkt worden voor de leerlingen die niet langer voltijds school willen lopen en niet zullen instappen in de aanloopfase of het Duaal Leren.
- Het Duaal Leren moet inclusief zijn. Voor leerlingen uit de kansengroepen biedt Duaal Leren immers een grote meerwaarde voor een succesvolle aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Gerichte ondersteuning voor kansengroepen, die arbeidsrijp en arbeidsbereid zijn, is nodig (intensieve trajectbegeleiding, NT2, Nederlands op de werkvloer of op de opleidingsvloer, redelijke aanpassingen, …).
- De initiële timing voor de organieke invoering van Duaal Leren was voorzien op 1 september 2017. De vraag van de stakeholders en strategische adviesraden om dit (met een jaar) uit te stellen, werd gehonoreerd met een uitstel tot 1 september 2018. De raad kan zich vinden in deze datum en heeft appreciatie voor het beleid dat stappen heeft gezet zodat het Duaal Leren dan van start kan gaan.
- De artikelsgewijze bespreking gaat grondig in op de diverse aspecten van het ontwerp van decreet.

Advies

1 Situering

De raad ontving op 18 september 2017 de adviesvraag bij het ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase.

In dit advies formuleert de raad een aantal algemene bedenkingen bij het ontwerp van decreet - het onderbrengen van duaal leren in de Codex Secundair Onderwijs, het aspect arbeidsdeelname, de uitwerking van de aanloopfase en het inclusief karakter van Duaal Leren – en formuleert vragen en bedenkingen bij de diverse aspecten van het ontwerpdecreet.

2 Algemene bedenkingen

De raad

- vraagt een toekomstgerichte visie op Duaal Leren;
- gaat in op de positionering van het duaal leren en de aanloopfase;
- vraagt de afspraken die zijn gemaakt in het kader van het statuut te respecteren;
- stelt vast dat de aanloopfase te weinig is uitgewerkt;
- vraagt de uitbouw van een inclusief duaal leren.

2.1 Visie op Duaal Leren

De oorspronkelijke doelstelling van de hervorming was een herijking en opwaardering van het Leren en Werken in zijn verschillende vormen, naar een volwaardig kwalificerende alternerende leerweg. De raad is van mening dat dit met voorliggend ontwerp van decreet te weinig gestalte krijgt. De toekomstvisie op Duaal Leren ontbreekt; het is niet duidelijk wat de ambitie is voor het Duaal Leren. Er wordt vooral gefocust op het vermijden van ongekwalificeerde uitstroom en op de daling van de jeugdwerkloosheid. De aansluiting met de arbeidsmarkt, nl. jongeren die opgeleid zijn zodat ze klaar zijn voor een duurzame instap op de arbeidsmarkt of voor doorstroom naar het hoger onderwijs, komt te weinig aan bod. Er wordt ook te weinig uitgegaan van de kracht van deze leerweg. Dit is nochtans belangrijk voor het imago en dus voor de aantrekkingskracht van het Duaal Leren bij leerlingen, ouders, scholen, ondernemingen, … . Dergelijke toekomstgerichte visie zou minstens opgenomen moeten worden in de memorie van toelichting bij het decreet.

Duaal Leren moet een positieve keuze zijn. Studie- en trajectbegeleiding, communicatie, samenwerking, aansturing van de leerweg, … zijn erg belangrijk in de goede uitrol van het Duaal Leren.

2.2 Duaal Leren in de codex secundair onderwijs

Met het voorliggend decreet wordt het Duaal Leren ondergebracht in de Codex Secundair Onderwijs (zie ook 3.1.2). Voor de raad is dat een nieuw gegeven dat niet als dusdanig in de conceptnota bis ‘Duaal leren, een volwaardige kwalificerende leerweg’ was opgenomen. Het is voor de raad verre van vanzelfsprekend (het Decreet Leren en Werken stond op zichzelf) . Het

wordt ook niet gemotiveerd waarom Duaal Leren moet ingeschreven worden in de Codex Secundair Onderwijs, laat staan dat er een grondige discussie over is geweest met alle relevante stakeholders.

De betrachting van de hervorming was en is om van Duaal Leren een volwaardige leerweg te maken, gekenmerkt door een voltijds engagement voor elke leerling. Het evenwicht tussen onderwijs en werk dreigt zoek te geraken wanneer Duaal Leren wordt ingeschreven in het secundair onderwijs. De raad gaat er in geen geval mee akkoord dat er zaken aan gekoppeld worden zoals het in vraag stellen van het Decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (decreet OAO) van 10 juni 2016.

De conceptnota bis stelde dat Duaal Leren zich niet enkel situeert op niveau van het secundair onderwijs, maar op termijn ook binnen hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs. De conceptnota verwees ook naar de beroepskwalificerende trajecten aangeboden door de publieke opleidingsverstrekkers die in de toekomst duale trajecten voor beroepskwalificaties zullen kunnen aanbieden[1]. Wat zijn de consequenties voor de uitbouw van het duaal leren in andere onderwijsniveaus als het duaal leren is ingeschreven in de Codex Secundair Onderwijs?

2.3 Arbeidsdeelname

Wat de arbeidsdeelname betreft stelt de raad vast dat art. 10 spreekt van een werkplekcomponent van minstens 14 opleidingsuren per week. De raad vraagt om deze bepaling te schrappen. De motivatie daarvoor werd gegeven in het advies op eigen initiatief van 29 mei 2017:

"De discussie over het statuut is beslecht. Indien de jongere minder dan gemiddeld 20u per week per (school)jaar op de werkvloer vertoeft, is er sprake van een SOAO (stageovereenkomst alternerende opleiding, zonder bezoldiging). Indien de jongere minstens gemiddeld 20u per week per (school)jaar op de werkvloer vertoeft, wordt een OAO (overeenkomst alternerende opleiding, met bezoldiging) afgesloten of een deeltijds arbeidscontract.

Of een opleiding al dan niet onder Duaal Leren valt, wordt bepaald door het feit of de opleiding al dan niet vorm krijgt door een standaardtraject. Het standaardtraject legt vast hoeveel uur er in de klas geleerd wordt en hoeveel uur er op de werkvloer geleerd wordt. Het standaardtraject, gebaseerd op (een) beroepskwalificatie(s) (BK's), wordt opgesteld door de sector en de onderwijsverstrekkers samen. Dit betekent maatwerk dat rekening houdt met de benodigde theoretische kennis, de complexiteit van de opleiding, enz. Om die reden meent de raad dat in het decreet Duaal Leren geen voorafnames kunnen gebeuren op vlak van het minimaal aantal uren. Dit plaatst immers het Duaal Leren in een keurslijf wat mogelijks de ontwikkeling van het Duaal Leren in een aantal opleidingen zal afremmen, in het bijzonder in het TSO.

De raad stelt wel dat alle competenties op de activiteitenlijst die op de werkvloer verworven kunnen worden, ook effectief aan de werkvloercomponent toegewezen moeten worden en daar verworven moeten worden. Binnen het standaardtraject worden afspraken gemaakt over het aantal uren die noodzakelijk zijn om alle competenties effectief op de werkvloer aan te leren."[2]

---

1 'Duaal Leren. Een volwaardige kwalificerende leerweg.', Vlaamse Regering, pag. 8

2 Advies Uitrol Duaal Leren, 29 mei 2017, pag.4

2.4 Aanloopfase

De raad stelde in zijn advies van mei 2017 dat '*Duaal Leren zich richt op leerlingen die arbeidsbereid en –rijp zijn, dat wil zeggen dat ze gemotiveerd zijn en in staat zijn om de competenties op de werkvloer te verwerven. Voor de quasi-arbeidsrijpe leerlingen is een aanloopfase naar Duaal Leren mogelijk. Deze aanloopfase moet de jongere in staat stellen aan te sluiten bij het niveau van het Duaal Leren (zalmprincipe). Er moet voor de groep die niet-arbeidsrijp is en dus niet in aanmerking komt voor Duaal Leren een volwaardig, ander aanbod zijn (binnen het voltijds onderwijs)'.*

De raad stelt vast dat de aanloopfase helemaal niet zo grondig is uitgewerkt als het duaal leren zelf. Dat hoeft geen verwondering te wekken: de aanloopfase was niet opgenomen in de proeftuinen 'Schoolbank op de werkplek'. Voor een goede gang van zaken is het wenselijk dat ook voor de aanloopfase gestart wordt met proeftuinen waar uit geleerd kan worden.

De aanloopfase mag geen nieuwe wachtkamer worden voor arbeidsrijpe en arbeidsbereide jongeren. De doelgroep voor de aanloopfase moet duidelijk gedefinieerd worden. Een goede screening is cruciaal. Binnen een afgebakende periode, bv. zes maanden, moet de overstap naar Duaal Leren gemaakt kunnen worden om dat er maar aan enkele arbeidsgerichte en beroepsgerichte vaardigheden of attitudes gewerkt moet worden. Het is onduidelijk of het de bedoeling is van de Vlaamse Regering dat in de toekomst de aanbieders van de aanloopfase, niet langer duale opleidingen zullen kunnen aanbieden. De raad vindt daar aanwijzingen voor in voorliggend ontwerpdecreet, maar is hier geen voorstander van.

De raad vraagt met aandrang dat er, naast de aanloopfase, een aanvullend beroeps-kwalificerend aanbod komt voor de leerlingen die niet zullen instappen in Duaal Leren. De raad pleitte in zijn advies van 16 maart 2015 voor een volwaardige leerweg met een positief imago voor de leerlingen voor wie Duaal Leren geen geschikte leerweg is maar die gebaat zijn bij praktijkleren.[3]

2.5 Inclusief Duaal Leren

Ook voor leerlingen uit de kansengroepen kan het Duaal Leren een grote meerwaarde bieden voor een succesvolle aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. We vragen bij het Duaal Leren gerichte ondersteuning voor kansengroepen, die arbeidsrijp en arbeidsbereid zijn.

Intensieve trajectbegeleiding, NT2, Nederlands op de werkvloer (NODW) en Nederlands op de opleidingsvloer (NODO), redelijke aanpassingen, … kunnen daar toe bijdragen. De redelijke aanpassingen moeten samen met de leerling bepaald worden, aangezien redelijke aanpassingen nooit generiek kunnen zijn. Ondernemingen moeten voldoende financieel ondersteund worden als voorwaarde om gepaste en redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften te voorzien. Redelijke aanpassingen mogen geen onevenredige belasting vormen voor de werkgever. De redelijkheid van de aanpassingen moet onder meer worden afgewogen tegen de organisatorische en financiële kost voor de werkgever en de mogelijkheid om overheidsgeld of andere vormen van steun te verwerven, dit gezien de beperkte periode op de werkvloer.

[3] Advies Conceptnota Duaal Leren, SERV, 16 maart 2015, pag. 10

De raad vindt dat het Buitengewoon Secundair Onderwijs (BuSO) in dit decreet moet worden opgenomen.

3 Artikelsgewijze bespreking

3.1 Duaal Leren

3.1.1 Inleidende bepalingen

- Art. 8 1°: het buitengewoon onderwijs ontbreekt bij de aanbieders duaal leren. Ook het buitengewoon onderwijs moet voor de raad Duaal Leren kunnen aanbieden. Elders in het ontwerp van decreet is het BuSO wel opgenomen.
- Art. 8 2°: er is veel verwarring over het begrip structuuronderdeel en het begrip duaal structuuronderdeel. De raad vraagt meer verduidelijking, ook in dit decreet.
- Art. 8 14°: wie kan gemandateerd worden? Kan dit ook een externe begeleider zijn? Of een begeleider van een andere school?

3.1.2 Opzet

- Art. 10: de raad heeft meerdere bedenkingen bij dit artikel.
  - De raad raagt om de 14u te schrappen en een passage op te nemen die stelt dat alle competenties die in het bedrijf kunnen worden aangeleerd in het bedrijf worden aangeleerd. Tekstvoorstel decreet: *'De werkplekcomponent omvat de tijd die nodig is om alle competenties die in de onderneming verworven kunnen worden in de onderneming te laten verwerven.'* Dit sluit aan bij het standpunt van de raad dat bepaalde studierichtingen niet uitgesloten mogen worden.
  - De raad merkt op dat er nergens sprake is van 'gemiddelde duurtijd' maar wel van 'minimale' duurtijd. De raad blijft voorstander van een veelheid aan organisatievormen van werkplekleren (bv. aansluitende periodes, enkele dagen per week, …).
  - Het decreet vermeldt dat er afwijkingen kunnen worden toegestaan maar welke zijn de criteria op basis waarvan die afwijkingen toegestaan kunnen worden?
- Art. 11:
  - De raad grijpt dit artikel aan om te stellen dat Leren en Werken geregeld werd en wordt met een apart decreet. Met het voorliggend decreet wordt het Duaal Leren ondergebracht in de codex secundair onderwijs. Voor de raad is dat niet vanzelfsprekend. (zie 2.2)
  - Ook het BuSO kan Duaal Leren aanbieden; in art. 11 moet 'gewoon' geschrapt worden.

3.1.3 Structuur en organisatie

- Art. 13:
  - de bijkomende voorwaarden die de VR kan opleggen, mogen niet werken als rem op de uitbreiding van het duaal leren. Ook de tweede graad moet in de toekomst in aanmerking komen voor de uitbreiding van Duaal Leren.
  - De memorie vermeldt drie aanbieders Duaal Leren: het voltijds onderwijs, het deeltijds beroeps secundair onderwijs en de leertijd. De huidige benamingen zorgen voor

verwarring. Bij de inleidende bepalingen staat de aanbieder wel goed vermeld nl. centrum voor vorming van zelfstandigen en KMO's.
- De raad vindt het positief dat de verplichting om de niet-duale variant aan te bieden vervalt. Belangrijk is wel dat de leerling terug kan naar een volwaardig alternatief, inhoudelijk verwante opleidingen en duidelijkheid over deze terugvalmogelijkheid zijn dus wel nodig.
- De memorie stelt dat duale structuuronderdelen zullen uitgewerkt worden in het verlengde van de matrix. De doorgedreven koppeling aan de matrix zorgt echter voor ongewenste vertraging.

- Art. 14: spreekt over Se-n-Se, maar het duurt nog zeven jaar vooraleer het zevende jaar BSO is uitgedoofd. Ook in het specialisatiejaar moet in die tussentijd Duaal Leren mogelijk zijn. De raad meent dat een zo flexibel mogelijke instap in Duaal Leren mogelijk moet zijn, nu is er maar één instapmoment voorzien tenzij de klassenraad toestemming geeft voor een ander instapmoment. In de aanloopfase is flexibele instap wel mogelijk. De flexibele instap in Duaal Leren zou voor alle leerlingen mogelijk moeten zijn.
- Art. 16: de raad is grote voorstander van het werken met standaardtrajecten. Aangezien in art. 16 niet gesproken wordt over het curriculumdossier vraagt de raad om dat ook in de memorie te schrappen; curriculumdossiers worden niet gedefinieerd en er is nog niets beslist over de vertaling van standaardtrajecten (die al een vertaling zijn van de beroepskwalificaties). Standaardtrajecten zijn maatwerk. Dat de Syntra vzw's ook levensbeschouwing en sport moeten aanbieden vindt de raad een ietwat vreemd gevolg van het inschrijven van het Duaal Leren in de codex secundair onderwijs.

3.1.4 Programmatie

- Art. 18:
  - Het begrip scholengemeenschap verdwijnt na 2020.
  - Positief is dat scholen die al opleidingen aanbieden in het tijdelijk project Schoolbank op de Werkplek die opleidingen kunnen blijven aanbieden zonder dat ze een programmatieaanvraag moeten doen.
  - Er ontbreekt een belangrijk woord 'moeten de ? gelden als startpunt voor het opstellen van het opleidingsplan'; bij artikel 19 en 20 ontbreekt de memorie.
  - Het decreet bevat niets over hoe een studierichting als een duale studierichting kan aangeboden worden, over hoe een duaal structuuronderdeel tot stand komt. De raad vraagt daar een degelijke procedure voor en geen (politieke) beslissing top down. De raad vraagt dat zeker het Vlaams partnerschap en de sectorale partnerschappen opleidingen kunnen voordragen. Dit is logisch want in deze fora zijn zowel onderwijs- als werkpartners vertegenwoordigd.

3.1.5 Leerlingen

- Art. 21: bij jongeren in een arbeidsmarktgerichte richting of in een richting met dubbele finaliteit is het advies over Duaal Leren verplicht, bij leerlingen in de doorstroomfinaliteit is het op vraag. De raad vraagt om na te gaan of het haalbaar is om dit advies voor alle leerlingen uit te brengen en vindt in ieder geval dat alle leerlingen in de doorstroomrichtingen goed geïnformeerd worden over de mogelijkheid om een advies te krijgen. De raad benadrukt ook hier dat het nodig is dat de matrix voortdurend mee evolueert. Wat zij-

instromers betreft is het wenselijk dat OCMW en VDAB volgens een gelijkaardig format adviseren.

- Art. 22:
  - De klassenraad moet beslissen over de zij-instromers; de vraag is welke klassenraad dat moet doen aangezien de jongere het onderwijs een tijd heeft verlaten en opnieuw instroomt.
  - De klassenraad van een niet-duaal structuuronderdeel beslist over de instap van een leerling die overkomt uit een duaal structuuronderdeel. Waaruit bestaat die beslissing? Wat gebeurt er wanneer een leerling geen toestemming krijgt van de toelatingsklassenraad, stelt de klassenraad dan een alternatief voor? Dat is niet voorzien in het ontwerp van decreet.
- Art. 24: het is een goede zaak dat de mentor een stem heeft in de eindevaluatie van de leerling. Het is echter niet evident en zelfs onhaalbaar voor vooral kleine ondernemingen om aanwezig te zijn in de klassenraad. Er dient goed bekeken te worden hoe de stem gehoord en meegenomen wordt en hoe de werking van de klassenraad legistiek verzekerd kan worden.
- Art. 29: de raad vraagt dat de ondersteuning van de werkgevers bij redelijke aanpassingen explicieter voorzien wordt. Welk plannen heeft de VR m.b.t. deze ondersteuning? Ook werkactoren zoals VDAB en gespecialiseerde partners moeten betrokken worden onder andere bij het uitzetten van redelijke aanpassingen op de werkvloer en voor het faciliteren van de overgang tussen onderwijs en arbeidsmarkt (zie 2.5).

3.1.6 Arbeidsdeelname

- Art. 31: de rol van Syntra Vlaanderen lijkt beperkt te worden tot een actorrol. De raad vraagt dat wordt toegevoegd dat het agentschap als regisseur van de werkplekcomponent ‘onder andere’ instaat voor de uitbouw en het beheer van een duurzaam netwerk van leerondernemingen. Het agentschap neemt immers ook een rol op bij het beleidsvoorbereidend werk, zorgt voor co-creatie samen met sectoren, … .
- Art. 32: stelt dat de aanbieder Duaal Leren en de leerling samen een geschikte leerwerkplek kiezen. Echter, het kan ook zijn dat de leerling al een leerwerkplek heeft of die op eigen houtje vindt. De raad stelt voor art. 32 te herschrijven in de zin dat de aanbieder de leerling ondersteunt in het vinden van een geschikte leerwerkplek. De raad meent ook dat er meer mogelijk moet zijn dan enkel een intakegesprek tussen onderneming en leerling, bv. een snuffelstage van een tweetal dagen (dit kan eventueel ook al het jaar voorafgaand aan het Duaal Leren voorzien worden, zodat de leerling kan nagaan of deze leerweg iets voor hem of haar is.) Op die manier kan de leerling kennis maken met de onderneming en de onderneming met de leerling. Uiteraard moet daarbij rekening gehouden worden dat de leerling over twintig dagen beschikt om een leerwerkplek te vinden (de raad vraagt een uitbreiding van dat aantal dagen, zie bij art. 33). Er dient explicieter vermeld te worden dat het de opdracht is van de trajectbegeleider om de jongere gedurende de twintig dagen te ondersteunen in de zoektocht naar een geschikte leerwerkplek. In de memorie dient explicieter opgenomen te worden hoe die ondersteuning er precies kan uitzien, zonder dat dit in procedures gegoten moet worden.
- Art. 33: stelt dat zolang de werkplek niet wordt ingevuld met concrete arbeidsdeelname de aanbieder Duaal Leren een voltijdse invulling moet voorzien. Uiteraard moet er o.a. tijd worden voorzien om bedrijven te bezoeken en zich aan te bieden voor een leerwerkplek

Duaal Leren. De Vlaamse Regering kan voorzien in uitzonderingen waarbij de twintig opleidingsdagen zonder werkplekcomponent kunnen worden verlengd. Een verlenging zou er voor de raad kunnen komen op basis van een evaluatie van de trajectbegeleiding waarbij zowel gekeken wordt naar de inspanningen van de aanbieder, van de leerling als naar de motivaties van ondernemingen om een jongere geen werkleerplek aan te bieden. De raad vindt dat de mogelijkheid van een verlenging van de twintig dagen explicieter in het ontwerp van decreet moet opgenomen worden. Dit om te vermijden dat leerlingen die niet in de aanloopfase thuis horen, er niet in terecht komen (zie ook 2.4 en 3.2).

- Art. 34: er moet steeds een vertegenwoordiger van de aanbieder Duaal Leren bereikbaar zijn voor de leerling. De raad vraagt wie er bedoeld wordt met 'een vertegenwoordiger'? Voor de raad moet dit altijd iemand zijn waar de jongere mee in contact staat, die de jongere en dus zijn of haar traject kent.
- Art 35: voorziet extra begeleiding van de leerling op de werkplek. Wie neemt deze begeleiding op zich, hoe wordt dat voorzien, tot op welk detailniveau, voor welke jongeren? Belangrijk voor de raad is dat het echt op de werkplek plaats vindt. Het ontwerp van decreet voorziet dat dit moet opgenomen zijn in het opleidingsplan, maar de raad vraagt dat die extra begeleiding flexibel voorzien kan worden. De begeleiding moet ook uit taalcoaching kunnen bestaan. Uiteraard moeten ook alle veiligheidsaspecten die te maken hebben met een externe die op een werkvloer komt in het uitvoeringsbesluit worden meegenomen.

3.1.7 Financiering of subsidiëring van de aanbieders

- Art. 37 - 38: de raad gaat niet te diep in op de techniciteit van de financiering van de aanbieders. Enerzijds is er de aanname dat er leraren-uren vrijkomen omdat een deel van de opleiding door de ondernemingen wordt opgenomen. Anderzijds moet er uiteraard veel meer dan in het verleden ingezet worden op trajectbegeleiding en de intensere opvolging van leerlingen.
- Art. 39:
  - het is dan ook goed dat er een afzonderlijke categorie 'uren trajectbegeleiding' wordt voorzien die gemonitord kan worden. Vraag is wel hoe die monitoring zal verlopen; het is wenselijk voor de raad dat niet enkel de school registreert hoe de trajectbegeleiding verloopt. De raad betwijfelt of het wenselijk is om een minimumgrens aan trajectbegeleiding vast te leggen. De uren en het samenhangend budget die daarvoor voorzien worden, moeten daarvoor benut worden. Voor de raad is trajectbegeleiding maatwerk, elke jongere dient de begeleiding te krijgen die hij of zij nodig heeft en scholen moeten daar in investeren. Dat geldt ook voor de begeleiding op de leerwerkplek. De kwaliteit van de begeleiding is belangrijker dan de kwantiteit. Uiteraard moeten scholen die dat niet ernstig opnemen, daar op aangesproken kunnen worden door de inspectie. Mocht er zich een 'overschot' aan uren voordoen dan dient dat ingezet te worden voor de uitbouw van Duaal Leren.
  - de trajectbegeleiding moet rekening houden met de behoeftes van kwetsbare groepen bv. door ondersteuning te bieden bij de intakegesprekken, door IBAL te voorzien voor kansengroepen bij o.a. het zoeken van een werkplek.
  - het is ook positief dat er kan samengewerkt worden, door de overdracht van uren-leraar aan andere aanbieders van een ander net of aan een centrum voor volwassenenonderwijs.

- De raad meent dat de overheid de extra inspanningen zowel vanuit de werkgevers als vanuit de onderwijsinstellingen sterk onderschat. De raad vroeg reeds in zijn advies van mei ’17 een onderzoeksproject om deze inspanningen in kaart te brengen.
- De raad stelt vast dat de jongeren die in het voltijds onderwijs Duaal Leren volgen, meer gefinancierd worden dan de jongeren in de CDO en de Syntra vzw’s. Het is goed dat er gewerkt wordt aan een eengemaakte financiering; dit moet zo snel mogelijk gerealiseerd worden.

3.1.8 Subsidiëring van de organisatoren

- Art. 42: er is geen enkele indicatie over wie in aanmerking komt om als ‘organisator’ op te treden. Het is wel positief dat de expertise in de overgang tussen onderwijs en arbeidsmarkt van externe organisaties kan ingezet worden. De aard van de begeleiding blijft onduidelijk (zie ook art. 35), alsook het budget dat daarvoor zal vrijgemaakt worden. De Vlaamse Regering regelt dit best snel, zodat ook de leerlingen die nu in de proeftuin Duaal Leren opgeleid worden op deze extra begeleiding beroep kunnen doen.

3.1.9 Kwaliteitstoezicht

- Art. 44: het is zeker van belang om dit eenvoudig te houden. Er zullen twee instanties instaan voor het kwaliteitstoezicht, nl. de onderwijsinspectie en Syntra Vlaanderen. Beide zullen openheid moeten vertonen voor elkaars invalshoek van waaruit het toezicht geoperationaliseerd wordt. Het is nog niet duidelijk wat er precies gemeten worden en op basis van welke criteria het toezicht zal gebeuren. De raad hecht belang aan De mentoropleiding wordt niet omgeschreven in het voorontwerp van decreet, maar is wel noodzakelijk gezien het belang van de interactie leerling-mentor-trajectbegeleider. Kwaliteitscriteria zijn noodzakelijk.

3.1.10 Monitoring

- Art. 46: er ligt nog zo goed als niets vast wat betreft monitoring. Voor de raad is het van belang zicht te krijgen op het aantal leerlingen en hun profiel, de aard van de ondersteuning die ze krijgen, het traject dat ze volgen (met ook aandacht voor het traject van de kansengroepen). De raad vindt dat er sneller gegevens moeten beschikbaar zijn over hoeveel leerlingen zijn ingeschreven in Duaal Leren; dat is belangrijk voor de matching met leerwerkplekken door Syntra Vlaanderen.

3.1.11 Overlegforum

- Art. 48 - 51: de raad is geen voorstander van extra en vaste overlegstructuren, zeker niet als ze van bovenaf worden opgelegd. Regionale afstemming is wel belangrijk, bij voorkeur via integratie in bestaande regionale overlegfora.

3.2 Aanloopfase

3.2.1 Opzet

- Art. 58: de memorie van toelichting stelt de aanloopfase bedoeld is voor jongeren die willen instappen in Duaal Leren maar niet onmiddellijk een werkplek vinden. Echter, voor de raad moet de trajectbegeleiding zo zijn uitgebouwd dat elke leerling die gescreend wordt als arbeidsrijp en arbeidsbereid een werkplek vindt. De aanloopfase mag geen nieuwe wachtkamer worden voor arbeidsrijpe en arbeidsbereide jongen. De doelgroep voor de aanloopfase moet duidelijk gedefinieerd worden. Een goede screening is cruciaal. Binnen een afgebakende periode, van bv. zes maanden, moet de overstap naar Duaal Leren gemaakt kunnen worden om dat er maar aan enkele arbeidsgerichte en beroepsgerichte vaardigheden of attitudes gewerkt moet worden.
- Art. 59: de memorie van toelichting bij dit artikel is niet in lijn met de memorie van toelichting bij andere artikels (bv. art. 65). Hier wordt gesteld dat de aanloopcomponent ‘kan’ bestaan uit het werken aan arbeidsgerichte competenties. Voor de raad is dit veel te voorwaardelijk, de aanloopfase is bij uitstek de plaats waar er wordt gewerkt aan arbeidsgerichte competenties (waaronder attitudes). Leerlingen zullen momenteel niet automatisch kunnen inschrijven in een aanloopfase waar ze het duale traject volgen. Enkel de CDO’s en Syntra kunnen de aanloopcomponent aanbieden. Dit betekent dus dat ze zullen moeten switchen tussen scholen. Het is belangrijk dat leerlingen goed opgevolgd worden bij deze overgang en hun keuze voor het duaal leren, mits het voorafgaand volgen van een aanloopfase, niet laten afhangen van praktische belemmeringen.

3.2.2 Structuur en organisatie

- Art. 61: het is nog heel onduidelijk wat er precies onder de aanloopstructuuronderdelen zal vallen.
- Art. 62: de raad stelt vast dat de aanbieder op elk moment van het schooljaar een aanloopstructuuronderdeel kan starten. Aangezien het aanloopstructuuronderdeel ook op elk moment kan worden stopgezet (als er een overeenkomst wordt gesloten), kan de facto ook de instap in Duaal Leren op elk moment van het schooljaar.
- Art. 63: de raad vraagt dat het artikel aangepast wordt, nl. dat een aanloopstructuuronderdeel gebaseerd is op een standaardtraject. Het is niet wenselijk of nodig dat het er deel van uitmaakt.

3.2.3 Programmatie

- Art. 65: de omschrijving in de memorie van toelichting en het ontwerpdecreet zorgt voor veel verwarring. Wat zijn de consequenties voor de samenwerking tussen CDO’s, Syntra vzw’s en voltijdse scholen? De raad wijst op het groot belang van samenwerking tussen de Syntra vzw’s en de CDO voor het organiseren van aanloopcomponenten, zodat er een goede regionale spreiding is voor alle leerlingen die hun duale traject binnen het voltijds onderwijs volgen.

3.2.4 Leerlingen

- Art. 67: 'eventuele' toelatingsvoorwaarden vervangen door 'geldende' toelatingsvoorwaarden in de memorie van toelichting. De raad is van mening dat iemand die gescreend is als arbeidsrijp, deze arbeidsrijpheid niet meer kan verliezen en dus niet meer kan doorverwezen worden naar de aanloopfase. Een leerling die bv. in het 5de jaar een duale opleiding met succes heeft gevolgd, maar bij de start van het 6de jaar niet direct een leerwerkplek vindt, kan niet naar de aanloopfase worden doorverwezen. Ook voor deze jongere is een afwijking van de 20 dagen – regel (tot bv. 40 dagen) aangewezen. Ook een jongere bij wie de werkcomponent wegvalt omdat het bedrijf bv. in faling gaat, kan niet naar de aanloopfase worden doorverwezen maar moet de tijd krijgen om op zoek te gaan naar een nieuwe leerwerkplek en indien nodig daarin begeleid worden.
- Art. 68: de raad vraagt voldoende financiële ondersteuning voor de redelijke aanpassingen die verwacht worden voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (zie 2.5).
- Art. 69: hoe bindend is een bindend advies van een klassenraad, bv. voor een andere school? Is er een beroepsmogelijkheid tegen een bindend advies van een klassenraad die een leerling uit een aanloopstructuuronderdeel schrapt. Wat is de volgende stap in het onderwijstraject van een leerling die uitgeschreven wordt? Is het een logische flow dat een leerling zich inschrijft in een CDO, eventueel na een advies door de klassenraad over arbeidsrijpheid en arbeidsbereidheid en dan nog eens gescreend moet worden of het aanloopstructuuronderdeel gevolgd kan worden?
- Art. 70: de duurtijd van de aanloopfase wordt beslist door het al dan niet hebben van een (stage)overeenkomst alternerende opleiding. In principe kan een jongere dan al na enkele dagen uitstromen uit de aanloopfase. De raad vindt dat niet wenselijk. Het doorslaggevend argument moet zijn dat de jongere arbeidsbereid en arbeidsrijp is. Ook de aanloopfase moet zo veel als mogelijk kwalificerend zijn. Dat betekent dat de onbezoldigde werkervaring (vrijwilligerswerk?, stage?) toch bij voorkeur alternerend is.
- Art. 72: de aanloopfase moet zo veel als mogelijk kwalificerend zijn, maar de raad vraagt naar een realistische inschatting van de haalbaarheid om in een aanloopfase dezelfde studiebewijzen te halen als in de duale structuuronderdelen. Bij de evaluatie van de aanloopfase zal de klassenraad nagaan of de doorstroom naar Duaal Leren mogelijk is. Indien niet, wordt de jongere doorverwezen naar een ander traject. Welk ander traject kan dit zijn; de enige optie in voorliggend decreet is een terugkeer naar het voltijds onderwijs. Is dat een realistische en wenselijke stap?
- Art. 73: de raad vraagt naar een goede omschrijving van de mogelijke motivaties om leerlingen vrij te stellen van de algemene vorming.

3.2.5 Financiering of subsidiëring van de aanbieders en organisatoren

De raad maakt hierbij dezelfde opmerkingen als deze bij het luik Duaal Leren.

3.2.6 Kwaliteitstoezicht en monitoring

De raad maakt hierbij dezelfde opmerkingen als deze bij het luik Duaal Leren.

3.3 Wijzigingen decreten

3.3.1 Decreet Syntra

- Art. 111: de raad vindt het positief dat het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) wordt toegevoegd aan het Vlaams Partnerschap. De raad vraagt dat AHOVOKS, als procesbegeleider, ook toegevoegd wordt aan de sectorale partnerschappen.

3.3.2 Decreet OAO

De raad vindt het positief dat er nu niet geraakt wordt aan de fundamenten van het Decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (decreet OAO) van 10 juni 2016.

- Art. 120: de onderneming die een leerling voor een deel van de opleiding naar een andere erkende onderneming stuurt, bepalen onderling hoe ze de verloning van de leerling regelen. Deze regeling staat garant voor de vlotte uitbetaling van de leervergoeding aan de leerling.

3.4 Timing

De initiële timing voor de organieke invoering van Duaal Leren was voorzien op 1 september 2017. De vraag van de stakeholders en strategische adviesraden om dit (met een jaar) uit te stellen, werd gehonoreerd met een uitstel tot 1 september 2018. De raad kan zich vinden in deze datum en heeft appreciatie voor het beleid dat stappen heeft gezet zodat het Duaal Leren dan van start kan gaan.

PROTOCOL NR. 69
houdende de conclusies van de onderhandelingen
die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergadering
van het sectorcomité x – onderwijs (Vlaamse Gemeenschap);
het comité voor de provinciale en plaatselijke
overheidsdiensten – afdeling 2 –
onderafdeling Vlaamse Gemeenschap;
en het overkoepelend onderhandelingscomité
vrij gesubsidieerd onderwijs
op 26 oktober en 16 en 23 november 2017

SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)
COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap".
OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS

Brussel, 1 december 2017

PROTOCOL NR. 69 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:

- SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap);
- COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";
- OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;

OP DONDERDAG 26 OKTOBER, 16 EN 23 NOVEMBER

over

het **ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase**

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. dhr. Geert BOURGEOIS, Minister-president van de Vlaamse Regering - voorzitter sectorcomité X en comité C2;

2. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs - voorzitter OOC;

3. dhr. Bart TOMMELEIN, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie – lid;

4. mevr. Liesbeth HOMANS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en armoedebestrijding – lid;

5. dhr. Philippe MUYTERS, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport – bijkomend lid,

en de afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

5. het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

Dhr. Luc COPPIETERS, adviseur

hebben een gedeeltelijk akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase.**

***

Engagement van de overheid

Indien de betrokken opleidingsverstrekkers en de SERV-partners een consensus bereiken met betrekking tot de schoolvakantieregeling, de leervergoeding en de verzekering van de leerlingen en met betrekking tot de kwaliteitsborging van mentoren op een werkplek zonder financiële implicaties, dan kan deze aanleiding geven tot aanpassing van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen of van relevante uitvoeringsbesluiten.

Indien er met betrekking tot deze aspecten geen consensus wordt gevonden, zullen de verschillende standpunten worden onderzocht en werkt de overheid zelf een voorstel tot aanpassing uit, dat ten laatste inwerking treedt op 1-09-2019.

***

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord omwille van volgende redenen:

Het geeft **haar akkoord** omwille van:

- het behoud van een status-quo wat het vak L.O. en de levensbeschouwelijke vakken betreft voor het deeltijds onderwijs;

- de mogelijkheid om standaardtrajecten zowel modulair als lineair aan te bieden;
- de invoering van de mogelijkheid dat een leerling die niet meer voltijds leerplichtig is, een verkennende leerlingenstage kan lopen in een onderneming in elk schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart;
- het feit dat er geen aanvraag nodig is voor de scholen die een proefproject willen omzetten naar en/of continueren in een organieke opleiding;
- het engagement van de overheid in verband met de schoolvakantieregeling.

Het kan niet akkoord gaan om volgende redenen:

- de regeling rond de mentoren op de werkvloer is te vrijblijvend en houdt geen garantie op kwaliteit in. Deze mentoren hebben een belangrijke functie die verschillend is van de huidige invulling van stagementor. Elke mentor moet naast beroepsvaardigheden beschikken over pedagogische competenties omdat het niet enkel gaat over begeleiden maar ook over aanleren van kennis en vaardigheden op de werkvloer. Ondanks de inspanningen van sommige sectoren is dit te vrijblijvend opgenomen in het decreet.
- de ingangsdatum van 1 september 2018 komt te vroeg. Er is geen degelijke, kwalitatieve evaluatie geweest van het huidige proefproject. Het lijkt ons daarom onmogelijk om duaal leren nu al zonder meer structureel uit te rollen voor het hele onderwijsveld.

Naast deze positieve en negatieve punten, zijn er voor Provinciaal Onderwijs Vlaanderen nog een aantal voorwaarden die duidelijk moeten uitgeklaard worden in een besluit, om duaal leren kwalitatief te laten slagen. Dit gaat over:

- een duidelijke omschrijving en afbakening van het leerlingenstatuut en de bijhorende vakantieregeling (dit houdt voor een deel verband met het engagement van de overheid);
- de toelatingsvoorwaarden tot het duaal traject voor leerlingen moet per traject duidelijk omschreven worden om de huidige onduidelijkheid weg te werken;
- een duidelijke inhoudelijk en organisatorisch kader in verband met de aanloopfase is noodzakelijk. De verwijzingen in dit decreet zijn te onduidelijk en moeten beter uitgewerkt worden. Ook dit is een reden te meer om de structurele uitrol met een jaar te verlaten zodat men de aanloopfase eerst kan laten proefdraaien in de huidige proefprojecten om daar lessen uit te trekken vooraleer men overgaat naar de volledige implementatie van het duaal leren.

Besluit: Provinciaal Onderwijs Vlaanderen heeft nauwgezet de positieve en negatieve aspecten van het huidig voorliggend voorontwerp van decreet afgewogen en geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord onder voorwaarde dat de structurele uitrol met een jaar uitgesteld wordt en dat de huidige en nieuwe trajecten nog een jaar langer onder de vorm van een proefproject kunnen aangeboden worden. Hierdoor heeft men tijd om een algemene evaluatie uit te voeren. Daarbij moet men zeker de knelpunten rond leerlingenstatuut en mentorschap binnen de huidige proefprojecten evalueren en de aanbevelingen die hieruit volgen implementeren.
De uitrol van deze ingrijpende vernieuwing in het onderwijsveld kan dan samenvallen met de start van de modernisering en uitrol van de matrix op 1 september 2019.

Dit protocol van gedeeltelijk akkoord is ingegeven door het feit dat de scholen van het provinciaal onderwijs nu al de kaart van het duaal leren getrokken hebben en dit willen verderzetten op een kwalitatief hoogstaande manier.

***

De afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

1. het Katholiek Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

Dhr. Chris SMITS, secretaris-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen

3. het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Marc SMETS, afdelingshoofd

Dhr. Guido LIESSENS, adjunct van de directeur

4. het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Bruno SAGAERT, directeur Koepelwerking

Mevr. Hildegard SCHMIDT, verantwoordelijke belangenbehartiging

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Mevr. Nancy LIBERT, adjunct-algemeen secretaris, ACOD-onderwijs

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Dhr. Koen WILS, adjunct secretaris-generaal, COC

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

Dhr. Pascal CLAESSENS, secretaris-onderhandelaar

Dhr. Wauter LEENKNECHT, secretaris-onderhandelaar

gaan niet akkoord met het hierbij gevoegde **ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase.**

***

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft een protocol van niet-akkoord bij het ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft in zijn protocol bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 april 2016 betreffende het tijdelijk project “schoolbank op de werkplek” rond duaal leren gevraagd om alvorens beleidsbeslissingen te nemen rekening te houden met de gegevens en

ervaringen van de pilootprojecten. Katholiek Onderwijs Vlaanderen stelt vast dat het voorliggende decreet een organiek kader van duaal leren vastlegt met ingangsdatum 1 september 2108 zonder een grondige evaluatie van de lopende projecten en kan met deze werkwijze niet akkoord gaan. Om deze evaluatie op een kwaliteitsvolle wijze te laten verlopen, vraagt het met aandrang om de ingangsdatum voor de invoering van het organiek systeem te verschuiven naar 1 september 2019.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft de ambitie van de Vlaamse Regering om jongeren via duaal leren bijkomende kansen te geven tot vorming, competentieontwikkeling en concrete werkervaringen. Katholiek Onderwijs Vlaanderen is de mening toegedaan dat duaal leren maar tot (meer) succes kan leiden, indien het in de markt wordt gezet als een "onderwijsleertraject", evenwaardig aan de niet-duale variant. De klemtoon van de werkplekcomponent ligt bijgevolg niet op "werken", maar op het "aanleren van competenties op de reële (of gesimuleerde) werkplek". Met het oog op een succesvolle uitrol betekent dit dat voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen een aantal belangrijke voorwaarden dienen ingevuld of bijgestuurd te worden.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen apprecieert het engagement van de Vlaamse Regering om aanpassingen aan te brengen aan het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen of van relevante uitvoeringsbesluiten, na consensus tussen opleidingsverstrekkers en de SERV-partners of bij gebrek aan consensus na voorstel van de overheid. Dit engagement houdt voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen onvoldoende garanties in en is tevens een pleidooi om te starten op 1 september 2019, nadat duidelijkheid wordt gebracht over het statuut van de leerlingen en de kwaliteitsborging van de mentoren.

Katholiek Onderwijs vraagt met aandrang om het BuSO en het volwassenonderwijs mee op te nemen in de uitrol van het duaal leren. Het wil ook bijzondere aandacht vragen voor de zorg die moet worden besteed aan die profielen van jongeren voor wie duaal leren te hoog gegrepen is, of die gedurende het doorlopen van het duale traject (al dan niet uit eigen keuze) uitvallen.

Katholiek Onderwijs vraagt met aandrang om de volgende aspecten te regelen of bij te sturen:

- **Definitie van "duaal leren"**: Katholiek Onderwijs Vlaanderen vindt dat de definitie bijkomend de volgende elementen dient te bevatten:
    - gelijkwaardig kwalificerend traject als dat van de niet-duale variant;
    - gedekt door een (deeltijdse) arbeidsovereenkomst (inclusief pro rato bezoldiging) die wordt opgeschort tijdens de schoolvakanties;
    - een wekelijkse prestatieregeling die wordt bepaald op basis van de wekelijkse lesurentabel van de niet-duale variant van de aanbieder (bv. 34u).

- **Toepassing van de term "duaal":** per standaardtraject kan de wenselijkheid omtrent de verhouding schoolcomponent-werkplekcomponent worden vastgelegd. De werkplekcomponent dient daarbij "substantieel" te zijn. Dit houdt in dat mathematische benadering (gemiddeld 14 uren op schooljaarbasis) wordt verlaten en er een opleidingsovereenkomst wordt afgesloten conform de in het standaardtraject afgesproken gemiddelde wekelijkse aanwezigheid op de werkplek, die minder dan 14 uren kan bedragen.

- **Vakantieregeling:** de vakantieregeling van het voltijds secundair onderwijs blijft van toepassing is. We spreken daarom dus niet over "verlofdagen" maar wel over "school-vakantiedagen". Zoals nu ook al mogelijk is, kan men gebruik maken van de nu al mogelijke flexibele toepassing hiervan: prestaties geleverd op reguliere niet-schooldagen (bv. weekends, schoolvakantiedagen) worden gecompenseerd op reguliere schooldagen.

- **Leervergoeding:** essentieel aan "duaal leren" en het grote verschil met stages is dat er een leervergoeding aan gekoppeld is. De leervergoeding wordt toegekend pro rata van het aantal uur op de (gesimuleerde) werkplek.

- **Kwaliteitsborging van de mentor**: Omdat de klemtoon ligt op het opleiden van de leerling en dus niet op het werken van de leerling, verbindt Katholiek Onderwijs Vlaanderen de opdracht van de mentor specifiek daaraan. Binnen de werkplekcomponent neemt de mentor a.h.w. de rol over van de leraar binnen de schoolcomponent. De mentor is m.a.w. de persoon die in hoofdzaak zelf instaat voor de opleiding en begeleiding van de leerling. Van hem worden als dusdanig ook de nodige vaardigheden en competenties verwacht die het mogelijk maken dat hij de leerling instrueert en begeleidt in het realiseren van de aan te leren competenties. Conform de verwachtingen t.a.v. de mentor wordt van hem verwacht dat hij minimaal een opleiding tot mentor volgt en een bewijs van goed zedelijk gedrag kan voorleggen zoals gebruikelijk voor het onderwijs (hij maakt van rechtswege immers deel uit van de klassenraad).

- **Verzekeringen:** voor de tijd en prestaties op de (gesimuleerde) werkplek, de onderneming verzekeringen afsluit voor de leerling duaal, analoog aan deze van de werknemers die zij tewerkstelt. Voor de tijd en prestaties binnen de schoolcomponent sluit de aanbieder duaal leren (school/centrum) eigen verzekeringen af op basis van de vigerende regelgeving (bv. een arbeidsongevallenverzekering voor de onbezoldigde stagiairs)."

- **Kwaliteitstoezicht:** Katholiek Onderwijs Vlaanderen verzoekt tevens dat de controle op de realisatie van de competenties op de werkplekken (gelet op het verstrekken van een evenwaardige onderwijskwalificatie) en de kwaliteit van de geboden opleiding niet op basis van een major-minorrol zou worden opgenomen door Syntra Vlaanderen en de Vlaamse onderwijsinspectie, maar wel op een equivalente basis.

***

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat niet akkoord met het ontwerp.

Het GO! is het wel eens met de basisprincipes van het stelsel 'duaal leren' en staat ook achter het organiek maken ervan. Maar er is niet voldaan aan een aantal cruciale voorwaarden en er is vooralsnog ook geen antwoord op een aantal voorafgaande vragen.

Het GO! vraagt zich af wat de zin is van een proefproject, als men het experiment niet ten volle zijn beslag laat krijgen en niet de moeite neemt het grondig te evalueren vóór wordt overgegaan tot een organieke verankering (overigens wat het organiek maken van duale trajecten in het buitengewoon secundair onderwijs betreft, wordt er dan wél weer gewacht op de conclusies van een evaluatie).

Het GO! dringt erop aan dat de invoering van duale trajecten maximaal zou worden gealigneerd op de uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs – wat het GO! betreft, kan die uitrol niet starten vóór 1 september 2019. Het vasthouden in het voorontwerp aan begrippen als 'standaardtraject' en 'studiegebied' (die bij de start van de uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs achterhaald zullen zijn) en het ontbreken van het buitengewoon secundair onderwijs in het voorontwerp, stelt het GO! alvast niet gerust dat die afstemming een aandachtspunt van het beleid is.

Het is voor het GO! niet duidelijk hoe de overheid de toekomst van leren en werken (buiten de duale trajecten) ziet en welke rol op termijn nog weggelegd is voor de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs (CDO's). Ook CDO's kunnen duale trajecten aanbieden, maar krijgen daar alvast niet de financiering voor die het voltijds secundair onderwijs wél krijgt. De CDO's gelijke middelen geven voor een gelijke opdracht kost uiteraard wel wat. Goed beleid heeft zijn prijs.

Anderzijds kunnen aanlooptrajecten énkel door CDO's worden aangeboden (en, uiteraard, door *Centra voor de Vorming van Zelfstandigen en Kleine en Middelgrote Ondernemingen*, die het héle spectrum bezetten). De aanloopfase – voorlopig is er weinig of geen zicht op de concrete invulling ervan – heeft een wat hybride karakter. De aanloopfase vangt niet alleen kwetsbare leerlingen op die nog niet helemaal arbeidsrijp zijn, ze fungeert ook als wachtkamer voor wie in een duaal traject is ingestapt, maar niet onmiddellijk een opleidingsplek heeft gevonden in een bedrijf. Het is vooralsnog niet duidelijk welke invulling aan die twee opdrachten wordt gegeven en of het wel een goed beleid is beide onder één noemer te vatten. Een werkgroep moet zich daar nog over buigen. Het GO! begrijpt alvast niet waarom een leerling die is ingeschreven in een school voor voltijds secundair onderwijs, maar (voor even) nog geen plek in een bedrijf heeft gevonden – in afwachting van – zou moeten worden doorgestuurd naar een CDO élders te lande. Het GO! is het er wel mee eens dat de in de CDO's aanwezige expertise ook in dat geval beslist nuttig kan worden ingezet, maar betwijfelt sterk dat zo'n 'migratie' voor de leerling de beste optie is.

Wat verder nog de expertise van de CDO's en de huidige CDV's (centra deeltijdse vorming) betreft en het noodzakelijke borgen ervan: het zou toch van bij aanvang duidelijk moeten zijn wat de naadloze flexibele trajecten onderwijs-welzijn NAFT's (art. 94 vv.) gaan inhouden en wie er voor zal of kan instaan. Onzekerheid doet mensen uitstromen: expertise wordt moeizaam opgebouwd en gaat snel weer verloren.

Dat de overheid geen parallel niet-duaal aanbod in de ruime regio garandeert, waarop leerlingen kunnen terugvallen als blijkt dat een duaal traject hen toch niet blijkt te bieden wat ze er van verwachtten, begrijpt het GO! helemaal niet. Een leerling die uitvalt in een duaal traject, heeft dus geen gegarandeerd vangnet. Ook al in het kader van de keuzevrijheid (en specifiek voor het GO! de verplichting die te garanderen) zou elke leerling binnen een redelijke afstand moeten kunnen terugvallen op een niet-duale variant. Toegegeven, helemaal budgetneutraal is zo'n garantie niet. Maar dat is goed beleid zelden.

De partners hebben er tijdens het voorafgaandelijke overleg, advies- en onderhandelingsrondes herhaaldelijk op gewezen dat zij niet wensten mee in te stappen in een organieke regeling zonder duidelijkheid vooraf over een fatsoenlijk statuut voor de leerling (garanderen van de schoolvakanties, een leervergoeding ongeacht het aantal uur per week dat de leerling op het bedrijf wordt opgeleid, de verzekering ten laste van het bedrijf) en een garantie op de pedagogische kwaliteiten van de mentoren in de bedrijven. De overheid had wel oor naar die bekommernissen, maar kaatst de bal terug en vraagt dat alle betrokken partners samen in consensus tot een besluit komen en het haar dan voorleggen. Zelf gunt de overheid (voor het geval dat de partners er niet uitkomen), zich nog een jaar de tijd om zelf iets uit te werken (het statuut zou er dan zijn tegen 1 september 2019). Consequent daarmee moet, voor het GO!, ook de organieke uitrol worden verschoven naar 1 september 2019 (parallel, zoals wordt verhoopt, met de uitrol van de modernisering in het secundair onderwijs).

En er is nog een reden om alvast niet te starten op 1 september 2018: werken met standaardtrajecten, in afwachting van de uitrol van curriculumdossiers, biedt weinig continuïteit en rechtszekerheid voor leerlingen, leerkrachten en scholen. Het vraagt van de leden van de ontwikkelcommissies bovendien de energie om op korte termijn het werk twee keer te doen.

Er is trouwens geen uniform kader voor het vertalen van beroepskwalificaties naar standaardtrajecten. Ontwikkelcommissies moeten zich dus oriënteren op hun éigen kompas: een garantie op gelijkgerichtheid is dat alvast niet. Het (dan maar) onverkort overnemen van beroepskwalificaties is, wat het GO! betreft, geen optie. Onderwijs is weliswaar beslist óók beroepsopleiding, maar nog veel meer daarnaast. Het GO! hoopt dat dat ook voor de overheid het richtsnoer blíjft – voor álle leerlingen.

Bij de actuele stand van zaken is het GO! er niet van overtuigd dat het opportuun is duaal leren – in zijn huidige vorm – ook al in de tweede graad uit te rollen. Het GO! heeft er altijd voor gepleit de definitieve studiekeuze zo laat mogelijk in het traject te leggen. Ook de sectoren zijn trouwens geen vragende partij voor tweedegraadsleerlingen: een garantie op voldoende werkplekken is er dus ook al niet. En vermits leerlingen aan de voltijdse leerplicht moeten hebben voldaan om in een duaal traject te kúnnen instappen, vatten ze hun tweede graad hoe dan ook niet-duaal aan. Of duale trajecten in de tweede graad van het gewoon secundair onderwijs opportuun zijn, zou juist moeten blijken uit de evaluatie van de proeftuin (net zoals voor het buitengewoon secundair onderwijs). Het is meteen een bijkomend argument om de proeftuin ten volle zijn beslag te laten krijgen.

Naast deze principiële opmerkingen formuleert het GO!, artikelsgewijze, nog een aantal bedenkingen bij enige bepalingen in het ontwerp:

- met betrekking tot de programmatieprocedure (artikel 20) herhaalt het GO! de opmerkingen die het heeft gemaakt naar aanleiding van het decreet en het BVR over de modernisering van het secundair onderwijs. Bij het beoordelen van programmatiedossiers hanteert de Vlaamse Regering onder meer het criterium ***de keuzevrijheid van ouders en leerlingen***, náást ***macrodoelmatigheid*** (dat overigens ook nu niet wordt gedefinieerd). Het GO! heeft (als enige onderwijsverstrekker) de grondwettelijke **plícht** de keuze voor neutraal onderwijs te garanderen. Die plicht geldt ook in een voor het overige, op basis van het criterium 'macrodoelmatigheid', globaal genomen eerder 'verzadigd' landschap. Daarom had het GO! gevraagd om het criterium als volgt te formuleren: *'de keuzevrijheid van ouders en leerlingen, rekening houdend met de grondwettelijke plicht van het Gemeenschapsonderwijs om die te garanderen'.*

  Ook nu werd niet duidelijk waarom bij het beoordelen van programmatie-aanvragen de SERV zo'n prominente rol moet spelen. De SERV is al vertegenwoordigd in de VLOR en kan daar zijn standpunt te kennen geven (zo nodig als minderheidsstandpunt). Geen enkele andere geleding in de VLOR krijgt zo'n expliciete stem;

- met betrekking tot het advies aan de leerling in artikel 22: de overheid legt de school op in het jaar vóór de mogelijke instap in een duaal traject een advies te geven dat de leerling inzicht verschaft in zijn arbeidsrijpheid en zijn arbeidsbereidheid. Het gaat hier kennelijk om meer dan een mededeling van een inschatting: het advies moet de leerling inzicht bijbrengen. Het is vooralsnog niet duidelijk over welk instrumentarium een 'school', hetzij een begeleidende of een delibererende klassenraad beschikt om dergelijk 'inzichtelijk' advies te verlenen;

- met betrekking tot het behalen van deelcertificaten door leerlingen die niet de volledige beroepskwalificatie behalen (artikel 25): het is een goede maatregel, een ankerpunt voor minder weerbare leerlingen ook, waarop zij later alsnog kunnen voortbouwen. Maar een leerling in een niet-duaal traject kan vooralsnog geen deelcertificaten behalen. Het GO! vraagt de overheid er werk van te maken het ook daar mogelijk te maken. Een en ander zou er anders kunnen toe leiden dat leerlingen voor een duaal traject kiezen om evident foute redenen;

- met betrekking tot de trajectbegeleiding: artikel 42 bepaalt dat voor trajectbegeleiding uren-leraar moeten worden ingezet (de Vlaamse Regering kan daarvoor een minimum vastleggen). Het lopende proefproject *'Schoolbank op de werkplek'* toont nu al aan dat er te weinig middelen zijn voor een degelijke, kwaliteitsvolle trajectbegeleiding, zeker wanneer naast het duale traject een niet-duaal traject wordt aangehouden. Voor een zelfde leerlingenaantal is de kost aan uren-leraar voor het aanbieden van parallelle trajecten, precies wegens die 'dure' trajectbegeleiding, voor een aantal scholen te hoog. Als de overheid niet extra investeert in middelen voor trajectbegeleiding, zullen (te) weinig scholen in staat zijn om naast een duaal traject een niet-duaal traject te blijven aanbieden;

- met betrekking tot het kwaliteitstoezicht (artikel 47): het is voor het GO! evident – het gaat tenslotte om voltijds onderwijs – dat de onderwijsinspectie ook de eindverantwoordelijke is voor het kwaliteitstoezicht van het gedeelte van de opleiding dat plaatsvindt in de bedrijven. Dat houdt, wat het GO! betreft, meer in dan coördineren.

***

OVSG geeft een protocol van niet akkoord bij het ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase.

OVSG is voorstander van duaal leren en heeft dat altijd op alle overleg dat met de overheid plaats vond, herhaald. Echter, zoals het ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase nu voorligt, is het onmogelijk een protocol van akkoord te geven. Te veel cruciale aspecten van het duaal leren zijn niet decretaal geregeld en ook al gaat de decreetgever het engagement aan om na een jaar het decreet bij te sturen, dan nog is de tekst die nu voorligt te onvolledig om te kunnen aanvaarden.

1. Consensus als regelgeving

In het decreet ontbreken regelingen omtrent volgende elementen: leervergoeding, verzekering, vakantieregeling en kwaliteitsborging mentoren. Nochtans zouden die zaken moeten geregeld worden vooraleer duaal leren in werking kan treden. De decreetgever wenst het bepalen van die regels over te laten aan de SERV en de opleidingsverstrekkers. Omtrent deze punten moet een consensus gesloten worden die dan nogmaals ter onderhandeling zal worden voorgelegd. Pas dan wordt de tekst overgenomen in het decreet. Bij gebrek aan consensus zal de overheid zelf met een voorstel komen tegen 1 september 2018. OVSG meent dat een consensus niet nogmaals voor onderhandeling moet worden voorgelegd, maar onverkort in een decreet moet worden opgenomen.

OVSG vindt deze manier om tot regelgeving te komen merkwaardig, aangezien duaal leren behoort tot het voltijds leerplichtonderwijs.

2. Te snelle timing

Bij het uitwerken van het proefproject duaal leren, werd door de decreetgever beloofd pas een decreet te schrijven na een grondige evaluatie van de proefprojecten. Het is nog steeds wachten op een grondige analyse van de proefprojecten, terwijl er nu een onvolledig decreet voorligt waarvan verwacht wordt dat duaal leren organiek georganiseerd wordt op 1 september 2018.

Het zou getuigen van goed bestuur om de proefprojecten te verlengen en te evalueren en dan met een volledig decreet duaal leren te implementeren vanaf 1 september 2019.

3. BUSO valt weg

OVSG stelt vast dat het BuSo uit het duaal leren gelicht werd, terwijl het wel in de proefprojecten werd meegenomen. OVSG betreurt dat er voor de leerlingen van het BuSo OV 4 en OV 3 geen plaats meer is binnen duaal. Nochtans zouden die leerlingen zeker in aanmerking komen voor duaal leren.

4. Terugvalbasis leerling duaal

OVSG vindt het opmerkelijk dat leerlingen die in het systeem van duaal leren stappen, geen weg terug hebben. Eenmaal de leerling gekozen heeft voor duaal leren, moet hij daarin continueren. Nochtans werd tijdens de onderhandelingen benadrukt dat er in het belang van de leerling een terugkeer naar het regulier voltijds onderwijs moet worden voorzien. OVSG stelt vast dat de decreetgever blijft vasthouden aan die uitsluiting van terugkeer wat voor OVSG niet aanvaardbaar is.

5. Rol van de mentor

OVSG stelt vast dat de rol van de mentor slechts in grote lijnen is bepaald. De pedagogische deskundigheid van de mentor in het begeleiden van de leerling op de werkvloer is cruciaal. Van de mentor die minstens 14 uur de jongere op de werkvloer begeleidt, wordt op dit ogenblik geen pedagogische bekwaamheid verwacht.

OVSG hoopt dat het mentorschap zich niet zal beperken tot enkel overdracht van kennis op de werkvloer, maar dat de invulling ruimer zal zijn, zoals een gedegen evaluatie van de leerling. Van scholen wordt steeds meer formele motivering van beslissingen verwacht. In een systeem van gedeelde taken zoals bij duaal leren, moet de mentor actief aanwezig zijn bij de beoordeling en ondersteuning van de leerling. De dialoog tussen hem en de school mag niet louter afhangen van de inspanningen van de trajectbegeleider en de school moet kunnen een beroep doen op de mentor.

6. Uitbreiding van de rol van de trajectbegeleider

OVSG stelt dan weer vast dat de rol van de trajectbegeleider uitgebreid wordt, maar dat alles binnen de uren moet gefinancierd worden. De overheid maakt geen bijkomende middelen vrij voor de verhoging van de taken.

***

ACOD Onderwijs geeft een protocol van niet akkoord bij het ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase

Motivering van het niet-akkoord

ACOD Onderwijs is voorstander van een degelijk uitgewerkt en maatschappelijk verantwoord systeem van duaal leren. Het kan een meerwaarde zijn dat leerlingen op de werkvloer in de praktijk kunnen bijleren. ACOD Onderwijs is echter gekant tegen een halfslachtige invoering van een doorslagje van het huidige systeem van 'leren en werken'. Van bij de start van de proefprojecten hebben wij benadrukt dat 'duaal leren' zowel het leren op de schoolbank als het leren op de werkplek moet omvatten. Het onderscheid met 'leren en werken' zit er voornamelijk in dat de werkcomponent in dit systeem vooral op de productiviteit is gericht en veel minder op het leerproces.

De keuze van de overheid dat 'duaal leren' een voltijdse leerweg is en dus geen deeltijds onderwijs stemde ons in eerste instantie hoopvol. Groot was de ontgoocheling als de rest van het decreet volgde. In het decreet blijkt dat de verandering vooral het status quo is. Zowel het voltijds secundair onderwijs, het deeltijds onderwijs (de CDO's) als de leertijd mogen 'duaal leren' aanbieden. Hoe ernstig is het dan om te spreken van een voltijdse leerweg?

Bovendien nemen wij aanstoot aan diverse bepalingen in het decreet die aantonen dat vooral de werkgevers hun slag hebben binnen gehaald:

- Er worden nauwelijks voorwaarden gesteld aan de mentoren (artikel 12);
- Er wordt een ongebreidelde flexibiliteit ingeschreven ten voordele van de werkgevers, de scholen moeten dit maar ondergaan (artikel 14);
- Al naargelang van de aanbieder moet er al dan niet levensbeschouwelijk onderricht aanboden worden, idem voor lichamelijke opvoeding (artikel 19);
- Scholen zijn niet langer verplicht om naast het duale traject ook het niet-duale traject aan te bieden, de afstemming van het onderwijsaanbod op de lokale tewerkstellings-mogelijkheden wordt hierdoor veel te dominant (artikel 21);
- Voor ons kan duaal leren slechts vanaf de derde graad, leerlingen van de tweede graad hebben voor ons een onvoldoende basis om in het systeem te stappen (artikel 23);
- De organisatie van de aanloopbasis in dit decreet is kunst- en vliegwerk, waar op geen enkel moment het belang van de leerling centraal staat (artikel 63).

Proefprojecten en timing

ACOD Onderwijs stelt vast dat er reeds een ontwerpdecreet op tafel ligt ondanks het feit dat er nog geen eindevaluatie is van de proefprojecten "schoolbank op de werkplek". De expertise uit de proefprojecten kan bijgevolg niet gevalideerd worden in dit ontwerp van decreet. Dat er nu organisaties zijn die spreken over een geweldig succes in deze proefprojecten is hallucinant. Daarnaast wordt het principe van de aanloopfase gelanceerd in dit voorontwerp van decreet. Deze aanloopfase maakte geen deel uit van de proefprojecten waardoor er voor dit onderdeel op geen enkele manier geput kan worden uit opgedane ervaring, laat staan enige evaluatie.

Samenvattend stelt ACOD Onderwijs vast dat deze regering niet kan weerstaan aan de druk van de werkgevers. Hopelijk hebben de parlementsleden minder strikte banden met deze groeperingen en meer gezond verstand. De grootste kans op mislukking creëer je immers door overhaast een onderwijswijziging door te voeren en daar is men volop mee bezig.

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 12

Mentor:
De minimale voorwaarden waaraan de mentor moet voldoen worden vastgelegd in het decreet alternerende opleiding, nl. de leeftijdgrens van 25 jaar bereikt hebben en ' van onberispelijk gedrag zijn'. Voor ACOD Onderwijs zijn deze "kwaliteitseisen" totaal onvoldoende.
De mentor is niet enkel verantwoordelijk voor het vakinhoudelijke op de werkplek maar neemt de volledige taak van de leerkrachten TV/PV over. Dit vereist naast vakinhoudelijke kennis een degelijke didactisch-pedagogische scholing.
De inventarisatie van de huidige mentoropleidingen vermeld in de nota ' Kwaliteit op en van de werkplek' door Syntra Vlaanderen vermelden opleidingen van 1 tot 2 dagen. Deze vaak vrijblijvende opleidingen kunnen absoluut niet garanderen dat de mentor klaar zal zijn voor zijn totale opleidings- en begeleidingsopdracht.

In het engagement van de Vlaamse Regering bij dit voorontwerp van decreet lezen we dat “de kwaliteitsborging van mentoren op een werkplek” deel uitmaakt van verdere besprekingen die moeten leiden tot een consensus tussen de opleidingsverstrekkers en de SERV-partners of tot een voorstel van de regering zelf dat ten laatste inwerking treedt op 1/9/2019. Aangezien deze kwaliteitsborging van mentoren een cruciaal onderdeel is voor het realiseren van *kwaliteitsvol* duaal leren kunnen wij ons in deze volgorde van werkwijze niet vinden.

Trajectbegeleider:
De trajectbegeleider wordt omschreven als een “gemandateerd” personeelslid. Dit is echter geen correcte term voor een personeelslid dat wordt belast met uren-leraar die als trajectbegeleiding worden ingevuld. De trajectbegeleider zal dit in zijn functiebeschrijving als opdracht krijgen maar verkrijgt hiervoor geen “mandaat”.

Artikel 14

Een duaal structuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een werkplekcomponent. Door het volume van de werkplekcomponent vast te leggen op een gemiddelde op schooljaarbasis is er geen enkele garantie dat er een evenwichtige verdeling per week zal zijn tussen werkplek- en schoolcomponent. Vijf maanden onafgebroken doorbrengen op de werkplek gevolgd door vijf maanden op de schoolbank wordt een mogelijkheid. Dit druist voor ACOD Onderwijs in tegen de visie op duaal leren.

In het standaardtraject wordt vastgelegd hoeveel uren een leerling gemiddeld per jaar aanwezig moet zijn op de werkplek.
Indien het standaardtraject minder uren op de werkplekcomponent voorziet dan er in het ontwerp van decreet vooropgesteld worden (14u) dan wordt dit beschouwd als een afwijking en is er een beslissing van de Vlaamse Regering vereist.
Indien het standaardtraject enkele of vele uren boven het gemiddelde aantal lesuren op de werkplek voorziet , wordt dit niet beschouwd als een afwijking.
Dit toont overduidelijk aan dat de Vlaamse Regering “het evenwicht tussen de werkplek- en de schoolcomponent” zoals opgenomen in de definitie van duaal leren slechts in één richting bewaakt.

Artikel 19

Duaal leren is een opleidingstraject dat zich situeert in het voltijds secundair onderwijs. Het is onaanvaardbaar dat sommige aanbieders van duaal leren in het standaardtraject de eindtermen voor lichamelijke opvoeding niet moeten realiseren. Dit betekent dat een leerling afhankelijk van de aanbieder al dan niet zijn volledige persoonsontwikkeling kan voltooien.

Hetzelfde geldt voor de verplichting tot organisatie van levensbeschouwelijk onderricht. Ook hier is de leerling afhankelijk van de aanbieder duaal leren om al dan niet recht te hebben op deze cursussen. Het onderscheid maken tussen scholen voor voltijds secundair onderwijs en CDO’s of centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is onaanvaardbaar.
Nochtans stellen we vast dat bij de consultatie van de leerlingen/studenten naar aanleiding van de rationalisering van de eindtermen, inter-levensbeschouwelijke vorming als zeer belangrijk wordt beschouwd. Voor hen betekent inzicht in elkaars levensbeschouwing de start van respectvol met elkaar kunnen omgaan. Daarnaast ervaren scholieren het huidige pakket aan uren lichamelijke opvoeding als onvoldoende om hun lichamelijke ontwikkeling te kunnen ontplooien. Het is jammer dat de bevindingen die voortspruiten uit co-creatie niet worden meegenomen in het schrijven van de regelgeving.

Voor ACOD Onderwijs bevestigt het invoeren van deze regelgeving nogmaals dat duaal leren door de Vlaamse Regering gelijkgeschakeld wordt met het uitdovende "leren en werken". Als ACOD Onderwijs hebben wij vanaf de start van duaal leren erop gewezen dat dit geen gunstige evolutie is.

Artikel 21

De Vlaamse Regering houdt bij haar beslissing over de programmatie rekening met o.a. " de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de aanbieder duaal leren, of de scholengemeenschap". Door het feit dat secundaire scholen niet verplicht worden om de niet-duale variant naast de duale studierichting te voorzien, wordt de studiecontinuïteit helemaal niet verzekerd voor de individuele leerling.
Bovendien zal er bij de programmatie rekening gehouden worden met de lokale context op de arbeidsmarkt. Dit betekent dat de studiekeuze voor leerlingen in de arbeidsmarktgerichte en de dubbele finaliteit bepaald wordt door het al dan niet aanwezig zijn van het aanbod in de directe fysieke omgeving van de school waar de werkplekcomponent ingevuld kan worden. M.a.w. zal dit voor een bepaalde groep leerlingen betekenen dat hun toekomstige studiekeuze afhangt van hun geboorteplaats of woonplaats. In het kader van gelijke onderwijskansen en de mogelijkheid tot volledige ontplooiing van je eigen talenten vindt ACOD Onderwijs deze bepalingen totaal onaanvaardbaar.

Artikel 23

In het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart, wordt aan de leerling een niet-bindend advies gegeven. Als men zoals voorzien in dit ontwerpdecreet duaal leren wil starten vanaf de 2de graad betekent dit dat men in het 2de jaar van de 1ste graad een advies moet geven over de arbeidsbereidheid en arbeidsrijpheid van een leerling. Voor ons wordt dit advies in een te vroeg stadium van het ontwikkelingsproces van de leerling gegeven. Bovendien zal dit een aanzienlijke extra taakbelasting betekenen voor de klassenraad.
Voor ACOD Onderwijs kan duaal leren pas starten vanaf de 3de graad omdat leerlingen over een bepaalde maturiteit moeten beschikken om te kunnen leren op de werkplek.

Artikel 24

Indien duaal leren wordt ingevoerd moet voor ACOD Onderwijs de mogelijkheid tot duaal leren worden uitgebreid naar de studierichtingen van de 3de graad met finaliteit doorstroom.

Artikel 28

De trajectbegeleider en de mentor zijn ambtshalve stemgerechtigde leden van de klassenraad. De Vlaamse Regering heeft voor dit concept gekozen wat voor ons betekent dat de mentor aan dezelfde voorwaarden (afwezigheid, deontologie, …) moet voldoen als alle andere leden van de klassenraad.

Artikel 32

De studiebekrachtiging in duale structuuronderdelen is gebaseerd op onderwijs- en beroepskwalificaties of op onderdelen ervan. Duaal leren is een voltijdse leerweg. Voor ACOD Onderwijs moet het doel steeds een onderwijskwalificatie zijn. Slechts indien op het einde van de leerweg dit niet haalbaar blijkt te zijn, kan een deelkwalificatie met civiel effect worden uitgereikt.

Artikel 36

Voor ons **moet** de trajectbegeleider altijd aanwezig zijn bij het intakegesprek. De school moet immers verantwoording kunnen afleggen naar ouders en leerlingen over het al dan niet verkrijgen van een werkplek.

Artikel 38

Tijdens de periodes dat de leerling de werkplekcomponent effectief invult, moet een vertegenwoordiger van de aanbieder duaal leren waar de leerling is ingeschreven bereikbaar zijn. Aangezien deze periode ook in een schoolvakantie kan vallen, vindt ACOD Onderwijs dat hierover een **protocol van akkoord** moet zijn binnen het bevoegde onderhandelingscomité.

Artikel 41

Uit de tussentijdse evaluaties blijkt overduidelijk dat de rol van de trajectbegeleider van cruciaal belang is om het duale traject alle kansen op slagen te geven. Dat hiervoor geen extra middelen worden voorzien legt een hypotheek op het volledige systeem van duaal leren. Bovendien is de coëfficiënt voor de financiering afhankelijk van de aanbieder en de onderwijsvorm. Dit betekent bijv. dat de omkadering van een duaal structuuronderdeel in het TSO ongeveer de helft zal zijn van de omkadering in het BSO terwijl er evenveel trajectbegeleiding nodig is.

Artikel 63

Een aanloopstructuuronderdeel kan enkel worden ingericht door een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.
Het aanloopstructuuronderdeel bereidt voor op duaal leren. Dit betekent dat leerlingen die in het voltijds secundair onderwijs school lopen en wél arbeidsbereid maar nog niet arbeidsrijp zijn, verplicht worden om in een CDO of een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen de aanloopfasen te doorlopen. De aanloopfase wordt nochtans beschouwd als voltijds secundair onderwijs. De transparantie voor ouders en leerlingen is volledig zoek. Het betekent eveneens dat sommige leerlingen van school moeten veranderen.

Artikel 72

§4 'De aanloopcomponent kan ook ingevuld worden met een begeleide leerervaring op een werkplek.' ACOD Onderwijs begrijpt niet hoe men aan ouders en leerlingen kan uitleggen dat de leerling niet bekwaam is om via duaal leren te leren op de werkplek maar in de aanloopcomponent wel geschikt is om begeleide leerervaring op de werkplek op te doen.

Artikel 73

Als de klassenraad op basis van de screening beslist dat de jongere het aanloopstructuuronderdeel niet kan aanvatten, is die beslissing bindend voor de jongere en wordt hij niet toegelaten tot het aanloopstructuuronderdeel. Aangezien hij ook niet terecht kan in duaal leren is het voor ACOD Onderwijs niet duidelijk waar jongeren met dit profiel binnen ons secundair onderwijs nog terecht kunnen.

Artikel 79

ACOD Onderwijs wil dat de overheid erover waakt dat de resultaatsgerichtheid bij het bepalen van de hoogte van de subsidie geen negatief effect heeft op de kwaliteit en de begeleiding van de jongere.

***

COC onderschrijft een protocol van niet akkoord bij het voorliggend ontwerp van decreet omwille van volgende redenen.

1. Volgens COC kan duaal leren een grote meerwaarde betekenen in de organisatie van het Vlaamse onderwijs. De vraag is echter of deze pedagogisch-didactische werkvorm via een decreet aan het onderwijs moet opgelegd worden. Voor COC moeten leraars als autonome professionals de vrijheid blijven hebben om zelf de onderwijswerkvormen te bepalen. Leraars zetten, bijvoorbeeld in het kader van werkplekleren, immers samen met hun leerlingen een langlopend leertraject op. Zij koppelen theorie aan praktijkoefeningen, eerst in de heel gecontroleerde omgeving van het praktijklokaal op school. Daarna komt de leerling in aanraking met een onderneming, in eerste instantie via een bedrijfsbezoek, vervolgens tijdens een observatiestage of een praktijkles op verplaatsing en verder bij een langer lopende stage. De leraar en de leerling samen moeten finaal, in het kader van dat werkplekleren, kunnen bepalen wanneer duaal leren de volgende stap kan zijn, in welk bedrijf, met welke mentor, voor welke leerinhouden, hoe lang … Dit moet niet door de overheid via een decreet geregeld worden.

2. Voor COC zijn de leerlingen die voor een duale studierichting opteren, in de eerste plaats nog altijd leerlingen. Dit houdt in dat zij zoals alle andere leerlingen, recht hebben op de gewone schoolvakantieregeling. Dit houdt ook in dat er slechts onder zeer bepaalde voorwaarden een leervergoeding kan bestaan. Een vergoeding is immers pedagogisch weinig verantwoord en valt niet te rijmen met een cyclisch leerproces waarin leerlingen telkens nieuwe dingen leren met vallen en opstaan. COC is bovendien van mening dat het systeem van duaal leren zoals het met het voorliggend decreet georganiseerd wordt, niet geschikt is voor de leerlingen van de tweede graad.
   COC betreurt het ontbreken van de verplichting voor de ondernemingen om elke leerling op te nemen die voor een duale leerweg kiest. Ondernemingen die zich engageren tot duaal leren, hebben ook een maatschappelijke opdracht m.b.t. de vervulling van de leerplicht, samen met de school. Het feit dat een leerling kan geweigerd worden, staat haaks op het waarborgen van een opleiding door de school.
   COC betreurt ook dat scholen niet verplicht worden om beide leerwegen, de duale en niet-duale, tegelijkertijd aan te bieden. Deze verplichting biedt bovendien ook een oplossing voor de aanloopfase, voor de organisatie van de eerste maand van het schooljaar en voor mogelijke overstappen in de loop van het schooljaar of tussen twee schooljaren.

3. De visie van waaruit duaal leren vertrekt, ondergraaft volgens COC het belang van collectief vormend onderwijs. Ze is te veel gericht op een economische waarde van de individuele leerling. Duaal leren heeft onder andere als doelstelling de onmiddellijke inzetbaarheid van jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten. Dit kan voor de leerling een gunstig effect zijn op korte termijn, maar op lange termijn worden de tewerkstellingskansen ernstig gehypothekeerd bij een lacune aan een voldoende brede algemene vorming. Zoals al geopperd met betrekking tot het ontwerp van besluit betreffende het tijdelijke project 'Schoolbank op de werkplek' rond duaal leren in het secundair onderwijs en het voorontwerp van decreet tot regeling van bepaalde aspecten

van alternerende opleidingen, is een grote bezorgdheid van COC het tekort aan waarborgen op kwaliteitsvol onderwijs op de werkplek. COC heeft geen garantie dat algemeen en breed vormend onderwijs voldoende aanwezig zal zijn in de standaardtrajecten die de onderwijsinhouden zullen vastleggen. Voor COC is het ook onbegrijpelijk dat de eindtermen lichamelijke opvoeding en het levensbeschouwelijk onderricht, niet op alle leerlingen in duaal leren van toepassing zijn.

4. De kwaliteit van het leren op de werkplek dreigt ook in het gedrang te komen door het ontbreken van de garantie dat het noodzakelijke pedagogisch-didactische basismateriaal op de werkplek aanwezig is. En daarnaast baart de figuur van de mentor op de werkplek COC ernstige zorgen. Duaal leren is immers een volwaardig onderwijstraject dat geïntegreerd wordt gerealiseerd in de school enerzijds en op de werkplek anderzijds. De mentor moet dan ook over gelijkwaardige vakdidactische en pedagogische bekwaamheden beschikken als een professionele leraar in de school. En hij moet, zoals de leraren, in het kader van de begeleiding en beoordeling van de leerlingen, op elke klassenraad aanwezig zijn met dezelfde expertise en inbreng zoals die van de leraren verwacht wordt. In het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen worden aan de mentor echter uiterst minimale kwaliteits- en aanwezigheidseisen gesteld. Mensen zonder kwalificaties voor onderwijs de opdracht van de leraar op een werkplek laten overnemen, houdt niet alleen ernstige risico's in voor de onderwijskwaliteit van de betrokken leerlingen, het is bovendien een regelrechte miskenning van het beroep van leraar.
   Die grote bezorgdheid van COC kan niet weggenomen worden door het engagement van de Vlaamse Regering dat, indien de betrokken opleidingsverstrekkers en de SERV-partners een consensus bereiken met betrekking tot de kwaliteitsborging van mentoren op een werkplek, die consensus aanleiding kan geven tot aanpassing van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen of van relevante uitvoeringsbesluiten. En evenmin door het engagement dat indien er geen consensus wordt gevonden, de verschillende standpunten worden onderzocht en de overheid zelf een voorstel tot aanpassing uitwerkt.

5. COC had zich voorwaardelijk akkoord verklaard met het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende het tijdelijke project 'Schoolbank op de werkplek' rond duaal leren in het secundair onderwijs, dat een proefproject regelt voor duaal leren in het Vlaamse onderwijs. Eén van die voorwaarden was dat duaal leren pas organiek kon ingevoerd worden nadat het tijdelijk project degelijk geëvalueerd was. Die eindevaluatie is in dat besluit voorzien in het schooljaar 2018-2019. Voor COC kan een implementatie van duaal leren, dat niet via een decreet opgelegd moet worden, dan ook maar ten vroegste in het schooljaar 2019-2020 plaatsvinden en dit nadat het proefproject een voldoende positieve evaluatie heeft gekregen.

6.
   COC vond het positief dat er extra omkaderingsmiddelen voorzien werden voor de opstart van het tijdelijk project Schoolbank op de Werkplek en betreurt het ten zeerste dat de Vlaamse Regering de evaluatie van dit project niet wil afwachten inzake de financiële haalbaarheid van duaal leren binnen de bestaande omkaderingsmiddelen.

   COC betreurt tot slot dat de voorwaarde van een protocol van akkoord van het betrokken lokaal onderhandelingscomité, zoals dat opgenomen was in het besluit betreffende het tijdelijke project 'Schoolbank op de werkplek' rond duaal leren in het secundair onderwijs, niet weerhouden is in het voorliggend decreet. Het is belangrijk dat de onderneming en het schoolbestuur maar ook de personeelsleden zich kunnen uitspreken over het engagement tot samenwerking in duaal leren.

***

Met betrekking tot het *Ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase* geeft het VSOA Onderwijs een protocol van niet akkoord en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken:

VSOA Onderwijs blijft van mening dat de ingangsdatum van 1 september 2018 niet haalbaar is. Het project Schoolbank op de werkplek dat als proeftuin is gestart, loopt nog niet voldoende lang om hier gefundeerde conclusies uit te trekken. De methode van 'trial and error' is volgens VSOA Onderwijs niet de juiste om toch wel omvangrijke wijzigingen in het onderwijslandschap door te voeren. Verder vreest VSOA Onderwijs ook dat het (geforceerd) willen invoeren van dit stelsel onrust zal creëren in het brede veld.

Duaal leren is ook als gepresenteerd als een schakel in het grotere project 'Modernisering Secundair Onderwijs'. Aangezien VSOA Onderwijs ook hier voor een uitstel pleit, is het maar consequent ook voor Duaal Leren geen akkoord te geven.

Principieel blijft VSOA Onderwijs hameren op de kwaliteitseisen voor de mentor. De rol van de mentor in Duaal Leren gaat veel verder dan deze in de nu van kracht zijnde stagereglementering. De mentor krijgt onder meer de verantwoordelijkheid te zetelen in de klassenraad, wat toch impliceert dat hij of zij met kennis van pedagogische zaken dient te kunnen spreken.

Het engagement met betrekking tot de mentor dat de overheid op zich nam, beperkt tot een consensus tussen onderwijsverstrekkers en de sociale partners uit de SERV, is voor ons onvoldoende aangezien ook het onderwijspersoneel betrokken partij is en de onderwijsvakbonden an sich niet betrokken. Dit is onaanvaardbaar voor VSOA Onderwijs.

Doordat onderwijsverstrekkers en bedrijven zelf kunnen beslissen welke componenten uit de opleiding waar kunnen worden onderwezen, is in principe mogelijk dat de mentor een deel van de algemene vorming kan geven. In dit opzicht is het voor VSOA Onderwijs een miskenning van de professionaliteit van de leerkracht geen enkele vorming van pedagogische opleiding van de mentoren te vragen.

***

Brussel, 1 december 2017

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

VOORZITTERS,

Geert BOURGEOIS,
Minister-president van de Vlaamse Regering (SectX+C2)

Hilde CREVITS,
Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs (OOC)

AFVAARDIGING VAN HET GO! ONDERWIJS VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VAN DE VERENIGINGEN VAN DE INRICHTENDE MACHTEN:

Voor het Katholiek Onderwijs Vlaanderen

C. SMITS

Voor het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie, VOOP)

Voor het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap:

M. SMETS

G. LIESSENS

Voor het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap:

Bruno Sagaert

Hildegard Schmidt

Voor het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen:

LEDEN,

Bart TOMMELEIN,
Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Liesbeth HOMANS,
Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en armoedebestrijding

BIJKOMEND LID,

Philippe MUYTERS
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der Openbare Diensten:

Nancy Libert

Voor de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten:

KOEN WILS

Voor het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt:

P. CLAESSENS

W. LEENKNECHT

VOORONTWERP VAN DECREET
van 1 december 2017

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010.

Art. 2. In artikel 2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° een paragraaf 3/1 wordt ingevoegd, die luidt als volgt:

"§3/1 De bepalingen van deel V/1 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.
De bepalingen van deel V/2 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.";

2° een paragraaf 6 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

"Op duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen, ingericht door een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, zijn de volgende artikelen van toepassing: artikel 4 tot en met 10, artikel 12, artikel 15, uitgezonderd §1, 16°, artikel 35 tot en met 38, artikel 41 tot en met 43, artikel 47, 48, artikel 70, artikel 100 tot en met 103, artikel 106 tot en

met 108, artikel 110/1 tot en met 110/18, artikel 111, 112, artikel 115 tot en met 117/1, artikel 122 tot en met 123/19, artikel 136 tot en met 136/6, artikel 150, artikel 157/1, artikel 169 tot en met 173, artikel 252, 252/1, 253, 256/11.

Art. 3. In artikel 3, 10° van dezelfde codex, worden de woorden "die deeltijds beroepssecundair onderwijs organiseert" telkens vervangen door de woorden "die deeltijds beroepssecundair onderwijs, duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen organiseert".

Art. 4. In artikel 15, §1, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012, 12 juli 2013 en 21 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° punt 17° wordt opgeheven
2° in punt 18° wordt de zinsnede "regionale overlegplatformen als vermeld in artikel 103 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap" vervangen door "overlegfora als vermeld in artikel 357/32 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Art. 5. In artikel 123/11 van de Codex Secundair Onderwijs, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014 en gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in paragraaf 1 worden de woorden "de leertijd" vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";
2° in paragraaf 3 worden de woorden "de leertijd" vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";
3° in paragraaf 3, 2°, wordt de zinsnede ", na overleg met de leertrajectbegeleider van de leerling als vermeld in artikel 39 en 40 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen, zoals gewijzigd bij het decreet van 20 april 2012" opgeheven.

Art. 6. In artikel 123/13 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014 en gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in paragraaf 1, worden in het tweede lid de woorden "Syntra Vlaanderen" vervangen door de woorden "het centrumbestuur";;
2° in paragraaf 3 worden de woorden "de leertijd" telkens vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";
3° in paragraaf 3 worden de woorden "Syntra Vlaanderen" telkens vervangen door de woorden "het centrumbestuur";
4° in paragraaf 3, tweede lid, 4°, worden de woorden "het begeleidingsteam" vervangen door de woorden "de klassenraad".

Art. 7. In artikel 123/15 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in paragraaf 1 worden in het derde lid de woorden "de leertijd" vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";
2° in paragraaf 1 worden in het derde lid de woorden "Syntra Vlaanderen" vervangen door de woorden "de directeur-afgevaardigd bestuurder van het centrum of zijn afgevaardigde".

Art 8. In artikel 123/17 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° de woorden "Syntra Vlaanderen" worden telkens vervangen door de woorden "het centrumbestuur";

2° de woorden "het begeleidingsteam" worden telkens vervangen door de woorden "de klassenraad";
3° het woord "de leertijd" wordt vervangen door het woord "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen".

Art. 9. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een deel V/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/1 Specifieke bepalingen over duale structuuronderdelen in het secundair onderwijs.".

Art. 10. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. inleidende bepalingen".

Art. 11. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 10, een artikel 357/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/1. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op het duaal leren dat de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, conform de bepalingen van dit deel, organiseren."

Art. 12. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 1 een artikel 357/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/2. In dit deel wordt verstaan onder:

1° aanbieder duaal leren: een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
2° arbeidsdeelname: een invulling van de werkplekcomponent in het structuuronderdeel duaal leren waarbij een jongere opleiding krijgt op een werkplek, gebaseerd op een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding, als vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
3° duaal leren: een opleidingstraject, waarbij het aanleren van competenties evenwichtig verdeeld is over een werkplek en een aanbieder duaal leren. Doel is het behalen van een onderwijskwalificatie of – als dat niet lukt – een beroepskwalificatie;
4° intakegesprek: het gesprek dat plaatsvindt tussen de leerling en de onderneming of een vertegenwoordiger van de onderneming, met het oog op het sluiten van een overeenkomst;
5° klassenraad: de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de deliberende klassenraad in een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, de klassenraad in een school voor buitengewoon secundair onderwijs, en de klassenraad in een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;

6° mentor: de persoon die binnen de onderneming aangeduid wordt om de leerling op de werkplek op te leiden en te begeleiden.";
7° modulair: een organisatievorm waarbij een duaal structuuronderdeel of aanloopstructuuronderdeel, als vermeld in deel V/2, opgebouwd is uit één of meer clusters, samenhangende en afgeronde gehelen van competenties, die een lerende de mogelijkheid biedt via een individuele leerweg toe te werken naar een studiebekrachtiging met waarborg voor aansluiting op vervolgopleidingen of tewerkstellingsmogelijkheden;
8° onderneming: elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een leerling opleidt met een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding;
9° opleidingsplan: een plan dat het individuele leertraject van de leerling bevat, dat het standaardtraject omvat;
10° opleidingsuur: een opleidingsuur is zowel de tijdspanne van vijftig minuten waarin een les of een met een les gelijkgestelde activiteit wordt georganiseerd, als de tijdspanne van zestig minuten waarin de opleiding op de werkplek wordt georganiseerd;
11° organisatoren: organisaties met publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, of natuurlijke personen, die leerlingen ondersteunen tijdens de invulling van de werkplekcomponent;
12° schoolcomponent: het deel van de opleiding dat lessen bij de aanbieder duaal leren of met lessen gelijkgestelde activiteiten, buiten de werkplekcomponent, omvat;
13° sector: een groep professionele activiteiten ingedeeld naar belangrijkste dienst, product, technologie, naar belangrijkste economische functie of naar bedrijfstak;
14° standaardtraject: een eenvormig traject per duaal structuuronderdeel dat de minimale inhoudelijke en organisatorische modaliteiten van het traject bevat;
15° trajectbegeleider: het gemandateerde personeelslid van een aanbieder duaal leren, dat belast is met de opvolging en begeleiding van de leerling met het oog op de volledige realisatie van het opleidingsplan;
16° trajectbegeleiding: een continu proces van begeleiding en opvolging van de persoonlijke ontwikkeling en de vorming van de leerling zowel tijdens de schoolcomponent als tijdens de werkplekcomponent;
17° werkplek: een reële werkplek of een gesimuleerde werkplek buiten de school. Gesimuleerde werkplekken komen enkel in aanmerking voor zover ze eigen zijn aan de sector of de onderneming en ook door werknemers binnen een sector of onderneming gebruikt dienen te worden;
18° werkplekcomponent: het deel van de opleiding dat wordt ingevuld via arbeidsdeelname;
19° zijinstromers: jongeren die het onderwijs al hebben verlaten, al dan niet gekwalificeerd, en die zich, na een onderbreking, opnieuw willen inschrijven voor een duaal structuuronderdeel."

Art. 13. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016 wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 2. Opzet".

Art. 14. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 357/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/3. Een duaal structuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een werkplekcomponent. De combinatie van schoolcomponent met werkplekcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week. De

werkplekcomponent omvat gemiddeld op schooljaarbasis minstens 14 opleidingsuren per week. De Vlaamse Regering kan beslissen om voor bepaalde structuuronderdelen af te wijken van het gemiddelde, minimale aantal wekelijkse uren op de werkplek."

Art. 15. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/4. Duale structuuronderdelen worden ongeacht de aanbieder duaal leren als voltijds gewoon secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 16. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 17. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 357/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/5. De Vlaamse Regering legt de lijst van duale structuuronderdelen vast en deelt die in in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede en de derde graad. De Vlaamse Regering kan voorwaarden of beperkingen verbinden aan de organisatie van deze structuuronderdelen.

Elk structuuronderdeel kan aangeboden worden door elke aanbieder duaal leren.".

Art. 18. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/6. Een aanbieder duaal leren kan een duaal structuuronderdeel opstarten tot en met de eerste lesdag van oktober. Wanneer dit een structuuronderdeel Se-n-Se betreft, kan dit eveneens opgestart worden op de eerste lesdag van februari van het lopende schooljaar.

In afwijking van het eerste lid kan een duaal structuuronderdeel ook opstarten na de eerste lesdag van oktober als de instroom in het voormelde structuuronderdeel voorbehouden wordt voor leerlingen die bij dezelfde aanbieder duaal leren overstappen van een aanloopstructuuronderdeel, als vermeld in deel V/2, naar een duaal structuuronderdeel die allebei op hetzelfde standaardtraject zijn gebaseerd. In voorkomend geval wordt de eerste lesdag van juni als referentiedatum beschouwd voor de vaststelling of het duale structuuronderdeel in het schooljaar in kwestie al dan niet in het studieaanbod van de aanbieder duaal leren in kwestie voorkomt.".

Art. 19. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/7 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/7. §1. Voor elk duaal structuuronderdeel wordt één standaardtraject ontwikkeld, gebaseerd op een of meerdere beroepskwalificaties, onder coördinatie van de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap in overleg met de betrokken sector, het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerde onderwijs, een afvaardiging van de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Standaardtrajecten

worden op voordracht van de Vlaams Minister van Onderwijs en de Vlaams Minister van Werk ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Een standaardtraject bevat in elk geval:
1° de reguliere opleidingsduur uitgedrukt in jaren of semesters;
2° de specifieke toelatingsvoorwaarden;
3° de graad en het studiegebied waartoe het structuuronderdeel behoort;
4° een clustering van beroepsgerichte competenties gebaseerd op een of meer beroepskwalificaties;
5° in voorkomend geval de algemeenvormende competenties, gebaseerd op de toepasbare eindtermen voor het overeenstemmend niet-duaal leren met uitzondering van de eindtermen lichamelijke opvoeding indien de aanbieder van de duale opleiding een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is;
6° de omvang van de werkplekcomponent;
7° welke cluster van competenties of welke combinatie van clusters van competenties die een leerling met vrucht beëindigt, recht geeft op een studiebekrachtiging;
8° de aanloopstructuuronderdelen die, afgeleid van dit standaardtraject, georganiseerd kunnen worden conform deel V/2.

Een duaal structuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd.".

§2. Als de aanbieder een school voor voltijds secundair onderwijs is, dan geldt de verplichting tot organisatie van levensbeschouwelijk onderricht. Deze cursussen vallen buiten het standaardtraject. Als de aanbieder duaal leren een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is, worden levensbeschouwelijke vakken niet aangeboden.".

Art. 20. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 4. Programmatie".

Art. 21. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 20, een artikel 357/8 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/8.
De programmatie van een duaal structuuronderdeel wordt door het bestuur van de aanbieder duaal leren bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap schriftelijk en gemotiveerd aangevraagd uiterlijk op 30 november van het voorafgaand schooljaar en uiterlijk op 30 september van het lopende schooljaar als het een Se-n-Se betreft die van start gaat op de eerste lesdag van februari van het daaropvolgende jaar. Die termijn geldt als vervaltermijn; aanvragen die later worden ingediend zijn onontvankelijk. De motivering van de aanvraag houdt in elk geval rekening met de criteria, vermeld in het derde lid, 1° tot en met 8°. Bij de aanvraag zitten, in voorkomend geval, het protocol van de onderhandeling ter zake in het bevoegde lokaal comité en, als de school tot een scholengemeenschap behoort, een uittreksel van het proces-verbaal waaruit blijkt dat de programmatie in overeenstemming is met de afspraken die binnen de scholengemeenschap zijn gemaakt.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over de programmatie na advies van:
1° de onderwijsinspectie en de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap;

2° de Vlaamse Onderwijsraad;
3° de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

De Vlaamse Regering houdt bij haar beslissing rekening met al de volgende criteria:
1° de eventuele beperkingen of voorwaarden die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;
2° de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;
3° de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;
4° de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de aanbieder duaal leren, of de scholengemeenschap;
5° de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;
6° de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;
7° de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters, binnen en buiten de scholengemeenschap in kwestie, zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod;
8° de afstemming binnen het overlegforum vermeld in artikel 357/31.”.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing uiterlijk op 31 maart van het voorafgaand schooljaar en uiterlijk op 15 december van het lopende schooljaar als het een Se-n-Se betreft die van start gaat op de eerste lesdag van februari van het daaropvolgende jaar. Bij overschrijding van die termijn is de programmatie van rechtswege goedgekeurd.

In afwijking van de programmatieprocedure beschreven in lid 1 tot en met 3 van dit artikel, moeten de aanbieders duaal leren die betrokken waren in het tijdelijke onderwijsproject schoolbank op de werkplek zoals beschreven in het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren in het secundair onderwijs van 22 april 2016, zoals bekrachtigd bij decreet op 10 juni 2016, geen programmatieaanvraag doen voor de opleiding die ze aanboden in het kader van het tijdelijke project, voor zover ze deze inrichten vanaf het eerste schooljaar van de organieke implementatie.”.

Art. 22. In dezelfde codex wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 5. Leerlingen”.

Art. 23. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 357/9 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/9.
§1. In het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart, wordt aan de leerling een niet-bindend advies gegeven. Het advies wordt tijdig verstrekt met het oog op een vlotte studiekeuze en -voortgang van de leerling.

Het niet-bindende advies heeft betrekking op de instap in een duaal structuuronderdeel en geeft inzicht in de arbeidsbereidheid en arbeidsrijpheid van de leerling.

Het niet-bindend karakter van het advies waarborgt de keuzevrijheid van de leerling en is geen toelatingsvoorwaarde voor een duaal structuuronderdeel.”

In het tweede lid wordt verstaan onder:
1° arbeidsbereid: gemotiveerd om te leren en te participeren op de werkplek;
2° arbeidsrijp: competent om te leren en te participeren op de werkplek.".

§2. Met behoud van de toepassing van artikel 123/20, kan een leerling die niet meer voltijds leerplichtig is, een verkennende leerlingenstage lopen in een onderneming in elk schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart.

Die leerlingenstage:
1° strekt ertoe de leerling te laten kennismaken met een beroep of een specifieke werkplek;
2° kan maximaal één week bedragen;
3° hoeft geen deel uit te maken van het leerprogramma dat de leerling volgt, maar mag geen afbreuk doen aan het bereiken van de doelen ervan;
4° vereist het voorafgaand akkoord van de begeleidende klassenraad en van de betrokken personen.

§ 3. Een leerling die nog voltijds leerplichtig is, kan observatieactiviteiten verrichten in een onderneming, zonder effectief aan het arbeidsproces te participeren, in elk schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart. Deze observatieactiviteiten dienen aan dezelfde voorwaarden te voldoen als vermeld in §2, tweede lid.

§4. Tijdens de verkennende leerlingenstage is een vertegenwoordiger van de opleidingsverstrekker waar de leerling is ingeschreven, bereikbaar. Die verplichting kan echter geen afbreuk doen aan de eventuele statutaire rechten van de individuele personeelsleden.

Als de uitvoering van de verplichting, vermeld in §4, voor personeelsleden verplichtingen met zich meebrengt die er anders niet geweest zouden zijn, voorziet het bestuur van de aanbieder duaal leren in een passende compensatieregeling. In voorkomend geval wordt erover onderhandeld in het bevoegde lokaal comité of in de ondernemingsraad. Die regeling vergt het uitdrukkelijke, schriftelijke en voorafgaande akkoord van het betrokken personeelslid.".

Art. 24. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/10 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/10. In dit artikel wordt verstaan onder:
1° equivalent leefloongerechtigde: de persoon die recht heeft op bijstand van het Openbare Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, waarvoor de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de federale overheid zijn op basis van artikel 5 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn;
2° leefloongerechtigde: leefloongerechtigde: de persoon, vermeld in artikel 2 en 3 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, of de behoeftige, vermeld in artikel 5 van de voormelde wet van 2 april 1965.

Het niet-bindend advies, vermeld in artikel 357/9 wordt gegeven op de volgende wijze:
1° voor een leerling uit een niet-duaal ingericht arbeidsmarktgericht structuuronderdeel en voor een leerling uit een niet duaal ingericht structuuronderdeel met dubbele finaliteit wordt het advies verplicht gegeven door de klassenraad van dat structuuronderdeel;

2° voor een zijinstromer, die geen leefloongerechtigde of equivalent leefloongerechtigde is, wordt het advies gegeven door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding gaat daarbij na wat de meest passende opleiding in zijn traject naar werk is. Bij een negatief advies voor duaal leren stelt de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding een meer passend opleidings- of begeleidingstraject aan de zijinstromer voor;

3° voor een zijinstromer, die een leefloongerechtigde of equivalent leefloongerechtigde is, wordt het advies gegeven door het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn;

4° in alle andere situaties wordt het advies verstrekt op vraag van de leerling of de betrokken personen, door de klassenraad van het voorafgaande structuuronderdeel of door de trajectbegeleider van de aanbieder duaal leren waar de leerling duaal leren wensen te volgen.

In afwachting van de geleidelijke invoering van de modernisering van het secundair onderwijs, wordt het advies vermeld in punt 1 gegeven in structuuronderdelen die na concordantie door de Vlaamse Regering beschouwd worden als structuuronderdelen met arbeidsmarktgerichte of dubbele finaliteit.”

Art. 25. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/11 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/11.
Om als regelmatige leerling tot een duaal structuuronderdeel te kunnen worden toegelaten, moeten de volgende voorwaarden vervuld zijn:
1° voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht;

2° beantwoorden aan de specifieke toelatingsvoorwaarden tot het duale structuuronderdeel in kwestie zoals bepaald in het standaardtraject; in afwijking hiervan geldt voor leerlingen die hetzij houder zijn van studiebewijzen, uitgereikt door andere scholen dan de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen en al dan niet onthaalonderwijs hebben gevolgd, hetzij overstappen van een school voor buitengewoon secundair onderwijs, behoudens opleidingsvorm 4, een gunstige beslissing met betrekking tot vereiste vooropleiding of studiebewijzen van de klassenraad die beslist over de toelating als toelatingsvoorwaarde, zonder afbreuk te doen aan de specifieke toelatingsvoorwaarden van het duale structuuronderdeel;

3° voor zijinstromers een gunstige beslissing van de klassenraad gekregen hebben.

In afwijking van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1°, kan een leerling bijzondere toelating krijgen om vanaf het begin van het schooljaar waarin hij deeltijds leerplichtig wordt, een duaal structuuronderdeel te volgen. Die toelating wordt gegeven door het bestuur van de aanbieder duaal leren, op advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee de instelling voor voltijds onderwijs waar de jongere de lessen volgt, samenwerkt.”.

Art. 26. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2013, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/12 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/12. De klassenraad van een niet-duaal structuuronderdeel beslist over de instap van een leerling die overkomt uit een duaal structuuronderdeel en alleen in het bezit is van een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties.”.

Art. 27. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/13 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/13. Tot en met de eerste lesdag van november kan een leerling van rechtswege instappen in een duaal structuuronderdeel als die leerling voldoet aan de toelatingsvoorwaarden. Leerlingen die na de eerste lesdag van november willen instappen, worden toegelaten via een klassenraad.".

Art. 28. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/14 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/14. De trajectbegeleider en de mentor zijn ambtshalve stemgerechtigde leden van de klassenraad.

In afwijking van het eerste lid is de mentor geen lid van de klassenraad als die klassenraad zou beslissen over de toelating van leerlingen in het kader van de toelatingsvoorwaarden.

De Vlaamse Regering bepaalt de praktische afspraken over het functioneren van de mentor in de klassenraad.".

Art. 29. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/15 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/15. Met behoud van de toepassing van de bestaande vrijstellingsmogelijkheden voor bepaalde onderdelen van een structuuronderdeel, kan de klassenraad beslissen om vrijstelling te verlenen voor delen van of voor het geheel van de algemene vorming vanaf het schooljaar dat begint in het kalenderjaar waarin de jongere de leeftijd van achttien jaar bereikt.

Bij een vrijstelling als vermeld in het eerste lid, voorziet de klassenraad in een alternatieve invulling van de vrijgekomen opleidingsuren.".

Art. 30. In dezelfde codex wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/16 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/16. Als een duaal structuuronderdeel modulair wordt georganiseerd, is studievoortgang van rechtswege toegelaten als een onderliggende beroepskwalificatie behaald wordt, ongeacht of een onderwijskwalificatie behaald wordt.

In het standaardtraject wordt opgenomen wat beschouwd kan worden als een onderliggende beroepskwalificatie voor een duaal structuuronderdeel als vermeld in het eerste lid.".

Art. 31. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/17 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/17. Het school- of centrumreglement bevat, naast de bepalingen die ook gelden voor niet-duale structuuronderdelen, de volgende specifieke bepalingen voor duale structuuronderdelen:
1° de leerling schikt zich naar alle mogelijke maatregelen die de aanbieder duaal leren neemt om de component werkplekleren ononderbroken invulling te geven met inbegrip van het intakegesprek en de trajectbegeleiding;
2° de verduidelijking van het orgaan "klassenraad", met de expliciete vermelding dat de trajectbegeleider en mentor er stemgerechtigd deel van uitmaken;

3° de omstandigheden waaronder de aanbieder duaal leren, met toepassing van de vigerende decreetgeving, tot de uitschrijving van een leerling kan of moet overgaan.".

Art. 32. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/18 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/18. Voor een regelmatige leerling die zijn opleiding in de loop van of op het einde van het schooljaar beëindigt, beslist de klassenraad, na evaluatie, over de studiebekrachtiging. De studiebekrachtiging in duale structuuronderdelen is gebaseerd op onderwijs- en beroepskwalificaties of op onderdelen ervan.

De Vlaamse regering legt de lijst van studiebewijzen vast die uitgereikt kunnen worden in duale structuuronderdelen.".

Art. 33. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016,wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/19 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/19. In een duaal structuuronderdeel hebben gepaste en redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften als vermeld in artikel 136/2, zowel betrekking op de schoolcomponent als op de werkplekcomponent. De klassenraad werkt daarvoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding, de betrokken personen en, voor de aanpassingen op de werkplek, met de onderneming. De Vlaamse Regering kan voorzien in een ondersteuning van de werkgever om eventuele gepaste en redelijke aanpassingen door te voeren.".

Art. 34. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Arbeidsdeelname".

Art. 35. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 34, een artikel 357/20 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/20. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen staat als regisseur van de werkplekcomponent in voor de uitbouw en het beheer van een duurzaam netwerk van erkende leerondernemingen.".

Art. 36. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/21 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/21. De aanbieder duaal leren en de leerling kiezen samen een geschikte werkplek. Ze kunnen daarbij een beroep doen op de sector of het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen.

Tussen de onderneming of de vertegenwoordiger van de onderneming en de leerling vindt een intakegesprek plaats, met het oog op het sluiten van een overeenkomst in het kader van een duaal structuuronderdeel. De leerling kan daarbij ondersteund worden door de trajectbegeleider bij onder andere het intakegesprek, de voorbereiding en de opvolging ervan.

Na de instap bij de aanbieder duaal leren wordt de jongere met het oog op de latere warme overdracht ingeschreven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.".

Art. 37. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/22 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/22. De leerling heeft twintig opleidingsdagen per schooljaar waarop hij geen overeenkomst hoeft te hebben. Die dagen beginnen te tellen vanaf de eerste lesbijwoning na inschrijving of vanaf de eerste lesbijwoning na de beëindiging van een eerdere overeenkomst, tot het moment dat er een overeenkomst wordt afgesloten. Als die periode van twintig opleidingsdagen opgebruikt is, wordt de leerling uitgeschreven. De Vlaamse Regering kan voorzien in uitzonderingen waarbij die twintig opleidingsdagen kunnen worden verlengd.

In het eerste lid wordt verstaan onder opleidingsdag: een dag waarop opleiding in de vorm van lessen of met lessen gelijkgestelde activiteiten of opleiding op de werkplek wordt georganiseerd.

Zolang er geen overeenkomst loopt, wordt de opleiding altijd volledig georganiseerd via onderwijs bij de aanbieder duaal leren van minstens 28 opleidingsuren.".

Art. 38. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/23 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/23. Tijdens de periodes dat de leerling de werkplekcomponent effectief invult, is een vertegenwoordiger van de aanbieder duaal leren waar de leerling is ingeschreven, bereikbaar. Die verplichting kan echter geen afbreuk doen aan de eventuele statutaire rechten van de individuele personeelsleden.

Als de uitvoering van de verplichting, vermeld in het eerste lid, voor personeelsleden verplichtingen met zich meebrengt die er anders niet geweest zouden zijn, voorziet het bestuur van de aanbieder duaal leren in een passende compensatieregeling. In voorkomend geval wordt erover onderhandeld in het bevoegde lokaal comité of in de ondernemingsraad. Die regeling vergt het uitdrukkelijke, schriftelijke en voorafgaande akkoord van het betrokken personeelslid.".

Art. 39. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/24 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/24. Tijdens de periode waarin de leerling niet beschikt over een overeenkomst of tijdens de periode van arbeidsdeelname kan er worden voorzien in extra begeleiding voor de leerling. Die extra begeleiding is mogelijk na overleg met de eventuele onderneming, de aanbieder duaal leren en de leerling. De noodzaak ervan wordt opgenomen in het opleidingsplan van de leerling. De extra begeleiding wordt in de eerste plaats geboden door de aanbieder duaal leren. Die aanbieder kan daarvoor ondersteuning vragen van een organisator. Deze extra ondersteuning kan nooit ter vervanging van de voorziene trajectbegeleiding worden ingericht. De Vlaamse Regering kan het verdere kader uitwerken waarbinnen zulke ondersteuning vorm dient te krijgen.".

Art. 40. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 7. Financiering of subsidiëring van de aanbieders.".

Art. 41. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 40, een artikel 357/25 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/25.
§1. De duale structuuronderdelen worden, voor de berekening van de financiering of subsidiëring in de vorm van:
1° het kader onderwijzend personeel op basis van een pakket uren-leraar;
2° het kader bestuurspersoneel, met uitzondering van het ambt van directeur, en het kader ondersteunend personeel op basis van een globale puntenenveloppe;
3° het werkingsbudget
zoals bepaald respectievelijk in deze codex en in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, beschouwd als:
4° voltijds gewoon secundair onderwijs: als de aanbieder een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs is;
5° deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is;
6° deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is.
§2. Als de aanbieder van een duaal structuuronderdeel een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is, worden aanvullende werkingsmiddelen toegekend op basis van het aantal dagen dat de jongeren effectief gepresteerd hebben binnen de fase arbeidsdeelname of de aanloopfase tijdens het voorafgaande schooljaar. De Vlaamse Regering legt de overeenkomstige financierings- of subsidiebedragen vast en kan bijkomende voorwaarden bepalen.".

Art. 42. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/26 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/26. Het resultaat van de berekening, uitgedrukt in een pakket uren-leraar, wordt voor elk centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen omgezet in een krediet op basis van de gemiddelde bruto loonkosten op jaarbasis van een uur-leraar in het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar van toekenning, wordt als jaarbasis genomen.
Voor de vaststelling van de subsidiëring van duale structuuronderdelen georganiseerd door centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de regelmatige leerlingen geteld op de eerste lesdag van oktober van het lopende schooljaar voor zolang in die centra ook opleidingen worden georganiseerd die niet duaal zijn maar gebaseerd op het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap. Vanaf het schooljaar dat laatstbedoelde opleidingen niet meer in die centra worden georganiseerd, worden de regelmatige leerlingen geteld op de eerste lesdag van februari van het voorafgaand schooljaar.

Het resultaat van de berekening, uitgedrukt in een globale puntenenveloppe, wordt voor elk centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen omgezet in een krediet op basis van de gemiddelde bruto loonkosten op jaarbasis van een punt in het secundair onderwijs. Het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar van toekenning, wordt als jaarbasis genomen.

Het aldus toegekende totale krediet kan door een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uitsluitend voor de personeelsomkadering van duale structuuronderdelen worden aangewend. Het toegekende werkingsbudget kan door een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uitsluitend voor de werking van duale structuuronderdelen worden aangewend.

Het krediet voor de personeelsomkadering en het werkingsbudget worden aan een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen gelijktijdig toegekend volgens de voorschot- en saldoregeling die van toepassing is voor de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs.".

Art. 43. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/27 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/27. Met behoud van de aanwendingsmogelijkheden van het pakket uren-leraar, zoals respectievelijk bepaald in of krachtens deze codex en het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, gelden de volgende specifieke en deels afwijkende bepalingen voor duale structuuronderdelen:

1° een aantal uren-leraar wordt aangewend als uren die geen lesuren zijn in de vorm van trajectbegeleiding en aangeduid als "trajectbegeleiding duaal". De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een minimum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

2° uren-leraar kunnen in alle duale structuuronderdelen worden aangewend voor voordrachtgevers. De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een maximum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen.

3° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen uren-leraar door een aanbieder aan een andere aanbieder, ook van een ander net, worden overgedragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen.

Bij de overdracht van een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs aan een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de desbetreffende uren-leraar omgezet in een krediet volgens parameters die de Vlaamse Regering vastlegt. Dezelfde parameters worden toegepast indien een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uren uitbesteedt aan een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs;
4° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen uren-leraar door een aanbieder aan een centrum voor volwassenenonderwijs, ook van een ander net, worden overdragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen.".

Art. 44. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/28 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/28. Op de personeelsleden van een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen die voldoen aan de reglementaire voorwaarden inzake bekwaamheidsbewijzen in het gewoon secundair onderwijs, zijn de overeenkomstige reglementaire salarisschalen van toepassing.

Op de personeelsleden van een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding niet van toepassing.".

Art. 45. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Subsidiëring van de organisatoren".

Art. 46. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 45, een artikel 357/29 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/29. De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare kredieten subsidies verlenen aan de organisatoren. De organisatoren worden gesubsidieerd op basis van effectieve prestaties per leerling in de ondersteuning op de werkplek.

De Vlaamse Regering bepaalt:
1° de selectieprocedure die gebruikt wordt om de organisatoren aan te wijzen;
2° de organisatoren die in aanmerking komen voor ondersteuning op de werkplek;
3° de hoogte van de subsidie;
4° de voorwaarden waaronder deze subsidies kunnen worden toegekend en eventueel ingetrokken;
5° de maximale subsidieerbare ondersteuning;
6° de evaluatie en duur van de trajecten.".

Art. 47. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 9 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 9. Kwaliteitstoezicht".

Art. 48. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 9, ingevoegd bij artikel 47, een artikel 357/30 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/30. Het kwaliteitstoezicht op duale structuuronderdelen verloopt conform de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.

Onverminderd het eerste lid, wordt voor duale structuuronderdelen het kwaliteitstoezicht gezamenlijk uitgevoerd door de onderwijsinspectie en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen. De onderwijsinspectie neemt de coördinerende rol op voor het geheel van het kwaliteitstoezicht op het leertraject. De onderwijsinspectie coördineert het kwaliteitstoezicht op de schoolcomponent. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen – wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de doorlichting als extern deskundige, vermeld in artikel 37 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - SYNTRA Vlaanderen – coördineert het kwaliteitstoezicht van de werkplekcomponent binnen het leertraject. De onderwijsinspectie wordt uitgenodigd voor dat toezicht.

De Vlaamse Regering kan de verdere modaliteiten van het toezicht bepalen.

Tussen de onderwijsinspectie en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen – wordt een samenwerkingsovereenkomst over de operationalisering van het toezicht gesloten.

In het tweede lid wordt verstaan onder leertraject: het geheel van de schoolcomponent en de werkplekcomponent.".

Art. 49. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 10 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 10. Monitoring".

Art. 50. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 10, ingevoegd bij artikel 49, een artikel 357/31 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/31. De Vlaamse Regering bepaalt de manier van monitoren van leerlingen in duale structuuronderdelen, waarbij minstens de start- en einddatum van elke individuele leerling in de arbeidsdeelname worden gemonitord.

De Vlaamse Regering bepaalt eveneens de te koppelen gegevens tussen het beleidsdomein Onderwijs en het beleidsdomein Werk die nodig zijn om de monitoring uit te voeren.".

Art. 51. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 11 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 11. Overlegforum".

Art. 52. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 11, ingevoegd bij artikel 51, een artikel 357/32 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/32.
Binnen elke provincie en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wordt er minstens één overlegforum opgericht. Als de leden van het overlegforum opteren voor een andere regionale onderverdeling, garandeert die onderverdeling dat elke partner, vermeld in 357/33,binnen de provincie of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, kan worden ondergebracht in een regionale onderverdeling.

Een wijziging in de regionale indeling wordt altijd doorgegeven aan de bevoegde diensten voor 30 juni van het voorafgaande schooljaar.".

Art. 53. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/33 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/33. Een overlegforum is minstens samengesteld uit:
1. de vertegenwoordigers van de aanbieders duaal leren, waarvan een of meer vestigingsplaatsen binnen het werkingsgebied van het overlegforum liggen;
2. een afvaardiging van de centra voor leerlingenbegeleiding, waarvan het werkingsgebied geheel of gedeeltelijk samenvalt met het werkingsgebied van het overlegforum in kwestie;
3. een afvaardiging van de organisatoren van de aanloopfase ingericht binnen die regio dan wel, in afwachting van de invoering van de aanloopfase een afvaardiging van de organisatoren van de brugprojecten in die regio;
4. een afvaardiging van sociale partners uit de provinciale werkgroepen sociale partners en de werkgroep sociale partners Brussel, zoals bepaald in art 2, lid 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding;
5. een afgevaardigde van het Regionaal Technologisch Centrum, waarvan het werkingsgebied geheel of gedeeltelijk samenvalt met het werkingsgebied van het overlegforum in kwestie;

6. een afgevaardigde van de Openbare Centrum voor Maatschappelijk Welzijn uit het werkingsgebied van het overlegforum in kwestie;
7. een afgevaardigde van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding met kennis van het werkingsgebied van het overlegforum;
8. een afgevaardigde van het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen;
9. een afgevaardigde namens het Departement Onderwijs en Vorming.".

Art. 54. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/34 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/34. Elk overlegforum wijst een voorzitter aan. Die voorzitter is geheel onafhankelijk van de betrokken aanbieders duaal leren of van de organisatoren van de aanloopfase binnen het werkingsgebied.".

Art. 55. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/35 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/35. De opdracht van een overlegforum heeft betrekking op een brede context van onderwerpen over de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, maar met een expliciete focus op duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen. Het overlegforum organiseert structureel overleg rond – en signaleert problemen bij:
1. de afstemming van het opleidingsaanbod op de mogelijkheden binnen de lokale arbeidsmarkt en tussen de verschillende aanbieders duaal leren;
2. het opzetten van al dan niet tijdelijke samenwerkingsverbanden tussen de verschillende betrokken partijen binnen duaal leren, met het oog op een versterking van de link tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt voor de leerling;
3. sensibilisering en mobilisering van de lokale arbeidsmarkt;
4. de bevordering van de vlotte overgang van leerlingen van onderwijs naar de arbeidsmarkt;
5. de analyse van de lokale arbeidsmarkt in functie van het huidige en toekomstige opleidingsaanbod, gebruik makende van de beschikbare gegevens.".

Art. 56. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/36 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/36. Opdat dezelfde opdrachten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zouden worden uitgevoerd als de opdrachten die zijn toegewezen aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, met uitzondering van de standaardtrajecten, sluit de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding een samenwerkingsprotocol met Actiris.".

Art. 57. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een deel V/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/2. Specifieke bepalingen over de aanloopstructuuronderdelen naar duale structuuronderdelen in het secundair onderwijs.".

Art. 58. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. Inleidende bepaling".

Art. 59. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 58, een artikel 357/37 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/37. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, die conform de bepalingen van deze titel als aanloopstructuuronderdelen worden georganiseerd.".

Art. 60. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 1 een artikel 357/38 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/38. In dit deel wordt verstaan onder:
1° aanbieder van de aanloopfase: een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
2° aanloopcomponent: de component die samen met de schoolcomponent het aanloopstructuuronderdeel vormt;
3° arbeidsdeelname: een invulling van de werkplekcomponent in het structuuronderdeel duaal leren waarbij een jongere opleiding krijgt op een werkplek, gebaseerd op een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding, als vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
4° arbeidsrijp: competent om te leren en te participeren op de werkplek;
5° klassenraad: de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de delibererende klassenraad in een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, de klassenraad in een school voor buitengewoon secundair onderwijs, de klassenraad in een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
6° opleidingsplan: een plan dat het individuele leertraject van de leerling bevat;
7° organisatoren: de organisaties met publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid of natuurlijke personen die leerlingen ondersteunen bij de invulling van de aanloopfase;
8° schoolcomponent: het deel van de opleiding dat lessen bij de aanbieder van de aanloopfase of met lessen gelijkgestelde activiteiten omvat, buiten de aanloopcomponent.".

Art. 61. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 2. Opzet".

Art. 62. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 61, een artikel 357/39 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/39. Een aanloopstructuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een aanloopcomponent. De combinatie van schoolcomponent met aanloopcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week.

Het aanloopstructuuronderdeel wordt concreet ingevuld op maat van de individuele leerling. De doelstelling van een aanloopstructuuronderdeel is een doorstroom naar duaal leren.".

Art. 63. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/40 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/40. Een aanloopstructuuronderdeel kan worden ingericht door een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. Structuuronderdelen die in het kader van de aanloopfase aangeboden worden, worden als voltijds secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 64. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 65. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 64, een artikel 357/41 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/41. De Vlaamse Regering:
1° legt de lijst van de aanloopstructuuronderdelen, vermeld in artikel 357/39 vast en deelt die structuuronderdelen in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede graad respectievelijk de derde graad in;
2° bepaalt de omzetting in aanloopstructuuronderdelen van opleidingen die zijn vastgelegd ter uitvoering van artikel 22 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;
3° bepaalt de kalender van de omzetting, vermeld in punt 2°.".

Art. 66. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/42 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/42. De aanbieder van de aanloopfase kan op elk moment van het schooljaar een aanloopstructuuronderdeel starten.".

Art. 67. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/43 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/43. Een aanloopstructuuronderdeel maakt deel uit van een standaardtraject als vermeld in artikel 357/8.

De Vlaamse Regering kan afwijkingen van die koppeling met een standaardtraject bepalen.

Een aanloopstructuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd".

Art. 68. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 4. Programmatie".

Art. 69. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 67, een artikel 357/44 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/44. De programmatie van een aanloopstructuuronderdeel in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, volgt uit de programmatie van een duaal structuuronderdeel. Bij de programmatie van het duale

structuuronderdeel, vermeld in artikel 357/9, kan een aanbieder van de aanloopfase ook de bijbehorende aanloopstructuuronderdelen programmeren.".

Art. 70. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 5. Leerlingen".

Art. 71. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 70, een artikel 357/45 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/45. Om als regelmatig leerling tot een aanloopstructuuronderdeel te kunnen worden toegelaten, moeten al de volgende voorwaarden vervuld zijn:
1° voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht;
2° beantwoorden aan de specifieke toelatingsvoorwaarden tot het duale structuuronderdeel in kwestie zoals bepaald in het standaardtraject; in afwijking hiervan geldt voor leerlingen die hetzij houder zijn van studiebewijzen, uitgereikt door andere scholen dan de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen en al dan niet onthaalonderwijs hebben gevolgd, hetzij overstappen van een school voor buitengewoon secundair onderwijs, behoudens opleidingsvorm 4, een gunstige beslissing met betrekking tot vereiste vooropleiding of studiebewijzen van de klassenraad die beslist over de toelating als toelatingsvoorwaarde, zonder afbreuk te doen aan de specifieke toelatingsvoorwaarden van het duale structuuronderdeel; 3° niet beschikken over een arbeidsdeelname.

In afwijking van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1°, kan een leerling bijzondere toelating krijgen om vanaf het begin van het schooljaar waarin hij deeltijds leerplichtig wordt, het aanloopstructuuronderdeel te volgen. Het bestuur van de aanbieder van de aanloopfase geeft die toelating op advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee de instelling voor voltijds onderwijs waar de jongere de lessen volgt, samenwerkt.".

Art. 72. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/46 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/46.
§1. De aanbieder van de aanloopfase staat in voor de invulling van de aanloopcomponent en kan daarbij beroep doen op een organisator.

§2. De aanloopcomponent is een individueel traject op maat van de leerling. De inhoud en de duur van het individuele traject worden bepaald door het resultaat van de screening, vermeld in artikel 357/47, en worden verankerd in een individueel opleidingsplan, gebaseerd op het standaardtraject.

§3. De aanloopcomponent focust op het stimuleren van de arbeidsrijpheid van de leerling en is gericht op:
1° het verbeteren van de arbeidsgerichte competenties van de leerling of
2° het verbeteren van loopbaangerichte competenties, het zoeken naar een tewerkstelling en verbetering van sollicitatievaardigheden, of;
3° de versterking van vaktechnische competenties.
De verschillende onderdelen kunnen geïntegreerd worden aangeboden.

De Vlaamse Regering kan aanvullend op de doelstellingen, vermeld in het eerste lid, een verdere focus van de aanloopcomponent bepalen.

§4. De aanloopcomponent kan ook ingevuld worden met een begeleide leerervaring op een werkplek. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere organisatie van deze leerervaring, met inbegrip van mogelijke trajecten, het statuut van de leerling en de te hanteren overeenkomst.

§5. In een aanloopstructuuronderdeel hebben gepaste en redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften als vermeld in artikel 136/2, zowel betrekking op de schoolcomponent als op de aanloopcomponent. De klassenraad werkt hiervoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding, de betrokken personen en de onderneming, voor wat de aanpassingen op de werkplek betreft. De Vlaamse Regering kan voorzien in een ondersteuning van de werkgever voor het doorvoeren van eventuele gepaste en redelijke aanpassingen.".

Art. 73. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/47 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/47. Na de inschrijving volgt een screening die de klassenraad moet toelaten om te beslissen of de leerling het aanloopstructuuronderdeel al dan niet kan volgen. De screening verloopt op de volgende wijze;
1° de screening wordt uitgevoerd door de aanbieder van de aanloopfase en heeft betrekking op arbeidsrijpheid, arbeidsbereidheid, studieoriëntatie, interesses, motivatie en eerder verworven competenties;
2° de screening vindt zo spoedig mogelijk en uiterlijk tien opleidingsdagen na de start van de effectieve lesbijwoning plaats;
3° de middelen of methodieken voor de screening worden door de Vlaamse Regering gevalideerd met het oog op kwaliteitsborging;
4° als uit het resultaat van de screening blijkt dat de jongere kan starten in het aanloopstructuuronderdeel, geeft die screening de invulling van de aanloopcomponent aan als vermeld in artikel 357/46;
5° als de klassenraad op basis van de screening beslist dat de jongere het aanloopstructuuronderdeel niet kan aanvatten, is die beslissing bindend voor de jongere en wordt hij uit het aanloopstructuuronderdeel uitgeschreven.".

In het eerste lid, 1° en 2°, wordt verstaan onder:
1° arbeidsbereid: gemotiveerd om te leren en te participeren op de werkplek;
2° opleidingsdag: een dag waarop opleiding in de vorm van lessen of met lessen gelijkgestelde activiteiten wordt georganiseerd.".

Art. 74. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/48 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/48. Vanaf het moment dat een jongere een tewerkstelling heeft met een overeenkomst, als vermeld in artikel 357/21, wordt de inschrijving in het aanloopstructuuronderdeel stopgezet en kan de jongere inschrijven in een duaal structuuronderdeel indien voldaan aan de toelatingsvoorwaarden zoals vermeld in artikel 357/12.".

Art. 75. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/49 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/49. Een inschrijving in een aanloopstructuuronderdeel kan gedurende het hele schooljaar.".

Art. 76. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/50 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/50. Bij de leerlingenevaluatie doet de klassenraad, naast de studievoortgang, eveneens uitspraak over de wenselijkheid tot verderzetting en invulling van de aanloopfase;

Studievoortgang binnen een aanloopstructuuronderdeel of tussen aanloopstructuuronderdelen van hetzelfde standaardtraject is van rechtswege mogelijk op basis van het behalen van een afgewerkte set van beroepsgerichte competenties, ongeacht de voortgang in de algemeenvormende competenties;

Voor een regelmatige leerling die zijn opleiding in de loop van of op het einde van het schooljaar beëindigt, beslist de klassenraad, na evaluatie, over de studiebekrachtiging. De studiebekrachtiging in aanloopstructuuronderdelen is gebaseerd op onderwijs- en beroepskwalificaties of op onderdelen ervan.

De Vlaamse regering legt de lijst van studiebewijzen vast die uitgereikt kunnen worden in aanloopstructuuronderdelen.".

Art. 77. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/51 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/51. Met behoud van de toepassing van de bestaande vrijstellingsmogelijkheden voor bepaalde onderdelen van een structuuronderdeel, kan de klassenraad beslissen om vrijstelling te verlenen voor een deel of het geheel van de algemene vorming vanaf het schooljaar dat begint in het kalenderjaar waarin de jongere de leeftijd van achttien jaar bereikt.

Bij een vrijstelling voorziet de klassenraad in een alternatieve invulling van de vrijgekomen opleidingsuren.".

Art. 78. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Financiering of subsidiëring van de aanbieders en organisatoren".

Art. 79. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 78, een artikel 357/52 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/52. §1. Voor de berekening van de financiering of subsidiëring in de vorm van:
1° het kader onderwijzend personeel op basis van een pakket uren-leraar
2° het kader bestuurspersoneel, met uitzondering van het ambt van directeur, en het kader ondersteunend personeel op basis van een globale puntenenveloppe
3° het werkingsbudget,
zoals bepaald in respectievelijk deze codex en in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, worden de aanloopstructuuronderdelen beschouwd als:
4° deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is
5° deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is.

Artikel 357/26 tot en met 357/28 over de financiering of subsidiëring van duale structuuronderdelen, zijn ook van toepassing op aanloopstructuuronderdelen.

§2. Als de aanbieder van een aanloopstructuuronderdeel een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is, worden aanvullende werkingsmiddelen toegekend

op basis van het aantal dagen dat jongeren binnen de fase arbeidsdeelname of de aanloopfase tijdens het voorafgaande schooljaar effectief gepresteerd hebben. De Vlaamse Regering legt de overeenkomstige financierings- of subsidiebedragen vast en kan bijkomende voorwaarden bepalen.".

Art. 80. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/53 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/53. Vanaf de ingang van dit decreet lanceert de Vlaamse Regering minstens eenmaal om de zes jaar een oproep voor organisatoren om de aanloopcomponent in te vullen.

De oproep, vermeld in het eerste lid, omvat minstens de volgende bepalingen:
1° de selectieprocedure die gebruikt wordt om de organisatoren aan te wijzen;
2° de organisatoren die in aanmerking komen om de aanloopcomponent in te vullen;
3° de hoogte van de subsidie en resultaatsgerichtheid;
4° de voorwaarden waaronder de subsidies kunnen worden toegekend en eventueel kunnen worden ingetrokken;
5° de maximale subsidieerbare ondersteuning;
6° de evaluatie van de trajecten.".

Art. 81. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 7. Monitoring".

Art. 82. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 81, een artikel 357/54 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/54. De Vlaamse Regering bepaalt de manier van monitoren van leerlingen in aanloopstructuuronderdelen, waarbij minstens de start- en einddatum van elke individuele leerling worden gemonitord. De Vlaamse Regering bepaalt ook de te koppelen gegevens tussen het beleidsdomein Onderwijs en het beleidsdomein Werk, die nodig zijn om de monitoring uit te voeren.".

Art. 83. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Kwaliteitstoezicht".

Art. 84. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 83, een artikel 357/55 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/55. Het kwaliteitstoezicht op aanloopstructuuronderdelen verloopt conform de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs."

Hoofdstuk 3: Wijzigingen van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Art. 85. In artikel 3 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor punt 1°, dat punt 1°bis wordt, wordt een nieuw punt 1° ingevoegd dat luidt als volgt:
"1° aanloopcomponent: de invulling van de component werkplekleren die samen met de component leren zorgt voor het voltijds engagement voor arbeidsbereide leerlingen waarvan de arbeidsgerichte, loopbaangerichte of vaktechnische competenties verder dienen te worden versterkt;
2° punt 4° wordt opgeheven;
3° punt 12° wordt opgeheven;
4° voor punt 10°bis, dat punt 10°ter wordt, wordt een nieuw punt 10°bis ingevoegd dat luidt als volgt:
"10°bis NAFT: een naadloos flexibel traject onderwijs-welzijn als vermeld in artikel 44 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010
5° in punt 19° wordt het woord "voortraject" geschrapt;
6° in punt 19° wordt het woord "brugproject" vervangen door het woord "aanloopcomponent";
7° punt 21° wordt opgeheven.

Art. 86. In artikel 6, § 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in het tweede lid, 2°, worden de woorden "via een brugproject" vervangen door de zinsnede "via een aanloopcomponent, als vermeld in artikel 357/45 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010";
2° in het tweede lid wordt punt 3° opgeheven;
3° in het derde lid wordt punt 2° opgeheven.

Art. 87. In artikel 6, §2 van hetzelfde decreet, wordt punt 1°, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, vervangen door wat volgt:

"1° de reguliere tewerkstelling op basis van een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;".

Art. 88. In artikel 7 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "persoonlijk ontwikkelingstraject" vervangen door het woord "NAFT";

2° het tweede en derde lid worden opgeheven.

Art. 89. In artikel 11, §1, van hetzelfde decreet, wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° deelnemen aan en samenwerken binnen een of meer overlegfora als vermeld in artikel 357/31 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Art. 90. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 30 juni 2017, wordt een artikel 17/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

"Art. 17/1. De erkenning en subsidiëring van de centra voor deeltijdse vorming eindigt met ingang van een door de Vlaamse Regering nader te bepalen datum".

Art. 91. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 18;
2° artikel 19, gewijzigd bij de decreten van 8 mei 2009, 9 juli 2010, 21 december 2012 en 19 juni 2015.

Art. 92. In hoofdstuk III, afdeling II, van hetzelfde decreet, wordt onderafdeling II, die bestaat uit artikel 26, opgeheven.

Art. 93. In artikel 27 van hetzelfde decreet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in §1 wordt de zinsnede 'naar rata van 15 wekelijkse uren' vervangen door 'naar rata van 15 of 16 wekelijkse uren';
2° in §2, 2° wordt de zinsnede 'worden 15 wekelijkse uren' vervangen door 'worden de 15 of 16 wekelijkse uren, zoals vermeld in §1,'

Art. 94. Artikel 31, tweede lid van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"Voor de praktijkopleiding in de leertijd wordt een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen gesloten.".

Art. 95. Artikel 34 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 96. Artikel 35 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 17 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 35. Een NAFT wordt georganiseerd naar rata van 28 uur op weekbasis als de NAFT voor de jongere de component leren en de component werkplekleren vervangt. Het centrum bepaalt of het voor een individuele leerling opportuun is om alleen de component leren of alleen de component werkplekleren door een NAFT te vervangen.

Een NAFT kan gespreid worden over een aantal weken, eventueel schooljaaroverschrijdend, zonder afbreuk te doen aan de bedoeling dat een jongere overgaat naar een effectieve invulling van de component leren en de component werkplekleren. Een NAFT kan starten op elk moment van het schooljaar.

De Vlaamse Regering zal bijkomende bepalingen vastleggen voor de organisatie van een NAFT."

Art. 97. Artikel 36 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 98. In artikel 39 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Een jongere die in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is ingeschreven, maar een NAFT volgt, kan dat traject uiterlijk tot het einde van het schooljaar waarin hij zijn leerplicht beëindigt volgen".

Art. 99. In artikel 44 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 100. Artikel 46 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 46. Na de inschrijving in het deeltijds beroepssecundair onderwijs of in de leertijd wordt de jongere met het oog op de latere warme overdracht ingeschreven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

Art. 101. In artikel 60 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord "voortraject" geschrapt;

2° in het eerste lid wordt het woord "brugproject" vervangen door het woord "aanloopcomponent";

3° in het derde lid wordt het woord "voortraject" vervangen door het woord "aanloopcomponent".

Art. 102. In artikel 62 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt opgeheven;
2° in het zevende lid wordt de zinsnede "hetzij het brugproject" vervangen door de woorden "hetzij de aanloopcomponent";
3° in het zevende lid wordt de zinsnede "hetzij het voortraject" opgeheven;
4° in het zevende lid wordt de zinsnede "hetzij persoonlijke ontwikkelingstraject" vervangen door de woorden "hetzij een NAFT" en wordt de zin "Voor inschaling in het persoonlijk ontwikkelingstraject is een gemotiveerd verslag van het centrum voor leerlingenbegeleiding vereist" vervangen door de zinnen "Voor NAFT is een advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding vereist. Als een jongere op een door de Vlaamse Regering nader te bepalen datum in een voortraject is ingeschreven, doorloopt die jongere opnieuw een screening met het oog op een inschaling in een NAFT, aanloopcomponent of arbeidsdeelname.".

Art. 103. Artikel 63 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 63. Trajectbegeleiding heeft als ultiem doel de jongere in een aangepast tempo naar de arbeidsdeelname te loodsen.

Bij inschaling in hetzij de arbeidsdeelname, hetzij de aanloopcomponent, wordt een trajectbegeleidingsplan opgesteld door de trajectbegeleider van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of de trajectbegeleider van het centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, in overleg met de actoren die betrokken zijn bij de invulling van de component leren en de component werkplekleren.

Om de twee maanden is er een overleg tussen de trajectbegeleider van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of de trajectbegeleider van het centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen , het centrum voor leerlingenbegeleiding, en zo nodig de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, ter eventuele bijsturing van het trajectbegeleidingsplan.

De opeenvolgende fasen die de jongere in zijn traject doorloopt, worden geregistreerd in het trajectvolgsysteem van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

In het vierde lid wordt verstaan onder fasen: de aanloopcomponent en de arbeidsdeelname.

Bij trajectbegeleiding kan er een beroep worden gedaan op tweedelijnsondersteuning door een bemiddelaar van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.".

Art. 104. In artikel 64, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° de woorden ",het brugproject" worden vervangen door de woorden "de aanloopcomponent";
2° de woorden "het voortraject" worden geschrapt;

2° de woorden "het persoonlijk ontwikkelingstraject" worden vervangen door het woord "NAFT".

Art. 105. Artikel 85 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 106. In artikel 86, §1, 3°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de woorden "een door de Vlaamse Regering bepaald project dat voorbereidt op arbeidsdeelname" vervangen door de woorden "een door de Vlaamse Regering bepaald project dat of een bepaalde fase die voorbereidt op arbeidsdeelname".

Art. 107. In artikel 90, §1, worden volgende wijzigingen aangebracht:
1° het vierde lid wordt vervangen door wat volgt: "4° overdracht van uren-leraar naar een organisatie die in het schooljaar 2018-2019 erkend was als centrum voor deeltijdse vorming, voor de realisatie van een les- of lesvervangend aanbod ter ondersteuning van de leerling. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van melding van die overdracht aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten, de grootte van dat krediet per uur-leraar dat wordt omgezet, de wijze van toekenning ervan en de activiteiten die kunnen worden overgedragen."
2° het vijfde lid wordt opgegeven.

Art. 108. In artikel 91 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° de zinsnede "organisatie van een persoonlijk ontwikkelingstraject, een voortraject" wordt vervangen door de woorden "organisatie van een NAFT";
2° de zinsnede ",of een brugproject" wordt vervangen door de woorden " of aanloopcomponent".

Art. 109. In hoofdstuk III, afdeling V, van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt onderafdeling III, die bestaat uit artikel 94 tot en met artikel 96, opgeheven.

Art. 110. Artikel 98 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt opgeheven.

Art. 111. Artikel 99 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 99. De Vlaamse Regering bepaalt welke studiebewijzen er kunnen worden uitgereikt gedurende en na afloop van de aanloopcomponent.".

Art. 112. In hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden onderafdeling I, die bestaat uit artikel 100, en onderafdeling II, die bestaat uit artikel 101, opgeheven.

Art. 113. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 103 tot en met artikel 108, opgeheven.

Art. 114. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 140, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014;

2° artikel 141.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen"

Art. 115. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen", vervangen bij het decreet van 20 april 2012, worden volgende wijziging aangebracht:
1° een punt 9° wordt toegevoegd dat luidt als volgt: "9° aanloopstructuuronderdelen: de structuuronderdelen die zijn opgenomen in de lijst van aanloopstructuuronderdelen vastgelegd door de Vlaamse Regering conform artikel 357/40, 1° van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, waarop de bepalingen van deel V/2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 van toepassing zijn";
2° een punt 10° wordt toegevoegd dat luidt als volgt: "10° duale structuuronderdelen: de structuuronderdelen die zijn opgenomen in de lijst van duale structuuronderdelen vastgelegd door de Vlaamse Regering conform artikel 357/5 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, waarop de bepalingen van deel V/1 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 van toepassing zijn;".

Art. 116. In artikel 13 van hetzelfde decreet , vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, punt 7° worden de woorden "de werkplekcomponent van" geschrapt;

2° in paragraaf 3, eerste lid, worden volgende wijzigingen aangebracht:
b) wordt het punt 12°, waarvan de bestaande tekst een punt 13° zal vormen, vervangen door wat volgt:
"12° een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties & Studietoelagen;";

3° in paragraaf 3 wordt tussen het eerste en het tweede lid, een nieuw lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"Elke geleding, vermeld in het eerste lid, 4° tot en met 12°, duidt een effectieve en een plaatsvervangende vertegenwoordiger aan.".

Art. 117. In artikel 17 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, 1° en 2° wordt de zinsnede "vier leden, voorgedragen door " telkens vervangen door de woorden "minstens drie vertegenwoordigers van";

2° tussen het eerste en tweede lid wordt een nieuw lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid, 1° en 2° wordt het sectoraal partnerschap in sectoren zonder representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, samengesteld uit minstens 3 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en minstens 3 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de raad van bestuur van het sectorfonds van de betrokken sector.";

3° in het derde lid wordt tussen de woorden "haar" en "vertegenwoordiger(s)" de woorden "effectieve en plaatsvervangende" ingevoegd.

Art. 118. In artikel 26 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 april 2012, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 worden een punt 4° en 5° toegevoegd die luiden als volgt:

"4° aanloopstructuuronderdelen;
5° duale structuuronderdelen.".

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:
"§2. De leertijd, vermeld in paragraaf 1, 1°, de aanloopstructuuronderdelen vermeld in paragraaf 1, 4° en de duale structuuronderdelen, vermeld in paragraaf 1, 5° zijn een niet-economische dienst van algemeen belang.".

Art. 119. Artikel 28 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"De praktijkopleiding in de leertijd omvat het sluiten van een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.".

Art. 120. In artikel 37 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 juli 2008, 8 mei 2009 en 20 april 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "leertijd en ondernemerschapstrajecten" vervangen door de zinsnede "leertijd, aanloopstructuuronderdelen, duale structuuronderdelen en ondernemerschapstrajecten";
2° in paragraaf 4 worden in punt 1° de woorden "leertijd en ondernemerschapstrajecten" vervangen door de zinsnede "leertijd, aanloopstructuuronderdelen, duale structuuronderdelen en ondernemerschapstrajecten";
3° aan paragraaf 5 wordt aan de inleidende zin de zinsnede "aanloopstructuuronderdelen en de duale structuuronderdelen" toegevoegd.

Art. 121. In artikel 38, paragraaf 3 van hetzelfde decreet wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° deelnemen aan en samenwerken binnen een of meer overlegfora als vermeld in artikel 357/32 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Hoofdstuk 5. wijzigingsbepalingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.

Art. 122. In artikel 2 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:
"3° mentor: de persoon die binnen de onderneming aangeduid wordt om de leerling op de werkplek op te leiden en te begeleiden;".

2° punt 8° wordt vervangen door wat volgt:
"8° trajectbegeleider: het gemandateerde personeelslid van een aanbieder duaal leren, dat belast is met de opvolging en begeleiding van de leerling met het oog op de volledige realisatie van het opleidingsplan;".

Art. 123. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan een leerling voor de uitvoering van zijn alternerende opleiding in de volgende gevallen een deeltijdse arbeidsovereenkomst sluiten:

1° als de onderneming valt onder het toepassingsgebied van artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector; voor deze overeenkomsten gelden de bepalingen van dit hoofdstuk en de bepalingen van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;
2° als de onderneming ressorteert onder het paritair comité 143 voor de zeevisserij; voor deze overeenkomsten gelden de bepalingen van dit hoofdstuk en de bepalingen van de wet van 3 mei 2003 tot regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst voor de zeevisserij en tot verbetering van het sociaal statuut van de zeevisser.".

2° er wordt een vierde lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan een leerling voor de uitvoering van zijn alternerende opleiding, met een onderneming die is gevestigd buiten de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst sluiten die volgens de aldaar toepasselijke regelgeving in aanmerking komt voor een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken. Voor deze overeenkomst gelden de bepalingen van de aldaar toepasselijke regelgeving.".

Art. 124. Aan artikel 4 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid, 2° kan een overeenkomst worden gesloten met een onderneming die is gevestigd buiten de Vlaamse Gemeenschap en die aldaar door de betrokken bevoegde instantie is erkend als werkplek in het kader van een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken.".

Art. 125. Aan artikel 6 wordt een vierde lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"De onderneming kan een onderdeel van de opleiding overlaten aan een andere erkende onderneming waarmee zij een samenwerkingsovereenkomst sluit. Dit is enkel mogelijk gedurende de termijn en voor de onderdelen die door het sectoraal partnerschap, of bij afwezigheid van een sectoraal partnerschap in de betrokken sector het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, zijn vastgelegd. Het afsluiten van zo een samenwerkingsovereenkomst kan enkel met onderling akkoord van alle betrokken partijen, inclusief de opleidingsverstrekker. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren of het sectorale partnerschap wordt steeds op de hoogte gesteld van het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst.".

Art. 126. Aan artikel 17, paragraaf 2 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"Als de onderneming met toepassing van artikel 6, vierde lid een onderdeel van de opleiding overlaat aan een andere erkende onderneming, blijft zij de leervergoeding verschuldigd voor de dagen dat de leerling in die andere onderneming wordt opgeleid.".

Art. 127. Aan artikel 23 wordt een punt 10° toegevoegd dat luidt als volgt:

"10° als de opleidingsverstrekker conform artikel 110/11, paragraaf 2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 de leerling heeft ingeschreven onder ontbindende voorwaarde en de inschrijving ontbindt.".

Hoofdstuk 6. Slotbepaling.

Art. 128. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2019, met uitzondering van artikel 1, 2, 3, 5 tot en met 8, 11, 12, 14, 17, 19, 21, 23, 24, 35, 39, 46, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 62, 65, 67, 69, 72, 76, 80, 82, 93, 115 tot en met 120, 122 tot en met 127 die in werking treden op 1 september 2018.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 62.635/1
van 30 januari 2018

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap
‘betreffende het duaal leren en de aanloopfase’

Op 8 december 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 26 januari 2018, een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap 'betreffende het duaal leren en de aanloopfase'.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 18 januari 2018. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 30 januari 2018.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot invoering van het stelsel van duaal leren, waarbij zowel scholen van het gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs (hierna: CDBSO) als centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen (hierna: SYNTRA-lesplaatsen) structuuronderdelen kunnen aanbieden waarbij een schoolcomponent wordt gecombineerd met, naargelang het geval, een werkplekcomponent of een aanloopcomponent (bedoeld om door te stromen naar volwaardig duaal leren).

Daartoe worden de delen V/1 en V/2 ingevoegd in de Codex Secundair onderwijs van 17 december 2010 (hierna: de Codex), die respectievelijk betrekking hebben op de duale structuuronderdelen en de aanloopstructuuronderdelen (de artikelen 9 tot 84 van het voorontwerp). Daarnaast is het nodig om verschillende bepalingen af te stemmen op de invoering van het duaal leren, met name een aantal bepalingen van de Codex (de artikelen 3 tot 8 van het voorontwerp), van het decreet van 10 juli 2008 'betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap' (artikelen 85 tot 114 van het voorontwerp), het decreet van 7 mei 2004 'tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap 'Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming-Syntra Vlaanderen'' (hierna: SYNTRA-decreet) (artikelen 115 tot 121 van het voorontwerp) en het decreet van 10 juni 2016 'tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen' (artikelen 122 tot 137 van het voorontwerp).

De ontworpen regeling treedt in principe in werking op 1 september 2019, maar sommige bepalingen van het voorontwerp, met name deze die betrekking hebben op handelingen die moeten worden gesteld vóór het nieuwe stelsel kan worden toegepast (bijv. aanvraag- en adviesprocedures), treden al in werking op 1 september 2018.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking: bevoegdheid

2. Het voorontwerp valt, onder voorbehoud van hetgeen *sub* 3 wordt opgemerkt, onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, in hoofdzaak op grond van haar bevoegdheid inzake onderwijs (artikel 127, § 1, 2°, van de Grondwet), alsook op grond van haar bevoegdheid inzake vorming en beroepsopleiding (artikel 4, 12° tot 16°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen')[1] en op grond van haar bevoegdheid betreffende "de stelsels van alternerend leren, waarin een praktijkopleiding op de werkvloer op alternerende wijze wordt aangevuld met een opleiding in een onderwijs- of opleidingsinstelling", zoals bedoeld in artikel 4, 17°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.[2]

[1] Zie adv.RvS 44.607/1 van 12 juni 2008 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 10 juli 2008 'betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap', *Parl.St.* Vl.Parl. 2007-08, nr. 1760/1, opmerking 2.2.

[2] Zie adv.RvS 59.325/1 van 29 april 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 10 juni 2016 'tot regeling van *bepaalde aspecten* van *alternerende opleidingen*', *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 772/1, opmerking 4.

3. Artikel 56 van het voorontwerp draagt de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) op om een samenwerkingsprotocol te sluiten met Actiris[3], "opdat dezelfde opdrachten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zouden worden uitgevoerd als de opdrachten die zijn toegewezen aan de [VDAB], met uitzondering van de standaardtrajecten".

Gelet op de bevoegdheden van Actiris kan het samenwerkingsprotocol met Actiris uit zijn aard enkel betrekking hebben op "gewestbevoegdheden" inzake tewerkstelling en arbeidsbemiddeling, en niet op aangelegenheden van onderwijs, vorming of beroepsopleiding waarvoor de VDAB wordt ingeschakeld.

Gelet op de *sub* 2 vastgestelde bevoegdheidsgrondslagen, is bijgevolg niet duidelijk op welke van de in het voorontwerp geregelde opdrachten van de VDAB het samenwerkingsprotocol betrekking kan hebben. De memorie van toelichting bevat op dit vlak geen verduidelijking, en stelt enkel dat het gaat om een overeenkomst "in functie van de bevoegdheden in verband met duaal leren die initieel aan VDAB zijn toegewezen, met uitzondering van de standaardtrajecten. Ook een eventuele delegatie aan andere Brusselse actoren wordt idealiter opgenomen binnen deze overeenkomst".

In het voorontwerp worden (advies)bevoegdheden toevertrouwd aan de VDAB in de artikelen 19 (advies in het kader van de ontwikkeling van het standaardtraject), 24 (advies aan zij-instromers van duale structuuronderdelen), 36 (inschrijving leerling in duaal structuuronderdeel in de VDAB), en 53 (deelname aan de overlegfora). Aldus lijkt het samenwerkingsprotocol enkel betrekking te kunnen hebben op de inschrijving bij de VDAB, bedoeld in het ontworpen artikel 357/21, derde lid, van de Codex. De overige opdrachten hebben immers betrekking op onderwijsbevoegdheden, waarvoor de Vlaamse overheid trouwens rechtstreeks opdrachten kan geven aan de VDAB ten aanzien van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Aangezien het ontworpen artikel 357/21, derde lid, van de Codex door zijn algemene formulering geacht kan worden ook betrekking te hebben op de gewestbevoegdheden inzake de VDAB, kan hierover een samenwerkingsprotocol met Actiris worden gesloten. Artikel 1 van het voorontwerp moet dan wel worden aangevuld met een verwijzing naar gewestaangelegenheden.

[3] Dit is de instelling die, op grond van de ordonnantie van 18 januari 2001 'houdende organisatie en werking van Actiris' belast is met de uitvoering van het gewestelijk werkgelegenheidsbeleid in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Algemene opmerking: het gelijkheidsbeginsel in onderwijsaangelegenheden (artikel 24, § 4, van de Grondwet)

4. Artikel 24, § 4, van de Grondwet herbevestigt voor onderwijszaken het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Volgens die bepaling zijn alle inrichtende machten (lees: schoolbesturen), instellingen en personeelsleden gelijk voor de wet of het decreet. Zij moeten derhalve allen op een gelijke manier worden behandeld, tenzij objectieve onderlinge verschillen een andere behandeling redelijk kunnen verantwoorden. In zijn rechtspraak inzake het gelijkheidsbeginsel in onderwijsaangelegenheden heeft het Grondwettelijk Hof er herhaalde malen op gewezen dat om een verschil in behandeling, bijv. tussen onderwijsinstellingen ten aanzien van de regel van gelijkheid en niet-discriminatie te verantwoorden, het niet voldoende is te wijzen op het bestaan van objectieve verschillen tussen bijv. instellingen. Bovendien moet worden aangetoond dat, ten aanzien van de geregelde aangelegenheid, het aangevoerde onderscheid relevant is om een verschillende behandeling in redelijkheid te verantwoorden.[4]

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de beoogde maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

5. Uit de bepalingen van het voorontwerp blijkt dat scholen voor secundair onderwijs geen aanloopstructuuronderdelen kunnen organiseren, terwijl zij wel structuuronderdelen duaal onderwijs kunnen aanbieden (zie onder meer de artikelen 2 en 3 van het voorontwerp).

De gemachtigde verklaart in dit verband:

> "De beperking van inrichting van aanloopstructuren tot CDO's en Syntra vloeit vooral voort vanuit de huidige werking van leren en werken. Binnen deze werking zijn beide aanbieders bekend met jongeren in een voortraject en zijn de CDO's bekend met jongeren in (o.a.) brugproject. Door deze opgedane ruime ervaring biedt de beperking meer garantie op een succesvolle invulling van de aanloopfase. De aanwezige begeleidingscontext zal het voor jongeren mogelijk maken om in de aanloopfase de nodige competenties te verwerven die een doorstroom naar een duaal structuuronderdeel (dat eveneens binnen hetzelfde CDO/Syntra kan worden ingericht) mogelijk maken."

De stellers van het voorontwerp gaan er blijkbaar vanuit dat niet arbeidsrijpe jongeren meestal in deze CDBSO en de SYNTRA-lesplaatsen een opleiding volgen. Leerlingen in het voltijds secundair onderwijs die nog niet arbeidsrijp of arbeidsbereid zijn, lijken verplicht te worden minstens tijdelijk over te stappen naar het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Voor dergelijke scholen wijst de memorie van toelichting er wel op dat samenwerking tussen de scholen voor het voltijds secundair onderwijs en de CDBSO wenselijk is:

> "Het is wenselijk dat de scholen voor voltijds onderwijs en de aanbieders van de aanloopfase onderling streven naar een hoge mate van samenwerking voor die jongeren uit scholen voor voltijds secundair onderwijs die nood hebben aan een aanloopfase".

[4] Zie o.m. GwH 13 juli 2001, nr. 104/2001, B.5; GwH 23 april 2002, nr. 73/2002, B.3; GwH 11 juni 2008, nr. 90/2008, B.5. In dezelfde zin, GwH 21 maart 1995, nr. 27/95, B.5.

Gelet op de hoger vermelde beginselen inzake gelijkheid en niet-discriminatie, komt het de stellers van het voorontwerp toe in een voldoende duidelijke en pertinente verantwoording te voorzien voor de uitsluiting van de scholen voor voltijds secundair onderwijs van het inrichten van aanloopstructuuronderdelen.

Algemene opmerking: artikel 24, § 1 en § 3 van de Grondwet

6. Het bij artikel 19 van het voorontwerp ontworpen artikel 357/7, § 2, van de Codex bepaalt uitdrukkelijk dat voor een duaal structuuronderdeel dat wordt aangeboden door een CDBSO of een SYNTRA-lesplaats, levenbeschouwelijke vakken niet worden aangeboden.[5] Als de aanbieder een school voor voltijds secundair onderwijs is, geldt de verplichting tot organisatie van het levensbeschouwelijk onderricht wel.

7. Naast de scholen voor voltijds secundair onderwijs en de CDBSO, moeten ook de SYNTRA-lesplaatsen als onderwijsinstellingen, in de zin van artikel 24 van de Grondwet, worden beschouwd.

In advies 44.607/1 van 12 juni 2008 concludeerde de Raad van State, afdeling Wetgeving, immers "dat, enerzijds, de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, in de mate dat zij hun bevoegdheden op het vlak van de leertijd uitoefenen, en anderzijds, de organisatie van de leertijd, veeleer als onderwijs dan als beroepsopleiding zullen dienen te worden aangemerkt. Gelet op dat besluit, zullen de betrokken bepalingen inzonderheid getoetst moeten worden aan artikel 24, § 1 en § 5, van de Grondwet".[6] De door de SYNTRA-lesplaatsen aangeboden duale structuuronderdelen (en dus ook de SYNTRA-lesplaatsen voor zover ze deze structuuronderdelen aanbieden) zullen des te meer als onderwijsaangelegenheid moeten worden beschouwd. Het voorontwerp bepaalt bovendien dat de door de SYNTRA-lesplaatsen georganiseerde structuuronderdelen voor de financiering beschouwd moeten worden als deeltijds beroepssecundair onderwijs.[7] Daarnaast moet vastgesteld worden dat de duale structuuronderdelen, ongeacht de aanbieder duaal leren, als voltijds gewoon secundair onderwijs moeten worden beschouwd (artikel 15 van het voorontwerp, het ontworpen artikel 357/4 van de Codex).

8.1. Artikel 24, § 1, vierde lid van de Grondwet bepaalt dat "[d]e scholen ingericht door openbare besturen (...), tot het einde van de leerplicht, de keuze aan[bieden] tussen onderricht in een der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer". Artikel 24, § 3, tweede lid van de Grondwet stelt dat "[a]lle leerlingen die leerplichtig zijn, (...) ten laste van de gemeenschap recht [hebben] op een morele of religieuze opvoeding".

[5] Dit volgt overigens ook uit het bij artikel 2 ingevoegde artikel 2, § 6, van de Codex Secundair Onderwijs dat de bepalingen inzake levensbeschouwelijk onderwijs niet van toepassing verklaart op de duale structuuronderdelen.

[6] Adv.RvS 44.607/1 van 12 juni 2008 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 10 juli 2008 'betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap', *Parl.St.* Vl.Parl. 2007-08, nr. 1760/1, opmerking 2.3.

[7] Zie artikel 41 van het voorontwerp (ontworpen artikel 357/25, § 1, 6° [lees: c)] van de Codex) en artikel 79 van het voorontwerp (ontworpen artikel 357/52, § 1, eerste lid, 5° [lees: b)], van de Codex).

8.2. In de verklarende nota bij de herziening van artikel 17 van de Grondwet (het latere artikel 24) wordt over het godsdienstonderricht het volgende gezegd:

> "Alle jongeren die vol- of deeltijds leerplichtig zijn, hebben recht op morele of religieuze opvoeding, ten laste van de Gemeenschap en dus binnen het lessenrooster. Officiële scholen bieden tot het einde van de leerplicht de keuze aan tussen onderricht in een der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer. Deze grondwettelijke bepaling laat de mogelijkheid open, dat een Gemeenschap bij decreet zou bepalen of in het door haar ingericht onderwijs deze keuze een verplichting is".[8]

In de parlementaire bespreking verklaarde een toenmalige minister bevoegd voor het onderwijs het volgende:

> "Alle scholen, ingericht door openbare besturen met inbegrip van de scholen ingericht door de Gemeenschappen, bieden, tot het einde van de leerplicht, de keuze aan tussen onderricht in een der erkende godsdiensten en in de niet-confessionele zedenleer.
>
> Ook wordt gepreciseerd dat de godsdienstige of zedelijke opvoeding tijdens de duur van de leerplicht, ten laste is van de Gemeenschap.
>
> (…)
>
> Er bestaat een klein verschil tussen het gewijzigde artikel 17 en de bepalingen die momenteel van kracht zijn. In artikel 17 wordt rekening gehouden met de wet van juni 1938 op de leerplicht.
>
> De wet van juni 1983 staat immers aan jongeren die 15 jaar oud zijn, toe tot aan het eind van de leerplicht ofwel een onderwijs met volledig leerplan ofwel een onderwijs met beperkt leerplan en een deeltijdse opleiding te volgen. De jongeren die een deeltijdse opleiding volgen hebben dus de keuze tussen onderwijs van een der erkende godsdiensten en lessen in de niet-confessionele zedenleer."[9]

8.3. Door te bepalen dat een CDBSO dat duaal leren aanbiedt geen levensbeschouwelijke vakken aanbiedt, althans voor zover de betrokken leerlingen onderworpen zijn aan de (deeltijdse) leerplicht, lijken beide grondwetsbepalingen te worden geschonden. Hetzelfde geldt wanneer een SYNTRA-lesplaats duaal leren aanbiedt. Voor zover zij betrokken worden bij duaal leren moeten SYNTRA-lesplaatsen immers geacht worden op te treden als een onderwijsinstelling.

9.1. Hierover ondervraagd verklaarde de gemachtigde:

> "Artikel 24, §3 van de Grondwet geeft niet aan of het recht op morele of religieuze opvoeding ten laste van de gemeenschap geldt voor leerlingen onder de deeltijdse leerplicht. Er bestaat evenmin rechtspraak over de vraag of dit recht voorbehouden is aan leerlingen onder de voltijdse leerplicht. Bij de uitbouw van het deeltijds onderwijs na de verlenging van de leerplicht tot 18 jaar werd dit vraagstuk niet expliciet geregeld. De operationalisering van het recht op morele en religieuze opvoeding verloopt onder meer via de vastlegging van de lestijden in de respectievelijke soorten onderwijsvormen en –

[8] Verklarende nota bij het voorstel tot herziening van artikel 17 van de Grondwet, *Parl.St*. Senaat BZ 1988, 100-1/1°, p. 4.

[9] Verslag van de senaatscommissie voor de herziening van de grondwet en de hervorming der instellingen, *Parl.St*. Senaat BZ 1988, 100-1/2°, p. 33-34.

niveaus. De beslissing om geen verplichte lestijden levensbeschouwing te voorzien in duale structuuronderdelen (die evenwel ook als voltijds secundair onderwijs worden beschouw) ingericht door CDO/Syntra kan worden opgevat als een impliciete beslissing uit het verleden om het recht op morele en religieuze opvoeding voor te behouden aan de voltijds leerplichtige leerlingen. Destijds werden ook geen opmerkingen gemaakt bij de overeenstemming hiervan met artikel 24, §3 van de Grondwet. In het voorliggend decreet wensen we deze situatie te continueren".

9.2. De gemachtigde merkt aldus terecht op dat de ontworpen uitdrukkelijke regeling een voortzetting betreft van een bestaande feitelijke en juridische toestand.

Artikel 8 van de Schoolpactwet[10], waarnaar de toenmalige minister van onderwijs in het geciteerde verslag verwijst, dateert van vóór de grondwetsherziening van 1988, en regelde het onderwijs in de levensbeschouwelijke vakken in het officieel onderwijs, voor het "lager en secundair onderwijs *met volledig leerplan*". Deze bepaling werd in de Vlaamse Gemeenschap opgeheven bij decreet van 14 februari 2003 'betreffende het onderwijs XIV' en in het bijzonder hernomen in (het later hernummerde) artikel 52*septies* van het decreet van 31 juli 1990 'betreffende het onderwijs-II'. Die bepaling is vervolgens opgenomen in artikelen 97 van de Codex Secundair Onderwijs en regelt het levensbeschouwelijk onderricht in het "officieel voltijds secundair onderwijs".

10. Hoewel de grondwettigheid van die beschreven toestand na 1988 klaarblijkelijk nooit in vraag is gesteld, neemt dit niet weg dat deze situatie op gespannen voet staat met artikel 24, §§ 1 en 3, van de Grondwet, zoals hierboven is aangetoond.

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 11

11. Gelet op de definitie van "aanbieder duaal leren" in het ontworpen artikel 357/2 van de Codex Secundair Onderwijs (artikel 12 van het voorontwerp), volstaat het om in het ontworpen artikel 357/1 van de Codex "aanbieders duaal leren" te schrijven in plaats van "scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen".

Artikel 12

12. Het ontworpen artikel 357/2 van de Codex heeft betrekking op definities voor de toepassing van deel V/1, dat enkel bepalingen bevat over duale structuuronderdelen in het secundair onderwijs.

[10] Wet van 29 mei 1959 'tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving'.

Het heeft dan ook geen zin om in punt 7° te verwijzen naar de modulaire opbouw van "een aanloopstructuuronderdeel, als vermeld in deel V/2". Ofwel moet het begrip "modulair" ook gedefinieerd worden voor deel V/2 (ontworpen artikel 357/38, artikel 60 van het voorontwerp), zoals bijvoorbeeld gebeurd is voor het begrip klassenraad dat ook in elk deel wordt gedefinieerd, ofwel moet het begrip "modulair" gedefinieerd worden in artikel 3 van de Codex dat definities bevat die gelden voor de ganse Codex.

Artikel 17

13. Het ontworpen artikel 357/5 van de Codex draagt aan de Vlaamse Regering op de duale structuuronderdelen in te delen in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede en de derde graad.

In het voorontwerp van decreet 'tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs' wordt voorzien in de vervanging van studiegebieden door studiedomeinen.[11]

Weliswaar is de inwerkingtreding van deze wijziging voorgenomen op 1 september 2019, terwijl artikel 17 van het voorontwerp in werking zou treden op 1 september 2018. Het verdient evenwel aanbeveling, ofwel in het voorliggende voorontwerp ofwel in het voorontwerp tot modernisering van het secundair onderwijs te voorzien in een aanpassing van dit artikel op 1 september 2019.

Artikel 19

14. Er bestaat een discrepantie tussen de tekst van het ontworpen artikel 357/7, § 1, van de Codex en de memorie van toelichting. Uit de tekst lijkt afgeleid te worden dat de Vlaamse Regering ten aanzien van het standaardtraject enkel een goedkeuringsbevoegdheid heeft, terwijl in de memorie van toelichting wordt bepaald dat de Vlaamse Regering "een verdere invulling van dit traject [kan] bepalen", hetgeen op een verordenende bevoegdheid wijst. De gemachtigde verklaarde dat het effectief om een goedkeuringsbevoegdheid gaat en dat de memorie zal worden aangepast.

Het ontworpen artikel 357/7, § 1, eerste lid, van de Codex bepaalt evenwel niet welk orgaan of welke instantie de standaardtrajecten ontwikkelt. De gemachtigde bevestigde enkel dat de Vlaamse Regering de standaardtrajecten goedkeurt. Het verdient aanbeveling duidelijk te bepalen of de minister, dan wel de overige betrokkenen, de standaardtrajecten ontwikkelen en ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorleggen.

[11] Voorontwerp van decreet 'tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs', waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, op 24 januari 2018 advies 62.607/1 heeft uitgebracht.

15. Aangezien de overige onderdelen van de bepaling betrekking hebben op het standaardtraject, vorme men het derde lid, dat betrekking heeft op de duale structuuronderdelen, om tot een zelfstandige bepaling of tot een aparte paragraaf 2.

Artikel 23

16. In paragraaf 4 van het ontworpen artikel 357/9 van de Codex, schrijve men "vermeld in deze paragraaf" in plaats van "vermeld in § 4".

Artikel 24

17. In het ontworpen artikel 357/10, laatste lid, van de Codex wordt een periode omschreven als "in afwachting van de geleidelijke invoering van de modernisering van het secundair onderwijs". Deze omschrijving moet nauwkeuriger gebeuren, door te verwijzen naar de inwerkingtreding van de toepasselijke bepalingen van de Codex. Een andere mogelijkheid bestaat er in om de notie "de modernisering van het secundair onderwijs" te definiëren in artikel 3 van de Codex of in het ontworpen artikel 357/2 van de Codex.

Artikel 25

18. Omwille van een grotere eenvormigheid en leesbaarheid, verdient het aanbeveling om het ontworpen artikel 357/11, tweede lid, tweede zin, van de Codex op dezelfde wijze te formuleren als de bij artikel 71 van het voorontwerp ontworpen tweede zin van het tweede lid van het ontworpen artikel 357/45 van de Codex.

Artikel 41

19. In het ontworpen 357/25, § 1, van de Codex schrijve men "a)", "b)" en "c)" in plaats van "4°", "5°" en "6°".

Artikel 52

20. In het ontworpen artikel 357/32, eerste lid, van de Codex schrijve men telkens "tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad" in plaats van "Brussels Hoofdstedelijk Gewest".

Artikel 53

21. In het ontworpen artikel 357/33, 4°, van de Codex wordt verwezen naar het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 'houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding'. Verwijzen naar teksten van lager hiërarchisch niveau is af te raden,

omdat dit problemen kan doen ontstaan bij wijziging van die lagere teksten.[12] Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk hof blijkt inderdaad dat in een aan de formele wetgeving voorbehouden aangelegenheid, wat *in casu* het geval is gelet op artikel 24, § 5, van de Grondwet, een verwijzing naar een "lagere" rechtsnorm impliceert dat die norm in die zin dient te worden geïnterpreteerd dat wordt verwezen naar de "lagere" norm zoals hij van toepassing was *op de datum van de totstandkoming* van de "hogere" norm.[13]

22. In punt 6 van het ontworpen artikel 357/33 van de Codex, dient "centra" te worden geschreven in plaats van "Centrum".

Artikel 60

23. De definitie van "aanloopcomponent" in het ontworpen artikel 357/38, 2°, van de Codex geeft geen inhoudelijke aanduiding van wat de "aanloopcomponent" inhoudt. Ze voegt niets toe aan hetgeen volgt uit het ontworpen artikel 357/39 van de Codex (artikel 62 van het voorontwerp), zodat ze beter lijkt te worden weggelaten.

Artikel 67

24. In het ontworpen artikel 357/43, eerste lid, van de Codex moet worden verwezen naar "artikel 357/7" in plaats van "artikel 357/8".

Artikel 72

25. Het ontworpen artikel 357/46, § 5, van de Codex is identiek aan de bepalingen in het ontworpen artikel 357/19, van de Codex, dat de duale structuuronderdelen betreft.

Het ontworpen artikel 357/46, § 5, moet aangepast worden aan de toepassing op aanloopstructuuronderdelen. Die aanpassing moet rekening houden met het feit dat in vele gevallen een "organisator" de aanloopcomponent aanbiedt, waarbij niet noodzakelijk een onderneming tussenkomt zodat de gepaste en redelijke aanpassingen niet enkel de werkplek, maar misschien ook de plek betreffen waar de aanloopcomponent wordt georganiseerd.

Artikel 73

26. In het bij artikel 73 ontworpen artikel 357/47 van de Codex wordt bepaald dat de aanbieder van de aanloopfase een screening uitvoert, waarbij punt 3° stelt dat de middelen of methodieken voor de screening door de Vlaamse Regering worden gevalideerd met het oog op

[12] In gelijkaardige zin adv.RvS 27.612/1 van 30 april 1998, over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 14 juli 1998 'houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet basisonderwijs', *Parl.St.* Vl.Parl. 1997-98, nr. 1058/1, opmerking 6.

[13] Zie ook GwH 20 november 2008, nr. 159/2008, B.4.2 en GwH 1 september 2008, nr. 126/2008, B.6.

kwaliteitsborging. Het verdient aanbeveling te verduidelijken wie deze middelen of methodieken vaststelt, en of elke individuele aanbieder van de aanloopfase die middelen en methodieken moet laten valideren.

Artikel 79

27. In het eerste lid van het ontworpen artikel 357/52, § 1, van de Codex schrijve men "b)" en "c)" in plaats van "4°" en "5°".

Artikel 80

28. Het ontworpen artikel 357/33 van de Codex verwijst naar de periode "vanaf de ingang van dit decreet". Klaarblijkelijk wordt hiermee de inwerkingtreding bedoeld van het ontworpen decreet, zijnde 1 september 2019, en niet de "ingang" van de Codex Secundair Onderwijs. Men schrijve dan ook: "Vanaf 1 september 2019 lanceert ..."

Artikelen 83 en 84

29. Om het parallellisme met de regeling inzake de duale structuuronderdelen te behouden, verdient het aanbeveling om de artikelen 83 en 84 van het voorontwerp op te nemen voor de artikelen 81 en 82 van het voorontwerp, zodat de bepalingen betreffende het kwaliteitstoezicht de bepalingen inzake de monitoring voorafgaan.

Artikel 86

30.1. In het ontworpen artikel 6, § 1, 1°, van het decreet van 10 juli 2008 moet worden verwezen naar artikel "357/46" van de Codex in plaats van naar artikel "357/45".

30.2. Het is daarbij verwarrend om in het ontworpen 6, § 1, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet te verwijzen naar een aanloopcomponent "vermeld in artikel 357/46 van de codex secundair onderwijs", terwijl de aanloopcomponent ook gedefinieerd wordt in het ontworpen artikel 3, 1°, van het decreet van 10 juli 2008 (artikel 85 van het voorontwerp). De verwijzing in artikel 6, § 1, tweede lid, 2°, wordt het best weggelaten, terwijl de definitie in artikel 3, 1° het best wordt aangevuld.

Artikel 89

31. In het ontworpen artikel 11, § 1, 4°, van het decreet van 10 juli 2008 moet worden verwezen naar artikel "357/32" van de Codex in plaats van naar artikel "357/31".

Artikel 90

32. Het ontworpen artikel 17/1 van het decreet van 10 juli 2008 machtigt de Vlaamse Regering om de datum te bepalen waarop de erkenning en subsidiëring van de centra voor deeltijdse vorming eindigt.

Het is niet duidelijk waarom het voorontwerp de bepalingen inzake erkenning niet volledig opheft (d.w.z. artikel 17 van het decreet van 10 juli 2008). Het heeft immers weinig zin om de erkenningsmogelijkheid te behouden en tegelijkertijd bij artikel 91 van het voorontwerp de erkenningsvoorwaarden op te heffen. Het verdient aanbeveling om alle bepalingen inzake erkenning op te heffen,[14] en in artikel 128 van het voorontwerp (de inwerkingtredingsbepaling) een nieuw lid in te voegen waarin de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om te bepalen wanneer die opheffingsbepalingen in werking treden.

Artikel 96

33. Het ontworpen artikel 35, derde lid, van het decreet van 10 juli 2008 machtigt de Vlaamse Regering om bijkomende bepalingen vast te leggen voor de organisatie van een "NAFT" (een naadloos flexibel traject onderwijs-welzijn).

Volgens de gemachtigde houden de bewoordingen "bijkomende bepalingen" het volgende in:

> "Deze bijkomende bepalingen verwijzen naar de aspecten die zijn opgenomen in het uitvoeringsbesluit dat in de maak is rond NAFT en hebben betrekking op organisatievorm, erkenningsvoorwaarden, subsidievoorwaarden, ed."

De gemachtigde voegde daaraan toe dat dit besluit wordt voorbereid door de diensten van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Gelet evenwel op het feit dat de NAFT minstens ook als de inrichting van het onderwijs dienen te worden beschouwd moet rekening worden gehouden met artikel 24, § 5, van de Grondwet. Dit houdt in dat de bijkomende bepalingen slechts betrekking kunnen hebben op de "tenuitvoerlegging" van de in dit (of een ander) decreet vastgelegde beginselen.

Artikel 105

34. Aangezien alle bepalingen van de onderafdeling III – Deeltijdse vorming worden opgeheven, dient ook het opschrift van die onderafdeling III, dat zonder voorwerp is geworden, te worden opgeheven.

[14] Zoals overigens ook gebeurt voor het aanbod van de centra voor deeltijdse vorming (artikel 92 van het voorontwerp).

Artikel 106

35. In het gewijzigde artikel 86, § 1, 3°, van het decreet van 10 juli 2008 worden de verwijzingen naar een "voortraject" en een "brugproject" behouden. De gemachtigde verschafte hierover volgende verduidelijking: "(...) dit artikel regelt het toekennen van bijkomende werkingsmiddelen op basis van de prestaties in het voorgaande schooljaar. Bij ingang van het decreet duaal leren en de aanloopfase in het schooljaar 2019-2020 moet er nog rekening worden gehouden met de prestaties in de dan nog geldende brug- en voortrajecten van het schooljaar voordien. Er kan hier wel worden vermeld dat het gaat om een uitdoofscenario".

Het verdient aanbeveling deze verduidelijking in de memorie van toelichting op te nemen.

Artikel 107

36. Men schrijve "punt 4°" in plaats van "vierde lid" en "punt 5°" in plaats van "vijfde lid", aangezien het gewijzigde artikel 90, § 1, van het decreet van 10 juli 2008 geen leden telt.

Artikel 108

37. Deze bepaling kan eenvoudiger als volgt worden geformuleerd:

"Art. 108. In artikel 91 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede 'persoonlijk ontwikkelingstraject, een voortraject of een brugproject' vervangen door de woorden 'NAFT of aanloopcomponent'."

Artikel 115

38. In het ontworpen artikel 2, 9°, van het decreet van 7 mei 2004 (SYNTRA-decreet) moet naar artikel "357/41, 1°" van de Codex worden verwezen in plaats van naar "357/40, 1°"

39. In het ontworpen artikel 2, 9° en 10°, van het SYNTRA-decreet moeten de woorden "waarop de bepalingen (...) van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 van toepassing zijn", telkens worden weggelaten, omdat ze overbodig zijn.

Artikel 125

40. Het ontworpen artikel 6, vierde lid, van het decreet van 10 juni 2016 laat toe dat een onderneming, ongeacht door welk soort overeenkomst zij verbonden is, onder bepaalde voorwaarden een deel van de opleiding kan overlaten aan een andere erkende onderneming.

Het ontworpen lid heeft aldus strikt genomen geen betrekking op de overeenkomst tussen de leerlingen, de onderneming en de opleidingsverstrekker die in artikel 6 van het decreet van 10 juni 2016 wordt geregeld.

Het verdient daarom aanbeveling om de ontworpen regeling onder te brengen in een autonome bepaling die onderdeel uitmaakt van het hoofdstuk 'Algemene bepalingen'.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 2. In artikel 2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° een paragraaf 3/1 wordt ingevoegd, die luidt als volgt:

"§3/1. De bepalingen van deel V/1 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

De bepalingen van deel V/2 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.";

2° een paragraaf 6 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

"§6. Op duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen, ingericht door een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, zijn de volgende artikelen van toepassing: artikel 4 tot en met 10, artikel 12, artikel 15, uitgezonderd paragraaf 1, 16°, artikel 35 tot en met 38, artikel 41 tot en met 43, artikel 47, 48, artikel 70, artikel 100 tot en met 103, artikel 106 tot en met 108, artikel 110/1 tot en met 110/18, artikel 111, 112, artikel 115 tot en met 117/1, artikel 122 tot en met 123/19, artikel 136 tot en met 136/6, artikel 150, artikel 157/1, artikel 169 tot en met 173, artikel 252, 252/1, 253 en 256/11.".

Art. 3. In artikel 3, 10°, van dezelfde codex, worden de woorden "die deeltijds beroepssecundair onderwijs organiseert" telkens vervangen door de zinsnede "die deeltijds beroepssecundair onderwijs en, wat het voltijds gewoon secundair onderwijs betreft, duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen organiseert".

Art. 4. In artikel 15, §1, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012, 12 juli 2013 en 21 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 17° wordt opgeheven;

2° in punt 18° wordt de zinsnede "regionale overlegplatformen als vermeld in artikel 103 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap" vervangen door de zinsnede "overlegfora als vermeld in artikel 357/32 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Art. 5. In artikel 123/11 van de Codex Secundair Onderwijs, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014 en gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "de leertijd" vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";

2° in paragraaf 3 worden de woorden "de leertijd" vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";

3° in paragraaf 3, 2°, wordt de zinsnede ", na overleg met de leertrajectbegeleider van de leerling als vermeld in artikel 39 en 40 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen, zoals gewijzigd bij het decreet van 20 april 2012" opgeheven.

Art. 6. In artikel 123/13 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014 en gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden in het tweede lid de woorden "de leertijd" vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";

2° in paragraaf 1 worden in het tweede lid de woorden "Syntra Vlaanderen" vervangen door de woorden "het centrumbestuur";

3° in paragraaf 3 worden de woorden "de leertijd" telkens vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";

4° in paragraaf 3 worden de woorden "Syntra Vlaanderen" telkens vervangen door de woorden "het centrumbestuur";

5° in paragraaf 3, tweede lid, 4°, worden de woorden "het begeleidingsteam" vervangen door de woorden "de klassenraad".

Art. 7. In artikel 123/15 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden in het derde lid de woorden "de leertijd" vervangen door de woorden "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen";

2° in paragraaf 1 worden in het derde lid de woorden "Syntra Vlaanderen" vervangen door de woorden "de directeur-afgevaardigd bestuurder van het centrum of zijn afgevaardigde".

Art 8. In artikel 123/17 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "Syntra Vlaanderen" worden telkens vervangen door de woorden "het centrumbestuur";

2° de woorden "het begeleidingsteam" worden telkens vervangen door de woorden "de klassenraad";

3° het woord "de leertijd" wordt vervangen door het woord "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen".

Art. 9. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een deel V/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/1. Specifieke bepalingen over duale structuuronderdelen in het secundair onderwijs".

Art. 10. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. Inleidende bepalingen".

Art. 11. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 10, een artikel 357/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/1. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op het duaal leren dat de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde aanbieders duaal leren, conform de bepalingen van dit deel, organiseren.".

Art. 12. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 1 een artikel 357/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/2. In dit deel wordt verstaan onder:
1° aanbieder duaal leren: een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
2° arbeidsdeelname: een invulling van de werkplekcomponent in het structuuronderdeel duaal leren waarbij een jongere opleiding krijgt op een werkplek, gebaseerd op een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding, als vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
3° duaal leren: een opleidingstraject, waarbij het aanleren van competenties evenwichtig verdeeld is over een werkplek en een aanbieder duaal leren. Doel is het behalen van een onderwijskwalificatie of – als dat niet lukt – een beroepskwalificatie;
4° intakegesprek: het gesprek dat plaatsvindt tussen de leerling en de onderneming of een vertegenwoordiger van de onderneming, met het oog op het sluiten van een overeenkomst;

5° klassenraad: de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de delibererende klassenraad in een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 4, de klassenraad in een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 2 of 3, en de klassenraad in een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
6° mentor: de persoon die binnen de onderneming aangeduid wordt om de leerling op de werkplek op te leiden en te begeleiden;
7° modulair: een organisatievorm waarbij een duaal structuuronderdeel of aanloopstructuuronderdeel als vermeld in deel V/2, opgebouwd is uit één of meer clusters, samenhangende en afgeronde gehelen van competenties, die een lerende de mogelijkheid biedt via een individuele leerweg toe te werken naar een studiebekrachtiging met waarborg voor aansluiting op vervolgopleidingen of tewerkstellingsmogelijkheden;
8° onderneming: elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een leerling opleidt met een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding;
9° opleidingsplan: een plan dat het individuele leertraject van de leerling bevat, dat het standaardtraject omvat;
10° opleidingsuur: zowel de tijdspanne van vijftig minuten waarin een les of een met een les gelijkgestelde activiteit wordt georganiseerd, als de tijdspanne van zestig minuten waarin de opleiding op de werkplek wordt georganiseerd;
11° organisatoren: organisaties met publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, of natuurlijke personen, die leerlingen ondersteunen tijdens de invulling van de werkplekcomponent;
12° schoolcomponent: het deel van de opleiding dat lessen bij de aanbieder duaal leren of met lessen gelijkgestelde activiteiten, buiten de werkplekcomponent, omvat;
13° sector: een groep professionele activiteiten ingedeeld naar belangrijkste dienst, product, technologie, naar belangrijkste economische functie of naar bedrijfstak;
14° standaardtraject: een eenvormig traject per duaal structuuronderdeel dat de minimale inhoudelijke en organisatorische modaliteiten van het traject bevat;
15° trajectbegeleider: het gemandateerde personeelslid van een aanbieder duaal leren, dat belast is met de opvolging en begeleiding van de leerling met het oog op de volledige realisatie van het opleidingsplan;
16° trajectbegeleiding: een continu proces van begeleiding en opvolging van de persoonlijke ontwikkeling en de vorming van de leerling zowel tijdens de schoolcomponent als tijdens de werkplekcomponent;
17° werkplek: een reële werkplek of een gesimuleerde werkplek buiten de school. Gesimuleerde werkplekken komen enkel in aanmerking voor zover ze eigen zijn aan de sector of de onderneming en ook door werknemers binnen een sector of onderneming gebruikt dienen te worden;
18° werkplekcomponent: het deel van de opleiding dat wordt ingevuld via arbeidsdeelname;
19° zijinstromers: jongeren die het onderwijs al hebben verlaten, al dan niet gekwalificeerd, en die zich, na een onderbreking, opnieuw willen inschrijven voor een duaal structuuronderdeel.”.

Art. 13. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016 wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 2. Opzet”.

Art. 14. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 357/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/3. Een duaal structuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een werkplekcomponent. De combinatie van schoolcomponent met werkplekcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week. De werkplekcomponent omvat gemiddeld op schooljaarbasis minstens 14 opleidingsuren per week. De Vlaamse Regering kan beslissen om voor bepaalde structuuronderdelen af te wijken van het gemiddelde, minimale aantal wekelijkse uren op de werkplek.".

Art. 15. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/4. Duale structuuronderdelen worden ongeacht de aanbieder duaal leren als voltijds gewoon secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 16. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 17. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 357/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/5. §1. De Vlaamse Regering:
1° legt de lijst van duale structuuronderdelen vast en neemt die op in de matrix, bedoeld in artikel 133/4; in afwachting van de progressieve uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs vanaf 1 september 2019, worden desbetreffende duale structuuronderdelen ingedeeld in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede en de derde graad;
2° bepaalt de omzetting in duale structuuronderdelen van opleidingen die zijn vastgelegd ter uitvoering van artikel 22 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;
3° bepaalt de kalender van de omzetting, vermeld in punt 2°;
4° kan voorwaarden of beperkingen verbinden aan de organisatie van deze structuuronderdelen.

§2. Elk structuuronderdeel kan aangeboden worden door elke aanbieder duaal leren.".

Art. 18. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/6. Een aanbieder duaal leren kan een duaal structuuronderdeel opstarten tot en met de eerste lesdag van oktober. Wanneer dit een structuuronderdeel Se-n-Se betreft, kan dit eveneens opgestart worden op de eerste lesdag van februari van het lopende schooljaar.

In afwijking van het eerste lid kan een duaal structuuronderdeel ook opstarten na de eerste lesdag van oktober als de instroom in het voormelde structuuronderdeel voorbehouden wordt voor leerlingen die bij dezelfde aanbieder duaal leren overstappen van een aanloopstructuuronderdeel als vermeld in deel V/2, naar een duaal structuuronderdeel die allebei op hetzelfde standaardtraject zijn gebaseerd. In voorkomend geval wordt de eerste lesdag van juni als referentiedatum beschouwd voor de vaststelling of het duale structuuronderdeel in het schooljaar in

kwestie al dan niet in het studieaanbod van de aanbieder duaal leren in kwestie voorkomt.".

Art. 19. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/7 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/7. §1. In afwachting van de progressieve uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs vanaf 1 september 2019, zijn de duale structuuronderdelen ingericht volgens standaardtrajecten.

§2. Voor elk duaal structuuronderdeel wordt één standaardtraject ontwikkeld, gebaseerd op een of meerdere beroepskwalificaties of één of meerdere deelkwalificaties, onder coördinatie van de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap in overleg met de betrokken sector, het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerde onderwijs, een afvaardiging van de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Standaardtrajecten worden door de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Een standaardtraject bevat in elk geval:
1° de reguliere opleidingsduur uitgedrukt in jaren of semesters;
2° de specifieke toelatingsvoorwaarden;
3° de graad en het studiegebied waartoe het structuuronderdeel behoort;
4° een clustering van beroepsgerichte competenties gebaseerd op een of meerdere beroepskwalificaties of een of meerder deelkwalificaties;
5° in voorkomend geval de algemeenvormende competenties, gebaseerd op de toepasbare eindtermen voor het overeenstemmend niet-duaal leren met uitzondering van de eindtermen lichamelijke opvoeding indien de aanbieder van de duale opleiding een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is;
6° de omvang van de werkplekcomponent;
7° welke cluster van competenties of welke combinatie van clusters van competenties die een leerling met vrucht beëindigt, recht geeft op een studiebekrachtiging;
8° de aanloopstructuuronderdelen die, afgeleid van dit standaardtraject, georganiseerd kunnen worden conform deel V/2.

§3. Een duaal structuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd.

§4. Als de aanbieder een school voor voltijds secundair onderwijs is, dan geldt de verplichting tot organisatie van levensbeschouwelijk onderricht. Deze cursussen vallen buiten het standaardtraject. Als de aanbieder duaal leren een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is, worden levensbeschouwelijke vakken niet aangeboden.".

Art. 20. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 4. Programmatie".

Art. 21. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 20, een artikel 357/8 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/8. Voor een voltijds secundaire school met een daaraan verbonden centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs heeft elke programmatie van een duaal structuuronderdeel betrekking op zowel de school als het centrum, ongeacht waar het duale structuuronderdeel in kwestie of een of meer van de daaraan verbonden aanloopstructuuronderdelen wordt aangeboden. Als noch een duaal structuuronderdeel noch ten minste één van de eraan verbonden aanloopstructuuronderdelen op de eerste lesdag van oktober of, voor Se-n-Se, de eerste lesdag van maart van twee aansluitende schooljaren wordt ingericht, kan heropstart slechts na programmatie.

De desbetreffende programmatie van een duaal structuuronderdeel wordt door het bestuur van de aanbieder duaal leren bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap schriftelijk en gemotiveerd aangevraagd uiterlijk op 30 november van het voorafgaand schooljaar en uiterlijk op 30 september van het lopende schooljaar als het een Se-n-Se betreft die van start gaat op de eerste lesdag van februari van het daaropvolgende jaar. Die termijn geldt als vervaltermijn; aanvragen die later worden ingediend zijn onontvankelijk. De motivering van de aanvraag houdt in elk geval rekening met de criteria, vermeld in het vierde lid, 1° tot en met 8°. Bij de aanvraag zitten, in voorkomend geval, het protocol van de onderhandeling ter zake in het bevoegde lokaal comité en, als de school tot een scholengemeenschap behoort, een uittreksel van het proces-verbaal waaruit blijkt dat de programmatie in overeenstemming is met de afspraken die binnen de scholengemeenschap zijn gemaakt.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over de programmatie na advies van:
1° de onderwijsinspectie en de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap;
2° de Vlaamse Onderwijsraad;
3° de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

De Vlaamse Regering houdt bij haar beslissing rekening met al de volgende criteria:
1° de eventuele beperkingen of voorwaarden die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;
2° de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;
3° de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;
4° de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de aanbieder duaal leren, of de scholengemeenschap;
5° de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;
6° de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;
7° de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters, binnen en buiten de scholengemeenschap in kwestie, zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod;
8° de afstemming binnen het overlegforum vermeld in artikel 357/31.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing uiterlijk op 31 maart van het voorafgaand schooljaar en uiterlijk op 15 december van het lopende schooljaar als het een Se-n-Se betreft die van start gaat op de eerste lesdag van februari van het

daaropvolgende jaar. Bij overschrijding van die termijn is de programmatie van rechtswege goedgekeurd.

Een aanbieder van een duaal structuuronderdeel dat in het schooljaar 2018-2019 experimenteel wordt ingericht, is vrijgesteld van programmatie zolang dit structuuronderdeel geen twee aansluitende schooljaren niet wordt ingericht.".

Art. 22. In dezelfde codex wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 5. Leerlingen".

Art. 23. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 357/9 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/9. §1. In het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart, wordt aan de leerling een niet-bindend advies gegeven. Het advies wordt tijdig verstrekt met het oog op een vlotte studiekeuze en -voortgang van de leerling.

Het niet-bindende advies heeft betrekking op de instap in een duaal structuuronderdeel en geeft inzicht in de arbeidsbereidheid en arbeidsrijpheid van de leerling.

Het niet-bindende karakter van het advies waarborgt de keuzevrijheid van de leerling en is geen toelatingsvoorwaarde voor een duaal structuuronderdeel.

In het tweede lid wordt verstaan onder:
1° arbeidsbereid: gemotiveerd om te leren en te participeren op de werkplek;
2° arbeidsrijp: competent om te leren en te participeren op de werkplek.

§2. Met behoud van de toepassing van artikel 123/20, kan een leerling die niet meer voltijds leerplichtig is, een verkennende leerlingenstage lopen in een onderneming in elk schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart.

Die leerlingenstage:
1° strekt ertoe de leerling te laten kennismaken met een beroep of een specifieke werkplek;
2° kan maximaal één week bedragen;
3° hoeft geen deel uit te maken van het leerprogramma dat de leerling volgt, maar mag geen afbreuk doen aan het bereiken van de doelen ervan;
4° vereist het voorafgaand akkoord van de begeleidende klassenraad en van de betrokken personen.

§3. Een leerling die nog voltijds leerplichtig is, kan observatieactiviteiten verrichten in een onderneming, zonder effectief aan het arbeidsproces te participeren, in elk schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin eventueel met een duaal structuuronderdeel wordt gestart. Deze observatieactiviteiten dienen aan dezelfde voorwaarden te voldoen als vermeld in paragraaf 2, tweede lid.

§4. Tijdens de verkennende leerlingenstage is een vertegenwoordiger van de opleidingsverstrekker waar de leerling is ingeschreven, bereikbaar. Die verplichting kan echter geen afbreuk doen aan de eventuele statutaire rechten van de individuele personeelsleden.

Als de uitvoering van de verplichting, vermeld in deze paragraaf, voor personeelsleden verplichtingen met zich meebrengt die er anders niet geweest zouden zijn, voorziet het bestuur van de aanbieder duaal leren in een passende compensatieregeling. In voorkomend geval wordt erover onderhandeld in het bevoegde lokaal comité of in de ondernemingsraad. Die regeling vergt het uitdrukkelijke, schriftelijke en voorafgaande akkoord van het betrokken personeelslid.".

Art. 24. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/10 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/10. In dit artikel wordt verstaan onder:
1° equivalent leefloongerechtigde: de persoon die recht heeft op bijstand van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, waarvoor de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de federale overheid zijn op basis van artikel 5 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn;
2° leefloongerechtigde: de persoon, vermeld in artikel 2 en 3 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, of de behoeftige, vermeld in artikel 5 van de voormelde wet van 2 april 1965.

Het niet-bindende advies, vermeld in artikel 357/9, wordt gegeven op de volgende wijze:
1° voor een leerling uit een niet-duaal ingericht arbeidsmarktgericht structuuronderdeel en voor een leerling uit een niet-duaal ingericht structuuronderdeel met dubbele finaliteit wordt het advies verplicht gegeven door de klassenraad van dat structuuronderdeel;
2° voor een zijinstromer, die geen leefloongerechtigde of equivalent leefloongerechtigde is, wordt het advies gegeven door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding gaat daarbij na wat de meest passende opleiding in zijn traject naar werk is. Bij een negatief advies voor duaal leren stelt de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding een meer passend opleidings- of begeleidingstraject aan de zijinstromer voor;
3° voor een zijinstromer, die een leefloongerechtigde of equivalent leefloongerechtigde is, wordt het advies gegeven door het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn;
4° in alle andere situaties wordt het advies verstrekt op vraag van de leerling of de betrokken personen, door de klassenraad van het voorafgaande structuuronderdeel of door de trajectbegeleider van de aanbieder duaal leren waar de leerling duaal leren wensen te volgen.

In afwachting van de progressieve uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs vanaf 1 september 2019, wordt het advies, vermeld in punt 1°, gegeven in structuuronderdelen die na concordantie door de Vlaamse Regering beschouwd worden als structuuronderdelen met arbeidsmarktgerichte of dubbele finaliteit.".

Art. 25. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/11 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/11. Om als regelmatige leerling tot een duaal structuuronderdeel te kunnen worden toegelaten, moeten de volgende voorwaarden vervuld zijn:
1° voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht;
2° beantwoorden aan de specifieke toelatingsvoorwaarden tot het duale structuuronderdeel in kwestie zoals bepaald in het standaardtraject; in afwijking hiervan geldt voor leerlingen die hetzij houder zijn van studiebewijzen, uitgereikt door andere scholen dan de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen en al dan niet onthaalonderwijs hebben gevolgd, hetzij overstappen van een school voor buitengewoon secundair onderwijs, be-

houdens opleidingsvorm 4, een gunstige beslissing met betrekking tot vereiste vooropleiding of studiebewijzen van de klassenraad die beslist over de toelating als toelatingsvoorwaarde, zonder afbreuk te doen aan de specifieke toelatingsvoorwaarden van het duale structuuronderdeel;

3° voor zijinstromers een gunstige beslissing van de klassenraad gekregen hebben.

In afwijking van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1°, kan een leerling bijzondere toelating krijgen om vanaf het begin van het schooljaar waarin hij deeltijds leerplichtig wordt, een duaal structuuronderdeel te volgen. Het bestuur van de aanbieder duaal leren geeft die toelating op advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee de instelling voor voltijds onderwijs waar de jongere de lessen volgt, samenwerkt.".

Art. 26. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/12 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/12. De klassenraad van een niet-duaal structuuronderdeel beslist over de instap van een leerling die overkomt uit een duaal structuuronderdeel en alleen in het bezit is van een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties.".

Art. 27. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/13 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/13. Tot en met de eerste lesdag van november kan een leerling van rechtswege instappen in een duaal structuuronderdeel als die leerling voldoet aan de toelatingsvoorwaarden. Leerlingen die na de eerste lesdag van november willen instappen, worden toegelaten via een klassenraad.".

Art. 28. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/14 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/14. De trajectbegeleider en de mentor zijn ambtshalve stemgerechtigde leden van de klassenraad.

In afwijking van het eerste lid is de mentor geen lid van de klassenraad als die klassenraad zou beslissen over de toelating van leerlingen in het kader van de toelatingsvoorwaarden.

De Vlaamse Regering bepaalt de praktische afspraken over het functioneren van de mentor in de klassenraad.".

Art. 29. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/15 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/15. Met behoud van de toepassing van de bestaande vrijstellingsmogelijkheden voor bepaalde onderdelen van een structuuronderdeel, kan de klassenraad beslissen om vrijstelling te verlenen voor delen van of voor het geheel van de algemene vorming vanaf het schooljaar dat begint in het kalenderjaar waarin de jongere de leeftijd van achttien jaar bereikt.

Bij een vrijstelling als vermeld in het eerste lid, voorziet de klassenraad in een alternatieve invulling van de vrijgekomen opleidingsuren.".

Art. 30. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/16 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/16. Als een duaal structuuronderdeel modulair wordt georganiseerd, is studievoortgang van rechtswege toegelaten als een onderliggende beroepskwalificatie behaald wordt, ongeacht of een onderwijskwalificatie behaald wordt.

In het standaardtraject wordt opgenomen wat beschouwd kan worden als een onderliggende beroepskwalificatie voor een duaal structuuronderdeel als vermeld in het eerste lid.".

Art. 31. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/17 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/17. Het school- of centrumreglement bevat, naast de bepalingen die ook gelden voor niet-duale structuuronderdelen, de volgende specifieke bepalingen voor duale structuuronderdelen:
1° de leerling schikt zich naar alle mogelijke maatregelen die de aanbieder duaal leren neemt om de component werkplekleren ononderbroken invulling te geven met inbegrip van het intakegesprek en de trajectbegeleiding;
2° de verduidelijking van het orgaan "klassenraad", met de expliciete vermelding dat de trajectbegeleider en mentor er stemgerechtigd deel van uitmaken;
3° de omstandigheden waaronder de aanbieder duaal leren, met toepassing van de vigerende decreetgeving, tot de uitschrijving van een leerling kan of moet overgaan.".

Art. 32. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/18 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/18. Voor een regelmatige leerling die zijn opleiding in de loop van of op het einde van het schooljaar beëindigt, beslist de klassenraad, na evaluatie, over de studiebekrachtiging. De studiebekrachtiging in duale structuuronderdelen is gebaseerd op onderwijskwalificaties en beroepskwalificaties of op onderdelen ervan.

De Vlaamse Regering legt de lijst van studiebewijzen vast die uitgereikt kunnen worden in duale structuuronderdelen.".

Art. 33. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/19 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/19. In een duaal structuuronderdeel hebben gepaste en redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften als vermeld in artikel 136/2, zowel betrekking op de schoolcomponent als op de werkplekcomponent. De klassenraad werkt daarvoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding, de betrokken personen en, voor de aanpassingen op de werkplek, met de onderneming. De Vlaamse Regering kan voorzien in een ondersteuning van de werkgever om eventuele gepaste en redelijke aanpassingen door te voeren.".

Art. 34. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Arbeidsdeelname".

Art. 35. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 34, een artikel 357/20 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/20. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen staat als regisseur van de werkplekcomponent in voor de uitbouw en het beheer van een duurzaam netwerk van erkende leerondernemingen.".

Art. 36. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/21 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/21. De aanbieder duaal leren en de leerling kiezen samen een geschikte werkplek. Ze kunnen daarbij een beroep doen op de sector of het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen.

Tussen de onderneming of de vertegenwoordiger van de onderneming en de leerling vindt een intakegesprek plaats, met het oog op het sluiten van een overeenkomst in het kader van een duaal structuuronderdeel. De leerling kan daarbij ondersteund worden door de trajectbegeleider bij onder andere het intakegesprek, de voorbereiding en de opvolging ervan.".

Art. 37. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/22 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/22. De leerling heeft twintig opleidingsdagen per schooljaar waarop hij geen overeenkomst hoeft te hebben. Die dagen beginnen te tellen vanaf de eerste lesbijwoning na inschrijving of vanaf de eerste lesbijwoning na de beëindiging van een eerdere overeenkomst, tot het moment dat er een overeenkomst wordt afgesloten. Als die periode van twintig opleidingsdagen opgebruikt is, wordt de leerling uitgeschreven. De Vlaamse Regering kan voorzien in uitzonderingen waarbij die twintig opleidingsdagen kunnen worden verlengd.

In het eerste lid wordt verstaan onder opleidingsdag: een dag waarop opleiding in de vorm van lessen of met lessen gelijkgestelde activiteiten of opleiding op de werkplek wordt georganiseerd.

Zolang er geen overeenkomst loopt, wordt de opleiding altijd volledig georganiseerd via onderwijs bij de aanbieder duaal leren van minstens 28 opleidingsuren.".

Art. 38. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/23 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/23. Tijdens de periodes dat de leerling de werkplekcomponent effectief invult, is een vertegenwoordiger van de aanbieder duaal leren waar de leerling is ingeschreven, bereikbaar. Die verplichting kan echter geen afbreuk doen aan de eventuele statutaire rechten van de individuele personeelsleden.

Als de uitvoering van de verplichting, vermeld in het eerste lid, voor personeelsleden verplichtingen met zich meebrengt die er anders niet geweest zouden zijn, voorziet het bestuur van de aanbieder duaal leren in een passende compensatieregeling. In voorkomend geval wordt erover onderhandeld in het bevoegde lokaal comité of in de ondernemingsraad. Die regeling vergt het uitdrukkelijke, schriftelijke en voorafgaande akkoord van het betrokken personeelslid.".

Art. 39. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/24 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/24. Tijdens de periode waarin de leerling niet beschikt over een overeenkomst of tijdens de periode van arbeidsdeelname kan er worden voorzien in extra begeleiding voor de leerling. Die extra begeleiding is mogelijk na overleg met de eventuele onderneming, de aanbieder duaal leren en de leerling. De noodzaak ervan wordt opgenomen in het opleidingsplan van de leerling. De extra begeleiding wordt in de eerste plaats geboden door de aanbieder duaal leren. Die aanbieder kan daarvoor ondersteuning vragen van een organisator. Deze extra ondersteuning kan nooit ter vervanging van de voorziene trajectbegeleiding worden ingericht. De Vlaamse Regering kan het verdere kader uitwerken waarbinnen zulke ondersteuning vorm dient te krijgen.".

Art. 40. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 7. Financiering of subsidiëring van de aanbieders".

Art. 41. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 40, een artikel 357/25 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/25. §1. De duale structuuronderdelen worden, voor de berekening van de financiering of subsidiëring in de vorm van:
1° het kader onderwijzend personeel op basis van een pakket uren-leraar;
2° het kader bestuurspersoneel, met uitzondering van het ambt van directeur, en het kader ondersteunend personeel op basis van een globale puntenenveloppe;
3° het werkingsbudget;
zoals bepaald respectievelijk in deze codex en in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, beschouwd als:
a) voltijds gewoon secundair onderwijs: als de aanbieder een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs is;
b) deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is;
c) deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is.

§2. Als de aanbieder van een duaal structuuronderdeel een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is, worden aanvullende werkingsmiddelen toegekend op basis van het aantal dagen dat de jongeren effectief gepresteerd hebben binnen de fase arbeidsdeelname of de aanloopfase tijdens het voorafgaande schooljaar. De Vlaamse Regering legt de overeenkomstige financierings- of subsidiebedragen vast en kan bijkomende voorwaarden bepalen.".

Art. 42. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/26 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/26. Het resultaat van de berekening, uitgedrukt in een pakket urenleraar, wordt voor elk centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen omgezet in een krediet op basis van de gemiddelde bruto loonkosten op jaarbasis van een uur-leraar in het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar van toekenning, wordt als jaarbasis genomen.

Voor de vaststelling van de subsidiëring van duale structuuronderdelen georganiseerd door centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de regelmatige leerlingen geteld op de eerste lesdag van oktober van het lopende schooljaar voor zolang in die centra ook opleidingen worden georganiseerd die niet duaal zijn maar gebaseerd op het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap. Vanaf het schooljaar dat laatstbedoelde opleidingen niet meer in die centra worden georganiseerd, worden de regelmatige leerlingen geteld op de eerste lesdag van februari van het voorafgaand schooljaar.

Het resultaat van de berekening, uitgedrukt in een globale puntenenveloppe, wordt voor elk centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen omgezet in een krediet op basis van de gemiddelde bruto loonkosten op jaarbasis van een punt in het secundair onderwijs. Het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar van toekenning, wordt als jaarbasis genomen.

Het aldus toegekende totale krediet kan door een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uitsluitend voor de personeelsomkadering van duale structuuronderdelen worden aangewend. Het toegekende werkingsbudget kan door een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uitsluitend voor de werking van duale structuuronderdelen worden aangewend.

Het krediet voor de personeelsomkadering en het werkingsbudget worden aan een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen gelijktijdig toegekend volgens de voorschot- en saldoregeling die van toepassing is voor de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs.”.

Art. 43. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/27 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/27. Met behoud van de aanwendingsmogelijkheden van het pakket uren-leraar, zoals respectievelijk bepaald in of krachtens deze codex en het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, gelden de volgende specifieke en deels afwijkende bepalingen voor duale structuuronderdelen:

1° een aantal uren-leraar wordt aangewend als uren die geen lesuren zijn in de vorm van trajectbegeleiding en aangeduid als “trajectbegeleiding duaal”. De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een minimum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

2° uren-leraar kunnen in alle duale structuuronderdelen worden aangewend voor voordrachtgevers. De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een maximum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

3° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen uren-leraar door een aanbieder aan een andere aanbieder, ook van een ander net, worden overgedragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen.

Bij de overdracht van een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs aan een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de desbetreffende uren-leraar omgezet in een krediet volgens parameters die de Vlaamse Regering vastlegt. Dezelfde parameters worden toegepast indien een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uren uitbesteedt aan een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs;

4° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen uren-leraar door een aanbieder aan een centrum voor volwassenenonderwijs, ook van een ander net, worden overdragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen.".

Art. 44. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/28 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/28. Op de personeelsleden van een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen die voldoen aan de reglementaire voorwaarden inzake bekwaamheidsbewijzen in het gewoon secundair onderwijs, zijn de overeenkomstige reglementaire salarisschalen van toepassing.

Op de personeelsleden van een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding niet van toepassing.".

Art. 45. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Subsidiëring van de organisatoren".

Art. 46. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 45, een artikel 357/29 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/29. De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare kredieten subsidies verlenen aan de organisatoren. De organisatoren worden gesubsidieerd op basis van effectieve prestaties per leerling in de ondersteuning op de werkplek.

De Vlaamse Regering bepaalt:
1° de selectieprocedure die gebruikt wordt om de organisatoren aan te wijzen;
2° de organisatoren die in aanmerking komen voor ondersteuning op de werkplek;
3° de hoogte van de subsidie;
4° de voorwaarden waaronder deze subsidies kunnen worden toegekend en eventueel ingetrokken;
5° de maximale subsidieerbare ondersteuning;
6° de evaluatie en duur van de trajecten.".

Art. 47. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 9 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 9. Kwaliteitstoezicht".

Art. 48. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 9, ingevoegd bij artikel 47, een artikel 357/30 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/30. Het kwaliteitstoezicht op duale structuuronderdelen verloopt conform de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.

Onverminderd het eerste lid, wordt voor duale structuuronderdelen het kwaliteitstoezicht gezamenlijk uitgevoerd door de onderwijsinspectie en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen. De onderwijs-

inspectie neemt de coördinerende rol op voor het geheel van het kwaliteitstoezicht op het leertraject. De onderwijsinspectie coördineert het kwaliteitstoezicht op de schoolcomponent. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen – wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de doorlichting als extern deskundige, vermeld in artikel 37 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen – coördineert het kwaliteitstoezicht van de werkplekcomponent binnen het leertraject. De onderwijsinspectie wordt uitgenodigd voor dat toezicht.

De Vlaamse Regering kan de verdere modaliteiten van het toezicht bepalen.

Tussen de onderwijsinspectie en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen – wordt een samenwerkingsovereenkomst over de operationalisering van het toezicht gesloten.

In het tweede lid wordt verstaan onder leertraject: het geheel van de schoolcomponent en de werkplekcomponent.”.

Art. 49. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 10 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 10. Monitoring”.

Art. 50. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 10, ingevoegd bij artikel 49, een artikel 357/31 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/31. De Vlaamse Regering bepaalt de manier van monitoren van leerlingen in duale structuuronderdelen, waarbij minstens de start- en einddatum van elke individuele leerling in de arbeidsdeelname worden gemonitord.

De Vlaamse Regering bepaalt eveneens de te koppelen gegevens tussen het beleidsdomein Onderwijs en het beleidsdomein Werk die nodig zijn om de monitoring uit te voeren.”.

Art. 51. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/1, ingevoegd bij artikel 9, een titel 11 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 11. Overlegforum”.

Art. 52. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 11, ingevoegd bij artikel 51, een artikel 357/32 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/32. Binnen elke provincie en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, wordt er minstens één overlegforum opgericht. Als de leden van het overlegforum opteren voor een andere regionale onderverdeling, garandeert die onderverdeling dat elke partner, vermeld in 357/33, binnen de provincie of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, kan worden ondergebracht in een regionale onderverdeling.

Een wijziging in de regionale indeling wordt altijd doorgegeven aan de bevoegde diensten voor 30 juni van het voorafgaande schooljaar.”.

Art. 53. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/33 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/33. Een overlegforum is minstens samengesteld uit:
1° de vertegenwoordigers van de aanbieders duaal leren, waarvan een of meer vestigingsplaatsen binnen het werkingsgebied van het overlegforum liggen;
2° een afvaardiging van de centra voor leerlingenbegeleiding, waarvan het werkingsgebied geheel of gedeeltelijk samenvalt met het werkingsgebied van het overlegforum in kwestie;
3° een afvaardiging van de organisatoren van de aanloopfase ingericht binnen die regio dan wel, in afwachting van de invoering van de aanloopfase een afvaardiging van de organisatoren van de brugprojecten in die regio;
4° een afvaardiging van sociale partners uit de provinciale werkgroepen sociale partners en de werkgroep sociale partners Brussel, zoals bepaald in artikel 2, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding;
5° een afgevaardigde van het Regionaal Technologisch Centrum, waarvan het werkingsgebied geheel of gedeeltelijk samenvalt met het werkingsgebied van het overlegforum in kwestie;
6° een afgevaardigde van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn uit het werkingsgebied van het overlegforum in kwestie;
7° een afgevaardigde van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding met kennis van het werkingsgebied van het overlegforum;
8° een afgevaardigde van het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen;
9° een afgevaardigde namens het Departement Onderwijs en Vorming.".

Art. 54. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/34 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/34. Elk overlegforum wijst een voorzitter aan. Die voorzitter is geheel onafhankelijk van de betrokken aanbieders duaal leren of van de organisatoren van de aanloopfase binnen het werkingsgebied.".

Art. 55. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/35 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/35. De opdracht van een overlegforum heeft betrekking op een brede context van onderwerpen over de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, maar met een expliciete focus op duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen. Het overlegforum organiseert structureel overleg rond, en signaleert problemen bij:
1° de afstemming van het opleidingsaanbod op de mogelijkheden binnen de lokale arbeidsmarkt en tussen de verschillende aanbieders duaal leren;
2° het opzetten van al dan niet tijdelijke samenwerkingsverbanden tussen de verschillende betrokken partijen binnen duaal leren, met het oog op een versterking van de link tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt voor de leerling;
3° sensibilisering en mobilisering van de lokale arbeidsmarkt;
4° de bevordering van de vlotte overgang van leerlingen van onderwijs naar de arbeidsmarkt;
5° de analyse van de lokale arbeidsmarkt in functie van het huidige en toekomstige opleidingsaanbod, gebruik makende van de beschikbare gegevens.".

Art. 56. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 11 een artikel 357/36 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/36. Een afgevaardigde van Actiris neemt deel aan het overlegforum van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor wat gewestaangelegenheden betreft.".

Art. 57. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een deel V/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/2. Specifieke bepalingen over de aanloopstructuuronderdelen naar duale structuuronderdelen in het secundair onderwijs".

Art. 58. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. Inleidende bepaling".

Art. 59. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 58, een artikel 357/37 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/37. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, die conform de bepalingen van deze titel als aanloopstructuuronderdelen worden georganiseerd.".

Art. 60. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 1 een artikel 357/38 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/38. In dit deel wordt verstaan onder:
1° aanbieder van de aanloopfase: een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
2° arbeidsdeelname: een invulling van de werkplekcomponent in het structuuronderdeel duaal leren waarbij een jongere opleiding krijgt op een werkplek, gebaseerd op een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding als vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
3° arbeidsrijp: competent om te leren en te participeren op de werkplek;
4° klassenraad: de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de delibererende klassenraad in een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 4, de klassenraad in een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 2 of 3, de klassenraad in een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen;
5° modulair: een organisatievorm waarbij een duaal structuuronderdeel als vermeld in deel V/1, of aanloopstructuuronderdeel opgebouwd is uit één of meer clusters, samenhangende en afgeronde gehelen van competenties, die een lerende de mogelijkheid biedt via een individuele leerweg toe te werken naar een studiebekrachtiging met waarborg voor aansluiting op vervolgopleidingen of tewerkstellingsmogelijkheden;
6° opleidingsplan: een plan dat het individuele leertraject van de leerling bevat;
7° organisatoren: de organisaties met publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid of natuurlijke personen die leerlingen ondersteunen bij de invulling van de aanloopfase;
8° schoolcomponent: het deel van de opleiding dat lessen bij de aanbieder van de aanloopfase of met lessen gelijkgestelde activiteiten omvat, buiten de aanloopcomponent.".

Art. 61. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 2. Opzet".

Art. 62. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 61, een artikel 357/39 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/39. Een aanloopstructuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een aanloopcomponent. De combinatie van schoolcomponent met aanloopcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week.

Het aanloopstructuuronderdeel wordt concreet ingevuld op maat van de individuele leerling. De doelstelling van een aanloopstructuuronderdeel is een doorstroom naar duaal leren.".

Art. 63. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/40 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/40. Een aanloopstructuuronderdeel kan worden ingericht door elke aanbieder van de aanloopfase. Structuuronderdelen die in het kader van de aanloopfase aangeboden worden, worden als voltijds secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 64. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 65. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 64, een artikel 357/41 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/41. De Vlaamse Regering:
1° legt de lijst van de aanloopstructuuronderdelen, vermeld in artikel 357/39 vast en deelt die structuuronderdelen in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede graad respectievelijk de derde graad in;
2° bepaalt de omzetting in aanloopstructuuronderdelen van opleidingen die zijn vastgelegd ter uitvoering van artikel 22 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;
3° bepaalt de kalender van de omzetting, vermeld in punt 2°.".

Art. 66. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/42 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/42. De aanbieder van de aanloopfase kan op elk moment van het schooljaar een aanloopstructuuronderdeel starten.".

Art. 67. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/43 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/43. Een aanloopstructuuronderdeel is gebaseerd op een standaardtraject als vermeld in artikel 357/7.

De Vlaamse Regering bepaalt de invulling van een aanloopstructuuronderdeel.

Een aanloopstructuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd.".

Art. 68. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 4. Programmatie".

Art. 69. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 68, een artikel 357/44 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/44. De programmatie van een aanloopstructuuronderdeel in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, volgt uit de programmatie van een duaal structuuronderdeel. Bij de programmatie van het duale structuuronderdeel, vermeld in artikel 357/9, kan een aanbieder van de aanloopfase ook de bijbehorende aanloopstructuuronderdelen programmeren.".

Art. 70. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 5. Leerlingen".

Art. 71. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 70, een artikel 357/45 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/45. Om als regelmatig leerling tot een aanloopstructuuronderdeel te kunnen worden toegelaten, moeten al de volgende voorwaarden vervuld zijn:
1° voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht;
2° beantwoorden aan de specifieke toelatingsvoorwaarden tot het duale structuuronderdeel in kwestie zoals bepaald in het standaardtraject; in afwijking hiervan geldt voor leerlingen die hetzij houder zijn van studiebewijzen, uitgereikt door andere scholen dan de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen en al dan niet onthaalonderwijs hebben gevolgd, hetzij overstappen van een school voor buitengewoon secundair onderwijs, behoudens opleidingsvorm 4, een gunstige beslissing met betrekking tot vereiste vooropleiding of studiebewijzen van de klassenraad die beslist over de toelating als toelatingsvoorwaarde, zonder afbreuk te doen aan de specifieke toelatingsvoorwaarden van het duale structuuronderdeel;
3° niet beschikken over een arbeidsdeelname.

In afwijking van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1°, kan een leerling bijzondere toelating krijgen om vanaf het begin van het schooljaar waarin hij deeltijds leerplichtig wordt, het aanloopstructuuronderdeel te volgen. Het bestuur van de aanbieder van de aanloopfase geeft die toelating op advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee de instelling voor voltijds onderwijs waar de jongere de lessen volgt, samenwerkt.".

Art. 72. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/46 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/46. §1. De aanbieder van de aanloopfase staat in voor de invulling van de aanloopcomponent en kan daarbij beroep doen op een organisator.

§2. De aanloopcomponent is een individueel traject op maat van de leerling. De inhoud en de duur van het individuele traject worden bepaald door het resultaat van de screening, vermeld in artikel 357/47, en worden verankerd in een individueel opleidingsplan, gebaseerd op het standaardtraject.

§3. De aanloopcomponent focust op het stimuleren van de arbeidsrijpheid van de leerling en is gericht op:
1° het verbeteren van de arbeidsgerichte competenties van de leerling of;
2° het verbeteren van loopbaangerichte competenties, het zoeken naar een werkplek en verbetering van sollicitatievaardigheden, of;
3° de versterking van vaktechnische competenties.

De verschillende onderdelen kunnen geïntegreerd worden aangeboden.

De Vlaamse Regering kan aanvullend op de doelstellingen, vermeld in het eerste lid, een verdere focus van de aanloopcomponent bepalen.

§4. De aanloopcomponent kan ook ingevuld worden met een begeleide leerervaring op een werkplek. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere organisatie van deze leerervaring, met inbegrip van mogelijke trajecten, het statuut van de leerling en de te hanteren overeenkomst.

§5. In een aanloopstructuuronderdeel hebben gepaste en redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften als vermeld in artikel 136/2, zowel betrekking op de schoolcomponent als op de aanloopcomponent. De klassenraad werkt hiervoor op een systematische, planmatige en transparante wijze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding, de betrokken personen, de organisator of de onderneming, voor wat de aanpassingen op de werkplek betreft. De Vlaamse Regering kan voorzien in een ondersteuning van de werkgever voor het doorvoeren van eventuele gepaste en redelijke aanpassingen.”.

Art. 73. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/47 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/47. Na de inschrijving volgt een screening die de klassenraad moet toelaten om te beslissen of de leerling het aanloopstructuuronderdeel al dan niet kan volgen. De screening verloopt op de volgende wijze:
1° de screening wordt uitgevoerd door de aanbieder van de aanloopfase en heeft betrekking op arbeidsrijpheid, arbeidsbereidheid, studieoriëntatie, interesses, motivatie en eerder verworven competenties;
2° de screening vindt zo spoedig mogelijk en uiterlijk tien opleidingsdagen na de start van de effectieve lesbijwoning plaats;
3° de middelen of methodieken voor de screening worden door de Vlaamse Regering gevalideerd met het oog op kwaliteitsborging;
4° als uit het resultaat van de screening blijkt dat de jongere kan starten in het aanloopstructuuronderdeel, geeft die screening de invulling van de aanloopcomponent aan als vermeld in artikel 357/46;
5° als de klassenraad op basis van de screening beslist dat de jongere het aanloopstructuuronderdeel niet kan aanvatten, is die beslissing bindend voor de jongere en wordt hij uit het aanloopstructuuronderdeel uitgeschreven.

In het eerste lid, 1° en 2°, wordt verstaan onder:
1° arbeidsbereid: gemotiveerd om te leren en te participeren op de werkplek;
2° opleidingsdag: een dag waarop opleiding in de vorm van lessen of met lessen gelijkgestelde activiteiten wordt georganiseerd.”.

Art. 74. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/48 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/48. Vanaf het moment dat een jongere een tewerkstelling heeft met een overeenkomst als vermeld in artikel 357/21, wordt de inschrijving in het aanloopstructuuronderdeel stopgezet en kan de jongere inschrijven in een duaal structuuronderdeel indien voldaan aan de toelatingsvoorwaarden, vermeld in artikel 357/12.".

Art. 75. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/49 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/49. Een inschrijving in een aanloopstructuuronderdeel kan gedurende het hele schooljaar.".

Art. 76. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/50 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/50. Bij de leerlingenevaluatie doet de klassenraad, naast de studievoortgang, eveneens uitspraak over de wenselijkheid tot verderzetting en invulling van de aanloopfase.

Studievoortgang binnen een aanloopstructuuronderdeel of tussen aanloopstructuuronderdelen van hetzelfde standaardtraject is van rechtswege mogelijk op basis van het behalen van een afgewerkte set van beroepsgerichte competenties, ongeacht de voortgang in de algemeenvormende competenties.

Voor een regelmatige leerling die zijn opleiding in de loop van of op het einde van het schooljaar beëindigt, beslist de klassenraad, na evaluatie, over de studiebekrachtiging. De studiebekrachtiging in aanloopstructuuronderdelen is gebaseerd op onderwijs- en beroepskwalificaties of op onderdelen ervan.

De Vlaamse Regering legt de lijst van studiebewijzen vast die uitgereikt kunnen worden in aanloopstructuuronderdelen.".

Art. 77. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 5 een artikel 357/51 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/51. Met behoud van de toepassing van de bestaande vrijstellingsmogelijkheden voor bepaalde onderdelen van een structuuronderdeel, kan de klassenraad beslissen om vrijstelling te verlenen voor een deel of het geheel van de algemene vorming vanaf het schooljaar dat begint in het kalenderjaar waarin de jongere de leeftijd van achttien jaar bereikt.

Bij een vrijstelling voorziet de klassenraad in een alternatieve invulling van de vrijgekomen opleidingsuren.".

Art. 78. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Financiering of subsidiëring van de aanbieders en organisatoren".

Art. 79. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 78, een artikel 357/52 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/52. §1. Voor de berekening van de financiering of subsidiëring in de vorm van:
1° het kader onderwijzend personeel op basis van een pakket uren-leraar;
2° het kader bestuurspersoneel, met uitzondering van het ambt van directeur, en het kader ondersteunend personeel op basis van een globale puntenenveloppe;
3° het werkingsbudget;
zoals bepaald in respectievelijk deze codex en in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, worden de aanloopstructuuronderdelen beschouwd als:
a) voltijds gewoon secundair onderwijs: als de aanbieder een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs is;
b) deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is;
c) deeltijds beroepssecundair onderwijs: als de aanbieder een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen is.

Artikel 357/26 tot en met 357/28 over de financiering of subsidiëring van duale structuuronderdelen, zijn ook van toepassing op aanloopstructuuronderdelen.

§2. Als de aanbieder van een aanloopstructuuronderdeel een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is, worden aanvullende werkingsmiddelen toegekend op basis van het aantal dagen dat jongeren binnen de fase arbeidsdeelname of de aanloopfase tijdens het voorafgaande schooljaar effectief gepresteerd hebben. De Vlaamse Regering legt de overeenkomstige financierings- of subsidiebedragen vast en kan bijkomende voorwaarden bepalen.".

Art. 80. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in dezelfde titel 6 een artikel 357/53 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/53. Met ingang van het schooljaar 2019-2020 lanceert de Vlaamse Regering minimaal om de zes schooljaren en zo spoedig mogelijk vóór de start van het eerste schooljaar in kwestie een oproep voor organisatoren om de aanloopcomponent in te vullen.

De oproep, vermeld in het eerste lid, omvat minstens de volgende bepalingen:
1° de selectieprocedure die gebruikt wordt om de organisatoren aan te wijzen;
2° de organisatoren die in aanmerking komen om de aanloopcomponent in te vullen;
3° de hoogte van de subsidie en resultaatsgerichtheid;
4° de voorwaarden waaronder de subsidies kunnen worden toegekend en eventueel kunnen worden ingetrokken;
5° de maximale subsidieerbare ondersteuning;
6° de evaluatie van de trajecten.".

Art. 81. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 7. Kwaliteitstoezicht".

Art. 82. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 81, een artikel 357/54 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/54. Het kwaliteitstoezicht op aanloopstructuuronderdelen verloopt conform de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.".

Art. 83. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in deel V/2, ingevoegd bij artikel 57, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Monitoring".

Art. 84. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 83, een artikel 357/55 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/55. De Vlaamse Regering bepaalt de manier van monitoren van leerlingen in aanloopstructuuronderdelen, waarbij minstens de start- en einddatum van elke individuele leerling worden gemonitord. De Vlaamse Regering bepaalt ook de te koppelen gegevens tussen het beleidsdomein Onderwijs en het beleidsdomein Werk, die nodig zijn om de monitoring uit te voeren.".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Art. 85. In artikel 3 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor punt 1°, dat punt 1°bis wordt, wordt een nieuw punt 1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

"1° aanloopcomponent: de invulling van de component werkplekleren die samen met de component leren zorgt voor het voltijds engagement voor arbeidsbereide leerlingen waarvan de arbeidsgerichte, loopbaangerichte of vaktechnische competenties verder dienen te worden versterkt;";

2° punt 4° wordt opgeheven;

3° punt 12° wordt opgeheven;

4° voor punt 10°bis, dat punt 10°ter wordt, wordt een nieuw punt 10°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

"10°bis NAFT: NAFT zoals bepaald in de vigerende decreet- en regelgeving op de bijzondere jeugdbijstand en de integrale jeugdhulp;";

5° in punt 19° wordt het woord "voortraject" opgeheven;

6° in punt 19° wordt het woord "brugproject" vervangen door het woord "aanloopcomponent";

7° punt 21° wordt opgeheven.

Art. 86. In artikel 6, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, 2°, worden de woorden "via een brugproject" vervangen door de woorden "via een aanloopcomponent";

2° in het tweede lid wordt punt 3° opgeheven;

3° in het derde lid wordt punt 2° opgeheven;

4° in het derde lid wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"3° via een brugproject.".

Art. 87. In artikel 6, §2, van hetzelfde decreet, wordt punt 1°, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, vervangen door wat volgt:

"1° de reguliere tewerkstelling op basis van een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;".

Art. 88. In artikel 7 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "persoonlijk ontwikkelingstraject" vervangen door het woord "NAFT";

2° het tweede en derde lid worden opgeheven.

Art. 89. In artikel 11, §1, van hetzelfde decreet, wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° deelnemen aan en samenwerken binnen een of meer overlegfora als vermeld in artikel 357/32 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Art. 90. In hetzelfde decreet wordt onderafdeling III, die bestaat uit artikel 17 tot en met 19, opgeheven.

Art. 91. In hoofdstuk III, afdeling II, van hetzelfde decreet, wordt onderafdeling II, die bestaat uit artikel 26, opgeheven.

Art. 92. In artikel 27 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede "naar rata van 15 wekelijkse uren" vervangen door de zinsnede "naar rata van 15 of 16 wekelijkse uren";

2° in paragraaf 2, 2°, wordt de zinsnede "worden 15 wekelijkse uren" vervangen door de zinsnede "worden de 15 of 16 wekelijkse uren, vermeld in paragraaf 1,".

Art. 93. Artikel 31, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"Voor de praktijkopleiding in de leertijd wordt een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen gesloten.".

Art. 94. Artikel 34 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 95. Artikel 35 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 17 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 35. Een NAFT wordt georganiseerd naar rata van 28 uur op weekbasis als de NAFT voor de jongere de component leren en de component werkplekleren vervangt. Het centrum bepaalt of het voor een individuele leerling opportuun is om alleen de component leren of alleen de component werkplekleren door een NAFT te vervangen.

Een NAFT kan gespreid worden over een aantal weken, eventueel schooljaaroverschrijdend, zonder afbreuk te doen aan de bedoeling dat een jongere overgaat naar een effectieve invulling van de component leren en de component werkplekleren. Een NAFT kan starten op elk moment van het schooljaar.

De Vlaamse Regering zal bijkomende bepalingen vastleggen voor de organisatie van een NAFT binnen onderwijs, met inachtname van de bepaling dat de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs bij decreet wordt geregeld.".

Art. 96. Artikel 36 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 97. In artikel 39 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Een jongere die in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is ingeschreven, maar een NAFT volgt, kan dat traject uiterlijk tot het einde van het schooljaar waarin hij zijn leerplicht beëindigt volgen.".

Art. 98. In artikel 44 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 99. In artikel 60 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord "voortraject" opgeheven;

2° in het eerste lid wordt het woord "brugproject" vervangen door het woord "aanloopcomponent";

3° in het derde lid wordt het woord "voortraject" vervangen door het woord "aanloopcomponent".

Art. 100. In artikel 62 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt opgeheven;

2° in het zesde lid wordt het woord "VDAB" vervangen door de woorden "de Vlaamse Regering";

3° in het zevende lid wordt de zinsnede "hetzij het brugproject" vervangen door de woorden "hetzij de aanloopcomponent";

4° in het zevende lid wordt de zinsnede "hetzij het voortraject" opgeheven;

5° in het zevende lid worden de woorden "hetzij persoonlijke ontwikkelingstraject" vervangen door de woorden "hetzij een NAFT" en wordt de zin "Voor inschaling in het persoonlijk ontwikkelingstraject is een gemotiveerd verslag van het centrum voor leerlingenbegeleiding vereist." vervangen door de zinnen "Voor

NAFT is een advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding vereist. Als een jongere op een door de Vlaamse Regering nader te bepalen datum in een voortraject is ingeschreven, doorloopt die jongere opnieuw een screening met het oog op een inschaling in een NAFT, aanloopcomponent of arbeidsdeelname.".

Art. 101. Artikel 63 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 63. Trajectbegeleiding heeft als ultiem doel de jongere in een aangepast tempo naar de arbeidsdeelname te loodsen.

Bij inschaling in hetzij de arbeidsdeelname, hetzij de aanloopcomponent, wordt een trajectbegeleidingsplan opgesteld door de trajectbegeleider van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of de trajectbegeleider van het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, in overleg met de actoren die betrokken zijn bij de invulling van de component leren en de component werkplekleren.

Om de twee maanden is er een overleg tussen de trajectbegeleider van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of de trajectbegeleider van het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, het centrum voor leerlingenbegeleiding, en zo nodig de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, ter eventuele bijsturing van het trajectbegeleidingsplan.

De opeenvolgende fasen die de jongere in zijn traject doorloopt, worden geregistreerd in het trajectvolgsysteem van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

In het vierde lid wordt verstaan onder fasen: de aanloopcomponent en de arbeidsdeelname.

Bij trajectbegeleiding kan er een beroep worden gedaan op tweedelijnsondersteuning door een bemiddelaar van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.".

Art. 102. In artikel 64, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede ", het brugproject" wordt vervangen door de woorden "de aanloopcomponent";

2° de woorden "het voortraject" worden opgeheven;

3° de woorden "het persoonlijk ontwikkelingstraject" worden vervangen door het woord "NAFT".

Art. 103. In hetzelfde decreet wordt onderafdeling III, bestaande uit artikel 85, opgeheven.

Art. 104. In artikel 86, §1, 3°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de woorden "een door de Vlaamse Regering bepaald project dat voorbereidt op arbeidsdeelname" vervangen door de woorden "een door de Vlaamse Regering bepaald project dat of een bepaalde fase die voorbereidt op arbeidsdeelname".

Art. 105. In artikel 90, §1, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

"4° overdracht van uren-leraar naar een organisatie die in het schooljaar 2018-2019 erkend was als centrum voor deeltijdse vorming, voor de realisatie van een les- of lesvervangend aanbod ter ondersteuning van de leerling. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van melding van die overdracht aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten, de grootte van dat krediet per uurleraar dat wordt omgezet, de wijze van toekenning ervan en de activiteiten die kunnen worden overgedragen.";

2° punt 5° wordt opgeheven.

Art. 106. In artikel 91 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "organisatie van een persoonlijk ontwikkelingstraject, een voortraject" wordt vervangen door de woorden "organisatie van een NAFT";

2° de zinsnede ", of een brugproject" wordt opgeheven.

Art. 107. In hoofdstuk III, afdeling V, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt onderafdeling III, die bestaat uit artikel 94 tot en met artikel 96, opgeheven.

Art. 108. Artikel 98 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt opgeheven.

Art. 109. Artikel 99 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 99. De Vlaamse Regering bepaalt welke studiebewijzen er kunnen worden uitgereikt gedurende en na afloop van de aanloopcomponent.".

Art. 110. In hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden onderafdeling I, die bestaat uit artikel 100, en onderafdeling II, die bestaat uit artikel 101, opgeheven.

Art. 111. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 103 tot en met artikel 108, opgeheven.

Art. 112. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 140, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014;

2° artikel 141.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen"

Art. 113. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen", vervangen bij het decreet van 20 april 2012, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° een punt 9° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

"9° aanloopstructuuronderdelen: aanloopstructuuronderdelen bedoeld in 357/41, 1°, van de Codex Secundair Onderwijs;";

2° een punt 10° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

"10° duale structuuronderdelen: duale structuuronderdelen bedoeld 357/5, eerste lid, van de Codex Secundair Onderwijs.".

Art. 114. In artikel 13 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, 7°, worden de woorden "de werkplekcomponent van" opgeheven;

2° in paragraaf 3, eerste lid, worden volgende wijzigingen aangebracht:

b) punt 12°, waarvan de bestaande tekst een punt 13° zal vormen, wordt vervangen door wat volgt:

"12° een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties & Studietoelagen;";

3° in paragraaf 3 wordt tussen het eerste en het tweede lid, een nieuw lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Elke geleding, vermeld in het eerste lid, 4° tot en met 12°, duidt een effectieve en een plaatsvervangende vertegenwoordiger aan.".

Art. 115. In artikel 17 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, 1° en 2°, wordt de zinsnede "vier leden, voorgedragen door" telkens vervangen door de woorden "minstens drie vertegenwoordigers van";

2° tussen het eerste en tweede lid wordt een nieuw lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid, 1° en 2°, wordt het sectoraal partnerschap in sectoren zonder representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, samengesteld uit minstens 3 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en minstens 3 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de raad van bestuur van het sectorfonds van de betrokken sector.";

3° in het derde lid worden tussen de woorden "haar" en "vertegenwoordiger(s)" de woorden "effectieve en plaatsvervangende" ingevoegd.

Art. 116. In artikel 26 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 april 2012, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 worden een punt 4° en 5° toegevoegd die luiden als volgt:

"4° aanloopstructuuronderdelen;
5° duale structuuronderdelen.".

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. De leertijd, vermeld in paragraaf 1, 1°, de aanloopstructuuronderdelen vermeld in paragraaf 1, 4°, en de duale structuuronderdelen, vermeld in paragraaf 1, 5°, zijn een niet-economische dienst van algemeen belang.".

Art. 117. Artikel 28 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 10 juni 2016, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 28. De praktijkopleiding in de leertijd omvat het sluiten van een overeenkomst vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.".

Art. 118. In artikel 37 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 juli 2008, 8 mei 2009 en 20 april 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "leertijd en ondernemerschapstrajecten" vervangen door de zinsnede "leertijd, aanloopstructuuronderdelen, duale structuuronderdelen en ondernemerschapstrajecten";

2° in paragraaf 4 worden in punt 1° de woorden "leertijd en ondernemerschapstrajecten" vervangen door de zinsnede "leertijd, aanloopstructuuronderdelen, duale structuuronderdelen en ondernemerschapstrajecten";

3° aan paragraaf 5 worden aan de inleidende zin de woorden "aanloopstructuuronderdelen en de duale structuuronderdelen" toegevoegd.

Art. 119. In artikel 38, §3, van hetzelfde decreet wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° deelnemen aan en samenwerken binnen een of meer overlegfora als vermeld in artikel 357/32 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;".

Hoofdstuk 5. Wijzigingsbepalingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.

Art. 120. In artikel 2 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

"3° mentor: de persoon die binnen de onderneming aangeduid wordt om de leerling op de werkplek op te leiden en te begeleiden;";

2° punt 8° wordt vervangen door wat volgt:

"8° trajectbegeleider: het gemandateerde personeelslid van een aanbieder duaal leren, dat belast is met de opvolging en begeleiding van de leerling met het oog op de volledige realisatie van het opleidingsplan;".

Art. 121. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan een leerling voor de uitvoering van zijn alternerende opleiding in de volgende gevallen een deeltijdse arbeidsovereenkomst sluiten:
1° als de onderneming valt onder het toepassingsgebied van artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector; voor deze overeenkomsten gelden de bepalingen van dit hoofdstuk en de bepalingen van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;
2° als de onderneming ressorteert onder het paritair comité 143 voor de zeevisserij; voor deze overeenkomsten gelden de bepalingen van dit hoofdstuk en de bepalingen van de wet van 3 mei 2003 tot regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst voor de zeevisserij en tot verbetering van het sociaal statuut van de zeevisser.";

2° er wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan een leerling voor de uitvoering van zijn alternerende opleiding, met een onderneming die is gevestigd buiten de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst sluiten die volgens de aldaar toepasselijke regelgeving in aanmerking komt voor een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken. Voor deze overeenkomst gelden de bepalingen van de aldaar toepasselijke regelgeving.".

Art. 122. Aan artikel 4 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid, 2°, kan een overeenkomst worden gesloten met een onderneming die is gevestigd buiten de Vlaamse Gemeenschap en die aldaar door de betrokken bevoegde instantie is erkend als werkplek in het kader van een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken.".

Art. 123. Een nieuw artikel 6bis wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 6bis. De onderneming kan om het opleidingsplan van de leerling uit te voeren een onderdeel van de opleiding overlaten aan een andere erkende onderneming waarmee zij een samenwerkingsovereenkomst sluit. Dit is enkel mogelijk gedurende de termijn en voor de onderdelen die door het sectoraal partnerschap, of bij afwezigheid van een sectoraal partnerschap in de betrokken sector het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, zijn vastgelegd. Het afsluiten van zo een samenwerkingsovereenkomst kan enkel met onderling akkoord van alle betrokken partijen, inclusief de opleidingsverstrekker. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren of het sectorale partnerschap wordt steeds op de hoogte gesteld van het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst.".

Art. 124. Aan artikel 17, §2, van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als de onderneming met toepassing van artikel 6bis een onderdeel van de opleiding overlaat aan een andere erkende onderneming, blijft zij de leervergoeding verschuldigd voor de dagen dat de leerling in die andere onderneming wordt opgeleid.".

Art. 125. Aan artikel 23 wordt een punt 10° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"10° als de opleidingsverstrekker conform artikel 110/11, §2, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 de leerling heeft ingeschreven onder ontbindende voorwaarde en de inschrijving ontbindt.".

Hoofdstuk 6. Slotbepaling.

Art. 126. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2019, met uitzondering van artikel 1, 2, 3, 5 tot en met 8, 11, 12, 14, 17, 19, 23, 24, 35, 39, 46, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 62, 65, 67, 69, 72, 76, 80, 82, 86, 4°, 92, 106, 2°, 113 tot en met 118 en 120 tot en met 125, die in werking treden op 1 september 2018.

Brussel, 9 februari 2018.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:

JONGEREN- EN KINDEFFECTRAPPORT
(JoKER)

Vlaamse overheid

Kind- en Jongere-Effectrapport (JoKER) voor het voorontwerp van decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	2017-230
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Hilde Crevits, viceminister-president en Vlaams minister van Onderwijs Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
RIA	Nee
JoKER	Ja
armoedetoets	Ja
link naar de regelgevingsagenda	<Vul hier de gewenste informatie in>

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	wouter.pinxten@ond.vlaanderen.be
organisatie	Vlaamse Overheid
beleidsdomein	Onderwijs en Vorming
entiteit	Departement Onderwijs en Vorming Afdeling Secundair Onderwijs en Leerlingenbegeleiding

2 Titel en fase

Voorontwerp van decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase

Fase 3: goedkeuring
Stap 14: eerste principiële goedkeuring

3 Samenvatting

Werkplekleren verwijst naar allerlei vormen van leren waarbij leerlingen in contact komen met concrete werkvloeren. In Vlaanderen vinden we de meest doorgedreven vorm van werkplekleren in het stelsel van Leren en Werken. In dit stelsel kunnen jongeren instappen vanaf dat ze deeltijds leerplichtig worden en draaien de leerlingen doorheen het hele schooljaar enkele dagen per week mee op een werkplek. Daarnaast zijn er in het stelsel van leren werken ook verschillende alternatieve trajecten uitgewerkt voor jongeren die nog niet klaar zijn om deeltijds te leren en te werken. Met tussen de tien- en elfduizend leerlingen, blijft het stelsel van Leren en werken in Vlaanderen een klein onderwijsstelsel.

De evaluatie die gebeurde van het stelsel leren en werken toonde aan dat er heel wat goede zaken, maar ook een aantal knelpunten zijn in het stelsel. Zo is het een complex systeem met verschillende aanbieders en mogelijke trajecten. Ook kampt het stelsel met een negatief imago omdat veel jongeren er terecht komen als een laatste stap in de waterval. Verder is er niet voor elke jongere in het systeem een voltijdse invulling van hun tijd; zo zijn er heel wat jongeren die klaar zijn om te werken, maar die geen werkplek vinden. Tot slot worden er vragen gesteld bij de relevantie van de kwalificatiebewijzen die worden uitgereikt in het stelsel van leren en werken.

Bij haar aantreden in 2014 gaf de Vlaams Regering aan dat ze het stelsel leren en werken wilden opwaarderen tot een stelsel van duaal leren; in duaal leren, leren de jongeren zowel bij de onderwijs- of opleidingsinstelling als op de werkplek. Met duaal leren is het expliciet de bedoeling om een antwoord te bieden aan de knelpunten die we hierboven opgelijst hebben. Door te komen tot een performant stelsel willen we uiteindelijk komen tot een betere afstemming onderwijs-arbeidsmarkt, en een lagere jeugdwerkloosheid.

4 Probleembeschrijving

4.1 Situering

Werkplekleren is een verzamelbegrip dat gebruikt kan worden voor allerlei vormen van leren waarbij leerlingen in contact komen met een concrete werkvloer. De laatste jaren komt er meer en meer aandacht voor werkplekleren in beroepsopleidingen van jongeren. Door het contact met de werkvloer verwerven ze bepaalde competenties die nuttig zijn om hen weerbare burgers te maken, en die een meerwaarde vormen aan onderwijs voltijds op school. Omdat de kloof overbrugd wordt tussen de in het onderwijs opgedane theoretische kennis en de op een werkplek benodigde vaardigheden en competenties, wordt voor leerlingen de overgang naar de arbeidsmarkt eenvoudiger (CEDEFOP, 2014; Europese Commissie 2010a; 2013). Zo is het geen toeval dat een aantal van de laagste jeugdwerkloosheidscijfers in Europa terug te vinden zijn in landen met een sterk uitgewerkt duaal systeem zoals Duitsland, Oostenrijk of Nederland (CEDEFOP, 2014; Steedman, 2012).

Gezien bovenstaande troeven, wordt werkplekleren vanuit Europa naar voor geschoven als een essentieel onderdeel van de Europese 2020-strategie. Deze strategie omvat het groeiplan van Europa voor het komende decennium waarmee men wil komen tot slimme, duurzame en inclusieve groei (Europese Commissie, 2010b). Eén

van de hoofddoelstellingen binnen deze strategie is om de ongekwalificeerde uitstroom in Europa terug te dringen tot onder de 10% en de jeugdwerkloosheid sterk te doen afnemen. Ook in de Riga-conclusies, die op 22 juni 2015 werden goedgekeurd door de ministers van onderwijs van de Europese lidstaten, zien we de aandacht voor werkplekleren. Het doel van de Riga-conclusies is om de krachten te bundelen om de kwaliteit en status van beroepsonderwijs en -training te versterken om zo de Europese 2020-doelen te halen (Europese Commissie, 2015). Concreet luidt de eerste conclusie als volgt: “Promote work-based learning in all its forms, with special attention to apprenticeships, by involving social partners, companies, chambers and VET providers, as well as by stimulating innovation and entrepreneurship.” (p. 4).

Ook in Vlaanderen kan meer aandacht voor werkplekleren in al zijn vormen helpen om ongekwalificeerde uitstroom te doen afnemen. Als we de indicator van de enquête voor de arbeidskrachten bekijken, scoort Vlaanderen met 8.7 % vroegtijdige schoolverlaters in 2012 goed in Europees en Belgisch perspectief. Omdat we hiermee al onder het Europese streefdoel van ongekwalificeerde uitstroom van minder dan 10% zitten, heeft Vlaanderen zijn ambitie nog scherper gesteld met als doel om het percentage vroegtijdige schoolverlaters tegen 2020 verder te verminderen tot 5,2% (Stafdienst Vlaamse Regering, 2013).

Werkplekleren kan in Vlaanderen op verschillende vormen worden ingevuld zoals observaties in bedrijven, lessen die in een bedrijf doorgaan, korte stages of meer doorgedreven vormen van werkplekleren. In Vlaanderen kunnen leerlingen in het secundair onderwijs momenteel in het stelsel van leren en werken terecht als ze een opleiding willen volgen die voor een aanzienlijk deel op de werkvloer gebeurt. Dit stelsel werd vormgegeven in het decreet leren en werken van 2008.

Het decreet Leren en werken stelt dat leerlingen die aan de voorwaarden van de deeltijdse leerplicht voldoen en maximum 25 jaar oud zijn, een opleiding kunnen volgen waarbij ze schoolgaan combineren met werken bij een werkgever. In het stelsel van leren en werken zijn er twee subsystemen. Ten eerste is er de leertijd die georganiseerd wordt in de centra voor vorming van zelfstandigen en KMO (Syntra lesplaatsen). In dit subsysteem krijgen de leerlingen over het algemeen één dag per week les in het centrum wat gecombineerd wordt met 4 dagen tewerkstelling. In het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO), ten tweede, volgen de leerlingen over het algemeen 2 dagen per week les in een centrum voor deeltijds onderwijs (CDO), wat ze combineren met 3 dagen werken in een onderneming. In het DBSO zijn er echter ook nog drie alternatieve invullingen mogelijk van arbeidsdeelname; leerlingen kunnen in een voortraject, brugproject of persoonlijk ontwikkelingstraject starten.

- Brugproject: een vorm van arbeidsparticipatie, gericht op jongeren die arbeidsbereid zijn, maar hun arbeidsgerichte attitudes en vaardigheden nog verder moeten ontwikkelen;
- Voortraject: een specifieke opleidings- en begeleidingsmodule, gericht op jongeren met ontoereikende attitudes en vaardigheden die nog geen duidelijk loopbaanperspectief hebben, en dat als traject altijd past in een arbeidsgerichte context;
- POT: een traject voor kwetsbare jongeren in problematische situaties waarbij, door middel van intensieve individuele begeleiding en aangepaste activiteiten, de zelfredzaamheid en het maatschappelijk functioneren van jongeren wordt verhoogd en waarbij ze op die wijze worden voorbereid op een arbeidsgericht traject.

Door deze alternatieve trajecten werd een vierfasenmodel gecreëerd waardoor aan alle jongeren in het DBSO een aangepast traject kan aangeboden worden.

Met het decreet leren en werken wilde men een aantal vernieuwingen doorvoeren:

1. Komen tot meer uniformiteit en afstemming tussen de verschillende systemen (DBSO en leertijd) om leerlingen uit de twee subsystemen op een gelijkwaardige manier te behandelen en het voor alle betrokkenen transparanter te maken.
2. Realisatie van het voltijds engagement voor alle leerlingen; dit wil zeggen dat alle leerlingen gedurende minstens 28 uur een zinvolle invulling hebben. Het vierfasenmodel met persoonlijk ontwikkelingstraject,

voortraject, brugproject en arbeidsdeelname werd met het oog hierop ontwikkeld. Door deze verschillende trajecten kan aan elke jongere een traject op maat worden aangeboden.

3. Leerlingen konden een diploma secundair onderwijs behalen in het stelsel van leren en werken, waardoor (althans in theorie) ook doorstroom naar hoger onderwijs mogelijk werd.

In schooljaar 2016-2017 zaten er op 1 mei 8.382 jongeren in het DBSO en 1.943 jongeren in de leertijd. In totaal zaten er toen dus 10.325 jongeren in het stelsel leren en werken, wat overeenkomt met het cijfer van de afgelopen jaren dat telkens tussen de 10.000 en 11.000 jongeren schommelde.

Belangrijk is om het cijfer in het DBSO verder uit te splitsen over de verschillende mogelijke fasen. Van de 8.382 jongeren zaten er 2.777 (34,6%) in het normaal economisch circuit, 704 (8,5%) in een brugproject, 527 (6,4%) in een voortraject en 689 (8,3%) in een persoonlijk ontwikkelingstraject. De overblijvende groep jongeren heeft momenteel geen voltijds engagement in het stelsel van leren en werken. Zo zaten er 1.284 jongeren (15,5%) in de categorie te oriënteren naar arbeid; deze groep jongeren is klaar om te werken, maar vindt geen werkplek.

4.2 Evaluatie decreet leren en werken

In het decreet leren en werken van 2008 werd al opgenomen dat er na 5 jaar een evaluatie van het decreet moest gebeuren. Deze evaluatie werd uitgevoerd door een consortium van de Katholieke Universiteit Leuven en het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) en uiteindelijk opgeleverd in 2015 (Smet, Stevens, De Rick, De Witte, Van Landeghem & De Fraine, 2015). De belangrijkste conclusies uit het evaluatieonderzoek zijn de volgende:

- Het huidige stelsel van leren en werken is zeer complex, wat financiering, organisatie, registraties, … betreft, wat het voor leerlingen, ouders en werkgevers niet altijd evident maakt om er wegwijs te geraken.
- In het DBSO wordt het maatwerk niet voor alle leerlingen gerealiseerd; een groep leerlingen (21%) komt nooit in één van de vier fasen terecht. Het onderzoek wijst ook uit dat de naadloze doorstroom doorheen fasen niet kan worden gerealiseerd en dat er voor verschillende leerlingen teveel tijd tussen de invulling van de fasen zit. Het evaluatieonderzoek slaagt er niet in om de exacte oorzaak hiervan te duiden. Hierbij aansluitend wijst het onderzoek erop dat het voltijds engagement slechts in ongeveer de helft van de gevallen gerealiseerd wordt.
- Wat rendement betreft wijst het onderzoek uit dat het decreet een positieve impuls heeft gegeven aan de kwalificatiekansen van jongeren in het stelsel van leren en werken; in 2008 werd immers de mogelijkheid gecreëerd om een diploma te behalen via het stelsel van leren en werken. Wat arbeidsdeelname betreft zien we echter, vooral in het DBSO, een daling van de tewerkstellingsgraad doorheen de jaren; in de plaats hiervan stromen meer leerlingen door naar de alternatieve fasen.
- Het evaluatieonderzoek bekeek ook de modularisering die in het DBSO stelselmatig werd doorgevoerd. Dat dit proces stapsgewijs werd aangepakt, heeft gezorgd voor een groeiende efficiëntie van het proces. Door de modularisering is de kans om een kwalificatie te behalen toegenomen en zijn er meer getuigschriften uitgereikt.

4.3 Probleemstelling

Een stelsel waarin leerlingen uit het secundair onderwijs een opleiding kunnen doorlopen met een aanzienlijk aandeel op de werkplek, heeft een grote meerwaarde. Hoewel het stelsel voor leren en werken hierop een antwoord kan bieden, is dit momenteel beperkt qua toepassingsgebied en zijn er (zeker vanuit leerlingenperspectief) enkele knelpunten die een performante werking verhinderen:

Gebrek aan transparantie

Door het bestaan van twee subsystemen (DBSO en leertijd), en doordat leerlingen in leren en werken tewerk gesteld konden worden met 13 verschillende mogelijke overeenkomsten was het niet voor elke leerling duidelijk wat de beste keuze was en wat de implicaties waren van deze keuze.

Slechte imago en negatieve keuze
Het huidig stelsel van leren en werken kampt nog steeds met een negatief imago; veel jongeren komen er terecht als een laatste stap in de waterval. Dit negatieve imago zorgt ervoor dat leerlingen dit vaak niet zien als een volwaardige studiekeuze. Dit is problematisch aangezien zulke leerweg voor sommige leerlingen meer aangewezen is, gezien ze er meer al doende kunnen leren. Zo een bewuste keuze maken de leerlingen echter zelden gezien de negatieve perceptie van het systeem en ook de beperkte doorverwijzing vanuit de scholen. Dit ligt mogelijks mee aan de basis van het beperkte aantal leerlingen in het stelsel voor leren en werken.

Niet volledige invulling voltijds engagement
Momenteel zijn er heel wat jongeren in het DBSO die klaar zijn om te werken, maar geen werkplek vinden. Dit is problematisch aangezien een werkplek cruciaal is om een adequate opleiding te kunnen krijgen. Ook voor bepaalde van de andere fasen zijn er soms onvoldoende plaatsen of moet de fase afgebroken worden wanneer de beschikbare uren voor die jongere uitgeput zijn terwijl de jongere best nog verder zou kunnen gaan.

Kwalificatiekansen
In het huidige stelsel van leren en werken, volgen de leerlingen vaak enge, zeer specifieke opleidingen. Ze kunnen hier een kwalificatie en een diploma in halen. Op basis van de schoolverlatersstudie kan er echter worden vastgesteld dat een kwalificatie uit DBSO niet dezelfde kansen biedt op de arbeidsmarkt in vergelijking met een kwalificatie uit BSO; concreet zijn 23,5 procent van de jongeren uit het DBSO werkzoekende één jaar na het afstuderen in vergelijking met 12,8 procent van de jongeren die een derde graad in het BSO behaalden (VDAB, 2017). Bovendien stelt de onderwijsinspectie de validiteit van de uitgereikte kwalificaties in vraag, en dan vooral binnen leertijd.

5 Beleidsdoelstelling

5.1 Beleidscontext duaal leren

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering uit 2014, werd aangegeven dat men wou komen tot een stelsel van Duaal leren, en dit zowel in het deel over het beleidsdomein onderwijs als het deel over het beleidsdomein werk (Vlaamse Regering, 2014). Concreet lezen we in het deel over onderwijs:

> “Samen met het beleidsdomein werk creëren we een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers. De nieuwe Vlaamse bevoegdheid- het industriële leerlingwezen - is hiervoor een hefboom. Duale opleidingsvormen zijn een volwaardige kwalificerende opleiding en een nuttig instrument in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en jeugdwerkloosheid. Ook voor jongeren zonder diploma die ouder zijn dan 18 jaar, kan een duaal leer-werktraject een passende oplossing zijn om een kwalificatie te halen. In het stelsel van leren en werken bieden we leerlingen maatwerk aan op basis van een grondige en neutrale screening en toeleiding. We garanderen elke leerling die instapt in een duaal traject voor leren en werken een concrete werkervaring in een (private) onderneming. Een resultaatsgerichte financiering dient bij te dragen aan de realisatie van de werkcomponent. Verschillen in statuut en verloning nemen we weg. Syntra Vlaanderen krijgt een duidelijke regierol in de realisatie van de werkcomponent van arbeidsmarktrijpe jongeren. We werken aan het ombuigen van de neerwaartse trend in deelname van de Leertijd.
>
> We ontwikkelen een eenduidig juridisch kader voor de verschillende vormen van werkplekleren en alternerend leren en werken. De rechten en plichten van de leerling/student/cursist, de onderwijs- of opleidingsinstelling en het bedrijf worden daarbij duidelijk geregeld. We beperken de administratieve formaliteiten en financiële consequenties voor scholen en bedrijven tot een absoluut minimum. Andere overheden die ter zake verplichtingen opleggen, spreken we hierover aan.” (p. 99)

In het deel van het beleidsdomein werk vinden we het volgende terug:

> "Samen met het beleidsdomein onderwijs creëren we een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers. De nieuwe Vlaamse bevoegdheid - het industriële leerlingwezen - is hiervoor een hefboom. De sectorale vertaling van dit beleid gebeurt via het instrument van de sectorconvenants. Duale opleidingsvormen zijn een volwaardige kwalificerende opleiding en een nuttig instrument in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en jeugdwerkloosheid. Ook voor jongeren zonder diploma die ouder zijn dan 18 jaar, kan een duaal leer-werktraject een passende oplossing zijn om een kwalificatie te halen.
>
> In het stelsel van leren en werken bieden we leerlingen maatwerk aan op basis van een grondige en neutrale screening en toeleidingdoor de relevante onderwijs- en arbeidsmarktinstanties. De screening van de arbeidsmarktrijpheid gebeurt door de relevante arbeidsmarktactoren. We garanderen elke leerling die instapt in een duaal traject voor leren en werken een concrete werkervaring in een (private) onderneming. Een resultaatsgerichte financiering dient bij te dragen aan de realisatie van de werkcomponent. Verschillen in statuut en verloning nemen we weg.
>
> Syntra-Vlaanderen krijgt een duidelijke regie-rol in de realisatie van de werkcomponent van arbeidsmarktrijpe jongeren. We werken aan het ombuigen van de neerwaartse trend in deelname van de Leertijd.
>
> Een interministerieel comité werk-onderwijs stuurt de hervorming aan." (p.37-38).

In de beleidsnota van onderwijs en die van werk, werd het thema duaal leren op quasi identieke wijze verwoord:

> "Leren en Werken wordt als volwaardige leerweg in het groter geheel van onderwijs met arbeidsfinaliteit geïntegreerd. Elke arbeidsmarktrijpe jongere heeft er een concrete werkervaring. De leercomponent zal er sterker dan nu gecombineerd worden met en afgestemd worden op de werkplekervaring en is dus onlosmakelijk met de werkervaring verbonden. De jongere die succesvol de werkervaring en de leercomponent doorloopt, verwerft een onderwijskwalificatie. In het nieuwe duaal stelsel van leren en werken kunnen ook relevante deelkwalificaties verworven worden, die bijdragen aan een duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.
>
> Leerplichtige jongeren die (nog) niet arbeidsrijp zijn, krijgen een specifiek aanbod vanuit onderwijs. Dat kan een instap zijn in een maatwerktraject in een onderwijswelzijnskader of een tijdelijk traject binnen een gesimuleerde werkomgeving. Dat laatste kan gebeuren in samenwerking met Werk-actoren.
>
> De overdracht van het industrieel leerlingwezen in het licht van de zesde staatshervorming biedt de kans om in nauw overleg met de betrokken stakeholders (sociale partners, Onderwijs- en Werk-actoren) werk te maken van geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken. De rollen en verantwoordelijkheden dienen hiervoor goed te worden uitgeklaard. Voor wat betreft jongeren onder het leerplichtstelsel blijft Onderwijs eindverantwoordelijk doorheen heel het traject. Op het terrein zijn dit de scholen, Syntra, bedrijven en organisaties die instaan voor de trajecten. Syntra Vlaanderen staat in voor de regie over de werkcomponent. De regisseur zorgt ervoor dat scholen en arbeidsmarktactoren de juiste leerling en de juiste werkplek bij elkaar kunnen brengen. De screening van de arbeidsmarktrijpheid gebeurt door de relevante arbeidsmarktactoren na een neutrale toeleiding.
>
> De concrete doelstellingen voor het nieuw duale stelsel van leren en werken zijn:
>
> - Verbetering van de screening en toeleiding;
> - Vereenvoudiging en harmonisatie van de overeenkomsten en statuten van de jongeren
> - Vereenvoudiging van de incentives voor leerondernemingen;
> - Versterken van de sectorale aanpak;

- Uniforme regeling voor de erkenning en kwaliteitsborging van de leerondernemingen
- De regeling van de trajectbegeleiding (in zijn verschillende facetten);
- Versterking van de matchingsprocessen en de leertijd.

Dit zal leiden tot een aanpassing van het decreet Leren en Werken. Een resultaatsgerichte financiering die bijdraagt aan de realisatie van de werkcomponent zal hiervan deel uitmaken.

Op korte termijn engageren de beleidsdomeinen Onderwijs en Werk zich tot een significante stijging van het aantal jongeren met een werkervaringsplaats in het huidige Leren en Werken en tot een versterking van de algemene vorming in de Leertijd.

Met het oog op de structurele aanpassing van het systeem zijn er de conclusies van de evaluatiestudie in de eerste helft van 2015 en worden in de mate van het mogelijke nog dit schooljaar innovatieve en verkennende trajecten opgestart op het terrein om de vooropgestelde doelstellingen te concretiseren.

Een interministerieel comité (IMC) stuurt de hervorming naar een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken aan, bespreekt de aanpak en de vooruitgang en overlegt hiertoe met de onderwijsactoren, de werkactoren en de sociale partners." (Crevits, 2014, p. 30-31).

Een eerste concretisering van de engagementen opgenomen in het regeerakkoord en de beleidsnota's was er in januari 2015 toen een eerste conceptnota rond duaal leren werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In deze conceptnota werden de eerste krijtlijnen van het concept duaal leren uitgeschreven; tevens werd het formele advies gevraagd van de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV), de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen. Naast deze formele adviezen werden er door verschillende betrokkenen adviezen op eigen initiatief gepubliceerd. Op basis van de aandachtspunten uit deze adviezen, werd de conceptnota herwerkt in de conceptnota bis die op 3 juli 2015 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In deze conceptnota bis werd verder aangegeven dat er verschillende proefprojecten opgestart zouden worden om het concept nog verder te verfijnen.

5.2 Beleidsdoelstellingen duaal leren

De algemene beleidsdoelstelling rond duaal leren, wordt in de conceptnota bis als volgt samengevat: "Samen met het beleidsdomein onderwijs/werk creëren we een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers." De essentie van duaal leren is dat jongeren nog leren bij een aanbieder van duaal leren (het zij een voltijdse school, een CDO of een Syntra vzw), maar ook nieuwe competenties aanleren op een werkplek. Doordat er op beide plaatsen wordt geleerd, spreken we van duaal leren. Dit is een belangrijk nuanceverschil met het stelsel van leren en werken waarbij de jongeren op de werkplek vooral meewerken.

Niet elke jongere is arbeidsrijp, wat verwijst naar de mogelijkheid om een deel van het leerproces op de werkplek te vervullen. Voor sommige jongeren kan het in deze nuttig zijn om hen toe te laten een voorbereidend traject te volgen om dan later in duaal leren in te stromen. Iets dergelijks zal vorm krijgen in een aanloopfase waar de jongere op maat een traject kan doorlopen om hem voor te bereiden; een voorwaarde voor instap in zo een aanloopfase is dat de jongere op zijn minst arbeidsrijp is, wat ernaar verwijst dat hij wel expliciet bereid is om te leren op een werkplek. Waar in het vroegere stelsel leren en werken ook jongeren terecht konden zonder motivatie om te leren op een werkplek (in bijvoorbeeld de persoonlijke ontwikkelingstrajecten), zal dit in duaal leren niet meer mogelijk zijn. Deze doelgroep van jongeren zal opgevangen worden in een naadloos flexibel traject, in samenwerking met welzijn.

Vanuit het standpunt van de jongeren, zijn dit de belangrijkste doelstellingen van duaal leren:

1. Komen tot een geïntegreerd systeem van duaal leren dat als gelijkwaardige leerweg naast het voltijds onderwijs bestaat. Door duaal leren als leerweg ook mogelijk te maken in het voltijds onderwijs en het als dusdanig te integreren in het onderwijs, wil men komen tot een betere bekendheid van het systeem. Net zoals in het stelsel van leren en werken, is het binnen duaal leren mogelijk een studiebekrachtiging te halen die equivalent is aan die in het voltijds onderwijs.
2. Versterken van een positieve keuze van leerlingen voor duaal leren.
3. Het garanderen van een relevante werkervaring voor elke jongere die wil werken. Jongeren die duaal willen leren, maar hier nog niet klaar voor zijn moeten voorbereid worden in een aanloopfase.
4. De inzetbaarheid van jongeren met een kwalificatie op de arbeidsmarkt vergroten door opleidingen af te stemmen op de beroepskwalificatiedossiers.

5.3 Vrije ruimte

Met twee uitgebreide passages in het regeerakkoord, de passages in de beleidsnota's en daaropvolgend twee zeer gedetailleerde conceptnota's zijn de krijtlijnen van het stelsel van duaal leren al sterk vastgelegd. Hierdoor is de vrije ruimte beperkt, wat ook zijn impact heeft op het voorliggende Kind- en Jongere-Effectrapport (JoKER); gezien er voor bovenstaande doelstellingen moeilijk alternatieve opties uitgewerkt kunnen worden, beperken we ons hier tot de nuloptie en de gekozen optie.

6 Opties

Doelstelling 1. Komen tot een geïntegreerd systeem van duaal leren dat als gelijkwaardige leerweg naast het voltijds onderwijs bestaat.

➔ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Voortbestaan van een apart systeem van leren en werken

In de nuloptie wordt vastgehouden aan een afzonderlijk systeem van leren en werken dat als een klein systeem apart naast het voltijds onderwijs blijft bestaan. In deze optie kan men enkel leren combineren met werken in een CDO of een Syntra lesplaats. Leerlingen in voltijdse scholen moeten expliciet de overstap maken naar een andere instelling om in te kunnen stappen in het stelsel van leren en werken. Hiermee blijft er een kloof bestaan tussen het voltijds onderwijs enerzijds en het stelsel van leren en werken, wat er op zijn beurt voor zorgt dat het gebrek aan transparantie behouden blijft en de aantrekkelijkheid moeilijk kan verhoogd worden.

In het stelsel van leren en werken, komen eigenlijk twee verschillende doelgroepen samen. Enerzijds jongeren die deeltijds willen leren, en anderzijds jongeren met bepaalde persoonlijke en/of sociale problematiek. Deze laatste doelgroep had eigenlijk enkel binnen het stelsel leren en werken een structurele plaats via sommige van de voortrajecten en de persoonlijke ontwikkelingstrajecten. Een jongere die met een bepaalde problematiek geconfronteerd werd, moest dus bijna per definitie zich inschrijven in een CDO om dan een maatgericht, langdurig traject te kunnen lopen. Dat deze doelgroepen vermengd worden, heeft mee gezorgd voor een negatieve perceptie ten opzichte van het stelsel leren en werken.

➔ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

GEKOZEN OPTIE

Geïntegreerd stelsel van duaal leren en aanloopfase

In de gekozen optie wordt er toegewerkt naar een geïntegreerd stelsel van duaal leren. Concreet wil dit zeggen dat eenzelfde duale opleiding ook mogelijk zal zijn in voltijdse scholen, naast de centra voor deeltijds onderwijs en de Syntra lesplaatsen. Leerlingen die in een voltijdse school zijn ingeschreven, kunnen ook binnen hun school aan duaal leren doen. Door duaal leren in voltijdse scholen te integreren wordt het concept meer bekend bij leerlingen, ouders en leerkrachten en wordt dit ook breder inzetbaar op het niveau van studierichtingen. Dit zorgt

ervoor dat duaal leren een volwaardige plaats krijgt in het voltijds onderwijs en het voor leerlingen makkelijker wordt om de overstap te maken.

Belangrijk bij duaal leren is ook dat we mikken op jongeren die arbeidsrijp, of toch op zijn minst arbeidsbereid zijn. Jongeren die niet arbeidsrijp maar wel arbeidsbereid zijn, kunnen via een aanloopfase voorbereid worden op een instap in duaal leren. Het gevolg van deze keuze is dat jongeren met bepaalde sociale en/of persoonlijke problematieken niet meer hun plaats zullen vinden in duaal leren. Deze doelgroep zal beroep kunnen doen op een naadloos flexibel traject waarbij er op maat van de jongere wordt gewerkt. Dergelijke trajecten zullen voor alle jongeren toegankelijk zijn in zowel het voltijds secundair onderwijs als duaal leren.

Doelstelling 2. Versterken van een positieve keuze van leerlingen voor duaal leren.

➔ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Slecht imago, mix van doelgroepen en negatieve keuze

Bij ongewijzigd beleid, zullen jongeren nog voornamelijk in het stelsel van leren en werken terecht komen na het doorlopen van het watervalsysteem en zal dit zelden een bewuste keuze zijn. Daarnaast blijft er een mix van verschillende doelgroepen bestaan in het stelsel van leren en werken, zoals beschreven bij Doelstelling 1. Deze elementen zorgen voor een negatief imago van het stelsel van leren en werken.

➔ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Positieve keuze voor duaal leren

Met duaal leren wil men expliciet inzetten op het realiseren van een positieve keuze voor een leerweg waarin leren op school wordt gecombineerd met leren op een werkplek. Een eerste element wat hieraan kan bijdragen is de integratie van duaal leren in het voltijds onderwijs, wat de perceptie hieromtrent kan keren. De opleiding die in een duaal traject wordt gevolgd, verschilt immers niet van een opleiding in een voltijds traject. Ten tweede zullen alle jongeren in arbeidsmarktgerichte opleidingen een advies krijgen mbt de instap in duaal leren; op deze manier wordt de bekendheid van de doelgroep met duaal leren vergroot. Ten derde zal er ook ingezet worden op een betere studiekeuzebegeleiding van leerlingen en een advisering over een mogelijke instap in duaal leren. Door dergelijke initiatieven kan je leerlingen laten nadenken over hun studieloopbaan, alsook hun persoonlijke leerstijl. Leerlingen die graag al doende leren zijn gebaat bij een instap in een duale leerweg. Tot slot moet er in een duaal traject steeds een concrete werkervaring zijn, waardoor het zelden zal voorvallen dat jongeren een lange periode zonder verdere invulling van de opleiding zitten. De werkplek moet bovendien inhoudelijk sterk aansluiten bij de competenties die er binnen de opleiding dienen te worden verworven.

Doelstelling 3. Het garanderen van een relevante werkervaring voor elke jongere die wil werken. Jongeren die duaal willen leren, maar hier nog niet klaar voor zijn moeten voorbereid worden in een aanloopfase.

➔ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Niet volledige invulling voltijds engagement

Het huidige stelsel van leren en werken slaagt er niet in voor elke jongere gedurende een gehele onderwijsloopbaan een voltijds engagement te realiseren. Zo zijn er heel wat jongeren die worden gescreend als arbeidsrijp en bereid om een arbeidsdeelname aan te vatten, maar zijn er onvoldoende werkplekken beschikbaar. Deze grote groep van niet-werkende jongeren is problematisch in het licht van een stelsel ‘leren en werken’.

➔ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Garantie op werkervaring

Alle leerlingen die duaal willen leren, moeten binnen de 20 dagen een werkplek hebben. Zonder werkplek kunnen jongeren het duale traject niet verderzetten. Jongeren zonder werkplek, kunnen verder voorbereid worden in een aanloopfase. Om er zeker van te zijn dat er voldoende werkplekken zijn voor alle jongeren die duaal

willen leren, worden er in eerste instantie sectorale partnerschappen opgericht die onder andere instaan voor het vinden van werkplekken. Ook is er een werkplekregisseur die op Vlaams niveau instaat voor het kwalitatief en kwantitatief uitwerken van een netwerk van leerondernemingen.

Vanuit onderwijs zal er meer aandacht besteed worden aan macrodoelmatigheid, waarbij er voor bepaalde opleidingen voorwaarden worden gesteld op het vlak van o.a. regionale programmatie of aantal keren dat een opleiding ingericht kan worden. Deze macrodoelmatigheid dient ervoor te zorgen dat het inrichten van een opleiding in overeenstemming is met het aanbod op de lokale arbeidsmarkt.

Doelstelling 4. De relevantie van kwalificaties vergroten door opleidingen af te stemmen op de beroeps-kwalificatiedossiers.

➔ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Smalle opleidingen met beperkte arbeidsmarktrelevantie

De opleidingen binnen het huidige stelsel van leren en werken zijn in het merendeel van de gevallen niet afgestemd op de beroepskwalificaties. Over het algemeen zijn dit smallere opleidingen waar een beperkter deel van de competenties uit een beroepskwalificatie aan bod komen. Dit zorgt ervoor dat de relevantie op de arbeidsmarkt niet altijd gewaarborgd is.

Ook is het zo dat het DBSO modulair georganiseerd is. Na elke module krijgen de jongeren een deelcertificaat; door deze op te bouwen, kunnen leerlingen een volledig certificaat krijgen. Echter, er kunnen vragen gesteld worden bij het civiel effect van de deelcertificaten. Immers, aangezien deze slechts betrekking hebben op een beperkt deel van de competenties, hebben deze weinig waarde op de arbeidsmarkt.

➔ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

GEKOZEN OPTIE

Bredere opleidingen afgestemd op de beroepskwalificatiedossiers

Duale opleidingen krijgen vorm in standaardtrajecten die expliciet worden afgestemd op de beroepskwalificatiedossiers. In deze dossiers wordt door de sector samen met andere partners aangegeven wat de essentiële competenties zijn die men nodig heeft om als beginnend beroepsbeoefenaar een bepaald beroep uit te oefenen. Door dit als referentiekader te nemen, wordt het civiel effect van de opleidingen vergroot. Immers, de opleidingen leiden dan op tot de competenties die in het beroepskwalificatiedossier als essentieel voor het beroep worden beschouwd.

De standaardtrajecten die uitgewerkt worden op basis van de beroepskwalificatiedossiers zijn breder in die zin dat ze betrekking hebben op meer competenties dan voordien. In het standaardtraject van een specifieke opleiding, zal ook aangegeven worden welke inhouden er aan bod kunnen worden in een aanloopfase; hiervoor zullen er aanloopstructuuronderdelen uitgewerkt worden. Deze aanloopstructuuronderdelen zullen betrekking hebben op een beperktere set competenties, en zijn hierdoor meer vergelijkbaar met de opleidingen zoals die momenteel bestaan in het stelsel leren en werken.

In de duale standaardtrajecten zal het nog steeds mogelijk zijn om jongeren een tussentijdse studiebekrachtiging te geven, maar dan onder de vorm van deelkwalificaties. Deelkwalificaties omvatten een afgerond geheel van competenties uit de beroepskwalificatie die relevantie hebben op de arbeidsmarkt. Deze zullen afgebakend worden tijdens de opmaak van de duale opleidingen, waarbij de arbeidsmarktrelevantie bewaakt wordt. Op deze manier zijn de deelkwalificaties breder dan de deelcertificaten waarvan sprake in het stelsel leren en werken.

7 Analyse van de effecten voor de doelgroep jongeren

Duaal leren is een systeem dat zich richt op de arbeidsmarktgerichte (en een selectie van dubbele finaliteits-) opleidingen in het technisch secundair onderwijs en beroepssecundair onderwijs, inclusief specialisatiejaren en se-n-se-opleidingen. De instapleeftijd is afgebakend op de leeftijd waarop de leerling deeltijds leerplichtig wordt (i.e. 15 jaar zijn en de eerste twee leerjaren van het secundair onderwijs beëindigd hebben, of 16 jaar zijn). Duaal leren kan gevolgd worden tot de leeftijd van 25 jaar. Waar we momenteel rond de 10.000 jongeren in het systeem van leren en werken zitten, simuleerde het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) dat er op termijn een 31.500 jongeren een plaats zouden kunnen vinden in duaal leren.

Doelstelling 1. Geïntegreerd systeem

Nuloptie: voortbestaan van een afzonderlijk systeem van leren en werken

doelgroepen	voordelen	nadelen
Leerlingen SO	- de centra voor deeltijds onderwijs en Syntra lesplaatsen nemen een duidelijke plaats in het secundair onderwijs in.	- het systeem is onbekend bij de leerlingen - het apart houden van het systeem zorgt er mee voor dat er wordt neergekeken op het huidige stelsel van leren en werken - in het huidige stelsel van leren en werken, worden twee doelgroepen samen genomen; enerzijds jongeren die leren met werken combineren, anderzijds jongeren met bepaalde sociale en/of welzijnsproblematieken (in een deel van de voortrajecten en alle persoonlijke ontwikkelingstrajecten)

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie: geïntegreerd systeem van duaal leren en aanloopfase

GEKOZEN OPTIE

doelgroepen	voordelen	nadelen
Leerlingen SO	- door de integratie in het voltijds onderwijs, wordt het systeem toegankelijker om in te stappen - de aanloopfase is een integraal deel van duaal leren, en is bedoeld om jongeren die duaal willen leren (arbeidsbereid), maar hier nog niet helemaal klaar voor zijn (niet arbeidsrijp), verder voor te bereiden op een instap in duaal leren.	- In hoofde van de huidige aanbieders leren en werken wordt de unieke plaats van centra voor deeltijds onderwijs en Syntra lesplaatsen minder scherp aangezien de voltijdse scholen eveneens duale opleidingen zullen aanbieden.

Doelstelling 2. Versterken van een positieve keuze

Nuloptie: Slecht imago en negatieve keuze

doelgroepen	voordelen	nadelen
Jongeren	- hoewel dit een laatste stap is in het watervaltraject van jongeren, bood dit aan deze kwetsbare groep jongeren nog wel een opvangnet en werd er vermeden dat deze jongeren geen invulling van de leerplicht meer hadden.	- door de onbekendheid en het slechte imago van het systeem kiezen weinig jongeren bewust voor leren en werken - veel jongeren vinden hun weg pas naar het stelsel van leren en werken na een weg van negatieve faalervaringen - jongeren met een bepaalde problematiek kunnen enkel beroep doen op een aangepast traject als ze inschrijven in een CDO - deze leerweg mag dan wel een opvangnet bieden; hij staat gekend als een leerweg met meer dan 50% spijbelende jongeren. Door de beperkte invulling van het voltijds engagement haken jongeren ook hier af en ligt het aantal vroegtijdige schoolverlaters hoog.

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie: versterken positieve keuze duaal leren

GEKOZEN OPTIE

doelgroepen	voordelen	nadelen
Jongeren	- door integratie in voltijds onderwijs wordt overstap naar duaal leren makkelijker - jongeren worden vroeger bewust gemaakt van mogelijkheid tot duaal leren - in duaal leren is er een focus op jongeren die minstens arbeidsbereid binnen duaal leren; dit zorgt voor een betere afbakening van doelgroep wat het imago ten goede kan komen. Jongeren met bepaalde problematieken, kunnen terecht in de naadloze flexibele trajecten.	- de sterke focus op tewerkstelling kan er voor sommige jongeren voor zorgen dat deze een terugkeer naar het voltijds onderwijs dienen te maken.

Doelstelling 3. Werkervaring voor elke jongere

Nuloptie: niet volledige invulling voltijds engagement

doelgroepen	voordelen	nadelen
Jongeren	/	- Aan niet alle jongeren kon een adequate invulling aangeboden worden

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie: garantie op werkervaring

doelgroepen	voordelen	nadelen
Jongeren	- aan jongeren die duaal willen leren wordt de garantie gegeven op een werkplek; de werkplekregisseur en sectorale partnerschappen spelen hier een cruciale rol in - macrodoelmatigheid om te komen tot een rationeel studieaanbod in duaal leren	- hoewel er wordt gesproken over een garantie, hangt deze garantie geheel af van het engagement van ondernemingen om een breed profiel van leerlingen aan te nemen in functie van een opleidingstraject en niet als reguliere werknemer.

Doelstelling 4. Relevantie kwalificaties vergroten

Nuloptie: smallere opleidingen met beperkte arbeidsmarktrelevantie

doelgroepen	voordelen	nadelen
Jongeren	- smallere opleidingen zijn makkelijker realiseerbaar voor leerlingen	- de relevantie van de smalle kwalificaties wordt in vraag gesteld

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie: bredere opleidingen gebaseerd op beroepskwalificaties, smallere opleidingen in de aanloopfase

doelgroepen	voordelen	nadelen
Jongeren	- de kwalificaties zijn relevant op de arbeidsmarkt en dit zowel in de aanloopfase als de duale opleiding.	- er is mogelijk een verzwaring van de opleidingen in duaal leren, waardoor dit niet voor elke jongere even makkelijk realiseerbaar is. Binnen de aanloopfase, als toeleiding naar duaal leren, wordt er echter wel voorzien in smallere opleidingen geënt op de brede duale opleiding opdat een doorstroom mogelijk blijft.

8 Vergelijking van de opties

De gekozen optie die wordt uitgewerkt in het kader van duaal leren, is een antwoord op de doelstellingen die we voorop stellen. Met deze maatregelen wordt de situatie van jongeren positief beïnvloed, als we rekening houden met de vier basisprincipes uit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind:

- Belang van het kind: de bescherming van de rechten van het kind, of in het kader van dit decreet eerder de jongvolwassene was een zeer belangrijk aspect bij de opmaak van de regelgeving;
- Non-discriminatie: elke jongere die voldoet aan de leeftijdsvoorwaarden kan instappen. De ondergrens (wet op de deeltijdse leerplicht, i.e. 15 zijn en eerste twee jaar van het secundair hebben afgerond of 16 jaar zijn) wat leeftijd betreft is noodzakelijk om geen kinderarbeid toe te laten en om geen te jonge leerlingen toegang te geven tot een reële werkvloer. De bovengrens (25 jaar) is op zijn beurt noodzakelijk om te vermijden dat de kloof binnen de groep leerlingen te groot wordt. Leerlingen hebben het recht om leerling te zijn en moeten nog niet geconfronteerd worden met volwassen medeleerlingen. Leerlingen die ouder zijn dan 25 jaar, kunnen terecht bij het volwassenenonderwijs.
- Leven, overleven en ontwikkeling; één van de motivaties om dit decreet uit te werken was net dat leren op de werkvloer voor sommige leerlingen een manier van leren is die hen meer ontwikkelingskansen biedt. In deze is het cruciaal om hier een volwaardige en realistische leerweg van te maken opdat zoveel mogelijk leerlingen een leerweg kunnen kiezen die aansluit bij hun leerstijl.
- Participatie: de mogelijkheid tot eigen inbreng van de jongere zit structureel in het voorliggende decreet vervat. Enerzijds zal elk leertraject vormkrijgen in een individueel opleidingsplan rekening houdend met de situatie en context van de leerling, en ook met opening voor inspraak van de leerling. Daarnaast is de leerling ook één van de drie partijen die de overeenkomst mee ondertekent waarmee de leerling in het kader van duaal leren op de werkvloer kan leren. Hij heeft dus ook in deze overeenkomst een stem. Uiteraard staat de leerling hier niet alleen in; de aanbieder duaal leren zal altijd verantwoordelijk blijven voor de opvolging en begeleiding van de leerling.

9 Uitvoering

Om de voorgestelde maatregelen te implementeren is in eerste instantie regelgevend werk noodzakelijk. Door duaal leren te integreren in het voltijds onderwijs, worden er onder andere veranderingen doorgevoerd aan de structuur van het secundair onderwijs; om dit vast te leggen zijn decretale teksten noodzakelijk, aangevuld door een uitvoeringsbesluit. Concreet willen we het decreet en het besluit laten ingaan op 1 september 2018.

De enige beheerskosten die met duaal leren gepaard gaan is een uitbreiding die voorzien is voor de toezichthouders van SYNTRA Vlaanderen die het kwaliteitstoezicht van duale opleidingen doen (zie Handhaving).

10 Administratieve lasten

Voor jongeren zullen er geen specifieke administratieve lasten gepaard gaan met de implementatie van duaal leren. De administratieve last voor ondernemingen is beperkt tot het aanvragen van een erkenning als leeronderneming en het opstellen van een overeenkomst. Beiden kunnen via een daartoe reeds ontwikkelde digitale tool.

11 Handhaving

Het kwaliteitstoezicht op duale opleidingen wordt georganiseerd in een samenwerking tussen de onderwijsinspectie en toezichthouders van SYNTRA Vlaanderen. Zij zullen gezamenlijk toezicht doen waarbij ze nagaan hoe duaal leren concreet wordt geïmplementeerd bij de aanbieders duaal leren. Zij zullen dit meenemen in het advies dat ze geven op instellingsniveau, waar ze uitspraak kunnen doen over de kwaliteit van het duale traject. Door dit kwaliteitstoezicht wordt de kwaliteit van duale opleidingen bewaakt wat de uiteindelijke doelgroep van leerlingen ten goede komt.

Voor de aanloopfase zal het kwaliteitstoezicht nog verder geconcretiseerd moeten worden. Er zal hier immers mogelijks samengewerkt worden met derdenorganisaties uit de welzijnssector. De onderwijsinspectie zal sowieso ook hier toezicht doen, maar de concrete werkwijze wordt de komende tijd nog verder uitgewerkt.

12 Evaluatie

Via de databanken in onderwijs, aangevuld met verschillende tools en databanken van het beleidsdomein werk, kan er een uitgebreide monitoring gebeuren van duaal leren. Daarnaast is er echter ook de noodzaak voor een formele evaluatie. Deze zal echter pas kunnen gebeuren als het decreet duaal een aantal jaren van kracht is om dan te kijken hoe en in welke mate de vooropgestelde doelstellingen gerealiseerd werden. Er werd dan ook geen termijn voor deze evaluatie bepaald.

13 Consultatie

Voorafgaand aan het traject dat het decreet duaal leren zal lopen, werden verschillende actoren geconsulteerd. Een eerste consultatieronde werd doorlopen in de periode tussen de twee conceptnota's (zie paragraaf 5.1). In de eerste conceptnota die in januari 2015 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, werden de eerste ruwe krijtlijnen van het concept duaal leren meegegeven. Hierop vroeg de Vlaamse Regering het formele advies gevraagd van de Vlaamse Onderwijsraad, de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen en de raad van bestuur van SYNTRA Vlaanderen. Naast deze formele adviezen gaven ook heel wat organisaties een informeel advies. In het kader van deze JoKER is het belangrijk om te vermelden dat ook de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) het advies 'Van leren en werken naar duaal leren? Een reality Check' (2015) gaf.

VSK baseerde zijn advies op gesprekken met 150 leerlingen uit het DBSO en de leertijd. In onderstaande tabel geven we aan welke aandachtspunten er geformuleerd werden obv de gesprekken, alsook hoe hiermee omgegaan werd in het uitwerken van conceptnota bis.

	Adviezen	***Hoe mee omgegaan?***
Start	Nood aan adequate schoolloopbaan-begeleiding en accurate informatie die positieve keuze mogelijk maakt.	Deze bekommernis werd expliciet meegenomen in het decreet door het inzetten op studiekeuze-begeleiding en een niet-bindend advies als een ondersteuning van de studiekeuze van de leerling.
	Laat leerlingen zelf de keuze maken, wanneer ze dit willen; het moet een bewuste keuze zijn ongeacht de leeftijd.	In het decreet is één van de uitgangspunten dat er bij de keuze voor duaal telkens vertrokken wordt van de individuele keuze van de leerling. Met de afbakening van het toepassingsgebied tot en met 25 jaar, bieden we voldoende marge die ervoor moet zorgen dat leerlingen op eigen tempo de keuze kunnen maken.
	Andere aanpak van de voortrajecten en persoonlijke ontwikkelingstrajecten, met meer opening naar voltijds onderwijs.	Jongeren die duaal willen leren, maar er nog niet helemaal klaar voor zijn, kunnen terecht in een aanloopfase. Voor de doelgroep van jongeren met een sociale en/of persoonlijke problematiek zullen er naadloze flexibele trajecten uitgewerkt worden. Via de naadloze flexibele trajecten wil men het toelaten om op maat van de jongere een traject uit te werken indien deze bepaalde psychosociale of andere moeilijkheden en bijgevolg nood heeft aan een aangepaste oplossing, waarbij de link met het onderwijs expliciet behouden blijft. Hierbij is het wel het

		uitgangspunt om dit mogelijk te maken voor alle leerlingen in het secundair onderwijs, in tegenstelling tot de POT en voortrajecten die momenteel enkel binnen het DBSO toegankelijk zijn.
Leren	Mogelijkheid om diploma te behalen is belangrijk, met ruimte voor tussentijdse certificaten.	Deze aanbeveling matcht met de doelstelling om de relevantie van de kwalificaties te vergroten. Een onderwijskwalificatie (zoals een diploma) blijft telkens het einddoel, maar daarnaast moet het mogelijk zijn om een relevante tussentijdse kwalificatie te behalen voor jongeren die de onderwijskwalificatie niet behalen of vroeger uitvallen.
	Maatwerk moet mogelijk zijn met inspraak voor de leerling.	Dit zal ook zo zijn binnen het decreet duaal door de uitwerking van individuele opleidingsplannen voor leerlingen en de overeenkomst waarbinnen de leerling één van de ondertekenende partijen is. Ook de aanloopfase zal volledig op maat van de jongere uitgewerkt worden, naargelang zijn noden.
	Begeleiding voor iedereen op elk moment.	Voor een opstart in duaal leren kan de jongere, indien hier nood aan is, via een aanloopfase extra ondersteuning krijgen om zo voorbereid te worden op een start in duaal leren. De begeleiding op school en de werkplek is cruciaal om de kwaliteit van de opleiding te waarborgen. Dit blijft een aandachtspunt in duaal leren en zal ook als dusdanig worden opgenomen in het decreet. Daarnaast is er ook steeds een mogelijkheid tot extra ondersteuning.
	Één duidelijk systeem van contracten en lonen over alle sectoren hen, waarin er een evenwicht is tussen ervaring, verantwoordelijkheid en verloning.	Dit wordt niet geregeld in het decreet duaal leren, maar werd al uitgewerkt in het kader van het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen. Met dit laatste decreet werd er een reductie gerealiseerd van deze mogelijke overeenkomsten, waarbij er wordt vertrokken van één overeenkomst.
Werken	Kwaliteitsvol werk voor iedereen	Deze aanbeveling zien we rechtstreeks weerspiegeld in de doelstelling ‘garantie op werkervaring’. Het is expliciet de bedoeling om voor elke jongere een werkplek te vinden, die voldoet aan de kwaliteitscriteria die voorop werden gesteld aan de erkenningen van deze werkplek.

14 Contactinformatie

Wouter Pinxten – Afdeling secundair onderwijs en leerlingenbegeleiding
Wouter.pinxten@ond.vlaanderen.be – 02/553 94 99

15 Bronnen

CEDEFOP (2014). Briefing Note: Developing apprenticeships. Geraadpleegd via http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9088_en.pdf

Crevits, H. (2014). Beleidsnota 2014-2019. Onderwijs. Brussel.

Europese Commissie (2010a). *Youth on the Move An initiative to unleash the potential of young people to achieve smart, sustainable and inclusive growth in the European Union.* Brussel: Europese Commissie.

Europese Commissie (2010b). *EUROPE 2020 A strategy for smart, sustainable and inclusive growth*. Brussel:

Europese Commissie (2013a). *The effectiveness and costs-benefits of apprenticeships: results of the quantitative analysis.* Brussel: Europese Commissie.

Europese Commissie (2015). *Riga Conclusions*. Brussel.

Smet, M., Stevens, C., De Rick, K., De Witte, K., Van Landeghem, G., & De Fraine, B. (2015). *Leren en Werken. Evaluatie van het Decreet van 2008.* Leuven.

Stafdienst Vlaamse Regering (2013). *Europa 2020 – Vlaams Hervormingsplan 2013*. Geraadpleegd via http://www.vlaandereninactie.be/sites/default/files/vlaams_hervormingsprogramma_2013.pdf

Steedman, H. (2010). *The state of apprenticeship in 2010*. Geraadpleegd via http://cep.lse.ac.uk/pubs/download/special/cepsp22.pdf

Vlaamse Regering (2014). *Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019*. Brussel.

Vlaamse Scholierenkoepel (2015). *Van leren en werken naar duaal leren? Een reality check.* Brussel.

VDAB (2017). *STEMmig de toekomst in. Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen*. Brussel.